

НИКИ ФРЕНЧ

ЧЕРЕН ПОНЕДЕЛНИК

Част 1 от „Фрида Клайн“

Превод от английски: Антоанета Тошева, 2015

chitanka.info

Превъзходен психологически трилър... С мрачната си атмосфера, неочаквани сюжетни обрати и запомнящи се герои, първата книга от поредицата за Фрида Клайн оставя читателите нетърпеливи да узнаят какъв ще бъде цветът на вторника.

Publishers Weekly

Завладяващ сюжет, превъзходен стил и изненадващи обрати — „Черен понеделник“ е съспенс в най-чистата му форма. Ники Френч уцелват в десетката.

Booklist

„Черен понеделник“ е превъзходен психологически трилър. Авторите бавно градят напрежението, докато внимателно развиват всеки един от героите. Идеален за всички почитатели на мрачния, непредсказуем съспенс.

Library Journal

Безмилостен... напрегнат... неповторим. „Черен понеделник“ е психологически динамит.

Алън Брадли, автор на бестселъра „Сладкото на дъното на пая“

Ники Френч създават заплетена и напрегната психологическа загадка за паметта и наследствеността, с достатъчно обрати, за да

не изпуснат вниманието ви до самия край. Този завладяващ трилър със сигурност предвещава добра поредица — нямам търпение да узная повече за невероятната Фрида Клайн.

Камила Лекберг,
автор на бестселъра
„Ледената принцеса“

Страхотен поглед върху мотивите, спомените и връзките, който попада в целта. „Черен понеделник“ ще ви позволи да надникнете в тъмнината, която кара хората да се решат на немислимото.

Луиз Пени, автор на
бестселъра „Убийството
на художника“

1987

В този град имаше много призраци. Тя трябваше да внимава. С малки и големи подскоци старателно избягваше пукнатините между паветата, а краката ѝ, обути в износени обувки с връзки, се приземяваха в центъра на каменните плочки. Вече се беше усъвършенствала в тази своеобразна игра на дама. Откакто се помнеше, вършеше това всеки ден на отиване и връщане от училище: в началото се държеше за ръката на майка си, влачейки я след себе си, докато подскачаше от едно безопасно място на друго; после се научи да се справя и сама. *Не стъпвай по пукнатините.* Или какво? Може би вече беше голяма за тази игра — след няколко седмици, точно преди началото на лятната ваканция, щеше да стане на десет, а все още продължаваше да я играе. Вече се бе превърнало в навик, но също я притесняваше и мисълта какво щеше да стане, ако прекратеше играта.

Този участък беше по-труден — паважът беше разбит и приличаше на ръбеста мозайка. Тя го прекоси, като здраво притискаше палеца на крака си върху образувалите се малки каменни островчета, оградени от големи пукнатини. Плитките ѝ се удряха по зачервените от усилието бузи, училищната ѝ чанта, натежала от учебниците и наполовина изядения опакован обяд, се блъскаше в хълбока ѝ. Зад себе си чуваше Джоана, която вървеше точно по нейните стъпки. Не се обърна. Сестричката ѝ винаги я следваше по петите и все ѝ се мотаеше в краката. Сега я чу да подвиква плачливо:

— Роузи! Роузи, чакай ме!

— Хайде, побързай! — кресна ѝ тя през рамо. — Между тях имаше няколко души, но Роузи успя да зърне лицето на Джоана, запотено и зачервено под тъмния бретон. Изглеждаше напрегната. От усилие беше прехапала връхчето на езика си. Крачето ѝ стъпи върху една пукнатина, тя се олюля и стъпи върху друга. Винаги го правеше. Беше трмаво и непохватно дете, което все си разсипваше храната, спъваше се и настъпваше кучешко ако.

— Побързай! — отново ядосано извика Роузи, проправяйки си път сред минувачите.

Беше четири следобед. Небето беше ясносиньо и яркото слънце блестеше по паважа, заслепявайки очите ѝ. Тя сви зад ъгъла в посока към сладкарницата и изведнъж се озова на сянка, където забави ход, тъй като опасността беше преминала. Тук паветата бяха заменени от асфалт. Тя мина покрай мъжа със сипаничавото лице, който седеше пред един вход с тенекиена паничка до себе си. Връзките на обувките му липсваха. Отвърна поглед от него. Не ѝ харесваше как се усмихва с престорена усмивка, също като баща ѝ, когато си казваха довиждане в неделите. Днес беше понеделник: най-много ѝ липсваше в понеделниците, когато започваше новата седмица, а тя се събуждаше и знаеше, че него отново го няма у дома. Къде ли се бавеше Джоана? Тя се спря, наблюдавайки хората, които минаваха край нея — забързана група младежи, жена с увит около главата шал и голяма чанта, мъж с бастун — и тогава сестра ѝ се появи от обляната в слънце улица, след което продължи под сенките, слабичка фигура с огромна училищна чанта, кокалести колене и мръснобели къси чорапи. Косата ѝ беше залепнала на челото. Роузи се обърна напред и продължи към сладкарницата, като си мислеше какво точно ще купи. Може би дъвчащи бонбони с плодов вкус „Оупал Фрутс“ или шоколадови топчета „Малтисърс“, въпреки че в тази горещина най-вероятно щяха да се разтопят по пътя до къщи. Джоана щеше да поиска любимите си дъвчащи ягодови въженца, от които цялата ѝ уста се оцветяваше в розово. Хейли от нейния клас вече беше вътре и двете се изправиха до щанда, за да си изберат бонбони. „Оупал Фрутс“, реши Роузи, но преди да плати, трябваше да изчака Джоана. Тя погледна към вратата и за миг ѝ се стори, че вижда нещо — размазано петно, игра на светлината, измамно раздвижване на нагорещения въздух. Но после всичко изчезна. На входа нямаше никого.

Тя изцъка с език наред свистенето на спирачки.

— Винаги трябва да чакам по-малката си сестра.

— Не ти завиждам — промърмори Хейли.

— Тя е такава лигла. Много е досадна. — Роузи го каза, защото смяташе, че е впечатляващо да се говори така. Трябва да гледаш с презрение на по-малките си братя и сестри, да въртиш очи с отегчение и да им се присмиваш.

— Абсолютно си права — отбеляза съчувствено Хейли.

— Къде ли е отишла?

С театрална въздишка Роузи остави пакетчето с бонбони, отиде до вратата и се огледа навън. Профучаваха коли. Наблизо мина жена, облечена в сари, цялата в златисти и розови цветове, ухаеща на сладък парфюм. Нагоре по булеварда три момчета от гимназията се блъскаха един другото с острите си лакти.

— Джоана! Джоана, къде си?

Тя чу гласа си, остър и писклив, и си помисли: *звуча точно като мама, когато изпадне в едно от нейните особени настроения.* Хейли се приближи до нея, шумно дъвчейки дъвка.

— Къде ли е, наистина? — Направи голям розов балон с уста и после го всмука обратно.

— Тя знае, че не бива да се отделя от мен.

Роузи изтича до ъгъла, където за последно беше видяла Джоана и се огледа наоколо, примижавайки с очи. Отново я извика по име, но гласът ѝ беше заглушен от грохота на преминаващ камион. Може би беше видяла някое приятелче на отсрещната страна на булеварда и бе пресякла. Едва ли. Тя беше послушно малко момиче. Кротка и изпълнителна, както казваше майка им.

— Не можеш ли да я намериш? — Хейли се доближи до нея.

— Вероятно се е прибрала вкъщи без мен — отвърна Роузи уж нехайно, но чуваше паниката в гласа си.

— Ами, тогава довиждане.

— Чао.

Опита се да върви с нормална походка, но не се получи. Тялото ѝ се тресеше от безпокойство. Втурна се да тича, сърцето ѝ биеше лудо в гърдите, в устата ѝ се появи неприятен вкус. *Глупачка такава,* повтаряше си наум разярена. *Ще я убия. Като я видя, ще...* Краката ѝ отмаляха. Тя си представи как хваща Джоана за кльощавите раменца и с все сила я разтърсва, докато главата ѝ започне да се люлее.

Ето я и къщата им. Синя входна врата и жив плет, който не беше подрязван, откакто баща им ги напусна. Спря се, усещаше, че ѝ се гади — винаги изпитваше такова чувство, когато я очакваше неприятност. Почука силно с чукчето по вратата, защото звънецът отдавна не работеше. Почака. *Дано да е вкъщи, дано да е вкъщи, дано да е вкъщи.* Вратата се отвори и се появи майка ѝ, която току-що се беше прибрала

от работа и още не беше свалила връхната си дреха. Погледът ѝ се втренчи в Роузи, а после се премести към празното пространство до нея.

— Къде е Джоана? — Думите ѝ увиснаха във въздуха. Роузи видя как лицето на майка ѝ се изопна. — Роузи, къде е Джоана?

Чу се да казва:

— Тя беше там. Не съм виновна. Мислех, че се е прибрала вкъщи сама.

Усети как майка ѝ я грабна за ръката и двете се затичаха надолу по булеварда в посоката, откъдето си беше дошла, после по улицата, където живееше, нагоре към сладкарницата, пред която се бяха скупчили деца, покрай мъжа със сипаничавото лице и фалшива усмивка и накрая заобиколиха ъгъла под сянката и се озоваха на огрения от слънцето паваж. Тропот от тичащи крака, остра болка в ребрата, бърз бяг по пукнатините между паветата, без да спира.

Въпреки силните удари на сърцето си и запъхтяното си дишане, през цялото време чуваше майка си да вика:

— Джоана? Джоана? Къде си, Джоана?

Дебора Вайн притискаше кърпичка до устата си, като че ли да спре потока от думи, който напираше да се излее. През задния прозорец полицаят можеше да види слабо тъмнокосо момиче, което стоеше в малката градина съвсем неподвижно, ръцете му бяха отпуснати надолу, а през рамото му още висеше училищната му чанта. Дебора Вайн погледна полицая. Той очакваше отговора ѝ.

— Не съм сигурна — каза тя. — Около четири часа. На път от училище към вкъщи — началното училище на „Одли Роуд“. Аз самата бих я прибрала, но е трудно да стигна там навреме след работа, а освен това тя беше с Роузи, не ѝ се налага да пресича оживени улици и смятах, че е в безопасност. Другите майки оставят децата си сами да се прибират у дома и те трябва да се научат, нали така, да се научат да се грижат за себе си, а и Роузи обеща да я наглежда.

Тя си пое дъх на пресекулки.

Той си записа нещо в бележника. Уточни възрастта на Джоана. Пет години и три месеца. Къде е била видяна за последно? Край сладкарницата. Дебора не можеше да си спомни името. Можеше да ги заведе дотам.

Полицаят затвори бележника си.

— Най-вероятно е отишла на гости на някоя приятелка — каза той. — Имате ли нейна снимка? По-нова.

— Тя е дребна за възрастта си — промълви Дебора. Думите едва се отронваха от устата ѝ. Полицаят се наведе към нея, за да я чува. — Слабичко дете. Тя е добро момиче. Срамежлива, когато за пръв път се запознава с някого. Не би тръгнала с непознат човек.

— Снимка — напомни ѝ той.

Тя отиде да потърси. Полицаят отново погледна към момичето в градината и безизразното му бяло лице. Ще трябва да поговори с него, или може би някой от колегите му. По-добре да е жена. Но може би Джоана щеше да си дойде, да се появи изневиделица и разговорът щеше да се окаже излишен. Сигурно беше отишла у някоя приятелка и двете си играеха с обичайните за петгодишните момичета играчки — кукли, пастели, сервизи за чай, диадеми. Той се вгледа в снимката, която Дебора Вайн му подаде: момиче с тъмна като на сестра си коса и със слабо лице. Едно нащърбено зъбче, обикновен бретон, усмивка, при която като че ли си бе повдигнала едната устна, когато фотографът я беше накарал да каже „зеле“.

— Казахте ли на съпруга си?

Лицето ѝ се изкриви.

— Ричард — моят... имам предвид баща им — не живее с нас. — После не можа да се сдържи и добави: — Изостави ни заради по-млада жена.

— Трябва да му съобщите.

— Това означава ли, че нещата наистина са сериозни? — Искаше ѝ се той да каже „не, няма нищо тревожно“, но знаеше, че ситуацията не е такава. От страх се беше изпотила. Той ясно усещаше надигащата се в нея паника.

— Ще поддържаме връзка. В момента жена полицай пътува насам.

— А аз с какво мога да помогна? Сигурно има нещо, което бих могла да направя. Не мога просто да стоя и да чакам. Само ми кажете как и ще ви съдействам по всякакъв начин.

— Бихте могли да телефонирате на приятели и познати — посъветва я той. — Навсякъде, където смятате, че може да е отишла.

Тя го сграбчи за ръкава и го помоли настойчиво:

— Кажете ми, че момичето ми няма да пострада. Кажете ми, че ще я върнете у дома!

Полицаят се почувства неловко. Не можеше да ѝ обещае това и не се сещаше какво друго да каже.

Всяко извънпяване на телефона всяваше все по-голяма тревога. Съседи чукаха на вратата. Бяха чули новината. *Какво ужасно нещо, но, разбира се, всичко ще бъде наред. Нещата ще се оправят. Кошмарът ще свърши. Има ли нещо, с което да помогнат — каквото и да е? Само кажете. Изречете го на глас.* Слънцето вече залязваше и сенките постепенно се спускаха над улици, къщи и паркове. Захладня. Из цял Лондон хората седяха пред телевизорите или приготвяха вечеря, или се събираха в кръчмите сред кълба от цигарен дим: едни коментираха резултатите от футболните мачове в събота, други споделяха плановете си за лятната ваканция, а трети се оплакваха от разни болестки.

Роузи се сгуши в креслото, очите ѝ бяха широко отворени. Едната ѝ плитка се беше разплела. Полицайката бе приклепнала до нея, висока, едра и ласкава, и галеше ръката ѝ. Но тя не можеше да си спомни, не знаеше, не биваше да говори: думите бяха нещо опасно. Никой не ѝ беше казал как да се държи. Искаше баща ѝ да си дойде вкъщи и да оправи нещата, но те не знаеха къде е. Не можеха да го открият. Майка ѝ предполагаше, че най-вероятно е някъде на път. Роузи си го представи как пътува по шосе, простиращо се пред него, след което се губи в далечината под тъмното небе.

Тя стисна очи. Когато ги отвореше, Джоана щеше да бъде в стаята. Задържа дъха си, докато гърдите започнаха да я болят и кръвта заудря в ушите ѝ. Можеше да накара нещата да се случат. Но когато отвори очите си, отново видя загриженото лице на жената в полицейска униформа, майка ѝ продължаваше да плаче и нищо не се беше променило.

В девет и половина на следващата сутрин в една от залите на полицейското управление на „Камфорд Хил“, предназначена за разработване на оперативни действия, се проведе съвещание. Извършеното до момента търсене напосоки се превърна в координирана операция, регистрирана под съответния номер. Главен

криминален инспектор Франк Танър пое командването и се обърна към присъстващите с няколко встъпителни думи. Събралите се служители се запознаха помежду си. Бяха им осигурили бюра, за които някои поспориха. Един техник инсталира телефони. На стените бяха поставени коркови дъски. В залата се усещаше припряност. Но имаше и нещо друго, което никой не изричаше на глас, но всеки усещаше: неприятно гадене, породено от свития стомах. В случая не ставаше дума за пъпчив младеж или съпруг, избягал от вкъщи след семеен скандал. Ако беше така, сега нямаше да са тук. Ставаше дума за петгодишно момиченце. Седемнайсет часа и половина бяха изминали, откакто малката бе видяна за последно. Твърде много време. Беше минала цяла нощ, при това доста хладна. Беше юни, наистина, а не ноември — това все пак беше нещо. И въпреки това, една цяла нощ.

Главен криминален инспектор Танър тъкмо уточняваше подробностите във връзка с пресконференцията, която щеше да се състои по-късно същата сутрин, когато беше прекъснат от появата на един униформен полицаи. Той си проправи път и прошепна нещо на Танър, което никой не чу.

— Той долу ли е? — попита Танър. Полицаят потвърди. — Отивам да се срещна с него.

Танър кимна на един от детективите и двамата излязоха от залата.

— Бащата? — попита детективът, чието име беше Лангън.

— Току-що е дошъл.

— В лоши отношения ли са? — поинтересува се Лангън. — Той и бившата му съпруга.

— Предполагам — отвърна Танър.

— Обикновено се оказва, че са при някой познат — отбеляза Лангън.

— Дано си прав.

— Само казвам.

Те застанаха пред стаята за разпити.

— Как смятате да проведете разговора? — попита Лангън.

— Той е един разтревожен баща — отговори Танър и отвори вратата.

Ричард Вайн се изправи. Беше облечен в сив костюм без вратовръзка.

— Някакви новини? — попита той.

— Правим всичко възможно — каза Танър.

— Изобщо ли няма новини?

— Още е твърде рано — отвърна Танър, съзнавайки, че това всъщност не е вярно. Точно обратното — беше си чиста лъжа.

Той направи знак на Ричард Вайн да седне. Лангън застана встрани, за да наблюдава бащата, докато говори. Вайн беше висок мъж, леко приведен, сякаш високият ръст му пречеше. Тъмната му коса беше прошарена на слепоочията, макар че едва ли беше на повече от трийсет и пет. Имаше гъсти тъмни вежди, а бледото му, леко подпухнало лице беше брадясало и изнурено. Клепачите на кафявите му очи бяха зачервени и възпалени. Изглеждаше замаян.

— Бях на път — каза Вайн, без да го питат. — Не знаех. Научих едва рано тази сутрин.

— Бихте ли ми казали къде бяхте, господин Вайн?

— Бях на път — повтори той. — Работата ми... Той млькна и отметна кичур коса от лицето си. — Аз съм търговски представител. Прекарвам много време в пътуване. Това какво общо има с дъщеря ми?

— Необходимо е да знаем къде точно сте били.

— Бях в Сейнт Олбънс. Там има нов спортен център. Искате ли да знаете точно по кое време съм бил там? Нуждаете ли се от доказателства? — Гласът му изведнъж стана рязък. — Не бях наблизко, ако това имате предвид. Какви неща ви е наговорила Деби за мен?

— Интересува ме точно по кое време сте били там — каза Танър невъзмутимо. — И дали можете да посочите хора, които да потвърдят казаното от вас.

— Вие какво си мислите? Че съм я отвлякъл и съм я скрил някъде, защото Деби не позволява децата да остават при мен за през нощта и защото ги настройва срещу мен? Или че съм... — Той не беше в състояние да довърши.

— Това са рутинни въпроси.

— Не и за мен! Моето малко момиченце е изчезнало. Моето скъпо детенце...

Силите му го напуснаха и той промълви унило:

— Разбира се, че ще ви кажа точните часове. Можете да ги проверите. Но си губите времето с мен, вместо да я търсите.

— Търсим я — обади се Лангън. Същевременно си помисли: седемнайсет часа и половина. Вече са осемнайсет. Тя е на пет години и е в неизвестност от осемнайсет часа. Погледна към бащата. Човек никога не знае.

По-късно, вече вкъщи, Ричард Вайн стоеше приклепнал край канапето, където Роузи се беше сгушила. Тя все още беше по пижама и с вчерашните плитки, които почти се бяха разплели.

— Тате? — промълви тя. Това като че ли беше първото нещо, което изричаше, откакто майка ѝ беше извикала полицията вчера следобед. — Тате?

Баща ѝ разтвори ръце и силно я прегърна.

— Не се тревожи — каза ласкаво той. — Тя скоро ще си бъде у дома. Ще видиш.

— Обещавах ли? — прошепна Роузи във врата му.

— Обещавам.

Но тя усети сълзите му върху главата си там, където косата ѝ се разделяше на път.

Попитаха я какво си спомня, но тя нищо не си спомняше. Единственото, което се бе запечатало в паметта ѝ, бяха пукнатините по паважа, как си избира бонбони, как Джоана вика зад гърба ѝ да я почака. А също и гневът срещу по-малката ѝ сестра и желанието да я няма покрай нея. Полицайте ѝ обясниха, че е много важно да им разкаже за всеки, когото е видяла по пътя си от училище до вкъщи. Хора, които познаваше и които не познаваше. Дори това да ѝ се струва маловажно, нека да остави на тях да преценят. Но тя не беше видяла никого, с изключение на Хейли в сладкарницата и мъжа със сипаничавото лице. Другото бяха прелитаци в паметта ѝ неясни образи. Чувстваше ужасен студ, въпреки че навън беше лято. Захапа края на едната си почти разплетена плитка и започна яростно да го дъвче.

— Още ли продължава да мълчи?

- Не е казала нито дума.
- Мисли си, че вината е нейна.
- Горкото дете, с какъв товар ще трябва да отрасне.
- Шшт. Не говори така, сякаш всичко е приключило.
- А ти наистина ли смяташ, че тя все още е жива?

Подредени в редици, те крачеха много бавно през пустия парцел край къщата, от време на време се навеждаха, вдигаха разни неща от земята и ги поставяха в найлонови пликосе. Ходеха от врата на врата и показваха снимката на Джоана — същата, която майка ѝ им беше дала в онзи понеделнишки следобед, с равно подрязан бретон и кротка усмивка на слабото ѝ лице. Тази снимка вече бе придобила особена популярност. Вестниците се бяха добрали до нея. Отвън пред къщата сновяха репортери, фотографи и цял телевизионен екип. Джоана се превърна в „Джо“ и дори „Малката Джо“, подобно на симпатична малка героиня на роман от Викторианската епоха. Плъзнаха слухове. Не се знаеше откъде са тръгнали, но бързо обиколиха квартала. Била станала жертва на скитник. Била похитена от мъж със синьо комби. Бил замесен баща ѝ. Намерили дрехите ѝ в контейнер за смет. Видели я в Шотландия, във Франция. Несъмнено била мъртва и обратното — била жива и здрава.

Бабата на Роузи дойде да живее при тях и Роузи трябваше да се върне в училище, макар изобщо да не ѝ се ходеше. Страхуваше се как ще я гледат съучениците ѝ и как ще шушукат зад гърба ѝ, как в същото време ще ѝ се подмазват и ще искат да се сприятелят с нея, само защото ѝ се беше случило такова необикновено нещо. Тя седна на чина си и се опита да се съсредоточи в думите на учителката, но усещаше мислите им зад гърба си. *Оставила е сестричката си да бъде отвлечена.*

Нямаше желание да ходи на училище, но и не ѝ се стоеше вкъщи. Майка ѝ вече не беше същата. Опитваше се да се държи като майка, но през цялото време сякаш бе някъде другаде. Очите ѝ шареха наоколо. Често закриваше устата си с ръце, като че ли се опитваше да задържи нещо в нея, някаква истина, която иначе би излязла наяве.

Лицето ѝ отслабна, побледня и се състари. Нощем, когато Роузи лежеше в леглото си и наблюдаваше как светлините на движещите се отвън коли пробягват по тавана на стаята ѝ, чуваше как майка ѝ снове из стаите на долния етаж. Дори когато навсякъде цареше пълен мрак и светът спеше, майка ѝ будуваше. Баща ѝ също се промени. Отново живееше сам. Прегръщаше я много силно. И миришеше странно — на някаква смесица от сладко и кисело.

Дебора и Ричард Вайн седяха един до друг пред телевизионните камери. Все още носеха една и съща фамилия, но избягваха да се споглеждат. Танър ги беше посъветвал да се обърнат с прости думи към зрителите, да им кажат колко много им липсва Джоана и да отправят гореща молба към онзи, който я бе отвлякъл, да я върне обратно у дома. Да не се притесняват да изразят емоциите си. Това ще се хареса на медиите, стига да не попречи на изявлението им.

— Пуснете дъщеря ми да се прибере вкъщи — призова Дебора Вайн. Гласът ѝ се пречупи; тя закри с длан пожълтялото си, изпито лице. — Просто я пуснете да си дойде.

Ричард Вайн добави твърдо:

— Умоляваме ви да върнете обратно дъщеря ни. Ако някой знае нещо, нека да помогне. — Лицето му беше бледо, тук-там бяха избили червени петна.

— Какво мислите? — обърна се Лангън към Танър.

Танър сви рамене.

— Имаш предвид дали са искрени? Не знам. Как може едно дете да изчезне ей така, просто да се изпари?

Тази година нямаше да има лятна почивка. Бяха решили да отидат до Корнуол^[1] и да отседнат в местна ферма. Роузи си спомни какви планове си правеха — как по пасищата ще има крави, кокошки по двора и дори старо дебело пони, което стопаните щяха да им позволят да яздят. И как ще ходят до близките плажове. Джоана се страхуваше от морето — пицеше, когато вълните се плискаха в глезените ѝ, но обичаше да строи пясъчни замъци, да събира мидички

и да яде сладолед във вафлени фунийки със забодени на върха парченца шоколад.

Вместо това Роузи отиде в къщата на баба си, където прекара няколко седмици. Не ѝ се ходеше там. Предпочиташе да си е вкъщи, когато Джоана се появи. Мислеше, че сестра ѝ ще се разстрои, ако тя не беше у дома; че щеше да изглежда, все едно не е искала да я дочака.

Имаше съвещания, на които разследващите полицаи прелистваха показанията на хора с болна фантазия, на бивши престъпници и на очевидци, които не бяха видели нищо.

— Продължавам да мисля, че е бащата.

— Той има алиби.

— Проучихме го. Можел е да се върне обратно в Лондон. Не е изключено.

— Никой не го е видял. Собствената му дъщеря не го е видяла.

— Може и да го е видяла. Може би затова не казва нито дума.

— Каквото и да е видяла, вече не си го спомня. В главата ѝ са само бледи спомени и неясни предположения. Пълна мъгла.

— Какво се опитвате да ни кажете?

— Казвам, че нея вече я няма.

— Мъртва?

— Мъртва.

— Отказвате се от случая?

— Не. — Той направи пауза. — Но ще изтегля няколко души от разследването.

— Значи съм прав. Отказвате се от случая.

Една година по-късно някакъв фотограф, с помощта на нова компютърна програма, за която дори нейният създател предупреди, че е несъвършена и ненадеждна, показа как най-вероятно изглежда Джоана в момента. Лицето ѝ беше малко по-пълно, тъмната ѝ коса беше още по-тъмна. Зъбчето ѝ беше все така нацърбено, а усмивката — все така смутена. Някои вестници публикуваха тази снимка на вътрешните си страници. По същото време беше извършено убийство на изключително фотогенично тринайсетгодишно момиче и седмици

наред тази новина доминираше във водещите заглавия. Случаят с Джоана беше отшумял и у хората беше останал блед и неприятен спомен. Роузи се взира във фотографията, докато погледът ѝ се замъгли. Страхуваше се, че няма да познае сестра си, когато отново я види — все едно че вижда някоя непозната. Страхуваше се също, че и Джоана няма да я познае — или пък ще я познае, но ще ѝ обърне гръб. Понякога отиваше и седнаше в стаята на Джоана, която си стоеше непроменена от деня, в който тя бе изчезнала. Плюшеното ѝ мече беше на възглавницата ѝ, играчките ѝ бяха прибрани в кашони под леглото, а дрехите — които вече ѝ бяха умалели — бяха прилежно сгънати в шкафа или висяха на закачалки в гардероба.

Роузи вече беше на десет. Догодина щеше да постъпи в гимназията^[2]. Настояваше да я запишат в училището в съседния район — беше отдалечено на миля и половина от дома и до него се пътуваше с два автобуса. Така тя повече нямаше да бъде момичето, изгубило по-малката си сестра. Щеше да бъде просто Роузи Вайн, в седми клас, срамежлива и доста дребна за възрастта си, която се справяше добре по всички предмети, но се отличаваше единствено със знанията си по биология. Вече беше достатъчно голяма и разбираше, че баща ѝ прекалява с алкохола. Понякога на майка ѝ се налагаше да я прибира от училище, защото той не беше в състояние да се погрижи за нея. Вече беше достатъчно пораснала, за да осъзнава, че е голяма сестра без своята малка сестричка; понякога усещаше присъствието на Джоана като призрак — призрак с нацърбено зъбче и плачлив глас, който я молеше да я почака. Понякога ѝ се струваше, че я вижда на улицата и сърцето ѝ прескачаше, но след малко уж познатото лице придобиваше непознати очертания.

Три години след изчезването на Джоана семейството се премести в по-малка къща, на миля и нещо по-далеч, близо до гимназията на Роузи. Имаха три спални, но третата беше миниатюрна. Рано сутринта Дебора Вайн изчака, докато Роузи излезе за училище, след което се зае да опакова вещите на Джоана. Направи това методично: подреждаше в кашони меки купчини от потничета и блузи, сгъваше рокли и поли, опитвайки се да ги натъпче в големи пликове, като се стараяше да не гледа розовите пластмасови кукли с дълги найлонови коси и

неподвижни, широко отворени очи. На най-новото компютърно изображение Джоана изглеждаше много спокойна, сякаш беше преодоляла детската си неувереност. Нащърбеното ѝ зъбче вече беше цяло.

На Роузи ѝ дойде първата менструация. Започна да си бръсне краката. Влюби се за пръв път в едно момче, което дори не я забелязваше. Пишеше в дневника си, скрита под завивките, и го заключваше със сребърно ключе. Виждаше, че майка ѝ се среща с някакъв непознат с кестенява брада, подобна на четина, но се правеше, че не забелязва. Изливаше в мивката бутилките с алкохол на баща си, макар да знаеше, че е безполезно. Отиде на погребението на баба си и прочете поема от Тенисън с толкова тих глас, че никой нищо не чу. Подстрига си косата къса и започна да излиза с младежа, в когото преди време беше така безнадеждно влюбена, но той така и не оправда очакванията ѝ. В шкафчето с бельото си държеше купчинка снимки: Джоана на шест, седем, осем, девет. Джоана на четиринайсет. Смяташе, че сестра ѝ изглежда точно като *нея* и, незнайно защо, това я караше да се чувства още по-зле.

— Тя е мъртва.

Гласът на Дебора беше равен и спокоен.

— И измина целия този път, за да ми го кажеш?

— Ричард, мислех, че си дължим поне това. Приеми, че *нея* вече я няма.

— Но ти не знаеш дали наистина е мъртва. Просто я изоставяш.

— Не е вярно.

— Понеже си си намерила нов съпруг и сега... — Погледът му, отправен към надрелия ѝ от бременността корем, беше изпълнен с отвращение. — Сега ще си имаш ново и щастливо семейство.

— Ричард!

— И напълно ще я забравиш.

— Не е честно! Изминаха десет години. Животът трябва да продължи, за всички нас.

— Животът трябва да продължи. Нима смяташ, че Джоана би искала точно това?

— Джоана беше на пет, когато я загубихме.

— Когато *ти* я загуби.

Дебора се изправи, тънки крака на високи токчета и кръгъл корем, изпънал блузата ѝ. Виждаха се очертанията на пъпа ѝ. Тънките ѝ устни трепереха.

— Негодник! — избухна тя.

— А сега я изоставяш.

— Искаш и аз ли да се погубя?

— Защо не? Всичко друго, само не и „животът трябва да продължи“. Но не се притеснявай. Аз ще продължа да я чакам.

Когато Роузи постъпи в университета, започна да се нарича Розалинд Тийл, приемайки фамилното име на пастрока, но скри този факт от родния си баща. Продължаваше да го обича все така силно, въпреки че се плашеше от неговата неконтролируема, нестихваща душевна мъка. Не искаше някой да каже: „Роузи Вайн? Името май ми звучи познато“. Всъщност вероятността за това все повече намаляваше. Джоана се беше стопила в миналото — призрачен спомен, забравена знаменитост, краткотрайна легенда. Понякога Роузи се питаше дали сестра ѝ не е била просто сън.

Дебора Тийл-Вайн тайно и горещо се молеше да ѝ се роди син, а не дъщеря. Но първо на бял свят се появи Аби, а след нея и Лорън. Нощем тя се навеждаше над креватчетата им, вслушваше се в дишането им, хващаше малките им ръчички. За нищо на света не ги изпускаше от очи. Те достигнаха възрастта на Джоана и продължиха да растат, оставяйки я след себе си. Горещо на тавана кашоните с дрехите на Джоана си стояха непокътнати.

Случаят така и не беше приключен. Не се стигна до окончателно решение. С течение на времето докладите по разследването ставаха все по-оскъдни. Криминалистите бяха пренасочвани към други

оперативни задачи. Съвещанията се разрешиха, после станаха част от други съвещания и накрая никой вече не споменавахе инцидента.

Роузи, Роузи. Чакай ме!

---

[1] Графство в Югозападна Англия, предпочитано от англичаните място за почивка и туризъм заради красивата си природа, живописни плажове и мек климат. — Бел.прев. ↑

[2] Английската образователна система разделя задължителното обучение на две степени: начално училище (5–11 годишна възраст) и гимназия (11–18 годишна възраст). Виж също допълнителната бележка в Глава 7, стр. 73. — Бел.прев. ↑

1

Беше три без десет през нощта. Четири души вървяха по площад „Фитцрой“. Младеж и девойка, сгушени един в друг, за да се бранят от вятъра, се прибираха от Сохо^[1], където се бяха забавлявали в нощен клуб. За тях неделната нощ постепенно се приближаваше към края си. Въпреки че не го казваха, и двамата отлагаха момента, когато трябваше да решат дали да вземат две отделни таксита, или да се качат заедно в едно. Една чернокожа жена с кафяв шлифер и прозрачна найлонова забрадка, завързана плътно под брадичката, се движеше в северна посока, тътрейки крака по източната страна на площада. За нея вече беше понеделник сутрин. Тя отиваше в един офис на „Юстън Роуд“, където щеше да изхвърли боклука от пълните кошчета и да почисти с прахосмукачка подовете във все още тъмното утро, преди да е започнал работният ден за хората, които тя никога не виждаше.

Четвъртият човек беше Фрида Клайн и за нея не беше нито неделя през нощта, нито понеделник сутринта, а нещо средно между тях. Когато стъпи на площада, вятърът я блъсна с всичка сила. Отметна кичурите коса от лицето си, за да може да вижда. Предишната седмица листата на чинарите се бяха превърнали от червени в златисти, но сега вятърът и дъждът ги бяха обрулили и те шумоляха и се вихреха около нея подобно на морски вълни. Много искаше Лондон да бъде само неин. Именно в този миг се почувства най-близо до желанието си.

Фрида се спря за момент, за да помисли. Накъде да поеме? На север, през „Юстън Роуд“ към „Риджънтс Парк“? Паркът със сигурност щеше да е съвсем пуст — беше много рано дори за хората, които тичаха сутрин. Понякога през лятото тя отиваше там нощем, прескачаше оградата и бродеше в тъмнината, наблюдаваше отблясъците на водата в езерото, вслушваше се в шумовете от зоопарка. Не, не и тази нощ. Не желаше да се преструва, че не е в Лондон. Дали да не тръгне на юг? Не. Това означаваше да стигне до „Оксфорд стрийт“ и оттам в Сохо. По време на някои от нощните си разходки тя сякаш се изгубваше сред призрачните същества, които

изскачаха насреща ѝ или се навъртаха наоколо, сред малките таксита на фирми фантоми, които те откарваха до вкъщи по свободна тарифа, групичките патрулиращи полицаи, колите за доставка, които се провираха из тълпите и криволичеха из улиците в старанието си да не плащат такса „задръстване“^[2], хората, които ядяха и пиеха, независимо от късния час.

Не и тази нощ. Не и днес. Не и сега, когато новата седмица щеше да се събуди от сън замаяна и с неохота щеше да започне да отброява дните си. Седмица, която трябваше да се примири с дъждовния и мрачен ноември, в очакване на още по-дъждовно и мрачно време. Сега беше моментът човек да заспи и да се събуди отново през март, април или май. Да потъне в дълбок сън. Внезапно Фрида започна да се задушаваше от странното усещане, че е заобиколена от спящи хора, сами или по двойки, в апартаменти, къщи, хостели и хотели. Всички те сънуваха, гледаха филмите, които се явяваха в съзнанието им. Тя не искаше да бъде една от тях. Сви в източна посока, покрай затворените магазини и ресторанти. Докато пресичаше „Тотнъм Корт Роуд“, преминаващите нощни автобуси и таксита внесоха кратко оживление, но после отново се възцари тишина и тя можеше да чуе шума от собствените си стъпки, докато отминаваше безлични жилищни блокове, запуснати хотели, университетски сгради, дори къщи, които по чудо все още съществуваха. Беше място, където живееха много хора, но човек нямаше такова усещане. Изобщо имаше ли си име?

Двама полицаи, които седяха в паркирана патрулна кола, я забелязаха, докато се приближаваше към „Грейс Ин Роуд“. Огледаха я с някаква отегчена загриженост. Районът не беше безопасен за жена, която се разхожда сама нощем. Не можеха с точност да я преценят. Не беше проститутка. Не беше младо момиче, най-вероятно на около трийсет и пет. Дълга тъмна коса. Средна на ръст. Дългото ѝ палто скриваше фигурата ѝ. Не приличаше на човек, връщаш се от някакво събиране.

— Сигурно не е искала да остане цялата нощ при него — каза единият.

Другият се ухили:

— Не бих я изритал от леглото в нощ като тази.

Когато тя наближи, той свали стъклото на кожата.

— Всичко наред ли е, госпожо? — попита я учтиво.

Тя пъхна ръце още по-дълбоко в джобовете на палтото си и отмина, като с нищо не показа, че го е чула.

— Страхотно — измърмори полицаят и продължи да попълва рапорта си за инцидент, който всъщност не беше нищо особено.

Докато Фрида вървеше, думите на майка ѝ отекнаха в съзнанието ѝ. *Нямаше да ѝ навреди, ако ѝ кажеше едно „здравей“, нали така?* Всъщност, какво знаеше тя? Това беше една от причините за тези нейни нощни разходки. Така не и се налагаше да говори, да се излага на показ, да бъде наблюдавана и преценявана. Можеше да се отдаде на размисли или пък изобщо да не мисли. Сънят би трябвало да ѝ помогне за това, но не го правеше, дори когато се унасяше в кратка дрямка. Тя пресече „Грейс Ин Роуд“ — потокът от автобуси и такситата се беше увеличил — и тръгна по една уличка, много тясна и като че ли отдавна забравена.

Когато свърна по „Кингс Крос Роуд“, насреща ѝ се зададоха двама младежи, облечени с якета с качулки и дънки. Единият ѝ подхвърли нещо, което тя не можа да чуе добре. Вторачи се в него и той отвърна поглед.

Глураво, много глураво, каза си тя. Едно от основните правила, когато вървиш по улиците на Лондон, е да не гледаш хората в очите. Това е предизвикателство. Този път младежът се беше отдръпнал, но едва ли му трябваше много, за да се подразни.

Фрида се движеше разсеяно, като ту се отдалечаваше от булеварда, ту се приближаваше, ту отново се отдалечаваше. За повечето хора, които работеха в този район или минаваха оттук с колите си, това беше едно от грозните и непривлекателни кътчета на Лондон, с офис сгради, жилищни кооперации и минаваща в ниското железопътна линия. Но Фрида вървеше покрай коритото на една стара река, която винаги я беше привличала. Навремето водите ѝ течаха през поля и овощни градини и се вливаха в Темза. Тогава хората идваха тук, почиваха си, ловяха риба. Какво ли биха казали всички онези мъже и жени, които сядаха на брега в летните вечери и безгрижно потапяха краката си в реката, ако можеха да видят как ще изглежда след години? Беше се превърнала в буните, в отходен канал, във вада, задръстена от фекалии, умрели животни и непотребни неща, от които живеещите наоколо бързаха да се отърват. Накрая циментираха коритото и всички забравиха за реката. Но нима една река може да бъде забравена?

Когато се разхождаше насам, Фрида винаги се спираше пред метална решетка, където все още се чуваше течащата в дълбокото корито река, подобно на ехо от отминали времена. А когато това място останеше зад гърба ѝ, тя продължаваше мислено да се разхожда между издигащите се от двете страни стръмни брегове. Дори случайно съзряното име на някоя от крайбрежните улици напомняше на местните жители за пристаните, където се разтоварваха шлеповете, както и за съществуващите преди това тревисти склонове, където хората обичаха да седат и да съзерцават кристалночистите води, вливащи се по-надолу в Темза. Ето това беше Лондон. Нов градеж върху стар градеж, върху още по-стар градеж — и всеки от тях на свой ред потъваше в забрава, но все пак оставяше някаква следа, дори и това да беше шум от вода, идващ от метална решетка.

Дали беше проклетие, че градът криеше толкова много от своето минало, или това беше единственият начин, по който можеше да оцелее? Преди години беше сънувала, че сградите, мостовете и улиците в Лондон са разрушени, а целият град е разкопан така, че реките, които в древността са се вливали в Темза, потичат отново под синьото небе. Но какъв беше смисълът? Навярно те бяха по-щастливи, когато си течаха потайно, незабелязвани от никого и загадъчни.

Когато Фрида стигна до Темза, тя се надвеси през перилата, както често правеше. Повечето пъти беше трудно да се види къде точно водите от жалкия канал се вливаха в реката, а тази сутрин долу беше непрогледна тъма. Тя не можеше да чуе дори плисъка на водата. На мястото, където беше застанала, южнякът духаше с все сила, но беше необичайно топъл и някак си непривичен за тъмното ноемврийско утро. Фрида погледна часовника си. Още нямаше четири. Накъде да поеме? Към Ийст Енд^[3] или към Уест Енд^[4]? Реши да тръгне към Уест Енд, пресече реката и се отправи срещу течението ѝ. Едва сега почувства умора и останалата част от разходката ѝ се смеси в едно цяло: мост, правителствени сгради, паркове, широки площади, „Оксфорд стрийт“. Когато усети под краката си познатите павеа на кокетната уличка, където живееше, беше все още толкова тъмно, че трябваше доста да си поиграе с ключа, докато улучи ключалката на входната врата.

[1] Квартал в централната част на Лондон, средище на нощния живот в британската столица. — Бел.прев. ↑

[2] Такса, която колите, движещи се в централната зона на Лондон, са длъжни да плащат на общината. — Бел.прев. ↑

[3] Така се нарича източната част на Лондон. — Бел.прев. ↑

[4] Скъп квартал в центъра на Лондон с множество туристически и културни забележителности. — Бел.прев. ↑

2

Кари го видя в далечината да се приближава към нея в светлината на залязващото слънце. Краката му разриваха купчинките влажни кафяви листа, раменете му бяха леко приведени, а ръцете му бяха пъхнати дълбоко в джобовете. Той не я видя. Очите му бяха приковани в земята, движеше се бавно и тежко, като човек, който току-що се е събудил и все още не може да се отърси от сънищата си. *Или от кошмарите си*, помисли си тя, докато наблюдаваше съпруга си. Той вдигна поглед и лицето му се проясни, а стъпките му леко се забързаха.

— Благодаря ти, че дойде.

Тя го хвана под ръка.

— Какво има, Алън?

— Имах нужда да изляза от работа. Повече не можех да стоя там.

— Случило ли се е нещо?

Той сви рамене и наведе глава. *Все още прилича на момче*, помисли си тя, въпреки че косата му се беше прошарила преждевременно. Притежаваше детска стеснителност, а емоциите му се изписваха на лицето. Често изглеждаше объркан и безпомощен и хората изпитваха желание да го закрилят, особено жените. Тя изпитваше желание да го закриля, освен когато тя самата имаше нужда от закрила и тогава нежността ѝ биваше изместена от безсилен гняв.

— Понеделниците винаги са тежки — изрече тя със спокоен глас. — Особено понеделниците през ноември, когато започва да ръми.

— Имах нужда да те видя.

Тя го дръпна към пътеката. Толкова пъти се бяха разхождали по нея, че краката им сами ги водеха. Здрачаваше се. Минаха покрай площадката за игри и забавления и тя извърна очи от нея, както често правеше напоследък, макар там да нямаше никого, освен няколко гълъба, които кълвяха около асфалтираната площ. Тръгнаха по главната алея, стигнаха до лятната сцена и продължиха нататък. Веднъж, преди години, бяха идвали тук на пикник. Дори не знаеше защо си го спомня така ясно. Беше пролет и един от първите топли дни

на годината. Ядоха банички с месо, пиха топла бира направо от бутилката и гледаха децата, които тичаха по тревата, прескачайки сенките си. Спомни си как лежеше по гръб, положила глава в скута му, а той погали косата ѝ, махна непокорните кичури от лицето ѝ и ѝ каза, че тя е всичко за него. Той не говореше много за чувствата си и може би затова тя пазеше в паметта си такива подробности.

Изкачиха се по хълма и стигнаха до езерата. Понякога носеха хляб и хранеха патиците, макар че това беше занимание най-вече за малки деца. Патиците биваха прогонвани от канадските гъски, които издуваха гърди, протягаха шии и тичаха срещу теб.

— Куче — каза тя. — Може би трябва да си вземем куче.

— Досега не си проявявала такова желание.

— Кокер шпаньол. Не са нито много едри, нито много дребни, а и не са прекалено шумни. Как ти се струва тази идея?

— Ако искаш куче, нека да си вземем. Да си направим взаимен коледен подарък. — Той се опита да покаже ентузиазъм.

— Просто така?

— Искаш кокер шпаньол? Чудесно.

— Но това беше само едно хрумване.

— Ще му дадем име. Ако кучето е мъжко, можем да го кръстим Били, Фреди или Джо.

— Нямах предвид това. Изобщо не трябваше да се обаждам.

— Извинявай, вината е моя. Аз не съм... — Той замълча. Не можеше да определи какво точно не беше.

— По-добре ми кажи какво се е случило.

— Не е толкова просто. Не мога точно да обясня.

Отново се бяха озовали на детската площадка, като че ли нещо ги теглеше към нея. Всички люлки бяха празни. Алън се спря, пусна я и се хвана с две ръце за перилата. Постоя така няколко минути, напълно неподвижен. Сетне сложи длан на гърдите си.

— Зле ли ти е? — попита го Кари.

— Чувствам се странно.

— Как така странно?

— Не знам. Странно. Като че ли приближава буря.

— Каква буря?

— Почакай.

— Хвани ръката ми. Облегни се на мен.

— Почакай за секунда, Кари.

— Кажи ми какво чувстваш. Боли ли те нещо?

— Не знам — прошепна той, — като че ли е нещо вътре в гърдите ми.

— Да повикам ли лекар?

Беше се превил на две и тя не можеше да види лицето му.

— Не. Не ме оставяй сам — отвърна той.

— Мобилният ми телефон е в мен. — Тя порови под дебелото си палто и го измъкна от джоба на панталона си.

— Чувствам се, като че ли сърцето ми ще изхвъркне от гърдите — толкова силно бие.

— Ще извикам линейка.

— Недей, ще ми мине. Винаги ми минава.

— Не мога да стоя тук и да те гледам как страдаш.

Тя се опита да го прегърне, но с тази негова неестествено приведена, сгърчена фигура, разбра, че е безполезно. Чу го да хлипа и за момент ѝ се прииска да побегне и да го остави там — едър и безпомощен в падналия мрак. Но, разбира се, не можеше наистина да го стори. И постепенно усети, че това, което го стягаше, започва да отпуска хватката си и накрая той отново се изправи. Видя, че по челото му бяха избили капки пот, макар че когато хвана ръката му, усети студ.

— По-добре ли си?

— Малко по-добре. Съжалявам.

— Трябва да си обърнеш внимание.

— Ще се оправя.

— Не, няма. Състоянието ти се влошава. Да не мислиш, че не те чувам нощем? А освен това се отразява на работата ти. Трябва да се прегледаш при д-р Фоули.

— Вече бях при него. Предписа ми онези противни хапчета за сън, от които се чувствам като пиян.

— Трябва отново да отидеш на преглед.

— Направих си всички изследвания. Прочетох го в очите му. Страдам от това, от което страдат половината от хората, които посещават личния си лекар. Умора.

— Това не е нормално. Обещай ми, че ще отидеш отново, Алън.

— Щом искаш.

3

От червеното си кресло в средата на стаята Фрида можеше да види как люлеещото се метално кълбо се блъска и руши сградите от отсрещната страна на пътя. Фасадите се разклащаха и рухваха на земята; вътрешните стени изведнъж се превръщаха във външни и пред очите ѝ се появяваха тапети с различни шарки, стар плакат, част от лавица или плоча от камина; скритият от чужди погледи семеен бит излизаше на показ. Цяла сутрин беше наблюдавала рушенето. Първият ѝ пациент — една жена, чийто съпруг беше починал внезапно преди две години, и тя все още не можеше да преодолее мъката си и преживения шок — седеше приведена напред и ридаеше насреща ѝ, а красивото ѝ лице беше зачервено и подпухнало от плач. Без да отклонява вниманието си, с крайчеца на окото си Фрида продължаваше да гледа навън. Докато вторият ѝ пациент — мъж с ескалиращо obsесивно-компулсивно разстройство — се въртеше неспокойно в креслото си, ставаше, сядаше, гневно извисяваше глас, Фрида видя как металното кълбо се удари с всичка сила в жилищната кооперация. Как е възможно нещо, което е отнело толкова време, за да бъде построено, да се срути толкова бързо? Комините падаха, от прозорците се сипеха натрошени стъкла, подовете изчезваха, коридорите се заличаваха. До края на седмицата всичко щеше да се превърне в отломки и прах, а работници с каски щяха да крачат сред развалините, настъпвайки детски играчки и останки от мебели. След една година на това място щяха да се издигат чисто нови сгради.

Тя казваше на мъжете и жените, които търсеха помощта ѝ, че нейният кабинет е едно защитено място, където можеха да споделят най-тъмните си страхове и дълбоко скритите си, непозволени желания. Кабинетът ѝ беше прохладен, чист и подреден. На едната стена имаше картина, две кресла бяха разположени едно срещу друго с ниска масичка помежду им, имаше лампа, от която през зимата струеше мека светлина и саксия с цвете на перваза на прозореца. Отвън събаряха

цяла редица от къщи, но тук всички бяха защитени от външния свят, поне за малко.

Алън знаеше, че д-р Фоули изпитва раздразнение към него. Вероятно го коментираше с колегите си от медицинския център: проклетият Алън Декър продължава да хленчи, че не може да спи, че трудно се справя с ежедневието. Не може ли просто да се стегне? Всъщност той беше опитал да се стегне. Пиеше редовно хапчетата си за сън, ограничи алкохола, правеше повече физически упражнения. И все пак, често лежеше буден нощем, а сърцето му така препускаше, че очакваше всеки миг то да се пръсне и целият се обливаше в пот. Седеше вдървен на работното си място, със склучени длани, втрещен в документите пред себе си, в очакване физическият страх да премине, като се надяваше колегите му да не забележат. Защото беше унижително, човек да губи контрол над себе си и това ужасно го плашеше. Кари смяташе, че това може би е криза на средната възраст. Все пак, той беше на четиресет и две. Това бе точно възрастта, на която мъжете излизаха от релси, пиеха, купуваха си мощни мотоциклети и си хващаха любовници, за да се почувстват отново млади. Но на него не му трябваше мотоциклет, нито пък любовница. Не искаше да бъде отново млад. Цялата тази душевна дисхармония и болка, това усещане, че се движи в грешна посока... Сега животът му вървеше във върната посока, с Кари, в малката къща, за която бяха спестявали и която щяха да изплащат още тринайсет години. Имаше неща, които си мечтаеше да притежава, но нали и другите хора имат мечти и надежди, пък не припадат в парка и не се събуждат с плач. Понякога сънуваше кошмари — дори не искаше да мисли за тях. Това не беше нормално. Изобщо не беше нормално. Щеше му се да се отърве от тях завинаги. Не желаше да бъде човек, чиято глава е пълна с такива неща.

— Хапчетата, които ми предписахте, не ми помагат — каза той на д-р Фоули. Трябваше да престане да се извинява, че е дошъл отново и че губи времето на лекаря, когато чакалнята беше пълна с пациенти с истински заболявания и истинска болка.

— Още ли имате проблеми със съня? — Д-р Фоули не гледаше към него. Той се беше съсредоточил в екрана на компютъра си и пишеше нещо по клавиатурата, сбърчил чело.

— Не е само това. — Опита се да овладее гласа си. Усещаше лицето си като гумено, все едно не беше негово. — Получавам ужасни пристъпи.

— Имате предвид болезнени пристъпи?

— Имам чувството, че сърцето ми ще се пръсне, а в устата ми се появява метален вкус. Не мога да разбера защо. — Искаше да намери точните думи, но не успя. Единственото, което можа да каже, бе:

— Чувствам се, сякаш не съм аз. — Той често използваше тази фраза и всеки път, когато я изричаше, като че ли дълбаеше дупка вътре в себе си. Веднъж беше изкрещял пред Кари: „Не мога да почувствам себе си“, и дори тогава беше осъзнал колко странно звучи това.

Д-р Фоули се извъртя със стола си и го погледна.

— Да сте имали някакви тревоги напоследък?

На Алън не му беше харесало, когато докторът се беше вторачил в компютъра си, но още по-малко му харесваше той да го гледа по този начин: като че ли проникваше с поглед вътре в него и виждаше неща, за които Алън не искаше и да чуе. Какво ли би могъл да види?

— Вече съм изпитвал подобно чувство на паника, когато бях доста по-млад. Беше усещане за самота, като в кошмар, когато сънуваш, че си сам в цялата Вселена. Усещане, че искам нещо, без да знам точно какво. След няколко месеца всичко отзвуча. Сега се появи отново. — Той почака, но д-р Фоули не реагира, все едно нищо не беше чул. — Случи ми се, когато бях в колежа. Смятах, че е младежки проблем. Сега пък си мисля, че е криза на средната възраст. Знам, че звучи глупаво.

— Лекарствата очевидно не ви помагат. Бих желал да отидете на преглед при друг колега.

— Какво имате предвид?

— Колега, с когото да поговорите за това какво чувствате.

— Подозирате, че става въпрос за психично разстройство? — В съзнанието си видя себе си като луд, с дивашки изкривено лице, а страховитите усещания, които криеше дълбоко в себе си, изведнъж бяха излезли на свобода и го бяха обсебили напълно.

— Може да ви бъде от голяма полза.

— Нямам нужда от психиатър.

— Все пак опитайте — посъветва го д-р Фоули. — Ако няма резултат, нищо няма да загубите.

— Не мога да си го позволя финансово.

Д-р Фоули започна да трака нещо на клавиатурата.

— Въпросът се урежда с направление от личния лекар. Не е нужно да плащате. Ще трябва да се поразходите до там, но колегите са добри специалисти. Те ще се свържат с вас и ще ви насрочат дата за преглед. Резултатите ще получим направо от тях.

Всичко това му прозвуча много сериозно. Алън се беше надявал д-р Фоули да му предпише ново лекарство, с което да премахне тревожните му пристъпи, подобно на петно, което бива изчистено, без да остане следа. Той постави длан на сърцето си и усети болезненото му туптене. Искаше да бъде просто един обикновен човек с нормален живот.

Има едно място, откъдето можеш да наблюдаваш, без да те видят — достатъчно е да притиснеш око към малка дупка на оградата. Сега е голямото междучасие и те се изсипват от класните стаи в училищния двор, където настъпва обичайното оживление. Момчета и момичета, които се различават по ръст и телосложение. С черна, кафява и розово-бяла кожа, с руса и тъмна коса или смесица от двата цвята. Някои доста са се източили на височина — пъпчиви момчета с тромави крака и момичета със заформени гърди, скрити под дебелите им зимни дрехи — само че нито един от тях не е подходящ. Други са доста малки — с кльощавите си крачета и тънички гласчета те не са достатъчно пораснали, за да живеят откъснати от майките си. Точно тях трябва да наблюдава.

В училищния двор ръми и по земята са се образували локви. Само на няколко крачки от оградата малко момче с къса подстрижка скача с всичка сила в една от тях и на лицето му се появява широка усмивка. Едно момиче със сламеноруса коса, вързана високо на две опашки, и с очила с дебели запотени стъкла, стои на ъгъла и наблюдава тълпата от ученици. Сложило е палеца си в устата. Две дребни на ръст момичета с азиатски произход се държат за ръце. Трътлесто бяло момче рита слабо чернокожо момче и побягва. Група момичета си шушукат неприлични неща и се кикотят, поглеждайки косо, със зли очи.

Но всички те са просто една безлична тълпа. Няма такъв, който да се отличава от останалите. Засега. Продължавай да наблюдаваш.

4

В два следобед Фрида си тръгна от кабинета си, който държеше под наем на втория етаж в една жилищна сграда, и се отправи към дома си, който беше на седем минути път пеша по малки улици, скрити зад главните пътни артерии на столицата. Само на няколко стотин ярда по-нататък се намираше „Оксфорд стрийт“, винаги шумна и оживена, но точно тук беше безлюдно. В оскъдната светлина на ноември всичко изглеждаше сиво и неподвижно, като рисунка с молив. Пътят минаваше покрай железарията, откъдето си купуваше електрически крушки и бушони, а после продължаваше край денонощното магазинче за вестници и списания, слабо осветените бакалници и ниските сгради.

Без да спира, Фрида се прибра вкъщи с неизменното чувство на облекчение, което я обземаше, щом пристъпеше прага на дома си и затвореше вратата след себе си — изолираше се от външния свят и вдишваше дълбоко мириса на чистота и сигурност. От мига, в който я бе видяла преди три години, тя бе почувствала, че това ще бъде нейната къща, въпреки че беше запусната, неугледна и някак си не на място, притисната между грозни гаражи отляво и общинска сграда отдясно. Сега, след като се бе потрудила да я ремонтира, всичко в нея беше изрядно. Ако затвореше очи, без усилие щеше да намери всяка вещь, дори подострените моливи на бюрото си. Ето го антрето, с голямата карта на Лондон и закачалката, на която висеше палтото ѝ. Ето я дневната, чийто прозорец гледаше към улицата — голите дъски бяха застлани с дебела пътека, мек фотьойл и удобен диван стояха от двете страни на камината, която тя палеше всяка вечер от октомври до март. До прозореца имаше масичка за шах — единствената мебел, която притежаваше като наследство. Къщата беше тясна, с ширината на стая. Стръмни стълби водеха до първия етаж, където се намираха спалнята и банята, и още по-стръмни до втория етаж, където беше ателието ѝ със скосен таван и бюро под таванския прозорец, където държеше принадлежностите си за рисуване. Рубен наричаше дома ѝ

„бърлога“ и дори „леговище“ (в което тя се криеше като дракон и прогонваше хората). Вярно, в къщата ѝ беше тъмно. Мнозина събаряха вътрешните си стени, уголемяваха прозорците си, искаха в домовете им да влизат повече въздух и светлина. Фрида обаче предпочиташе уютни, затворени пространства. Беше боядисала стените си в наситени цветове — матовочервено и борово зелено, така че и през лятото в къщата ѝ бе полутъмно, като че ли се намираше наполовина под земята.

Тя вдигна писмата от изтривалката и ги остави на кухненската маса, без дори да ги погледне. Никога не преглеждаше пощата си в обедните часове. Понякога я забравяше за повече от седмица, докато хората не започнеха да ѝ звънят с разни оплаквания. Не проверяваше и телефонния си секретар. Всъщност тя го бе купила едва през последната година и категорично отказваше да си вземе мобилен телефон, за всеобщо изумление на всичките ѝ познати, които не можеха да си представят живота без това удобство. Но Фрида искаше да си осигури спокойствие, като избегне напрежението от нескончаеми разговори и настоятелни молби. Не желаше да изпълнява нечии прищевки и искаше да бъде далеч от безсмислената светска суета. Когато беше сама, искаше наистина да бъде сама. Без контакти, наслаждавайки се на личната си свобода.

Имаше трийсет минути, преди да дойде следващият ѝ пациент. Често обядваше в бистрото на нейни приятели на „Бийч стрийт“ №9, но не и днес. Направи си бърз обяд: препечена филийка, намазана със зеленчукова паста, няколко домати, чаша чай, овесена бисквита и ябълка, чиято сърцевина изчисти, и разряза на четири. Отнесе подноса в дневната и седна на фотьойла до камината, която беше подготвила да запали по-късно. Затвори очи за миг, опитвайки се да се отърси от умората, и започна бавно да яде сандвича си.

Телефонът извъня. Отначало тя не отговори, но не беше включила телефонния секретар, а от отсрещната страна продължаваха да звънят. Накрая вдигна слушалката.

— Фрида, обаждат се Паз. Всичко наред ли е? В банята ли беше?

Фрида въздъхна. Паз беше администраторката в „Складовете“, които всъщност не бяха складове. Това бе клиника, която се намираше на мястото на стари складови помещения, чисто име бе наследила — в началото на 80-те години то звучеше много модернистично. Фрида се

беше обучавала и стажувала там, а сега беше член на Управителния съвет. Обажданията на Паз вкъщи никога не бяха свързани с добри новини.

— Не, не бях в банята. Все още е обед.

— Аз бих си взела вана, ако си бях вкъщи. Особено в понеделник. Мразя понеделниците, а ти?

— Всъщност не.

— Всеки мрази понеделниците. Те са най-гадната част от цялата седмица. Когато алармата ти звънне в понеделник сутрин и навън още е тъмно, разбираш, че трябва да се измъкнеш от удобното си легло и да започнеш всичко отначало.

— Наистина ли ми звънна, само за да ми обясниш колко мразиш понеделниците?

— Разбира се, че не. Добре е да си купиш мобилен телефон.

— Не искам мобилен телефон.

— Ти си истински динозавър. Ще дойдеш ли в четвъртък?

— Тогава имам среща с Джак. — Тя следеше как върви стажът на Джак като психотерапевт.

— Не можеш ли да дойдеш малко по-рано? — попита Паз. — Трябва ми мнението ти.

— Можем да направим консултация и по телефона. За какво се отнася?

— По-добре е да дойдеш на място — отвърна Паз.

— Отнася се за Рубен, нали?

— Само един кратък разговор. А ти и Рубен... — Тя не довърши изречението, зад което се криеше цяла история.

Фрида прехапа устна, опитвайки се да си представи какво точно се случва.

— В колко часа?

— Можеш ли да дойдеш в два?

— До два часа имам сеанс с пациент. Мога да дойда в два и половина. Така добре ли е?

— Идеално.

Тя отново задъвка препечената филийка, която вече беше изстинала. Не искаше да мисли нито за клиниката, нито за Рубен. Работата ѝ изискваше да се справя с бъркотията и болката в душите на

други хора, но не и с *неговата* бъркотия и *неговата* болка. Това не представляваше интерес за нея.

Джо Франклин беше последният пациент за деня. През изминалите шестнайсет месеца той идваше при нея във вторник следобед, в пет и десет — въпреки че понякога не успяваше да дойде или се появяваше точно когато времето му изтичаше. Фрида го изчакваше без раздражение, използвайки времето, за да прегледа бележките си или да порисува в скицника, който винаги държеше до себе си. Тя никога не си тръгваше, преди да са свършили отредените му петдесет минути. Знаеше, че е единствената опорна точка в неговата седмица, която препускаше стремглаво, а чувства, мисли и преживявания се смесваха като в калейдоскоп. Веднъж ѝ беше казал, че единствено мисълта за нея — елегантна, седнала с изправен гръб в голямото си червено кресло — му дава сили да се движи, дори когато не можеше да стигне до кабинета ѝ.

Днес закъсна с трийсет и пет минути. Влезе с несигурна походка, като човек, който току-що се е отървал невредим от автомобилна катастрофа и все още е в шок — мъчеше се да каже нещо, но от устата му не излизаха думи. Фрида забеляза, че връзките на обувките му се влачат развързани, а копчетата на ризата му бяха закопчани накриво. През отворите се виждаше неестествено белият му корем. Ноктите му бяха дълги и мръсни. Гъстата му руса коса беше сплъстена. Отдавна не се беше бръснал. Фрида предположи, че няколко дена не бе ставал от леглото и едва сега се бе извлякъл от него, за да дойде при нея.

Свлече се в креслото насреща и между тях остана единствено ниската масичка. Все още не беше срещнал внимателния ѝ поглед. Загледа се втренчено през прозореца към редицата от строителни кранове, които стояха неподвижни в падащия мрак, подобно на призрачни фигури. Фрида не беше сигурна дали той изобщо вижда нещо навън. Имаше нещастен и унил вид. Всъщност беше красив млад мъж, златист и ослепителен, но в дни като днешния това нямаше как да се види. Лицето му бе изкривено, блясъкът го нямаше. Изглеждаше смазан и натежал.

В стаята цареше тишина — не напрегната, а изпълнена със спокойствие — и те се бяха потопили в нея заедно. Това беше едно

сигурно и безопасно място. Джо въздъхна дълбоко и се обърна към нея. Очите му бяха пълни със сълзи.

— Зле ли се чувстваш? — попита Фрида. — Тя бутна към него кутията с кърпички.

Той кимна.

— Дошъл си дотук. И това е нещо.

Джо взе една кърпичка от кутията и внимателно я притисна към лицето си, обтри го с деликатни движения, все едно че беше възпалено, а после попи сълзите си. Смачка кърпичката и я сложи на масичката във вид на малка мокра топка, а после си взе нова и повтори цялата процедура отново. Наведе се напред и подпря главата си с ръце. После вдигна очи, като че ли искаше да говори, отвори уста, но нищо не продума и когато Фрида го попита иска ли да сподели нещо, той тръсна глава като разярен звяр. До шест часа, когато времето му изтече, той не каза нито дума.

Фрида стана и го изпрати до вратата. Видя го как се препъва надолу по стълбите, връзките на обувките му се подмятаха. После отиде до прозореца и го видя да излиза на улицата. Размина се с една жена, която почти не го забеляза. Фрида погледна часовника си. Вечерта щеше да излиза и трябваше да се приготви. Е, можеше и да не бърза.

Осем часа по-късно Фрида спусна краката си от едно легло, което не беше нейното.

— Има ли нещо за пиене? — попита тя.

— В хладилника има бира — каза Санди.

Фрида отиде в кухнята и си взе бутилка от вратата на хладилника.

— Имаш ли отварачка — провикна се тя.

— Ако бяхме отишли у вас, щеше да знаеш кое къде се намира — подхвърли той. — В чекмеджето до готварската печка.

Фрида отвори бутилката с бира и се върна в спалнята на малкия апартамент на Санди в Барбикан^[1]. Тя се загледа през прозореца в блещукащите в тъмното светлини. Устата ѝ бе пресъхнала. Отпи от бирата и преглътна.

— Ако аз живеех на петнайсетия етаж, щях да прекарвам дните си в гледане през прозореца. Сякаш си на върха на планината.

Тя се запъти към леглото. Санди лежеше сред смачканите чаршафи. Седна на ръба и се взря в него. Той не приличаше на англосаконец, а по-скоро на мъж от Средиземноморието, с матова кожа и черна коса със синкав оттенък като гарваново крило, тук-там прорязана от сребърни нишки. Улови погледа ѝ, но не се усмихна.

— О, Фрида — промълви той.

Фрида почувства сърцето си като стара ракла, която е била извадена от дъното на морето. Покритият ѝ с раковини капак бе отворен след толкова много години, и кой можеше да каже какви скрити съкровища щеше да намери тя вътре?

— Искаш ли бира?

— Искам, но от устата ти.

Тя наля бира в устата си и се наведе над него, докато устните им почти се докоснаха. Усети как студената течност се процежда в устата му. Той я глътна, задави се и се засмя.

— Може би е по-добре от бутилката — каза тя.

— Не, по-добре е от твоята уста — отвърна закачливо той.

Те се усмихнаха един на друг, а после усмивките им изчезнаха. Фрида сложи ръката си на гладките му гърди. Двамата започнаха да говорят едновременно, след което и двамата се извиниха и после отново заговориха едновременно.

— Първо ти — предложи Фрида.

Той докосна бузата ѝ.

— Не бях готов за това — каза той. — Случи се много бързо.

— Говориш така, сякаш е нещо лошо.

Той я дръпна до себе си на леглото и се надвеси над нея, прокарвайки длан по цялото ѝ тяло.

— Не, не — прошепна той, — но като че ли съм загубил представа къде съм. — Помълча малко. — Кажете нещо.

— И аз щях да кажа същото. Това не беше планирано.

Санди се усмихна.

— Ти имаш план?

— Не съвсем. В работата си помагам на хората да осмислят нещата, които им се случват. Насърчавам ги да превърнат живота си в интересна история. Но аз самата не съм наясно какъв точно е моят

живот. А сега имам усещането, че нещо ме отнася нанякъде и не знам какво е то.

Санди се наведе и я целуна по шията, по бузата, а накрая двамата сляха устните си в страстна целувка.

— Ще останеш ли цялата нощ?

— Някой ден — каза Фрида. — Но не сега.

— А може ли аз да дойда у вас?

— Някой ден.

---

[1] Барбикан — модерен квартал и центъра на Лондон с жилищни сгради, финансови и търговски институции. — Бел.прев. ↑

5

Детектив Ивет Лонг погледна към шефа си, главен криминален инспектор Малкълм Карлсън.

— Готов ли сте за това? — попита го тя.

— Има ли значение? — отвърна той и двамата излязоха навън.

Въпреки че се появиха на страничния вход на съда, нямаше как да избегнат репортерите и камерите. Карлсън се опита да демонстрира твърдост. В противен случай по новините щеше да изглежда като измамник, претърпял поражение. Разпозна лица от пресата, които беше запомнил от предишната седмица. Засипа го дъжд от въпроси.

— Един по един — каза той. — Господин Карпентър. — Отнасяше се за плешив мъж, стиснал в ръката си микрофон.

— Може ли да се каже, че това оневиняване е персонално унижение спрямо вас или провал на съдебната система?

— Решението ми да поискам съдебно разследване беше съгласувано с Кралската прокуратура. Това е всичко, което имам да кажа.

Една жена вдигна ръка. Работеше в един от сериозните вестници, но Карлсън не можеше да си спомни кой точно.

— Обвиняват ви, че сте внесли делото в съда без достатъчно доказателства. Как бихте отговорили?

— Аз ръководех полицейското разследване. Отговорността е изцяло моя.

— Ще подновите ли разследването?

— Разследващите полицаи ще разгледат всяка нова улика.

— Смятате ли, че тази операция е свързана с разхищение на работна сила и държавни средства?

— Мисля, че събрахме и представихме достатъчно убедителни доказателства в съда — отговори Карлсън, мъчейки се да потисне гаденето в стомаха си. — Очевидно съдебните заседатели не бяха на същото мнение.

— Ще подадете ли оставка?

— Не.

По-късно същия ден имаше традиционно полицейско събиране в кръчмата „Херцогът на Уестминстър“. Шумна група полицаи се бяха скупчили в един тъгъл и наблюдаваха демонстрация на морски възли в стъклен контейнер. Детектив Лонг седна до Карлсън. Беше донесла две чаши уиски, но видя, че той почти не бе докоснал чашата, която вече стоеше пред него. Карлсън погледна към групата полицаи.

— В страхотно настроение са — отбеляза той. — Имайки предвид...

— Защото вие поехте цялата вина. Не трябваше да го правите — изрече тя с лек укор.

— Случаят беше възложен на мен — отвърна той.

Ивет Лонг се огледа наоколо и каза с изненада:

— Не мога да повярвам. Крофорд е тук. Педерастът, който ви причини всичко това. И той е дошъл.

Карлсън се усмихна. Досега не я беше чувал да псува. Явно бе много ядосана. Комисарят отиде до бара, а после дойде и седна при тях. Не забеляза гневния поглед на детектив Лонг. Плъзна чаша с уиски към Карлсън.

— Прибави я към колекцията си — каза му той. — Заслужаваш я.

— Благодаря, сър — отвърна Карлсън.

— Днес пое целия товар върху плещите си — продължи Крофорд. — Наясно съм с това. Знам, че аз те вкарах в тази неприятност. За това си имаше политически причини. Трябваше да бъдем забелязани, да проличи, че извършваме определена дейност.

Карлсън събра чашите си една до друга, все едно се двоумеше от коя първо да започне.

— Решението беше мое. Аз отговарях за случая.

— Сега не говориш пред медиите, Мал — каза Крофорд. — Наздраве!

Той пресуши чашата си и се изправи.

— Трябва да тръгвам. Канен съм на вечеря с министъра на вътрешните работи. Знаеш как е. Ще се срещна с този и онзи колега, ще се поплачем взаимно. — После се наведе към Карлсън, сякаш да

му довери нещо лично. — Все пак, от теб се очаква да спечелиш. Дано следващия път имаш по-голям късмет.

Рубен Макгил пушеше много, така, както се пушеше през 80-те години. Или през 50-те. Взе си една цигара от пакета „Житан“^[1], запали я и щракна капачето на запалката си. Отначало и той, и Фрида мълчаха. Тя седеше срещу бюрото му и го гледаше. Можеше да се каже, че сега изглеждаше по-добре, отколкото преди петнайсет години, когато го бе видяла за пръв път. Гъстата му коса беше посивяла, бръчките по лицето му се бяха умножили, кожата по бузите и под брадичката му се беше отпуснала, но това само допълваше бохемския му чар. Все още носеше дънки и ризи с разкопчана яка. Това беше мъж, който безмълвно заявяваше — включително на пациентите си — че не е част от системата.

— Радвам се да те видя — каза той.

— Паз ми се обади.

— Нима? Сякаш съм заобиколен от шпиони. И ти ли си шпионин? И какво мислиш? След като вече са те повикали?

— Аз съм член на Управителния съвет на клиниката — отговори Фрида. — Това означава, че когато някой изрази загриженост, съм длъжна да реагирам.

— Тогава реагирай — каза рязко Рубен. — Какво трябва да направя? Да си подреда бюрото?

Бюрото му бе отрупано с книги, документи, папки и медицински журналы. Сред тях се виждаха разхвърляни химикалки, чаши за чай и чинии.

Той се засмя.

— Ставаш опасна, Фрида. Може би ще трябва да се срещам с теб само на неутрална територия. Както сигурно вече си чула, Паз и останалите смятат, че не работя достатъчно ефективно за успеха на клиниката и не обръщам внимание на детайлите. Съжалявам, но съм твърде зает с грижите си за пациентите.

— Паз е загрижена за теб. Както и аз. Споменавах за коментари по твой адрес. Може би това е предупредителен знак. И е по-добре да ги чуеш от хората, които те обичат, преди онези, които не те обичат, да започнат да се вглеждат. Предполагам, че има такива хора.

— Предполагаш — въздъхна Рубен. — Знаеш какво да направиш, ако наистина искаш да ми помогнеш.

— Какво?

— Би могла да дойдеш и да работиш тук на щатна длъжност.

— Идеята ти не ми харесва особено.

— Защо? Пак ще си имаш собствени пациенти, а и ще можеш да ме държиш под око.

— Не искам да те държа под око, Рубен. Аз не отговарям за теб и ти не отговаряш за мен. Харесва ми да съм независима.

— Къде сбърках?

— Не те разбирам. Какво имаш предвид?

— Още от момента, когато дойде тук като амбициозна млада студентка, видях в теб човека, в чиито ръце един ден ще предам клиниката. Какво стана?

Фрида се намръщи и го погледна с невярващи очи.

— Първо, ти никога не би предал собственото си творение в ръцете на друг човек. И второ, аз не желая да управлявам каквото и да било. Не искам животът ми да mine в грижи дали са платени текущите разходи на клиниката и дали са затворени огнеупорните врати в коридорите. — След кратка пауза Фрида продължи. — Когато дойдох тук за пръв път, почувствах, че в онзи момент за мен това беше най-доброто място на света. Трудно е винаги да се поддържа такова високо ниво. Аз не бих могла да се справя.

— Смяташ, че съм изпуснал нещата от контрол? Това ли ми казваш — че клиниката е изгубила част от престижа си?

— Това е като ресторант — каза Фрида. — Първата вечер приготвяш страхотна вечеря. Но трябва да задържиш високо ниво и следващите вечери. Много хора не успяват да се справят.

— Аз не правя пица, нали? Аз помагам на хората да се справят с живота си. Къде точно греша? Кажи ми.

— Не казвам, че грешиш.

— Но казваш, че си загрижена за мен.

— Може би — каза Фрида предпазливо — трябва да осигуряваш на колегите малко повече самостоятелност.

— Така ли мислят останалите?

— „Складовете“ е твое творение, Рубен, изключително постижение. Помогнало е на много хора. Но трябва да се отървеш от

чувството си за притежание. Ако не го направиш, когато се оттеглиш, тук ще настъпи пълна разруха. А ти, естествено, не искаш това. Клиниката се е променила много от времето, когато си поставил началото ѝ в малкия си домашен кабинет.

— Разбира се, че се е променила.

— Някога хрумвало ли ти е, че сегашната липса на контрол от твоя страна е сигурен начин клиниката да се затъркаля по нанадолниците, и основният виновник за това ще бъдеш ти?

— Липса на контрол? Защото бюрото ми е разхвърляно?

— И че може би трябва да възприемеш по-рационален подход на управление?

— Престани! Не съм в настроение да ми прилагаш терапия.

— Аз и без това си тръгвам. — Фрида се изправи. — Имам уговорена среща.

— И така, давате ми нещо като изпитателен срок? — подхвърли Рубен.

— Какво толкова трудно има да се обръща внимание на детайлите? Това е нещо, което околните забелязват и оценяват.

— С кого имаш среща? Свързано ли е с мен?

— Ще се видим с един стажант, за когото отговарям. Това е една от обичайните ми срещи и няма да говорим за теб.

Рубен изгаси цигарата си в препълнения с угарки пепелник.

— Не можеш цял живот да се криеш в малкия си кабинет, разговаряйки с пациенти — каза той. — Трябва да излизаш на светло сред хората и да си поизцапаш ръцете.

— Аз пък мислех, че работата ни се състои в това да разговаряме с пациенти в малък кабинет.

На излизане от кабинета на Рубен, Фрида видя Джак Дарган да крачи насам-натам из коридора. Беше слабичък младеж — целеустремен, умен и нетърпелив — и също като Фрида на неговата възраст беше прикрепен като стажант в клиниката. Присъстваше на сеансите по групова терапия и имаше пациент. Всяка седмица Фрида се срещаше с него, за да обсъждат резултатите от работата му. Още на първата им среща, презирайки себе си и съзнавайки, че ситуацията е

до болка изтъркана и че Фрида е напълно наясно с чувствата му, Джак се бе влюбил в нея до уши.

— По-добре да излезем — предложи тя. — Да отидем до едно местенце, което често посещавам.

Те се разминаха с мъж, който идваше насреща им с объркано изражение на кръглото си лице и отнесен поглед в подобните си на кокер шпаньол очи.

— Мога ли да ви помогна? — попита го Фрида.

— Търся д-р Макгил.

— Ето там — тя кимна към затворената врата.

Докато вървеше към изхода, минавайки покрай Паз, която словоохотливо говореше по телефона и жестикулираше артистично с отрупаните си с пръстени ръце, Фрида изведнъж се почувства като патица, чието малко патенце се клатушка след нея. Когато двамата с Джак излязоха на шосето, автобусът вече се приближаваше по хълма и след малко се качиха в него. Той беше смутен и объркан и не знаеше дали да седне на седалката до нея, или пред нея, или пък зад нея. Накрая избра седалката до нея, но седна върху полата ѝ и веднага скочи като опарен.

— Къде отиваме?

— Има едно бистро, което мои познати отвориха наскоро. Близо е до дома ми и работи през деня.

— Прекрасно — каза Джак. — Чудесно. Да. — И замлъкна.

Фрида гледаше мълчаливо през прозореца и Джак тайничко я огледа. За пръв път седеше толкова близо до нея. Бедрото му докосваше нейното и можеше да усети парфюма ѝ. По едно време автобусът направи рязък завой и той целият се наклони към нея. Не знаеше нищо за живота ѝ. Не носеше брачна халка на лявата си ръка, така че най-вероятно не беше омъжена. Но живееше ли с някого? Имаше ли си приятел? Може би беше лесбийка, но нямаше как да разбере. Какво правеше, когато не беше заета в клиниката? С какво беше облечена, когато не носеше строгите си костюми и семплите си поли? Някога пускаше ли косата си свободно, танцуваше ли, пиеше ли?

Когато слязоха от автобуса, Джак трябваше да подтичва, за да не изостава зад Фрида, която го преведе през лабиринт от улици, докато стигнаха до „Бийч стрийт“. Навсякъде беше пълно с миниатюрни

ресторанчета и претъпкани кафенета, малки художествени галерии, магазини за сирена, за керамични плочки, за канцеларски материали. Имаше също магазин за експресно химическо чистене, железарски магазин, денонощен супермаркет, където се продаваха вестници с новини на полски, гръцки и английски.

В бистрото на № 9 беше топло, а интериорът му бе непретенциозен. Миришеше на току-що изпечен хляб и на кафе. Имаше само шест дървени маси, повечето от тях празни, и няколко високи столчета на бара.

Жената зад плота вдигна ръка за поздрав.

— Как си, откакто се видяхме тази сутрин?

— Добре съм — отговори Фрида. — Кери, да ти представя моя колега Джак. Джак, това е Кери Хедли.

Джак, порозовял от оказаната му чест да бъде представен като колега на Фрида, изломоти нещо неразбираемо. Кери му се усмихна.

— Какво да ви предложа? Останали са малко кексчета — Маркъс ще изпече още, но сега отиде да вземе Катя от училище. Има и няколко овесени блокчета.

— Благодаря, за мен само кафе — каза Фрида. — От новата ви кафе машина. Джак?

— Същото — каза Джак, въпреки че вече целият трепереше от кофеин и от нерви.

Двамата седнаха един срещу друг на маса до прозореца. Джак свали обемистото си палто и Фрида видя, че е облечен с кафяви кадифени джинси и раирана риза с разкопчана яка, под която се виждаше тениска с цвят на лайм. Маратонките му бяха мръсни, а кестеняворусата му коса — толкова рошава, все едно че цял ден нервно я бе ровил с пръсти.

— Така ли се обличаш, когато се срещаш с пациента си? — попита го Фрида.

— Не точно със същите дрехи, но в същия стил. Това проблем ли е?

— Смятам, че трябва да носиш нещо по-неутрално.

— Може би костюм и вратовръзка?

— Не, не костюм и вратовръзка. Нещо ненатрапчиво, например едноцветна риза и сако. Нещо, което да не бие на очи. Не е нужно пациентът да насочва изцяло вниманието си към теб.

— Няма такава опасност.

— Какво имаш предвид?

— Мъжът, с когото провеждам терапия, е изцяло погълнат от себе си. Това е неговият основен проблем. Лошо е, нали? Да мисля, че първият пациент в живота ми е един голям досадник.

— Не е нужно да го харесваш. Нужно е да му помогнеш.

— Този човек — продължи Джак — има проблеми с брака си. Но се оказва, че проблемите са се появили, защото в офиса му работи жена, с която той иска да спи. Решил е да проведе тази терапия най-вече защото иска да се съглася с него, че жена му не го разбира и че няма нищо лошо в това да опита и други възможности. Ако спечели подкрепата ми, ще бъде свободен да го направи и ще се чувства добре.

— И?

— Когато бях в медицинския колеж, смятах, че съм там, за да се науча да лекувам хората — телата им, душите им. В случая не съм особено щастлив от факта, че работата ми като психотерапевт се изразява в това да го накарам да се чувства добре, докато изневерява на жена си.

— Ти това ли смяташ, че правиш?

Фрида го погледна внимателно, забелязала неговата нервност и емоционалност. По китките му имаше екзема, а ноктите му бяха изгризани. Искаше да ѝ се хареса, но и да я предизвика. Говореше бързо, с поток от думи, а цветът на лицето му постоянно се менеше.

— Не знам какво точно правя — отвърна Джак. — Нали това се опитвам да кажа и сега е моментът да бъда откровен. Не бих се почувствал удовлетворен, насърчавайки го да изневери на жена си. От друга страна, не мога да му кажа „не прелюбодействай“. Това не е терапия.

— А защо да не прелюбодейства? — каза Фрида. — Ти не познаваш жена му. Възможно е тя да го тласка към изневяра. Може би самата тя изневерява.

— Това, което знам за нея, е каквото той ми казва. Вие говорите за това, че хората трябва да се стремят да превърнат живота си в смислена и интересна история. Очевидно той е готов със своята история и тя напълно го удовлетворява. Опитвам се да проявя симпатия и разбиране към него, макар че ми е трудно, но той самият не се опитва да прояви симпатия и разбиране към жена си. Или към

когото и да било. Това ме тревожи. Не знам как да постъпя. Не искам да стана негов съучастник и да се превърна в негодник. Вие какво бихте направили?

Той се облегна назад, взе чашата с кафе и доближавайки я до устата си, разля малко от нея. Зад него през вратата влезе едър мъж, хванал за ръка дете, което приличаше на костенурка с огромната училищна раница на гърба си. Човекът кимна на Фрида и вдигна ръка за поздрав.

— Не можеш да подложиш на терапия целия свят — посъветва го Фрида. — И няма как да излезеш и да го промениш, за да бъдеш в мир със себе си. Единственото, което можеш да направиш, е да се справиш с късчето свят в главата на пациента ти. Не искаш да му позволиш да направи каквото е намислил, и това не е твоя работа. Но искаш той да бъде честен пред себе си. Когато говоря за това, че трябва да направим от живота си смислена и интересна история, не твърдя, че се получава при всеки. Можеш да започнеш като го накараш да осъзнае защо се нуждае от одобрението ти. Защо просто не направи това, което е намислил?

— Ако поставя нещата по този начин, той може би точно това ще направи.

— Е, поне ще го направи на своя отговорност, вместо да прехвърля отговорността върху теб. — Фрида направи пауза и смени темата. — Добре ли се разбирате с д-р Макгил на сеансите по групова терапия?

Изражението на Джак се изопна.

— Мисля, че той няма много време за мен. Или за когото и да било от стажантите. Бях чувал много за него, преди да ме изпратят на стаж в „Складовете“, но той се оказа някак си стресиран и разсеян. Смятам, че ние не сме сред приоритетите му. Вие го познавате добре, нали?

— Може би.

---

[1] Най-популярната марка френски цигари. — Бел.ред. ↑

6

Напоследък Рубен Макгил едва издържаше петдесет минути, без да запали цигара. Изпуши една в кабинета си и си взе ментов бонбон със силен аромат. Знаеше, че е безсмислено. Каквото и да правиш, хората винаги усещат, че миришеш на цигари. Преди двайсет години нещата бяха различни — навсякъде се носеше лек мирис на тютюн. Но няма това имаше значение? И защо трябва да смуче този ментов бонбон, за да прикрие тютюневия си дъх? Не вършеше нищо незаконно.

Рубен влезе в чакалнята и видя Алън Декър, който бе дошъл за първия си сеанс. Той го заведе в една от трите стаи за терапевтични сеанси, с които разполагаше клиниката. Алън се огледа наоколо.

— Мислех, че ще има кушетка — каза той — като по филмите.

— Не трябва да вярвате на всичко, което показват във филмите. Смятам, че е по-добре да се гледаме лице в лице. Като нормални хора.

Той покани с жест Алън да седне на сивото кресло с твърда права облегалка, в което щеше да седи изправен и да гледа напред. Рубен се настани срещу него. Между тях имаше шест фута разстояние. Достатъчно далеч, за да се избегне угнетяващата близост, и достатъчно близо, за да не с нужно да говорят високо.

— И така, какво точно трябва да ви разкажа? — попита Алън. — Досега не съм го правил.

— Просто говорете — каза Рубен, — имаме много време.

Бяха минали едва три-четири минути, откакто бе изпушил последната си цигара. Беше я загасил отвън на парапета до аварийния изход, макар и недопушена, и беше хвърлил фасата долу на цимента. Отново му се пушеше. Или поне не можеше да спре да си мисли за следващата цигара. Въпросът не се изчерпваше само с удоволствието от изпушването ѝ. Това бе начин да измерва времето, а освен това имаше какво да държи. Откри, че се чуди къде да си сложи ръцете. На страничните облегалки на креслото щеше да изглежда твърде

официален, в скута си — твърде скован, все едно че криеше нещо. В крайна сметка започна да редува ту едното, ту другото.

Когато Рубен основа клиниката през 1977 година, беше едва на трийсет и една и се славеше като един от най-напредничавите психоаналитици в страната. Всъщност това бе по-скоро група или движение, отколкото клиника. Той беше разработил нов вид терапия, по-еклектична и по-малко свързана е правила, отколкото традиционните психотерапии по онова време и това щеше да промени из основи цялата дисциплина. Негови снимки често се появяваха в списанията. Журналисти от различни вестници редовно го интервюираха. Участваше в документални филми по телевизията. Пишеше книги със загадъчни, леко еротични заглавия („Желание и заучена безпомощност“, „Играта в любовта“). Беше поставил началото на проекта си в хола на къщата си във викториански стил в луксозния квартал „Примроуз Хил“ и дори когато Националната здравна служба пое финансирането на клиниката и се намери подходящ парцел за изграждането ѝ в района на „Суис Котидж“, тя се отличаваше с бохемския си стил. „Складовете“ беше проектирана от архитект с модернистично мислене, който запази стоманените трегери и тухлените стени на първоначалната постройка, след което я запълни с тонове стъкло и неръждаема стомана. Но постепенно нещо се изгуби. Това, което за Рубен бе трудно да признае дори пред самия себе си, бе, че очакваният нов вид терапия така и не намери особено приложение. Рубен Макгил беше красив и харизматичен и увличаше след себе си колеги и пациенти подобно на религиозен водач. С течение на времето красотата и харизмата му изгубиха блясъка си. Терапевтичните му методи се оказаха трудни за масово приложение и кръгът от болестни състояния, за които се смяташе, че те са особено подходящи, постепенно се стесни. Клиниката работеше успешно и си извоюва престиж. Промени живота на доста хора, но не можеше да промени света.

Рубен продължаваше да бъде блестящ психоаналитик, но през последните години нещо се беше променило. Някъде беше чел, че след десетилетия безупречна служба авиопилотите развиват страх от летенето. Беше чувал за дългогодишни актьори, които внезапно започваха да изпитват толкова смазваща сценична треска, че спираха да играят в театъра. Беше чувал и за психоаналитици, изпитващи страх

от мисълта, че не са истински лекари; че не могат да предложат разнообразни видове лечение, подобно на колегите си от другите клонове на медицината; че прилаганата от тях терапия е една илюзия. Рубен никога не беше изпитвал подобни съмнения. Какво всъщност се криеше зад думата лечение? Той знаеше, че е нещо като лечител. Знаеше, че може да помогне на хората, които идваха при него с душевни рани, за които трудно намираха думи.

Проблемът при него беше по-прост, но доста обезпокоителен. Изведнъж — а може би постепенно? — бе започнал да изпитва досада от пациентите си. Каква всъщност е действителната разлика между психоанализата и познатите клонове на медицината? Пациентът идва със съответното физическо оплакване и лекарят преглежда ръката му, оглежда езика му, изпраща жените на мамография. Но ако си психоаналитик, си длъжен да слушаш многократно за повтарящи се симптоми, ден след ден, час след час. В ранните години от кариерата му отношението му беше различно. Тогава Рубен имаше усещането, че слуша литература в чист вид — устни разкази, които се нуждаеха от интерпретиране и декодиране. След време обаче започна да възприема всичко това като ужасен литературен жанр, изпълнен с клишета, повторения, и силно предсказуем. После дойде моментът, в който започна да си мисли, че това не са никакви разкази, а объркани и безсмислени брътвежи. Затова ги оставяше да минават покрай ушите му, подобно на река или автомобилен трафик — както когато си се навел над моста над някоя магистрала и наблюдаваш колите и камионите, които профучават отдолу, а в тях се возят непознати хора, които изобщо не те интересуват. Пациентите му говореха, понякога плачеха, а той кимаше с глава, мислеше си за различни неща и с нетърпение чакаше да запали поредната цигара точно девет минути преди кръглият час.

— Тези мисли ме бяха обхванали подобно на туморно образуване — каза Алън. — Имате ли представа за какво говоря?

Последва пауза.

— Извинете, бихте ли повторили? — каза Рубен.

— Попитах ви: „Имате ли представа за какво говоря?“

— В какъв смисъл?

— Вие слушахте ли какво казвам?

Последва нова пауза. Рубен погледна крадешком часовника си. От началото на сеанса бяха изминали двайсет и пет минути. Не помнеше нито дума от разказа на пациента. Трябваше да го контрира с въпрос.

— Имате усещане, че не ви слушам? — попита Рубен. — Искате ли да поговорим за това?

— Не ми излизайте с този номер — каза възмутено Алън. — Не ми обърнахте никакво внимание.

— Защо говорите така?

— Повторете едно нещо от това, което ви разказах. Само едно нещо. Каквото и да е.

— Извинете, господин ъ-ъ-ъ...

— А поне спомняте ли си името ми? Джеймс.

— Извинявай, Джеймс...

— Не се казвам Джеймс. Аз съм Алън. Алън Декър. Тръгвам си и ще се оплача от вас. Няма да ви се размине. Изобщо не трябва да работите с пациенти.

— Алън, ние трябва да...

Двамата се изправиха и за момент почти се сблъскаха. Рубен се пресегна да хване Алън за ръкава на ризата, но се разколеба, вдигна длани и го остави да си тръгне.

— Не мога да повярвам — разочаровано изрече Алън. — Казах им, че не виждам смисъл, а те ме убеждаваха, че трябва да опитам. Щяло да ми е от полза. Само трябвало да проявя активност по време на терапията.

— Съжалявам — прошепна Рубен, но Алън вече беше излязъл.

В петък следобед Фрида отново се появи в клиниката, за да си вземе някои книги от малката библиотека. Трябваше да се подготви за лекция, която щеше да изнесе след няколко седмици. Повечето от служителите си бяха тръгнали, но Паз все още беше там и я повика с жест.

Паз работеше в „Складовете“ едва от шест месеца. Беше израснала в Лондон и говореше с акцент, характерен за работническите квартали, но майка ѝ беше родом от Андалусия и Паз беше наследила от нея черната коса и черните очи. Тя беше експанзивна и внасяше излишно напрежение в клиниката, дори и в спокойни дни. Сега беше особено припряна.

— Опитвах се да се свържа с теб — каза тя. — Говори ли с Рубен?

— Знаеш, че говорих с него. Защо? Какво е направил?

— Първо, днес следобед не дойде за сеансите с пациентите си. А сега изобщо не мога да го открия.

— Това е доста неприятно.

— Има и още нещо. Отнася се за един пациент. — Паз погледна в документите пред себе си. — В пълна душевна дисхармония, с пристъпи на паника. Бил изпратен при Рубен от личния си лекар. Сеансът минал лошо. Направо се провалил. Смята да подаде официално оплакване.

— За какво по-точно?

— Казва, че Рубен не е чул нито дума от това, което се е опитал да сподели с него.

— А Рубен какво казва?

— Абсолютно нищо. Вероятно си мисли, че ще му се размине. Може би. Но се е отнесъл непрофесионално с пациента. И той е много, много ядосан.

— Е, предполагам, че нещата ще се оправят от само себе си.

— Точно в това е проблемът, Фрида. Съжалявам, че те натоварвам с тази бъркотия, но успях да убедя въпросния Алън Декър да не предприема нищо, преди да е разговарял с теб. Реших, че може би ти ще го поемеш.

— Като мой пациент?

— Да.

— Господи — изпъшка Фрида. — Не може ли Рубен сам да се справи с неприятностите, които създава?

Паз не отговори, само я погледна умолително.

— Говори ли с Рубен за това? Не мога просто така да му отнема пациента.

— Донякъде.

— Какво означава това?

— Означава, че не му се говори. Но подразбрах, че иска ти да се заемеш с този случай. Ако си съгласна.

— Добре. Добре. Ще направя първоначална преценка на състоянието му.

— Утре?

— Утре е събота. Ще го приема в понеделник. В два и половина в моя кабинет.

— Благодаря ти, Фрида.

— Междувременно можеш да провериш графика на Рубен и помисли дали да не прехвърлиш още някои от пациентите му.

— Смяташ, че е толкова зле?

— Може би Алън Декър е първият, който е забелязал.

— На Рубен никак няма да му хареса.

Всеки петък Фрида ходеше до Излингтън, за да се види с племенницата си Клои, но това не беше обикновено гостуване. Клои току-що бе навършила шестнайсет и през юни ѝ предстояха зрелостни изпити^[1], а Фрида ѝ даваше допълнителни уроци по химия — предмет, който Клои (която си мислеше, че не е изключено тя самата да пожелае да стане лекар) ненавиждаше и от който се дразнеше, сякаш бе жив човек, готвещ се да я погуби. Идеята за уроците беше на майка ѝ Оливия, но Фрида склони едва когато самата Клои с неохота се беше съгласила да се занимават всеки петък от 4:30 до 5:30 следобед.

Невинаги спазваха уговорката. Веднъж дори не се появи (но само веднъж, след реакцията на Фрида). Много често се домъкваше закъсняла, хвърляше папките си на кухненската маса, сред неизмитите чинии и купчините неотворени пликосе със сметки, мятайки погледи към леля си, която не обръщаше внимание на настроенята ѝ.

Днес щяха да се занимават с ковалентните връзки. Клои мразеше ковалентните връзки. Освен това мразеше йонните връзки, Периодичната система, химическите уравнения, превръщането на масата в молове и обратно. Тя седеше срещу Фрида, тъмнорусата ѝ коса закриваше лицето ѝ, ръкавите на прекалено големия ѝ суичър бяха толкова дълги, че се виждаха само краищата на пръстите ѝ, с оцветени с черен лак нокти. Фрида се запита дали не крие нещо. Преди около година Оливия ѝ се беше обадила и с истеричен глас ѝ беше казала, бе Клои се е нарязала по тялото с връхчето на острилката си за моливи или може би с иглата на компаса си. Но дори тя случайно беше разбрала, след като беше отворила вратата на банята и беше видяла пресните прорези по ръцете и бедрата на дъщеря си. Клои я беше успокоила с думите, че това не е нищо особено, че вдига излишна врява, че всеки го прави, че е съвсем безобидно. Но така или иначе, вината била изцяло на Оливия, защото не можела да си представи какво е да си единствено дете с майка, която се отнася с теб като с бебе, и с баща, който е избягал с жена, малко по-голяма от собствената му дъщеря. *Отвратително*. Ако това означава да си голям човек, тя изобщо не иска да порасне. После се беше заключила в банята и бе отказала да излезе — именно тогава Оливия се бе обадила на Фрида. Фрида беше дошла и беше седнала на стълбите пред банята. Беше казала на Клои, че е там, ако иска да говорят, и че ще я чака един час. Десет минути преди да изтече определеното време, Клои беше излязла от банята, лицето ѝ беше подпухнало от плач, по ръцете ѝ имаше нови рани, които тя предизвикателно бе показала на Фрида: *ето, виж какво ме принудиха да направя...* Двете бяха поговорили — или по-скоро Клои беше избълвала някакви неясни изречения за облекчението да прокара острието по кожата си и да гледа как кръвта избива на повърхността, за гнева, който изпитвала към *жалкия* си баща и, *о, мили божже*, към мелодраматичната си майка, за отвращението, което изпитвала към собственото си, променящо се от пубертета тяло. *Защо трябва да премина през всичко това*, беше изревала тя.

Фрида не смяташе, че Клои продължава да наранява тялото си, но никога не я питаше. Отклони погледа си от дългите ѝ ръкави и от намусеното ѝ лице и се съсредоточи върху химията.

— Клои, когато металите си взаимодействат с неметали, какво се случва?

Клои се прозя шумно, с широко отворена уста.

— Клои?

— Не знам. Защо трябва да се занимавам с това точно в петък? Искях да изляза из града с приятели.

— И преди сме обсъждали това. Металите отдават, а неметалите присъединяват електрони. Ще започнем с единичната ковалентна връзка. Да вземем за пример водорода. Клои?

Клои измърмори нещо.

— Ти чу ли поне една дума от това, което казах?

— Каза *водород*.

— Точно така. Защо не си вземеш един бележник?

— Защо ми е?

— За да си записваш важните неща.

— Знаеш ли какво е направила мама?

— Не, не знам. Листове, Клои.

— Записала се е в агенция за запознанства.

Фрида затвори учебника и го остави настрана.

— Ти имаш нещо против?

— А ти как мислиш? Разбира се, че съм против това.

— Защо?

— Защото е неприлично — сякаш жадува за секс.

— Или се чувства самотна.

— Ха! Че тя да не живее сама?

— Искаш да кажеш, че има теб?

Клои сви рамене.

— Не ми се говори за това. Не си ми психотерапевт.

— Добре — каза Фрида меко. — Да се върнем към водорода. Колко електрони се съдържат в неговия атом?

— Не ти пука, нали? Ей толкова не ти пука. Баща ми беше прав за теб! — Гласът ѝ трепна, когато видя изражението на Фрида. Вече знаеше, че всяко споменаване на връзката на Фрида със семейството ѝ е забранено и въпреки предизвикателното си държане, тя обожаваше

лея си и се боеше от неодобрението ѝ. — Един — отговори тя намусено — има един тъп електрон.

---

[1] Съгласно най-новите промени в английската образователна система задължителното средно образование продължава до 18 годишна възраст. — Бел.прев. ↑

8

Докато беше на стаж в неврологичната клиника по време на следването си, Фрида беше лекувала мъж, пострадал при автомобилна катастрофа, вследствие на което се беше увредила онази част от мозъка му, свързана с разпознаването на физиономии. Внезапно бе загубил способността си да различава отделните хора: те се превръщаха в смесица от лицеви черти, от лицеви модели без емоционално съдържание. Вече не разпознаваше нито жена си, нито децата си. Това я бе накарало да се замисли колко уникално е всяко човешко лице и колко необикновена е нашата способност да четем по него. У дома си имаше десетки албуми с портрети. Някои от тях бяха заснети от прочути фотографи, докато други, които беше открила в антикварни книжарници, бяха дело на непознати и отдавна починали хора. Понякога, когато не можеше да заспи и дори разходката не ѝ помагаше да потъне в забравата на съня, тя изваждаше някой от тези албуми и го прелистваше, взирайки се в лицата на мъже, жени и деца в опит да разгадае тяхната същност по израза на очите им.

Фрида веднага разпозна в Алън Декър мъжа, когото бе видяла пред кабинета на Рубен. Лицето му — кръгло, с мрежа от бръчици и едри бледи лунички — не беше красиво, но беше изразително. Очите му бяха кафяви и тъжни, и нещо в тях ѝ напомняше на куче, което очакваше да го ударят, но в същото време търсеше обич. Гласът му трепереше, докато говореше, а с юмрука на едната си ръка удряше разтворената длан на другата. Забеляза, че ноктите му са изгризани до живеца.

— Вие мислите — вие мислите — вие мислите — запелтечи той. Беше свикнал да го прекъсват. Повтаряше едно и също, докато намери подходящите думи. — Вие мислите, че ми беше лесно да отида при онзи човек?

— Никога не е лесно — каза Фрида. — Навярно ви е била нужна смелост.

Алън замълча за момент. Изглеждаше смутен.

— Отидох заради жена ми, Кари. Тя ме закара до там. Иначе едва ли бих отишъл. Той ме направи на глупак.

— Не е оправдал очакванията ви.

— Не ми обърна никакво внимание. Дори не беше запомнил името ми.

Той погледна Фрида, но тя само кимна и зачака, навеждайки се леко напред в креслото си.

— Освен това на него му се плаща от парите на данъкоплатците. Няма да го оставя да му се размине.

— Това си е ваше решение — каза Фрида. — Аз просто искам ясно да подчертая, че няма оправдание за поведението му. — Тя замълча, помисли малко и изруга наум. Наистина не виждаше как да се изрази по друг начин. — Каквото и да сте намислили да предприемете, надявам се, че с вас можем да проведем разговор.

— Да не би да се опитвате да ме разубедите?

— Искам да разговаряме за вашите чувства и усещания, за вашето страдание. Защото вие страдате, нали?

— Проблемът не е в това — каза Алън. Очите му се напълниха със сълзи и той примигна няколко пъти. — Не за това съм тук.

— Как бихте го описали?

Алън вдигна поглед към нея. Фрида видя смирение в очите му, като че ли беше решил да се предаде.

— Не умея да си служа добре с думите — измънка Алън. — Нещата са зле. Взех си отпуск по болест. Сърцето ми като че ли едва се побира в гръдния кош. В устата си усещам вкус на метал. Или може би на кръв. В главата ми се блъскат мисли, в съзнанието ми прелитат картини. Заради тях се будя нощем. Не мога... Все едно че не живея собствения си живот. Чувствам се, сякаш не съм аз и това ме плаши. Не мога... — Той замълча и преглътна мъчително. — Не мога да правя любов с жена си. Обичам я, но не съм в състояние да правя секс.

— Случва се — успокои го Фрида. — Дори не можете да си представите колко често се случва.

— За мен това е ужасно — отвърна Алън, — както и всичко останало.

Двамата хвърлиха погледи един към друг.

— Когато отидохте да се срещнете с д-р Макгил, направихте първата стъпка. Нещата не се получиха. Смятате ли, че можете да

опитате отново? С мен?

— Не дойдох тук за това, аз... — Той спря и се отказа да продължи, като че ли това му струваше огромно усилие. — Мислите ли, че можете да ми помогнете?

Фрида го погледна. Отново видя изгризаните му нокти, напрегнатото му лице, осяяно с бледи лунички и недобре избръснато, умоляващия му поглед. Тя кимна с глава.

— Бих желала да идвате три пъти седмично — каза му тя. — Искам това да бъде ваш приоритет. Всеки сеанс ще трае петдесет минути и ако закъснеете, ще приключваме точно в определеното време. Смятате ли, че ще се справите?

— Мисля, че ще се справя. Да.

Тя извади дневника си от чекмеджето.

9

Двамата стояха един до друг на моста Ватерло.

Фрида не гледаше нито към сградата на Парламента, нито към Окото на Лондон, нито към катедралата „Сейнт Пол“. Великолепието на града се отразяваше в кафявите води на Темза. Тя наблюдаваше водовъртежа, който те образуваха в подножието на моста. Почти беше забравила за присъствието на Санди, докато той не я попита:

— Не ти ли харесва повече Сидни?

— Сидни?

— Или Берлин?

— Не. Виж, Санди, чака ме работа.

— А може би Манхатън?

— Човек може да обича истински само един град. Това е моят град.

— Това Есекс ли е? — попита Алън, вглеждайки се в картината на стената.

— Не — отвърна Фрида.

— А кое е мястото?

— Не знам.

— Защо тогава сте го окачили?

— Исках картина, която да не е много интересна, за да не разсейва посетителите.

— Харесвам картини, които изобразяват конкретни неща, като например едновременни кораби, на които се виждат всички детайли, възета и платна. Тази тук не е моята картина. Много е размазана, липсва настроение.

На Фрида ѝ се прииска да му каже, че мнението му не я обижда, защото не са тук, за да си говорят за картини, но се спря навреме.

— Липсата на настроение винаги ли е нещо лошо?

Алън кимна в знак на съгласие.

— Сега разбирам — каза той. — Според вас във всяко нещо се крие определен смисъл. В момента вие се опитвате да гадаете какво се крие зад думите ми.

— И така, вие за какво искате да разговаряме?

Алън се облегна назад и скръсти ръце, като че ли да се изолира от Фрида. В понеделник той беше притеснен, нуждаеше се от помощ. Днес беше самоуверен и готов да се отбранява. Поне се беше появил.

— Вие сте лекарят. Или нещо подобно. Вие ми кажете. Искате ли да ви разкажа за сънищата си? Или може би за детството си?

— Добре — каза Фрида — аз съм лекар. Така че кажете ми какво не е наред с вас. Кажете ми защо сте тук.

— Доколкото знам, аз съм тук, за да не подам оплакване срещу вашия колега. Но той е позор за клиниката. Наясно съм, че всички се подкрепяте взаимно. И все пак, не съм се отказал да напиша жалба.

Алън постоянно правеше нещо. Разтваряше скръстените си ръце, прокарваше длани през косата си, поглеждаше към Фрида, после отвърщаше поглед.

— Има си места, където можете да се оплачете — каза Фрида. — Ако решите да го направите. Но не тук. Това е място, където идвате и говорите за себе си — напълно откровено. Имате възможност да го направите така, както не бихте го направили пред никой друг — нито пред най-близките си приятели, нито пред жена си, нито пред колегите си. Не пропускайте този шанс.

— Това, което ме притеснява тук — Алън посочи с ръка наоколо, — е, че вие си мислите, че можете да решите нечий проблем просто като говорите за тях. Винаги съм смятал себе си за практичен човек. Ако някой има проблем, нека да действа активно, за да се справи с него. Проблемите не се решават, ако само говориш за тях.

Изражението на Фрида остана непроменено, но вътре в себе си тя почувства познатата умора. И този път пак същото. Толкова често първият сеанс приличаше на лошо протекла първа любовна среща. При първия сеанс пациентите твърдо заявяваха, че изобщо не се нуждаят от помощ, че не знаят защо са тук, че не виждат смисъл просто да се говори за нещата. Понякога минаваха седмици, преди да излязат от тази фаза. Понякога така и не успяваха да излязат от нея.

— Както отбелязахте, аз съм лекар — продължи спокойно Фрида. — Опишете ми симптомите си.

— Те са същите, както тогава.

— Както кога? — Фрида леко се наведе напред в креслото си.

— Кога? Не знам точно. Бях млад. В началото на двайсетте си години — трябва да е било преди двайсет и една, двайсет и две години. Защо?

— Как се справихте с тях тогава?

— Те отзвучаха. — Алън направи пауза, на лицето му се появи странна, тревожна гримаса. — След време.

— Значи в продължение на повече от двайсет години не сте усещали тези симптоми и сега те се появяват отново.

— Да. Но това не означава, че трябва непременно да идвам тук. Смятам, че личният ми лекар ме насочи към тази терапия, за да се отърве от мен. Според моята теория повечето лекари предпочитат пациентите им да си тръгнат възможно по-бързо и да не им се мяркат пред очите. Начинът да го постигнат е като ти предпишат хапчета и ако те не ти помогнат, да те изпратят при друг лекар. Разбира се, това, което в действителност искат...

Той изведнъж млъкна. Настъпи пауза.

— Добре ли сте? — попита го Фрида.

Алън бавно извърна глава.

— Чувате ли това?

— Кое?

— Някакво скърцане. Идва оттам.

Той посочи далечния край на стаята, където беше стената с прозореца.

— Сигурно е от строителните дейности — каза Фрида. — Отсреща има строителен обект...

Тя се намръщи. Наистина се чуваше някакво пропукване и то не идваше от отсрещната страна на улицата. Беше нещо в самата къща. Но като че ли не идваше точно от вътрешността ѝ. Шумът се усили, пропукването се превърна в трясък, те го усещаха и го чуваха. Последва нещо като експлозия в тавана на стаята и вътре се изсипаха разни неща: парчета мазилка, дървени отломки, а накрая на килима се строполи и човек. Късове гипс се посипаха отгоре му. Стаята се изпълни с бял прах. Фрида остана в креслото си. Всичко бе толкова неочаквано, че ѝ беше трудно да осъзнае какво точно се случва. Тя гледаше втренчено, все едно пред очите ѝ се разиграваше театрален

спектакъл. Чакаше да види какво ще стане по-нататък. През това време Альн скочи и се спусна към свилия се на пода човек. *Мъртъв ли беше?* Фрида се зачуди. Как е възможно мъртвец да падне през тавана й? Альн приклепна, побутна мъжа и той се размърда. Бавно се обърна, застана на колене, а после се изправи. Беше едър, с дълга сплъстена коса, облечен в работен гащеризон. Трудно беше да се види нещо повече, тъй като целият бе покрит с дебел слой сив прах, но все пак можеше да се забележи струйката кръв, която се стичаше от едната му вежда надолу по скулата. Мъжът погледна объркано първо към Альн, после към Фрида.

— Това кой етаж е? — попита той. Беше чужденец, говореше с източноевропейски акцент.

— Кой етаж ли? — каза Фрида. — Третият. Вие добре ли сте?

Човекът погледна пред дупката на тавана, после към Фрида. Изтупа ръцете и тялото си, вдигайки облак от прах.

— Извинете ме за момент — каза той и излезе от стаята.

Фрида и Альн се спогледаха. Альн посочи към креслото, където преди това беше седнал.

— Може ли?

— Какво по-точно?

Той премести креслото под дупката и се покачи отгоре му. Фрида вдигна поглед към него, после към краката му, стъпили с обувки върху креслото, и осъзна, че не знае какво да каже. Главата на Альн изчезна в отвора. Тя чу едно приглушено „здравейте“ и други думи, които не разбра. Чу и един друг глас, който идваше по-отдалеч. Накрая Альн слезе от креслото.

— Много ли е сериозно? — попита го Фрида.

Альн направи гримаса.

— Има късмет, че тези дни не съм на работа.

— Със строителство ли се занимавате?

— Работя в Министерството на архитектурата и благоустройството. Ако бях на работа, щях да информирам, когато трябва.

— Ще трябва да се справя с щетите. Трудно ли ще бъде?

Альн погледна към пробития таван, поклати неодобрително глава и издаде цъкащ звук.

— По-добре вие да се справите с положението, вместо аз да се заема с това — каза Алън. — Нещастници! Ако този си беше счупил врата, кой щеше да плати за това? Проклети поляци.

— От Украйна съм — каза гласът през дупката.

— Чувате ли ме? — попита Фрида.

— Какво? — отвърна гласът.

— Много ли се контузихте?

— Всъщност пострада вашият таван — намеси се Алън.

— Идвам след малко — каза гласът.

Фрида се отдалечи от падналите отломки.

— Съжалявам за случилото се — обърна се тя към Алън. — Ще се наложи да прекъснем сеанса.

— Вие ли организирахте това? — попита Алън. — Да не би да е начин за стопяване на леда?

— Ще трябва да си уговорим нова среща. Ако сте съгласен.

Алън погледна нагоре към дупката.

— Смуцаващото в случая е — започна той, — че освен преживения шок разбираме колко близко живеем един до друг. Ние сме като животни в клетки, поставени една над друга.

Фрида повдигна вежди.

— Говорите като психоаналитик. Понякога някой, който пада през дупка в тавана, е просто някой, който пада през дупка в тавана. Не означава абсолютно нищо. Просто е един инцидент. — Тя погледна нападалите късове и праха, който се стелеше навсякъде. — Един изключително неприятен инцидент.

Лицето на Алън придоби сериозно изражение.

— Аз съм този, който трябва да се извини — каза той. — Държах се грубо с вас. Не сте виновна нито за поведението на вашия колега, нито за решението на моя личен лекар. Има неща, за които бих искал да говоря с вас. Спохождат ме мисли. Главата ми е пълна с тях. Може би вие ще успеете да ги прогоните.

— Не бяхте груб с мен. Изобщо. Така че ще се видим отново в петък. При положение че успея да се справя с тази бъркотия.

Фрида изпрати Алън до вратата и после, както обикновено, отиде до бюрото си и започна да си пише бележки за сеанса, въпреки че той бе продължил едва десет минути. В същото време някой почука на вратата. Почукване, а не позвъняване отдолу, от входния звънец —

може би беше Алън. Оказа се, че е мъжът от горния етаж, все още покрит с прах.

— Пет минути — каза той.

— Пет минути *за какво?* — попита Фрида.

— Вие стойте тук, аз идвам след пет минути.

Фрида проведе два телефонни разговора, за да отмени сеансите, планирани за същия ден. След това, докато си довършваше бележките, отново се почука на вратата. В първия момент тя не можа да познае, че това беше същият човек — вече изкъпан, ухаещ на сапун, облечен с тениска и дънки и обут с маратонки, но без чорапи. Тъмнокестенявата му коса беше сресана назад. Той подаде ръка.

— Казвам се Джоузеф Морозов.

Почти като насън Фрида протегна ръката си, стисна неговата и се представи, макар че за момент ѝ се стори, че всеки миг той ще доближи ръката ѝ до устните си и ще я целуне.

В другата си ръка мъжът държеше пакет шоколадови бисквити.

— Обичате ли бисквити?

— Не.

— Трябва да поговорим. Имате ли чай?

— Непременно трябва да поговорим.

— Нека да прием чай. Аз ще го направя.

Фрида не държеше почти нищо в малкия апартамент, където приемаше пациентите си, но от време на време си правеше чай или кафе. Тя го заведе в кухнята, наблюдавайки го как се суети. Чаят щеше да стане готов много по-бързо, ако вместо да му казва кое къде стои, го беше направила тя самата. Наляха си по една голяма чаша и се върнаха обратно в кабинета.

— Можете да се пребиете — каза Фрида. — Добре ли се чувствате?

Джоузеф вдигна лявата си ръка и я огледа, все едно че не беше негова. По протежение на вътрешната ѝ страна се виждаше бледочервен белег.

— Падал съм от стълба — каза той. — Също и през прозорец. А веднъж си счупих крака, когато... — Направи неопределен жест. — Когато ме връхлетя кола, а зад мен имаше стена. Днешното не беше нищо особено.

Отпи от чая и се загледа в разрушените сгради отсреща.

— Грандиозна работа — отбеляза той.

— А сега да поговорим за грандиозната работа тук.

Джоузеф се обърна и се загледа в нападалите отломки по пода, после вдигна поглед към зейналата дупка на тавана.

— Лоша работа — заключи той.

— Аз работя тук — каза Фрида.

— Сега няма как да работите тук — смотолеви той.

— И какво да правя? — попита го Фрида. — Иначе казано, *вие* какво смятате да правите?

Джоузеф погледна отново към дупката и се усмихна смутено.

— Вината е моя — каза той, — но истинският виновник е този, който е построил пода.

— Не ме е грижа за вашия под, а за моя таван — отвърна рязко Фрида.

— Подът не е мой. Правя ремонт, докато собствениците са във вилата си на село. Това е градският им апартамент. — Той се огледа наоколо. — Всеки ден ли работите тук?

— Всеки ден. С изключение на съботите и неделите.

Той се обърна към нея и сложи ръката, с която не държеше чашата, на сърцето си. Направи го доста театрално и дори леко се поклони.

— Всичко ще оправя.

— Кога?

— Ще стане по-хубаво, отколкото беше, преди да падна през дупката.

— Вие не паднахте през дупката. Вие *направихте* дупката.

Той се замисли.

— Кога трябва да работите тук?

— Бих искала да работя тук утре, но както виждам, и дума не може да става за това.

Джоузеф хвърли поглед наоколо, после се усмихна.

— Тук ще сложа една подвижна стена — предложи той. — Аз ще работя зад нея, а вие ще си имате кабинет. Когато не сте тук, ще сменя тапетите. А после ще ги боядисам. Ще избира подходящ цвят.

— Сегашният цвят с подходящ.

— Дайте ми ключа и днес ще поставя подвижната стена. Кабинетът ви отново ще бъде на разположение, макар и по-малък.

Той протегна ръка. За миг Фрида се поколеба. Даваше ключа си на човек, когото никога преди това не беше виждала. Но какво друго ѝ оставаше? Да търси друг строителен работник? Какво лошо можеше да се случи? Никога не биваше да си задава този въпрос. Отвори едно чекмедже, извади резервен ключ и го подаде на Джоузеф.

— Вие украинец ли сте? — попита го тя.

— Не съм поляк.

Най-подходящи са срамежливите, които се усмихват притеснено и хапят долната си устна. Тези, които не могат без майките си и седят в очакване на стълбите в студеното и влажно време, докато не дойде учителката им и не ги накара да станат и да потичат наоколо. Търсиш такива, които са отзивчиви и покорни. Тях можеш лесно да моделираш.

Едно малко момче е седнало в долния край на една климушка и чака някой да се качи в горния ѝ край. Но никой не идва и детето продължава да седи на люлката. Отначало то се усмихва с надежда, но малко по малко усмивката му застива на лицето. Оглежда се наоколо. Вижда, че другите деца го гледат, но не искат да дойдат при него. Опитва се да повика едно момче, но то не му обръща внимание.

Това дете изглежда подходящо. Трябва да си наясно какво точно търсиш, но и много да внимаваш. Няма значение колко ще ти се наложи да чакаш. Времето не е проблем.

10

— Беше интересно — каза Санди.

Те вървяха хванати за ръце през лондонското Сити към апартамента на Санди, който се намираше на няколкостотин ярда по-нататък. От двете страни се издигаха импозантни сгради, които почти закриваха небето. Банки, финансови институции и внушителни адвокатски кантори с изписани над входа названия. Мирис на пари. Улиците бяха чисти и пусти. Светофарите се променяха от червено в зелено и обратно, но само някое случайно такси минаваше край тях.

Бяха ходили на събиране по повод пенсионирането на един лекар, който беше работил със Санди и когото Фрида познаваше от няколко години. Двата бяха пристигнали поотделно, но по едно време Санди се беше приближил до Фрида, която стоеше с група колеги, и беше поставил ръката си на гърба ѝ. Тя се обърна към него, той се наведе и я целуна по бузата, съвсем близо до устата и твърде продължително, за да си помисли някой, че това е обикновен поздрав между познати. Посланието беше съвсем ясно и той, разбира се, беше направил така, че всички да забележат интимния му жест. Когато тя се обърна отново към хората, с които разговаряше, видя как в очите им проблясва любопитство, въпреки че никой нищо не каза. След това си бяха тръгнали заедно, усещайки зад себе си погледите на присъстващите. Досецаха се за шушукането, което щеше да започне веднага щом затвореха вратата. Фрида и Санди, Санди и Фрида — знаехте ли, предполагаете ли?

— Следващия път може би ще ме поканиш да се запозная с шефата ти. О, забравих — всъщност *ти* си шефът.

— Имаш ли нещо против?

— Нещо против?

— Хората да знаят, че сме двойка.

— А ние двойка ли сме? — каза тя с ирония, макар че сърцето ѝ силно се разтуптя.

Бяха стигнали до Барбикан. Той се обърна и обгърна раменете ѝ.

— Стига, Фрида. Защо всичко е толкова трудно? Кажи го на глас.

— Какво да кажа?

— Че сме двойка. Правим любов, правим планове, споделяме си кой какво е правил през деня. Мисля си за теб през цялото време. Представям си те, спомням си какво си ми казала, какво е усещането да те докосвам. Господи, ето ме тук, четиридесет и няколко годишен консултант. Косата ми вече започва да се прошарва, а се чувствам като недорасъл младеж. Защо ти е толкова трудно да го кажеш?

— Харесваше ми, когато всичко беше потайно — отвърна Фрида.
— Когато никой не знаеше за нас, освен нас двамата.

— Това не може вечно да бъде тайна.

— Знам.

— Ти си като диво животно. Страхувам се, че ако направя рязко движение или издам необичаен звук, ще избягаш.

— Трябва да си вземеш лабрадор — пошегува се Фрида. — Като дете имах такова куче. Всеки път, когато излизах, то започваше да скимти. Когато се прибирах, скачаше от радост, все едно че ме е нямало десет години.

— Не ми трябва куче. Искам теб — прошепна Санди.

Тя се притисна до него и провря ръцете си под дебелия му палто и под жилетката на костюма му. Усети топлината на тялото му под тънката риза. Устните му докоснаха косата ѝ.

— И аз те искам.

Двамата влязоха мълчаливо в сградата. Когато вратите на асансьора се затвориха, те се обърнаха един към друг и се целунаха така страстно, че тя усети вкус на кръв по устната си. Отдръпнаха се един от друг, когато асансьорът спря на неговия етаж. Вътре в апартамента той съблече палтото ѝ и го остави да падне на пода. Дръпна ципа на роклята ѝ, вдигна косата ѝ и откопча колието ѝ. Събра в дланта си тънката сребърна верижка и я остави на малката масичка в антрето. Коленичейки на дървения под, събу едната ѝ обувка, после другата. Вдигна поглед към нея и тя се опита да се усмихне. Миговете на щастие всяваха страх в душата ѝ.

— Не съм от Полша — побърза да каже Джоузеф на единствения посетител в топлатата, уютна и долнопробна кръчма, от която не му се

тръгваше.

— Все ми е едно. Харесвам поляците. Нямам нищо против тях.

— Аз съм от Украйна. Там е много по-различно. През лятото ние...

— Аз карам автобуси.

— Аха — кимна Джоузеф. — Харесвам тукашните автобуси.

Обичам да се возя най-отпред на втория етаж.

— Сега е твой ред.

— Моля?

— Още по едно от същото, приятел.

Той протегна празната си чаша. Джоузеф беше почти сигурен, че бе платил предишната поръчка. Бръкна в джоба на якето си, който беше доста изтънял и го караше да се замисли как ще изкара зимата. Опипа монетите. Не знаеше дали ще му стигнат за още по едно питие, но не искаше да бъде нелюбезен с новия си приятел, който се казваше Рей и беше розов и тантурест.

— Ще поръчам бира за теб, но за мен може би не — каза той накрая. — Сега трябва да тръгвам. Утре започвам ремонт у една жена.

Рей се усмихна заговорнически, но усмивката му изчезна, когато видя изражението на Джоузеф.

Тя обичаше да усеща полъха на вятъра по лицето си, обичаше нощния хлад и пустите улици наоколо, чиято тишина се нарушаваше само от отекващите ѝ стъпки и от шумоленето на сухите листа. В далечината обаче все още се чуваше шумът на движещите се коли. Тя мина под малкия мост, от чийто парапет, откакто използваше този маршрут, висяха чифт обувки, които сега се люлееха от вятъра. При моста Ватерло винаги се спираше за малко, за да погледа великолепните сгради от двете страни на реката и да послуша тихия плисък на удрящите се в брега вълнички. От моста се разкриваха най-прекрасните гледки на Лондон. От това място в продължение на мили, градът се простираше във всички посоки, след което се смалваше и преминаваше в предградия, а после в тихи селища в близката провинция, където Фрида избягваше да ходи. Обърна се с гръб към Темза. Недалече я чакаше малката ѝ тясна къща с тъмносинята си

врата, с фотьойла край камината и с леглото, което тя беше оправила сутринта.

Когато се прибра у дома, отдавна беше минало три часа и макар тялото ѝ да бе уморено, съзнанието ѝ бе изпълнено с мисли и образи и тя знаеше, че няма да може да заспи. Нейна колежка, която беше специалист по съня, ѝ бе казала, че може би фокусирането върху неподвижна гледка би ѝ помогнало — например езеро или ливада с буйна трева — и сега Фрида направи точно това, лежейки в леглото си, с наполовина дръпнати завеси, така че да може да вижда луната. Представи си, че е вътре в картината, която висеше на стената в работния ѝ кабинет, и че се движи сред топлите, леко приглушени цветове на изобразения пейзаж. В следващия миг във въображението ѝ се появи картината, за която ѝ бе говорил Алън Декър. Тя си представи кораб, попаднал в морска буря, чиито въжета се удряха бясно едно в друго и всичко наоколо подскачаше в лудешки ритъм. Сигурно това усеща той понякога в главата си, помисли си Фрида. Мислите ѝ за Алън я накараха да си спомни как таванът ѝ се срути и през дупката падна човек сред облак от прах и мазилка. Тя се запита дали кабинетът ѝ ще бъде готов за работа утре. Всъщност утре вече беше днес и след около три часа трябваше да стане и да се приготви за работа.

Когато Джоузеф се появи в апартамента, Фрида едва успя да го види зад огромната талашитена плоскост, която мъкнеше. Той я подпря на една от стените в кабинета и погледна нагоре към дупката.

— Имам пациент, който ще дойде след половин час — каза Фрида.

— Това ще отнеме десет минути — обясни Джоузеф. — Може би петнайсет.

— Закърпването на дупката ли?

— Преди да я закърпя, ще трябва да я разширя и да махна излишните парчета. После ще я укрепя и ще стане добре. — Той махна с ръка към талашитената плоскост. — Нея ще я използвам, за да направя преграда, така че да можете да си работите в кабинета. Измерих разстоянието, изрязвах две парчета талашит и преградата ще е готова.

Фрида имаше толкова много въпроси и опасения за това как точно ще се случат нещата, че не знаеше с какво първо да започне.

— Как ще влизате и излизате? През отвора ли? — попита тя колебливо.

— През отвора. Ще спускам стълбата до пода, а после ще я изтеглям обратно нагоре — обясни ѝ Джоузеф.

Той излезе и след няколко минути се върна с два сака. В единия имаше инструменти, а в другия — дървени парчета с различна големина. С невероятна бързина заби клинове в първата плоскост и я постави на мястото ѝ, след което се чу чукане откъм страната, която Фрида не можеше да види. Тя надникна от другия край на стаята, която сега беше наполовина преградена от плоскостта.

— Как ще изглежда всичко, когато завършите ремонта? — попита Фрида.

Джоузеф потупа изправената плоскост, за да се увери, че е стабилна и остана доволен.

— Първо ще закърпя дупката — започна той. — После ще махна преградата. След това в един от следобедите ще поставя тапет на тавана и ще го боядисам. Ако желаете, мога да боядисам целия кабинет. Същия следобед. — Джоузеф се огледа наоколо. — В подходящ цвят.

— Този цвят е най-подходящият.

— Нищо не пречи да си изберете друг. Нещо по-бледо, ако желаете. Хората от горния етаж ще платят всичко. Разходите за вашия ремонт ще ги включат в разходите за техния.

— Мисля, че това е непочтено — каза Фрида.

Джоузеф сви рамене.

— Те ме карат да работя на опасно място, където се пада през пода. Могат да платят малко повече.

— Не съм убедена — отвърна Фрида.

— Сега ще сложа и втората плоскост и отново ще си имате кабинет. Само че за известно време ще бъде по-малък.

— Добре.

Фрида погледна часовника си. Скоро щеше да седне в тази мъничка стая и да слуша за мрачните сънища на Алън и за тъгата му, когато се събужда сутрин.

11

— Честно казано, Алън, не мога да си обясня защо изведнъж стана толкова потаен.

Вече бяха приключили с вечерята и Кари превключваше с дистанционното телевизионните канали, но сега спря телевизора и се обърна към него, скръстила ръце. През цялата вечер беше нервна и раздражителна. Алън очакваше този разговор.

— Не съм потаен.

— Не ми казваш какво се случва там. Нали аз те накарах да отидеш, а сега ме изолираш.

— Не е точно така. — Алън се опита да си спомни как се беше изразила Фрида по-рано същия ден. — Това е едно защитено място, където мога да разговарям свободно.

— Тук не се ли чувстваш защитен? Нима не можеш да разговаряш свободно с мен?

— Не е същото. Тя е чужд човек.

— Значи с непознатата жена споделяш неща, които не можеш да споделиш със собствената си съпруга?

— Да — отвърна Алън.

— Какви неща? О, извинявай, забравих, че не можеш да ми кажеш, защото са тайна. — Тя не умееше да бъде саркастична и се изчерви.

— Не е нещо лошо и не става въпрос за някаква особена тайна. Не й разказвам за някоя скрита любовна афера, ако това си мислиш.

— Ако това е, което желаете... — изрече Кари с рязък тон. Тя сви рамене и пусна отново телевизора.

— Не се дръж така.

— Как?

— Като обидена. Все едно съм те наранил по някакъв начин.

— Не съм обидена — тросна се тя.

Той взе дистанционното от ръката ѝ и изключи телевизора.

— Ако наистина искаш да знаеш, днес разговаряхме за това, че двамата с теб не можем да си имаме бебе.

Тя се обърна и го погледна.

— Затова ли не се чувстваш добре?

— Не знам. Само ти казвам за какво говорихме днес.

— И аз също не мога да имам бебе.

— Знам.

— Аз съм тази, която опипват с пръсти и ръчкат с инструменти и която всеки месец е разочарована от поредната менструация.

— Знам.

— И не е... — Тя млъкна.

— И не е твоя вината. — Алън уморено довърши изречението. — Вината е изцяло моя. Спермата ми е рядка и освен това съм импотентен.

— Не биваше да ти говоря така.

— Всичко е наред. В крайна сметка това е истината.

— Не исках да кажа това; не става въпрос за вина. Не ме гледай така.

— Как?

— Като че ли всеки момент ще се разплачеш.

— Какво лошо има в това човек да плаче? — попита Алън, изненадан от себе си. — Защо аз да не плача? Защо ти да не плачеш?

— Ако искаш да знаеш, аз плача. Когато съм сама.

Той хвана ръката ѝ и си поигра с брачната халка на пръста ѝ.

— Ти също имаш тайни от мен.

— Може би трябва да говорим по-често за това — промълви Кари. — Все си мисля, че нещата ще се оправят. Много жени чакат с години. А ако не се получи, можем да си осиновим дете. Аз все още съм млада.

— Аз искам да имам мой собствен син — каза Алън тихо, сякаш говореше на себе си. — Точно това споделих днес. Фактът, че нямам дете, не само че ме прави нещастен, но и ме кара да се чувствам непълноценен, като изсъхнало дърво. Все едно съм незавършен отвътре и всички тези неща нахлу ват, за да запълнят празнината. — Той се спря. — Звучи глупаво.

— Не, не — каза Кари, макар че ѝ се прииска да изкрещи: *Ами аз? Мои собствен син, моя собствена дъщеря? Щях да бъда добра*

майка. — Продължавай.

— Не е справедливо. И спрямо теб не е справедливо. Разочаровах те и няма как да поправя този факт. Сигурно ти се иска никога да не ме беше срещала.

— Не, не е вярно. — Въпреки че имаше моменти, в които си мислеше колко по-лесно щеше да ѝ бъде с различен мъж — уверен и със сперма, която да прониква в нея на гъста струя, подобно на пасаж от съомга, плуващ нагоре по реката. Кари примигна. Двете качества като че ли бяха свързани, но тя знаеше, че не е така. Алън не беше виновен.

— Изведнъж всичко се изля от мен — мисли, за които дори не подозирах. Тази жена внушава изключителен респект и даже малко страх, но някак си те предразполага да говориш. След кратък миг вече имах усещането, че не разговарям с човек. Чувствах се сякаш се разхождам из някаква къща, в която никога преди това не съм бил, и намирам разни неща, взимам ги, разглеждам ги, оставям се да бродя вътре в самия себе си. И се чух да казвам онова нещо... — Той замълча и прокара длан по челото си. Изведнъж се почувства зле, едва си пое дъх.

— Онова нещо? Кое нещо? — попита го Кари.

— В съзнанието ми се появява една картина, звучи доста налудничаво. Изглежда толкова реална, все едно че я виждам с очите си или ми напомня за нещо, не е просто въображение. Сякаш ми се случва в действителност.

— *Какво* ти се случва? За каква картина говориш, Алън?

— Аз, заедно с моя син. Петгодишно момченце с рижа коса и лунички и широка усмивка. Виждам го съвсем ясно.

— Виждаш го съвсем ясно?

— Да. Уча го да играе футбол. — Той посочи с ръка към малката градина зад къщата, която напоследък беше занемарил. — Детето се справя чудесно, насочва топката в правилната посока и аз много се гордея с него. Гордея се и със себе си, защото съм добър баща и общувам със сина си така, както бащите общуват със синовете си. — Усети стягане в гърдите, все едно беше пробягал дълго разстояние. — А ти си застанала на прозореца и ни гледаш.

Кари не каза нищо. По бузите ѝ се стичаха сълзи.

— Напоследък тази картина се е настанила трайно в съзнанието ми и не мога да я залича. Понякога ми се иска да си остане там, но има моменти, в които ме влудява. Тя ме попита дали според мен не виждам себе си — такъв, какъвто съм бил като момче, или пък виждам момчето в себе си, и искам да го спася по някакъв начин. Но не е това. Виждам моя син. Нашият син.

— Господи!

— Този, когото чакаме.

Винаги става така. Идва моментът, за който просто знаеш, че все някога ще дойде. Толкова е просто. След всички тези месеци на стриктно наблюдение, на очакване кордата да помръдне и стръвта да бъде захапана, на търпелива и внимателна преценка, на колебание този ли е по-подходящ, или онзи, на нежелание да се откажеш или да загубиш надежда, изведнъж нещата се случват. Само трябва да бъдеш подготвен за това.

Той е дребен и слаб, може би изглежда по-малък за възрастта си, въпреки че е трудно да се каже. Отначало върви по-назад от съучениците си, погледът му се стрелка насам-натам, за да види къде ще го повикат. Носи дънки, които са му малко големи и дебело яке, което стига почти до коленете му. Приближава се. Има кръгли сини очи и едри лунички с цвят на мед. На главата си има сива вълнена шапка с помпон, но когато я маха, косата му грейва в огненочервен цвят. Това е знак, това е дар, това е невероятен късмет.

Сега всичко е въпрос на време. Трябва да действаш безпогрешно. Едва ли друг път ще се открие по-подходяща възможност.

На Джоузеф му харесваше да работи по този начин. Клиентите бяха надалеч и се появяваха приблизително на всеки две седмици. Можеше да живее в апартамента през повечето време. Ако искаше, можеше да се храни там. В миналото беше работил предимно с бригади и това си имаше своите предимства, защото всеки беше специалист по нещо — гипсация, дърводелец, електротехник. Бяха като семейство, в което спореха и се караха и се опитваха да се приспособят един към друг. Но сега работеше самостоятелно и се чувстваше като на почивка. Можеше да работи, когато си пожелае, дори посред нощ, когато навън беше тъмно и тихо. А денем, например в ден като днешния, когато беше почти два следобед, а клепачите му натежаваха, той захвърляше инструментите и лягаше на пода. Лежеше със затворени очи и се замисли за дупката в тавана и колко трябваше да я разшири, за да изчисти парчетата дърво и напукан гипс. След малко, без никаква причина, си представи жена си Вера и синовете си. Запита се какво ли правеха сега и не след дълго те бавно изчезнаха като в мъгла, а той се унесе в сън и засънува сънища, които после нямаше да помни — той никога не помнеше сънищата си.

Отначало си помисли, че гласът е част от съня му. Беше мъжки глас и преди да разбере значението на думите, които човекът изричаше, той усети тъгата в тях, неподправена тъга, която звучеше странно от устата на един мъж. Последва мълчание, след моето заговори друг глас, който той познаваше. Това бе гласът на жената от долния етаж, лекарката. Джоузеф вдигна ръката си и пръстите му се допряха до грубата повърхност на талашитената плоскост. Видя пробития таван над себе си и бавно, все още замаян от съня, осъзна къде се намира: на пода в нейния кабинет. Джоузеф слушаше треперещия глас на мъжа и ясният и спокоен глас на жената и у него се надигна растяща тревога. Беше станал неволен свидетел на изповед — нещо, което не беше предназначено за чужди уши. Погледна стълбата.

Ако се опиташе да се изкачи по нея, щяха да го чуят. По-добре беше да остане на мястото си и да се надява, че скоро ще приключат.

— Жена ми ми се сърди — каза мъжът. — Държи се, сякаш ревнува. Поиска да ѝ кажа какво сме говорили с вас.

— Казахте ли ѝ? — попита Фрида.

— Донякъде — отвърна мъжът. — Малко преиначих разговора. Но докато ѝ разказвах, изведнъж осъзнах, че не съм бил искрен докрай с вас.

— Какво не сте ми казали?

Последва дълга пауза. Джоузеф усещаше силните удари на сърцето си. Дъхът му вонеше на алкохол. Как не го чуваха или надушваха?

— Наистина ли тук мога да говоря открито? — попита мъжът. — Задавам ви този въпрос, защото докато разговаряхме с Кари си помислих, че винаги съществува граница за нещата, които можеш да кажеш. Имам предвид, че на нея мога да кажа само онези неща, които мъжете обикновено казват на жените си, а когато съм навън с приятели, мога да кажа само онова, което е прието да се споделя между приятели.

— Тук можете да говорите свободно за всичко. Не съществуват ограничения.

— Може да ви се стори глупаво...

— Не ме интересува дали е глупаво, или не.

— И няма да кажете на никого това, което ще споделя с вас?

— А защо да го правя?

— Обещавате ли?

— Алън, мое професионално задължение е да спазвам конфиденциалност. Освен ако не си признавате за извършено тежко престъпление. Или не планирате такова.

— Признавам си, че ме измъчват странни мисли.

— Кажете ми какви са те.

Джоузеф си помисли, че би трябвало да запуши ушите си с пръсти. Не биваше да слуша тази изповед. Предполагаше се, че *не трябва* да я слуша. Но не си запуши ушите. Не можеше да се въздържа. Искаше да чуе за какво става дума. Какво пък толкова?

— Размишлявах много — каза мъжът. — Споделих с вас, че искам дете. Искам син. Така че защо да не се подложа на лечение за

безплодие и да взимам виагра? Това е медицински проблем, а не психологически.

— А защо не го направите?

— Имам натрапчиви мисли за мой собствен син, за малко момче, което прилича на мен. Нещо като неутолим глад. Но тези пристъпи, които получавам, когато почти припадам, губя съзнание и изглеждам като пълен идиот — те нямат нищо общо с този глад. Свързани са с нещо друго.

— Какво е то?

— Вина.

Настъпи мълчание.

— Каква вина? — попита Фрида.

— Разсъждавах върху това — поясни Алън — и ето до какво заключение стигнах. Искам това момче. Искам двамата да ритаме топка. И ето ме тук, изгаряш от желание да бъда заедно с него. Но той не е там и няма желание да бъде заедно с мен. Схващате ли смисъла?

— Не съвсем. Все още не — каза Фрида.

— Повече от ясно е. Те не молят да бъдат родени. Ние ги искаме. Предполагам, че това е инстинкт. Но нима има разлика между това неистово желание и наркоманията? Взимаш хероин, за да пресечеш желанието си да употребяваш хероин. Имаш ненаситно желание за дете и то се появява в живота ти, за да утолиш това желание.

— Значи вие смятате, че да имаш дете е нещо егоистично?

— Разбира се — отговори мъжът. — Нима питаме предварително децата дали искат да се родят?

— И така, доколкото разбирам, вие се чувствате виновен, защото желанието ви да имате дете е егоистично?

— Да. — Последва дълга пауза. — А също и... — Той млъкна. Джоузеф беше съгласен с Фрида — тук имаше нещо необичайно. — А също и това изгарящо желание за дете. Може би е присъщо на жените.

— Какво по-точно имате предвид?

Гласът му стана по-тих. Джоузеф трябваше да се напругне, за да го чуе.

— Чувал съм, че има жени, които не се чувстват завършени, ако нямат дете. При мен това е още по-силно изразено. Чувствам — и винаги съм го чувствал — че сякаш нещо в мен липсва, все едно че вътре в мен има дупка.

— Дупка вътре във вас? Продължете.

— И ако имам дете, то ще запълни тази дупка. Може би ви звучи нелепо?

— Не. Но ми се ще да разсъждаваме малко повече върху това изгарящо желание и този ненаситен глад. Какво би казала жена ви, ако ѝ разкажете всичко това?

— Би се запитала за какъв мъж се е омъжила. И аз се питам за какъв мъж се е омъжила.

— Може би част от брака е да пазим някои неща само за себе си.

— Сънувах сина си.

— Говорите така, сякаш той съществува.

— В съня си го виждах като истински. Стоеше там, все едно че гледах себе си на същата възраст. Малко момче с рижа коса и училищна униформа. Но той беше далеч, от другата страна на дълбока пропаст, нещо като Големия каньон, само че невероятно дълбока и потънала в мрак. Искях да отида при него, но знаех, че ако пристъпя напред, ще пропадна в тъмната бездна. Не беше никак приятен сън.

Джоузеф се сети за двете си малки момчета и се почувства засрамен. Той захвапа кокалчетата на ръката си и започна да ги дъвче. Не знаеше защо го прави. Може би за наказание или пък за да престане да слуша. Всъщност той продължи да слуша думите, които се чуваха, но престана да мисли върху тях. Остави ги да се леят като музика покрай ушите му. Накрая разбра, че сеансът вече е към края си. Гласовете станаха по-тихи и се чуваха отдалеч. Чу вратата да се отваря. Сега беше моментът. Възможно най-тихо той стъпи на стълбата и започна да се изкачва бавно и полека, за да не се чуе скърцане. Внезапно се чу силно почукване.

— Вие ли сте? — Нямаше никакво съмнение: беше нейният глас.

— Зад преградата ли сте?

За един кратък миг Джоузеф отчаяно си помисли, че ако се притаи, тя може и да си тръгне.

— Знам, че сте там. Не се спотайвайте. Слезте през дупката и елате тук веднага.

— Нищо не съм чул. Не се притеснявайте.

— Казах веднага!

— Колко време бяхте зад преградата? — попита Фрида, пребледняла от гняв, когато се изправиха лице в лице.

— Бях заспал — обясни ѝ Джоузеф. Работех там, поправях дупката. След това поспах.

— В моята стая.

— Зад преградната стена.

— На идиот ли се правите? — каза Фрида възмутено. — Това тук е частен кабинет и разговорите, които водим, са изцяло лични. Какво ще си помисли той, ако разбере?

— Няма да му кажа.

— Да му кажете? Разбира се, че няма да му кажете. Вие не го познавате. Но какво си мислехте, че правите?

— Бях заспал и се събудих от гласовете ви.

— Много се извинявам, че сме ви обезпокоили.

— Опитах се да не подслушвам. Съжалявам. Няма да се повтори. Кажете ми по кое време ще мога да работя тук, за да закърпя отвора.

Фрида си пое дълбоко дъх.

— Не мога да повярвам, че съм провела терапевтичен сеанс в присъствието на строителен работник. Но както и да е, да приключим с това. Просто поправете проклетата дупка.

— Ще отнеме само един ден. Или два дена. А може и малко повече. Сега е студено и боята съхне по-бавно.

— Свършете си работата възможно най-бързо.

— Има нещо, което не разбирам — каза Джоузеф.

— Какво е то?

— Ако един мъж иска да има дете, тогава трябва да направи, каквото е нужно. Не става с говорене. Тръгваш и се опитваш да решиш проблема. Отиваш при лекар и правиш каквото трябва, за да имаш син.

— Нали казахте, че сте спали — изгледа го Фрида ужасена.

— Бях заспал. Шумът ме събуди. Чух част от разговора. Той е мъж, който много иска да има син. Това ме накара да се замисля за моите собствени синове.

Гневното изражение на Фрида постепенно премина в усмивка, която тя не можа да прикрие.

— Искате да обсъждам с вас пациента си?

— Според мен само с разговори нищо няма да постигне. Трябва да промени живота си. И да се сдобие със син. Ако може.

— Докато подслушвахте, чухте ли ме да му казвам, че разговорът ще бъде изцяло поверителен и че никой няма да узнае какво е споделил с мен?

— Но какъв е смисълът само да говори и нищо да не прави?

— Искате да кажете, че е същото като да лежиш и да спиш, вместо да ремонтираш дупката, през която си паднал.

— Ще я поправа. Почти съм я завършил.

— Не знам защо все още ви говоря това — каза Фрида, — но все пак ще го кажа. Аз не мога да оправя живота на Алън, не мога да му дам мечтания син с рижка коса. Светът, в който живеем, е неподреден и непредсказуем. Може би, казвам може би, ако просто разговарям с него, както се изразявате вие, бих могла да му помогна да се справи малко по-добре с живота си. Знам, че това съвсем не е достатъчно.

Джоузеф потърка очите си. Изглежда, още не се беше разсънил напълно.

— Мога ли да ви почерпя с чаша водка в знак на извинение? — попита я той.

Фрида погледна часовника си.

— Три следобед е. Ако желаете да се извините, по-добре ми направете чаша чай.

Когато Алън си тръгна от кабинета на Фрида, беше малко преди три и половина, но вече се стъмваше. Вятърът беше примесен с дъжд и завихряше обрулените, изсъхнали листа. Небето беше оловносиво. Тук-там в падащия здрач проблясваха локви. Алън вървеше без посока. Луташе се по малки улички, покрай неосветени къщи. Точно сега не можеше да се прибере вкъщи. Беше му трудно да се изправи пред зорките очи на Кари, пред нейния загрижен поглед. Беше се почувствал малко по-добре в топлата, светла стая. Усецането за вътрешно напрежение беше изчезнало и той изведнъж бе осъзнал колко изтощен е всъщност. Помисли си, че може да задреме, както бе седнал на малкото сиво канапе срещу Фрида, разказвайки й неща, които никога не би споделил с Кари, защото Кари го обичаше и той искаше тя да продължи да го обича. Той си представи изражението на жена си, как примигва от тревога и как бързо успява да скрие всичко в себе си. Но изражението на жената срещу него никога не се

променяше. Нищо от това, което ѝ разказваше, не можеше да я нарани или да предизвика отвращение у нея. С мълчанието и спокойствието си наподобяваше картина. Той не беше свикнал жените да се държат по този начин. Повечето от тях кимаха и измърморваха нещо, насърчаваха те и едновременно с това те възпираха да не прекрачиш границата, упътвайки те във вярната посока. Майка му се държеше по този начин, Лизи и Рут в службата му също. И, разбира се, Кари.

Сега, след като си бе тръгнал, отново се почувства зле. Тревогата и напрежението пак се надигнаха в него. Не можеше да си обясни откъде се появяват. Прииска му се да се върне обратно в кабинета, поне докато пристъпът премине — но на нея едва ли тази постъпка би ѝ допаднала. Много добре си спомняше какво му бе казала за петдесетте минути. Беше строга, помисли си той, и се запита какво ли би казала Кари за нея. Най-вероятно би я определила като костелив орех. Един много костелив орех.

Вляво имаше малък ограден кът за отдих. В единия му край трима пияници се наливаха със сайдер от метални кутийки. Препъвайки се, Алън влезе и седна на една пейка. Дъждът се усили, той усети капките по главата си и ги чу да почукват по купчинките сухи листа, пръснати по земята. Затвори очи. *Не*, помисли си той. Кари нямаше да го разбере. И Фрида нямаше да го разбере. Беше сам. Това беше жестоко. Сам и непълноценен. Накрая отново стана.

Очевидно бе писано да се случи. Наречете го както искате: съдба, провидение, нещо, предназначено от звездите. Малкото момче с рижата коса и луничките беше съвсем само. Майка му отново закъсняваше. Тя какво очакваше да се случи? Сега момчето се оглеждаше наоколо. Гледаше към отворената училищна порта и към улицата. Хайде. Хайде, мъничкият ми. Излез през портата. Точно така. Браво! Сега полека. Не се обръщай назад. Ела при мен. Сега вече си мой.

Майка му имаше яркосин шлифер и рижа коса, които се забелязваха отдалеч. Но днес не се появи на входа заедно с другите майки и повечето от децата вече си бяха тръгнали. Той не искаше госпожа Клей отново да го накара да чака в класната стая. Не беше позволено, но той знаеше пътя до вкъщи, а освен това беше сигурен, че

ще я срещне още преди да се е прибрал — тичаща с разпиляна коса, защото беше закъсняла. Бавно и предпазливо тръгна към портата. Госпожа Клей го наблюдаваше, но ѝ се наложи да си издуха носа. Тя закри набръчканото си лице с голяма бяла носна кърпа и през това време той се изплъзна незабелязано. Никой не го видя, когато излезе на улицата. В една малка локва съзря цяла лира и оглеждайки се наоколо, да не би да е някаква шега, той я вдигна и я избърса с крайчеца на ризата си. Ако дотогава майка му не се появеше, щеше да си купи бонбони или пакетче чипс от сладкарницата на ъгъла. Погледна нагоре по улицата, но тя все още не се виждаше.

13

От дълго време насам Фрида се беше научила да организира живота си така, че той да върви гладко и сигурно, подобно на водно колело — всеки отрязък от него се потапяше в житейски опит и после се издигаше отново нагоре. Дните ѝ протичаха предвидимо и целенасочено: пациентите ѝ идваха в определените от нея дни, виждаше се с Рубен, срещаше се с приятели, преподаваше химия на Клои, седеше край камината и четеше или рисуваше малки скици с мек молив в ателието си. Оливия смяташе, че редът е нещо като затвор, който ни пречи да се наслаждаваме на живота, докато безразсъдството и хаосът са символи на свободата. Фрида обаче вярваше, че именно редът ни осигурява свободата да мислим, да сложим мислите си в кътчетата, които сме им отредили, да оформим и да назовем по подходящ начин идеите и чувствата, породили се през дните ни, като по този начин ги оставим в покой, подобно на наноси и водорасли, довлечени от реката и уталожени се на дъното ѝ. Някои неща обаче не намират покой. Те са като кални островчета във водата, които се размиват под повърхността ѝ и я изпълват с безпокойство.

А сега в живота на Фрида се беше появил Санди. Те се хранеха, разговаряха и спяха заедно, а после по някое време през нощта Фрида се прибираще у дома. По сложен, тревожен и вълнуващ начин те постепенно се сближаваха, изучаваха се, откриваха нови неща един за друг, оказваха си все по-голямо доверие. Колко навътре щеше да го допусне в живота си? Опита се да си представи. Дали наистина искаше да бъдат двойка, подобно на алпинисти, свързани с едно въже?

Миналата нощ Санди за пръв път беше останал при нея. Фрида не му каза, че откакто си бе купила тази къща, никой, освен нея не беше прекарвал нощта тук. Бяха ходили на кино, после бяха вечеряли в малък италиански ресторант в Сохо и накрая бяха отишли в дома ѝ. *И без това е толкова наблизко, няма какво да му мислим*, беше казала тя, сякаш ѝ бе хрумнало на момента, а не беше обмислено решение. Сега беше неделя сутринта. Фрида се бе събудила рано, докато навън бе още

съвсем тъмно. За един кратък миг, преди да се осъзнае, се беше стреснала при вида на човека до себе си. После се изплъзна тихо от леглото, взе си душ и слезе на долния етаж да запали камината и да си направи кафе. Беше ѝ странно и неприсъщо да започне деня си заедно с друг човек. Кога щеше да си тръгне? Ами ако не си тръгнеше?

Когато Санди слезе при нея, тя тъкмо отваряше пликовете със сметки и официалната кореспонденция, които винаги оставяше за почивните дни.

— Добро утро!

— Здравей. — Тонът ѝ беше рязък и Санди повдигна вежди.

— Мога да си тръгна още сега — каза той. — А можеш да ми направиш кафе и да си тръгна, след като го изпия.

Фрида вдигна поглед и се усмихна насила.

— Извинявай. Ще ти направя кафе. Или пък...

— Да?

— В неделя сутрин обикновено ходя в едно кафене, което е съвсем наблизо. Там закузвам и преглеждам вестниците, а после отивам до пазара за растения на „Кълъмбия Роуд“ за да си купя цветя или просто да ги погледам. Можеш да дойдеш с мен, ако искаш.

— С удоволствие.

В неделя Фрида обикновено си взимаше една и съща закуска — топло геврече с канела и чаша чай. Санди си поръча купа овесена каша и двойно еспreso при Кери, която се мъчеше да си придаде делово изражение. Когато улови погледа на Фрида, тя ѝ направи знак на одобрение, независимо че Фрида се намръщи. Но кафенето вече се пълнеше с хора и нито Кери, нито Маркъс можеха да им обърнат нужното внимание; само Катя беше свободна и се разхождаше между масите. Тя често-често се спираше при Фрида и Санди и топваше показалеца си в захарницата, след което го облизваше.

Край щанда винаги имаше голяма купчина вестници. Фрида взе няколко от тях и ги сложи на масата. Внезапно я обхвана тревожното чувство, че през последните няколко дни са се превърнали в истинска двойка — вършеха заедно различни неща, бяха прекарвали заедно цялата нощ, а в неделната утрин четяха вестници, седнали един до

друг. Тя отхапа парче от гевречето и отпи голяма глътка чай. Нима това беше лошо?

Често пъти това бе единственият ден от седмицата, когато Фрида можеше да прочете вестниците от край до край, а през последните няколко седмици бе така обсебена от Санди, че светът ѝ се затвори между работата и него. Каза му нещо в този смисъл.

— Въпреки че няма чак толкова особено значение, ако човек от време на време се откъсне от случващото се в света. Нима мога с нещо да помогна? Нима за мен е толкова важно дали стойността на акциите се е повишила или понижила с един пункт? Или че... — Тя взе един от вестниците, който беше разтворен на масата, и посочи някакво заглавие. — Някой, когото не познавам, е направил нещо ужасно на друг, когото също не познавам. Или някаква знаменитост, за която не съм чувала, се е разделила с друга знаменитост, за която също не съм чувала.

— Думите ти са музика за ушите ми — усмихна ѝ се Санди. — Аз... Но какво има?

Фрида не го слушаше. Внезапно вниманието ѝ беше привлечено от някаква статия във вестника. Санди се наведе и прочете заглавието: „Малкият Мати все още е в неизвестност: Майката се обръща към всички с гореща молба“.

— Сигурно си чула за това. Новината е съвсем прясна. Вчера беше публикувана във всички вестници.

— Не, не съм — промърмори Фрида.

— Само като си помислиш какво преживяват родителите.

Фрида се взря в поместената в три колонки снимка на малко момче с яркочервена коса и лунички, с неравна усмивка и сини очи, гледащи настрана към човека, който го е снимал с фотоапарата.

— Петък — прочете Фрида.

— Сигурно вече е мъртъв. Жал ми е за горката учителка, която го е оставила да си тръгне. Сега всички я мразят.

Фрида не чу думите му. Тя четеше новината за Матю Фарадей, който се беше измъкнал незабелязано от началното училище в Излингтън в петък следобед и за последно беше видян да отива към сладкарницата, която се намираще на около стотина ярда по-нагоре.

Тя взе друг вестник и прочете същата новина, само че случилото се бе описано по по-интересен начин и бе включено мнението на

специалист по изготвяне на психологически профили. После прегледа един по един всичките вестници — историята бе отразена от всеки възможен ъгъл. Беше писано за душевната агония на родителите, за полицейското разследване, за началното училище, за реакцията на гражданите, за сигурността на нашите деца в днешно време.

— Много странно — каза Фрида като че ли на себе си.

Валеше дъжд и на пазара за цветя нямаше много хора. Фрида се радваше на дъжда. Обичаше да го усеща по косата си, хареса ѝ и това, че улицата беше безлюдна. Двамата със Санди вървяха покрай сергии, отрупани с цветя и красиви растения. Беше едва средата на ноември, но вече продаваха украси за Коледа — циклами, див чемшир, зюмбюли в керамични саксии, венци за входните врати и дори имел. Фрида мина с безразличие край тях. Тя мразеше Коледа, а най-много мразеше коледното оживление, забързаните купувачи, евтините нискокачествени стоки по магазините, светещите украси по улиците, които монтираха далеч преди празниците, коледните песни, които гърмяха непрестанно от претъпканите магазини, каталозите, които се сипеха през отвора за пощата на входната ѝ врата, а тя пък изсипваше обратно в кофата за смет, и най-вече постоянната възхвала на семейството. Фрида не уважаваше близките си и те не я уважаваха. Между тях лежеше дълбока и непреодолима пропаст.

Вятърът се блъскаше в платнените навеси на сергиите. Фрида се спря да си купи букет жълтеникавокафяви хризантеми. Алън Декър беше сънувал, че има свой собствен син с рижа коса. Червенокосият Матю Фарадей беше изчезнал. Беше странно съвпадение, но то не означаваше нищо. Тя зарови лицето си в цветята и вдъхна дълбоко влажния им аромат. Край на историята.

Но не можеше да спре да мисли за случилото се. Същата вечер — тъмна и студена, с вилнеещ вятър, който търкаляше по улиците капациите на кофите за смет, огъваше дърветата в причудливи форми и тласкаше с голяма скорост тежки облаци по небето — тя каза на Санди, че иска да остане сама, излезе да се поразходи и краката ѝ неволно я заведоха до Излингтън, покрай великолепните къщи и красиви площи до по-бедните квартали. Не ѝ отне много време да стигне дотам — не повече от петнайсетина минути, и накрая се озова

пред купчините цветя, оставени край училищната ограда, където Матю бе видян за последно. Някои от цветята вече бяха увехнали в целофановите си опаковки и тя долови сладникавия мирис на гнило.

* * *

Китовете не са риби. Паяците имат осем крака. Пеперудите произлизат от гъсеници, жабите произлизат от попови лъжички, а поповите лъжички се излюпват от гъстия едрозърнест хайвер, който госпожа Хайд понякога донася в училището в стъклен буркан. Две и две прави четири. Две и две прави четири. Две и две прави четири. Той не знаеше какво се случи след това. Не можеше да си спомни. Мама скоро ще дойде. Ако стисне силно клепачите си и преброи до десет, много бавно — един хипопотам, два хипопотама — и после ги отвори отново, тя ще бъде тук.

Той стисна силно очи, преброи до десет и после ги отвори. Все още бе тъмно. Беше му сърдита, нямаше друго обяснение. Това му беше за урок. Беше излязъл от училището без нейната топла, държаща го здраво ръка. Беше му казала „никога не прави това, обещавах ли, Матю?“ и той ѝ бе обещал. „Честен кръст!“ Беше изял бонбоните. „Никога не взимай храна от непознати, Матю“. Звучеше като заклинание. Беше чувал, че има магически напитки и храни, които могат да те превърнат в нещо съвсем различно. Можеше да стане дребен като насекомо там, в ъгъла на стаята, и тогава мама нямаше да го види; даже можеше да го *настъпи*. Или пък лицето му да се промени, тялото му да се промени, да стане като на звяр или чудовище, а той да бъде затворен вътре. Тя щеше да го гледа и нямаше да разбере, че това е той, Матю, нейното сладкишче, нейното захарче. Но нали очите му щяха да си бъдат същите? Макар и в друго тяло, той щеше да гледа със собствените си очи. Или може би щеше да му се наложи да вика, за да ѝ каже, че това е той, но на устата му имаше тиксо и единственото, което чуваше, когато се опитваше да вика, бе ехото, което кънтеше в главата му, подобно на звука на сирената на ферибота, с който ходеха на почивка с мама и татко. Чувстваше се сам и далеч от тях, побиваха го тръпки от страх, макар да не разбираше защо. Искеше да го прегърнат и да се почувства на сигурно място, защото светът е

необятен и пълен с изненади, от които сърцето ти става толкова голямо, че едва се побира в тялото ти.

Пишкаташе му се. Опита се да не мисли за това. Беше вече голям, за да се подмокрят. В такива случаи хората се присмиваха, сочеха с пръст и си стискаха носовете. Отначало усети топла течност, после намокреното място стана хладно, след това студено, започна да му щипе по бедрото и острата миризма го блъсна в носа. Очите му също се насълзиха и засмъдяха. Не можеше дори да ги потърка. Мамо. Татко. Съжалявам, че бях непослушен. Ако ме отведете вкъщи, много ще слушам. Обещавам.

А може би го бяха превърнали в змия, защото ръцете му вече не бяха истински ръце, а само част от тялото му, макар че можеше да си движи пръстите, и краката му вече не бяха истински крака, а прилепени един към друг. Имало едно време едно малко момче на име Матю, което нарушило обещанието си, яло магически бонбони и за наказание се превърнало в змия, гънеща се по пода. Под бузата му имаше дървена повърхност. Можеше да я усети и да я помирише. Ако се опиташе да се свива и разпуска, дали щеше да се движи като змия? Той сви силно тялото си и отново го изпъна и успя да се премести по пода. Лицето му се опря в нещо хладно и твърдо, с извит край. Вдигна глава и го побутна, но то не се помръдна. Изпъна се и сложи бузата си върху него, за да разбере какво е. Веднъж при игра на криеница се беше скрил в гардероба на родителите си. Свит в тъмното, с едва процеждаща се светлина през двойната врата, той хем се кикотеше, хем го беше страх и чакаше да го открият. Чуваше ги как го търсят из цялата къща, дори и на много лесни места, като например зад завесите. Тогаваше си бе сложил главата на нещо подобно на това тук. Сега със запотената си буза усети, че е въже, вързано на възел.

Обувката му се изплъзна и главата му се блъсна в пода. Обувката го подпря от страни. Доста силно. Внезапно се появи късче ярка светлина и той се преобърна, за да се ориентира, но не можа да види нищо друго, освен ослепителната светлина. Тя избухна в очите му, запулсира в главата му, а наоколо мракът стана по-гъст.

Светлината угасна. Обувката го подпираше и той остана да лежи на една страна. Внезапно в тъмнината се появи сив правоъгълник, после се чу щракване и сивото изчезна.

Фрида натисна звънеца на познатата врата. Не се чу звънене и тя не можеше да разбере дали звънецът не работеше или звънеше твърде навътре в къщата. Отново го натисна. Никакъв звук. Почука с тежкото чукче няколко пъти. Отдалечи се от вратата и погледна към прозорците. Не светеха лампи, нямаше движение, нямаше признаци за човешко присъствие. Да не би да беше заминал някъде? Отново почука, този път по-силно, така че вратата се разтресе. Наведе се и разтвори с пръсти процепа на пощенската кутия. Надникна вътре. На изтривалката имаше писма. Вече си тръгваше, когато отвътре се чу шум. Отново почука. Определено имаше раздвижване. Чу приближаващи стъпки, тракане, дърпане на резе и накрая вратата се отвори.

Рубен присви очи, сякаш дори оскъдната светлина на облачното ноемврийско утро го дразнеше. Беше облечен с непрани дънки и полуразкопчана риза. Отначало като че ли не разпозна Фрида. Изглеждаше изненадан и объркан. Миришеше на алкохол, тютюн и пот. Не ѝ беше трудно да се досети, че бе прекарал с тези дрехи най-малко една нощ.

— Колко е часът? — попита той.

— Девет и петнайсет — каза Фрида.

— Сутрин или вечер?

— На мен ми изглежда като сутрин.

— Ингрид я няма — изрече Рубен.

— Къде е?

— Напусна ме. Тръгна си и каза, че няма да се върне. Не поиска да ми каже къде отива.

— Не знаех. Може ли да вляза?

— По-добре недей.

Фрида го побутна лекичко и влезе. Не бе идвала тук повече от година. Забеляза, че къщата имаше запуснат вид. Стъклото на един прозорец беше пукнато, една плафониера висеше от тавана на

отлените си жици. Тя се огледа и откри телефон под един вестник в антрето. В джоба си намери листче с телефонен номер и го набра. След кратък разговор затвори.

— Къде стои този телефон!

— Навсякъде — отговори Рубен. — Никога не мога да го намеря.

— Ще ти направя кафе.

Когато Фрида влезе в кухнята на Рубен, трябваше да си сложи ръката на устата, за да не повърне от отвратителната миризма. Погледна към останените в пълен безпорядък мръсни чинии, тигани, чаши, кутии и опаковки от изядена наполовина, купена отвън храна.

— Не очаквах гости — подметна Рубен. Тонът му беше предизвикателен, като на дете, което от яд си е счупило играчките. — Има нужда от женска ръка. Тук е по-добре, отколкото на горния етаж.

Фрида изпита моментно желание да избяга от това ужасно място и да го остави да се оправя, както може. Нали преди години именно Рубен я беше посъветвал нещо в този смисъл. Трябва да ги оставиш да правят грешки. Единственото, което можеш да направиш, е да ги наблюдаваш и да не допускаш да се вълечат в скандали, да бъдат арестувани или да причиняват вреда на околните — могат да го правят единствено на себе си. Тя обаче не можеше да постъпи по този начин. Нямахше как да се заеме с почистването на тази кочина, но реши да проправи поне една малка пътечка. Бутна Рубен в едно кресло, където той остана да седи, търкайки лицето си и ломотейки нещо. Включи чайника да сгрее вода. Из кухнята бяха разпръснати бутилки с недопит алкохол: уиски, Чинцано бианко^[1], вино, Драмбуйе^[2]. Изля ги всичките в мивката. Намери найлонова торба за смет и я напълни с развалени остатъци от храна, от което заключи, че макар да се беше отдал на пиене, все пак беше ял нещо. Напълни мивката с немити съдове, но се наложи да сложи останалите отстрани на плота. Прерови кухненските шкафове и на един висок рафт откри забутан буркан с нес кафе, който все още не беше разпечатан. С дръжката на една лъжица разкъса хартията под капака. Изми две големи чаши и сипа горещо черно кафе във всяка. Рубен погледна към тях, изстена и тръсна глава. Фрида допря чашата до устата му. Той отпи две-три глътки и отново изстена.

— Изгорих си езика.

Тя продължи да притиска чашата до устата му, настоявайки да отпие още от кафето, докато накрая течността се преполови.

— Дошла си да ми се присмееш, а? — започна Рубен заядливо. — Ето докъде я докарах. Ето докъде стигна накрая Рубен Макгил. Или си дошла да ми поднесеш съболезнованията си? Да ми кажеш колко много, много съжаляваш? А може би ще ми изнесеш конско?

Фрида вдигна чашата си с кафе, погледна я, после я остави обратно на масата.

— Дойдох да ти поискам съвет — отвърна Фрида.

— Смешна работа — каза Рубен. — Огледай се наоколо. Смяташ ли, че съм в състояние да давам съвети?

— Алън Декър — продължи Фрида. — Пациентът, когото поех от теб. Спомняш ли си го?

— Поела си го от мен? Искаш да кажеш пациента, от когото ти ме отстрани? Същият, който направи така, че да ми забранят за известно време да ходя на работа в собствената си клиника? Този същият пациент. Проблемът е, че не си спомням почти нищо за него, защото моята бивша студентка, моето протеже, направи така, че да ме отстранят от случая. Сега какъв е проблемът? Да не би и срещу теб да е подал оплакване?

— Проблемът е, че ме прави неспокойна.

— Наистина ли?

— Последните две нощи спях много лошо.

— Ти никога не си могла да спиш добре.

— По-скоро ме измъчиха сънищата, които сънувах. Чувствам се като обсебена от него. Питам се дали и ти не си усетил нещо подобно. Мисля си, че това би могла да бъде причината нещата между вас да не се получат.

Рубен отпи голяма глътка кафе.

— Исусе! Мразя да пия кафе — изпъшка той. — Спомняш ли си д-р Шьойнбаум?

— Той е бил твой учител, нали?

— Точно така. Той е бил анализиран от Рихард Щайнер. А Рихард Щайнер е бил анализиран от Томас Байер. Томас Байер пък е бил анализиран от Зигмунд Фройд. За мен Шьойнбаум беше нещо като господ. От него научих, че психоаналитикът не е човешко същество, по-скоро прилича на гравирани тотемни стълб.

— На гравирен тотемна стълб?

— Ами да. Седиш си в кабинета в очакване на поредния пациент. Той идва и ти казва, че жена му току-що е починала, но ти дори не му изказваш съболезнования. Вместо това започваш да анализираш защо той изпитва необходимост да го сподели с теб. Шьойнбаум беше брилянтен и харизматичен, но аз си казах: по дяволите, искам да съм нещо по-различно от тотемна стълб. За моите пациенти ще бъде всичко, което Шьойнбаум не е. Ще им държа приятелски ръцете и в малкия си кабинет ще правя всичко, което те правят, ще ходя навсякъде, където те ходят и ще се чувствам така, както те се чувстват.

— Рубен се наведе през масата към Фрида и тя видя отблизо очите му — жълтеникави, с червени капилляри в ъгълчетата. Дъхът му беше кисел — смесица от кафе, алкохол и престояла храна. — Няма да повярваш на какви откровения съм се наслушал. Няма да повярваш каква мръсотия тече през човешките мозъци и аз съм газил през нея, потопен до шията. Мъже са ми разказвали за брутални истории с деца, жени са споделяли за гадните си увлечения по бащите и чичовците си. Нямах ли да е по-добре просто да излязат от кабинета ми и да си пръснат откачените мозъци? Но аз бях убеден, че ако съм до тях в лутанията им, ако им покажа, че не са сами и че има човек, който е наясно с бъркотията, в която са затънали, тогава те може би ще намерят правилната посока и ще заживеят като нормални хора. И какво стана накрая? След двама и пет години си го получих. Знаеш ли какво ми каза Ингрид? Че съм един меланхоличен нещастник, че пия прекалено много и че съм досаден.

— Помогнал си на много хора — каза Фрида.

— Така ли мислиш? — изсмя се Рубен. — Вероятно щяха да постигнат същите резултати, ако вместо това се бяха лекували с хапчета, или бяха спортували, или просто не бяха предприемали нищо. Както и да е. Не знам доколко съм им помогнал, но на себе си определено навредих. Само се огледай наоколо. Ето това се получава, когато се оставиш проблемите на тези хора да завладеят ума ти. Така че, щом си дошла при мен за съвет, ще ти кажа следното: ако почувстваш, че някой пациент започва да те обсебва и да ти внушава тревожни мисли, прехвърли го на друг колега. Иначе няма да помогнеш нито на него, нито на себе си. Това е. Сега можеш да си вървиш.

— Но аз не му позволявам да ми внушава тревожни мисли. По-скоро ми е любопитен.

— Какво имаш предвид?

Фрида му разказа за сеансите си с Алън и как се беше озадачила, прочитайки във вестника за изчезналия Матю. Рубен я слушаше, без да я прекъсва. За момент Фрида забрави къде се намира. Пренесе се години назад — отново беше студентката, която говорете за страховете си със своя ментор Рубен. Той умееше да слуша, когато имаше желание: наведе се леко напред и не откъсваше очи от лицето ѝ.

— Това е всичко. Сега разбираш ли какво имам предвид?

— Спомняш ли си пациентката, с която се занимаваше преди години, как ѝ беше името? Мелъди или нещо подобно?

— За Мелани ли говориш?

— Точно така. Тя беше класически случай на пациент със соматично разстройство. Синдром на дразнимото черво, замайване, припадъци и прочее.^[3]

— И?

— Нейните притеснения и потиснати емоции бяха въплътени във физическите ѝ симптоми. Тя не съумяваше да говори открито за тях, но тялото ѝ намираше начин да ги изрази.

— И така, ти смяташ, че...

— Хората са странни, а умовете им са още по-странни. Какво ще кажеш за онази жена, която имаше алергия към дваисети век? Как си го обясняваш? Според мен при Алън има нещо подобно. Поначало паниката е нещо много пъргаво, прилепва се към всякакви ситуации.

— Да — каза Фрида бавно, — но той си мислеше за червенокосото дете преди Матю да изчезне.

— Хъм. Тази теория за паниката беше и все още е хубава — в случая тя се отнася за теб, а не за пациента ти.

— Гениално!

— Говоря сериозно — казаното от Алън те притеснява, но няма как да проникнеш напълно в съзнанието му. Ето защо прикачваш въображаемия му син към удобен символ.

— Едно отвлечено дете трудно може да се нарече символ.

— Защо не? Всяко нещо е символ.

— Това са глупости — възрази Фрида, но се засмя. Настроението ѝ се беше пооправило. — Какво става с теб?

— Е, добре — каза примирено Рубен. — Сега е твой ред да ми дадеш съвет. Ето ме тук. Нямам жена. Нямам работа. Пия джин от големи керамични чаши. Какво ще ми препоръчаш, докторе? В майка си ли да търся причината?

Фрида хвърли поглед наоколо.

— Мисля, че трябва да почистиш и да подредиш — каза Фрида.

— О, значи си станала бихейвиорист^[4]? — подхвърли саркастично Рубен.

— Просто мразя безредието. И ти самият ще се почувстваш по-добре.

Рубен се плесна толкова силно по главата, че Фрида се стресна.

— Няма смисъл да почиствам всичко това, след като най-голямата бъркотия е тук, в главата ми.

— Е, поне ще си седиш с обърканата си глава в чиста и подредена къща.

— Говориш като майка ми.

— Харесвах майка ти.

На вратата се почука силно.

— Кой пък е сега, по дяволите? — каза ядосано Рубен. Тътрейки краката си, той излезе от кухнята. Фрида взе чашата си с кафе и я изля върху съдовете в мивката. Рубен влезе отново.

— Някакъв човек пита за теб — каза Рубен.

След него вървеше Джоузеф, оглеждайки се намръщено наоколо.

— Бързо дойдохте — каза му Фрида.

— Той чистач ли е? — попита Рубен.

— Строителен работник съм — поясни Джоузеф. — Купон ли е имало тук?

— Този какво търси в дома ми?

— Аз го повиках да дойде — отвърна Фрида. — Правя ти услуга, за която ще му платиш. Така че се дръж любезно. Джоузеф, мислех си дали бихте ремонтирали четири-пет неща в тази къща? Например входния звънец, един пукнат прозорец, плафониера, която виси на оголени жици.

— Бойлерът също не работи — обади се Рубен.

Джоузеф се огледа.

— Жена ви заминала ли е? — попита той.

— Тя не ми е жена — каза Рубен. — И да, няма я, както виждаш.

Всичко това аз съм го направил.

— Много съжалявам — каза Джоузеф.

— Не ми е нужно съчувствието ти — отвърна Рубен.

— Напротив, нужно ти е — каза Фрида. Тя докосна с ръка рамото на Джоузеф. — Благодаря. Всъщност сте прав. Говоренето невинаги е достатъчно.

Джоузеф наклони глава в знак на учтиво съгласие.

---

[1] Марка италиански вермут. — Бел.ред. ↑

[2] Марка шотландски ликьор. — Бел.ред. ↑

[3] Става дума за функционални нарушения без органична причина, при които основна роля играят психични фактори. — Бел.прев. ↑

[4] За разлика от психоанализата бихейвиоризмът е учение, според което психологията на човека се изследва най-точно чрез анализ на дейността и поведението, а не на съзнанието му. — Бел.прев.

↑

15

— Фрида?

— Извинявай.

— Духом си някъде далеч. За какво си мислеше?

Фрида мразеше да ѝ задават този въпрос.

— За нищо особено — каза тя. — За започващия ден. За работата, която ме очаква. — Беше спала толкова зле, че очите ѝ смъдяха. Чувстваше се крехка и раздразнителна и не ѝ се говореше със Санди, който беше спал край нея, мърморейки нещо насън, което тя така и не можа да разбере.

— Има нещо, за което трябва да поговорим.

— Нещо, за което да поговорим?

— Да.

— Да не е нещо от рода на „с колко мъже си спала преди мен“?

— Не. Това можем да го оставим за друг път, когато имаме повече време. Искам да поговорим за нашите планове.

— Имаш предвид какво ще правя през лятото? Предупреждавам те, че мразя да летя със самолет. А също и да се пека на плажове.

— Престани.

— Извинявай. Не ми обръщай внимание. Седем и половина сутринта е, а аз лежах будна почти цялата нощ и умът ми работеше на пълни обороти. Единствените планове, които мога да правя в момента, са за следващите осем часа.

— Ела у нас довечера. Ще стотвя нещо непретенциозно и ще можем да поговорим.

— Звучи ми притеснително.

— Няма нищо притеснително.

— В седем имам пациент.

— Ела след това.

Фрида никога не си водеше бележки по време на сеанс. Правеше го след това, а вечер или през почивните дни ги пишеше в компютъра си. Но от време на време чертаеше рисунки или груби скици в скицника, който винаги държеше под ръка. Това ѝ помагаше да се съсредоточи. Това правеше и в момента, докато седеше в току-що ремонтирания си кабинет, прясно боядисан в сивкав цвят, който Джоузеф очевидно не одобряваше. Тя скицираше лявата ръка на Алън, която той беше сложил на страничната облегалка на креслото. Ръцете са трудни за рисуване. На безименния му пръст имаше дебела златна венчална халка, кожата около нокътя на палеца му беше изгризана, вените му бяха издути. Показалецът му беше по-дълъг от безименния му пръст, това означаваше нещо, но не можеше да си спомни какво. Днес беше по-неспокоен от друг път, въртеше се в креслото, ту се навеждаше напред, ту се облягаше назад, почесваше се отстрани по носа. Забеляза, че по шията му се бе появил обрив, а ризата му бе изцапана с паста за зъби. Той говореше припряно за сина, който искаше да има. Думите, които беше таил в себе си толкова много години, сега се изливаха на воля от устата му. Докато рисуваше кокалчето на малкия му пръст, го слушаше много внимателно, опитвайки се да потисне надигащото се в нея безпокойство, от което цялата настръхна.

— Да ме нарича „татко“. Да спечеля доверието му. Никога да не го разочаровам — редеше думите Алън. — Той играе футбол и харесва настолни игри — шах, дама, домино. Обича вечер да му чета приказки за динозаври и влакове.

— Говорите така, сякаш той съществува.

— Това проблем ли е?

— Усещате такава силна липса, че в съзнанието ви това момче оживява.

Алън започна да търка с длани умореното си лице, все едно го миеше.

— Имам нужда да разкажа на някого — довери ѝ той. — Искам да мога да говоря открито за това. Както когато навремето се влюбих в Кари. И преди нея бях имал интимни приятелки, но с никоя не бях се чувствал така. С Кари, все едно че се освободих от себе си. — Той погледна Фрида и тя запамети фразата, за да я анализира по-късно. — През първите няколко месеца ми се искаше постоянно да изричам на

глас името ѝ. Все намирах начини да я спомена в разговорите си. „Моята приятелка Кари“, казвах. Когато говорех за нея пред познатите си, наистина я чувствах истинска. Сега усещам нещо подобно — трябва да го споделя с някого, за да освободя напрежението вътре в мен. Звучи ли логично?

— Да. Но, Алън, аз не съм тук, за да направя нереалното да изглежда реално — каза Фрида.

— Нали казахте, че всеки трябва да се опита да направи от живота си смислена и интересна история?

— Вие как смятате да го постигнете?

— Кари казва, че можем да си осиновим дете. Аз обаче не искам. Не желая да попълвам формуляри и разни хора да решават дали съм годен да бъда родител. Искам *мой собствен* син, а не нечий друг. Вижте. — Алън извади портфейла си от джоба на самото си. — Искам да ви покажа нещо.

Той извади стара снимка. — Ето така си представям, че ще изглежда моят син.

Фрида я погледна с неохота. В първия момент ѝ бе трудно да каже каквото и да било.

— Това вие ли сте? — попита тя накрая, вглеждайки се в пълничкото момченце със сини къси панталонки, застанало край едно дърво с топка под лакътя.

— Да, на около пет-шест години.

— Но вие...

— Какво?

— Вие сте имали огненочервена коса.

— Започна да се прошарва, преди да навърша трийсет.

Червена коса, лунички. Тревожни тръпки минаха през цялото ѝ тяло и този път тя не се сдържа.

— Много приличате на момченцето, което изчезна.

— Знам. Разбира се, че знам. Точно за такова дете си мечтая.

Алън я погледна и се опита да се усмихне. Една сълза се търкулна надолу по лицето му, към усмихнатата му уста.

* * *

Не трябва да приема храна. Той знаеше това. Можеше да пие вода, топла, престояла вода от шише, но не биваше да яде. Ако хапнеше нещо, никога нямаше да успее да се върне у дома. Щеше да си остане затворен тук. Силни пръсти отваряха насила устата му и пъхаха вътре храна, която той изплюваше. Веднъж през гърлото му мина грах, той се задави, закашля се, помъчи се да го повърне. Но усети как слиза надолу към стомаха му. Щеше ли да му стане нещо от няколко грахови зърна? Не знаеше какво да очаква. Беше се опитал да ухапе ръката и ръката го бе ударила, той се беше разплакал и ръката отново го бе ударила.

Беше се превърнал в едно много мръсно момче. Панталоните му се бяха втвърдили от напишканото, миришеше лошо, а предишната нощ се беше изакал в ъгъла. Не може да издържи. Коремът му изгаряше и той си помисли, че ще умре. Целият се превръщаше в огън и вода. Вътрешностите му бълбукаха. Тялото му гореше и го побиваха тръпки. Всичко го болеше и нищо не беше така, както трябваше да бъде. Сега обаче беше чист. Енергично търкане с четка и гореща вода. Възпалена розова кожа. Четка с паста за зъби, която почистваше зъбите и венците му. Едно от зъбчетата му се клатеше. Феята на зъбките^[1] щеше да дойде. Ако останеше буден, щеше да я види и да я помоли да го спаси. Но ако беше буден, тя нямаше да дойде. Той знаеше това.

Косата му бе намазана с нещо гадно. Черно и лепкаво, със силна миризма, подобна на тази, която се усеща, когато минаваш покрай мъже, работещи на пътя с бормашини, от чийто звук главата ти започва да пулсира. Косата му като че ли не беше неговата. Очевидно се превръщаше в някой друг. Ако можеше да се погледне в огледалото, сигурно в него щеше да види непознат образ. Кого ли щеше да види? Някой, който надничаше със свирепост изражение. Скоро щеше да бъде твърде късно. Не знаеше думите, които трябваше да изрече, за да развали магията.

Голи дъски. Грозни напукани зелени стени. Спусната щора на прозореца. Крушка, която висеше от тавана на стар кабел. Бял радиатор, който пареше, ако се допреш до него, а през нощта сякаш скимтеше, подобно на животно, умиращо на пътя. Бяло пукнато пластмасово гърне. Той се срамуваше да го погледне. На пода матрак с тъмни петна по него. Едното петно беше дракон, а второто беше държава, но не знаеше коя е тя. Третото петно беше лице с нос като

кльон и той го оприличи на вещица, а четвъртото петно беше от него. Имаше врата, но той не можеше да я използва. Дори ако ръцете му бяха свободни и можеше да я отвори, Матю знаеше, че няма да успее да излезе през нея. Отсреща веднага щяха да го хванат.

* * *

Детектив Ивет Лонг огледа всекидневната на семейство Фарадей. Навсякъде имаше разхвърляни играчки: голям червен пластмасов автобус и няколко малки коли на килима, книжки с приказки и комикси, кукла ръкавичка с форма на маймунка. На масичката за кафе имаше дебела тетрадка с разчертани листове, където Матю се беше упражнявал да пише — разкривени букви, написани с усилие с червен флумастер, б и в бяха изписани на обратно. Андреа Фарадей седеше срещу нея. Дългата ѝ огненочервена коса беше мазна и сплъстена, а лицето ѝ беше подуто от плач. Ивет Лонг си помисли, че сигурно е плакала по цели дни.

— Какво друго да ви кажа? — промълви жената. — Няма нищо за казване. Нищо. Не се сецам за нищо. Смятате ли, че не бих ви казала? Отново и отново премислям всичко.

— Да сте забелязали нещо подозрително? Някое непознато лице да се е навъртало наоколо?

— Абсолютно нищо не съм забелязала. Ако не бях закъсняла, о, господи, ако не бях закъсняла. Моля ви, върнете ми го. Малкото ми момче. Ами че той все още понякога се напикава нощем в леглото.

— Знам колко е мъчително това за вас. Правим всичко възможно. Междувременно...

— Който го е отвлякъл, не знае нищо за него. Той е алергичен към ядки. Какво ще стане, ако му дадат ядки?

Детектив Лонг запази спокойното си изражение и хвана ръката на Андреа.

— Опитайте се да си спомните нещо, което би ни помогнало.

— Та той е едно малко момченце. Ще плаче за мен, а аз не мога да отида при него. Разбирате ли отчаянието ми? Изпуснах автобуса и закъснях.

Джак беше послушал съвета на Фрида. Днес бе облечен с черни панталони, бледосиня риза, чието най-горно копче беше разкопчано, и сиво вълнено сако, чиито джобове, както Фрида забеляза, все още бяха защити. Носеше черни спортни обувки и етикетчето с цената вероятно все още си стоеше на подметките им. Дори бе сресал назад косата си и се бе избръснал, макар че бе пропуснал един участък точно под брадичката си. Вече не изглеждаше като небрежен студент, а като стажант-счетоводител, или може би като новоприет член в религиозна секта. Джак гледаше бележките си и разказваше за случаите, с които се занимаваше. На Фрида ѝ беше някак скучно да го слуша. Затрудняваше се да се съсредоточи. Погледна часовника си. Време беше да приключат. Тя кимна на Джак и след това го попита:

— Представи си, че някой пациент ти признае, че е извършил престъпление. Какво ще направиш?

Джак се стегна и доби подозрително изражение. Някакъв капан ли му поставяше Фрида?

— Какъв вид престъпление? Шофиране с превишена скорост? Кражба от магазин?

— Нещо много по-сериозно. Като например убийство.

— Споделеното не излиза извън кабинета — каза Джак несигурно. — Нали това им обещаваме?

— Ти не си свещеник в изповедалня — отвърна Фрида през смях. — Ти си гражданин. Ако някой ти каже, че е извършил престъпление, си длъжен да се обадиш в полицията.

Джак се изчерви. Беше се провалил на теста.

— Сега друг въпрос: какво ще направиш, ако заподозреш, че пациентът ти е извършил престъпление?

Джак се поколеба. Започна да гризе палеца си.

— Не търся правилен или грешен отговор.

— Как точно заподозираме пациента си? — попита най-после Джак. — На вътрешната си интуиция ли разчитаме? Не можеш да отидеш в полицията, воден единствено от вътрешната си интуиция. Нерядко тя бива изцяло погрешна.

— Не знам — каза Фрида по-скоро на себе си. — Не мога точно да определя.

— Проблемът е в това — започна Джак — че ако си позволя, мога да започна да подозирам, че много от пациентите ми са престъпници. Вчера, например, имах сеанс с един мъж, който говореше брутални неща. Повдигаше ми се, докато го слушах. Замислих се за това, което веднъж ни казахте — за разликата между въображаемите и реалните действия.

Фрида кимна.

— Точно така.

— Освен това ни учите, че нашата задача не е да оправяме бъркотията в заобикалящия ни свят, а бъркотията в главите на хората. — Той направи пауза. — Става дума за ваш пациент, нали?

— Не съвсем. А може би, да.

— Най-лесно е да го попитате.

Фрида го погледна и се усмихна.

— Ти това ли би направил?

— Аз? Не. Бих дошъл при вас, за да ми кажете какво да правя.

След като приключи с последния си пациент, Фрида тръгна пеш към Барбикан и стигна там едва към осем и половина. Валеше. Отначало леко ръмеше, но после дъждът се превърна в порой, по паважа се образуваха локви и гумите на минаващите край нея коли пръскаха блестящи капки.

— Сега ще ти дам хавлиена кърпа — каза Санди, като я видя. — И една от моите ризи.

— Благодаря.

— Защо не си взе такси?

— Имах нужда да повървя.

Той ѝ донесе мека бяла риза, събу обувките и чорапогащника ѝ, подсуши краката ѝ, а после се зае с косата ѝ. Тя се сви на дивана и той ѝ подаде чаша вино. В апартамента му бе топло и светло; навън вечерта бе неприветлива и мокра, а светлините на Лондон мъждукаха и се размиваха в мрака.

— Тук е приятно — каза тя. — А на какво мирише така апетитно?

— Чеснови скариди с ориз, и зелена салата. Добре ли е?

— Повече от добре. Аз самата не съм добър кулинар.

— Мога да го преживея.

— Звучи успокояващо.

Вечеряха на малката маса. Санди запали свещ. Беше облечен с тъмносиня риза и дънки. Гледаше я напрегнато и тя се притесни. Беше свикнала студентите и пациентите ѝ да я гледат с любопитство, но това тук беше различно.

— Защо не знам нищо за миналото ти?

— Това ли е сериозният разговор?

— Не, разбира се. Но го пазиш в тайна.

— Така ли мислиш?

— Струва ми се, че ти знаеш много повече за мен, отколкото аз за теб.

— Трябва ни време.

— Знаем. Но ние имаме време, нали?

Тя улови погледа му.

— Да, убедена съм в това.

— Всичко се случи така изненадващо — каза той.

— Така става в любовта.

Думата ѝ се изплъзна неочаквано, преди да успее да се спре; сигурно беше от виното. Внезапно Санди стана сериозен.

— Трябва да ти кажа нещо.

— Нали няма да ми кажеш, че си женен?

— Не. Не е това. Предложиха ми нова работа.

— О! — Тя почувства облекчение. — Мислех, че ще кажеш нещо ужасно. Но това е хубаво, нали? Каква работа?

— Щатно професорско място.

— Санди, това е прекрасно!

— В „Корнел“^[2].

Фрида постави ножа и вилицата в чинията си и я бутна настрана. Сложи лактите си на масата.

— Който е в щата Ню Йорк.

— Да — каза Санди. — Същият.

— Значи заминаваш за Щатите?

— Такъв е планът.

— О! — Изведнъж се почувства дистанцирана и абсолютно трезва. — И кога каза „да“?

— Преди няколко седмици.

— Значи си знаел през цялото време?

Той извърна лицето си. Беше едновременно смутен и ядосан, заради това че е смутен.

— Когато ми предложиха тази работа, дори не те познавах.

Фрида взе чашата си и отпи глътка вино. Усети кисел вкус. Изведнъж ѝ се стори, че светлината се е променила и че всичко изглежда различно.

— Ела с мен — каза той.

— Така трябва да постъпи вярната спътница, нали?

— Ти имаш контакти. Можеш да работиш еднакво добре и там. Можем да започнем отначало, двамата заедно.

— Аз не искам да започвам отначало.

— Знам, че трябваше да ти кажа по-рано.

— Свалих гарда — отвърна Фрида. — Допуснах те в дома си, в живота си. Казах ти неща, които не съм казвала на никого друго. А ти през цялото време си планирал това заминаване.

— С теб.

— Не можеш да правиш планове вместо мен. Предвиждал си нещо за нас, но без мое знание.

— Не исках да те загубя.

— Кога заминаваш?

— Около Нова година. Тръгвам след няколко седмици. Продадох апартамента. Намерих подходящо жилище в Итака.

— Не си си губил времето.

Чу гласа си — хладен, саркастичен и овладян. Не беше сигурна, че харесва тона си. Чувстваше горещина и слабост от завладяващата емоция.

— Не знаех какво да правя, — каза той. — Моля те, ела с мен. Нека да заминем заедно.

— Молиш ме да се откажа от всичко тук и да започна наново в Америка?

— Да.

— А ако аз те помоля да се откажеш от професорското си място в Америка и да останеш тук с мен?

Той стана и отиде до прозореца, застанал с гръб към нея. Погледа навън за известно време и се обърна.

— Не бих го направил. Не мога.

- Тогава? — попита Фрида.
— Омъжи се за мен.
— Я се разкарай.
— Предлагам ти брак, не те обиждам.
— Тръгвам си.
— Не ми отговори.
— Ти сериозно ли говориш? — подхвърли Фрида.
Чувстваше се така, сякаш алкохолът бе замъглил сетивата ѝ.
— Да.
— Трябва да размисля на спокойствие.
— Това означава ли, че би могла да кажеш „да“?
— Утре ще ти дам отговор.
-

[1] В културата на англоезичните народи съществува обичай, според който, когато на едно малко дете му падне зъбче, преди лягане трябва да го остави под възглавницата си. Докато спи, при него идва Феята на зъбките, взима зъбчето и на негово място оставя паричка. — Бел.прев. ↑

[2] Частен университет, основан през 1865 г. Намира се в американския град Итака, щата Ню Йорк. — Бел.прев. ↑

16

Когато Танър отвори входната врата, на лицето му се изписа изненада. Главен криминален инспектор Малкълм Карлсън се представи.

— Асистентката мие разговаряла с вас — каза Карлсън.

Танър кимна и го поведе към мрачна и неугледна всекидневна. Беше студено. Танър коленичи и включи печката с реотани, поставена вътре в камината. После се засуети да направи чай и да го сервира. През това време Карлсън се огледа наоколо и си спомни как като малко момче баба му и дядо му го заведоха на гости у техни приятели, или може би далечни роднини. Дори сега, след трийсет години, си спомни усещането за мрак и домакински задължения.

— В момента заемам поста, който вие по-рано сте заемали — каза Карлсън, като в същото време си помисли, че думите му звучат нелепо. Танър нямаше вид на детектив. Той дори не изглеждаше като пенсиониран детектив. Носеше стара вълнена жилетка и износени сиви панталони, а по лицето му се виждаха цели неизбръснати участъци. Наля чай в две различни по големина чаши и подаде по-голямата на Карлсън.

— Никога не съм имал намерение да живея вечно в Кенсъл Райз — подхвана разговора Танър. — Когато преди години се пенсионирах преждевременно, смятахме да се преместим близо до морето, в някое градче на изток — Клактън или Фринтън. Започнахме да разглеждаме брошури. Но тогава жена ми се разболя и плановете ни се провалиха. Тя е горе. По някое време ще започне да ме вика.

— Много съжалявам — обади се Карлсън.

— Обикновено мъжете са тези, които се разболяват веднага след пенсионирането си. Но аз съм добре. Само дето съм малко уморен.

— Аз гледах майка си в продължение на няколко дни, след като я оперираха — каза Карлсън. — Беше ми по-трудно, отколкото да съм полицай.

— Не говорите като полицай — отбеляза Танър.

— А като какъв?

— Различен сте. Предполагам, че сте завършили университет.

— Да, така е. Това пречи ли ми да бъда един от многото полицаи?

— Може би. Какво сте учили?

— Право.

— Е, това си е чиста загуба на време.

Карлсън отпи от чая си. По повърхността му плуваха малки капчици мляко, а вкусът му беше кисел.

— Знам защо сте тук — каза Танър.

— Търсим изчезнало дете. Зададохме някои параметри — възраст на детето, време на изчезване, място на изчезване, вероятен метод на отвличане, благоприятна възможност за отвличане — и едно име изскочи в компютъра. Само едно. Джоана Вайн. Или Джо.

— Джоана.

— Момчето, с чието изчезване се занимавам, се казва Матю Фарадей. Вестниците го наричат Мати. Може би пасва по-добре на водещо заглавие. Малкият Мати. Но името му е Матю.

— Тя изчезна преди двайсет години.

— Двайсет и две.

— Джоана беше отвличена в Камбъруел^[1]. Това малко момче е изчезнало в Хакни^[2], нали така?

— Очевидно следите случая.

— Това е неизбежно.

— Така е. Но да продължим.

— Джоана изчезна през лятото. А сега това момче изчезва през зимата.

— Значи не намирате допирни точки?

Танър помълча, преди да отговори и сега отново изглеждаше като едновременния старши детектив. Когато заговори, отмяташе едно по едно съображенията си с помощта на пръстите си.

— Допирни точки ли? Момиче, момче. Южен Лондон, Североизточен Лондон. Лято, зима. Освен това има промеждутък от двайсет и две години. Не виждам логиката. Въпросният тип отвлича дете, изчаква повече от две десетилетия, след което отвлича още едно дете. Според вас обаче между двата случая има връзка. Има ли някаква улика, която пазите в тайна от медиите?

— Не — отговори Карлсън. — Прав сте. Няма причина да търсим допирни точки. Разглеждам случая от друга позиция. Всяка година изчезват хиляди деца. Но ако от тях изключим подрастващите младежи, които бягат от домовете си, децата, които биват отвеждани от други членове на семейството, нещастните случаи, тогава броят на децата, намиращи се в неизвестност, рязко се ограничава. Колко деца биват убити от непознати лица всяка година? Четири-пет?

— Нещо такова.

— Ето как тези две изчезвания започват да си приличат. Знаете колко е трудно да се отвлече дете. Трябва да го направиш, без да се вдига шум, без да бъдеш забелязан и после... какво? Отърваваш се от трупа, така че никога да не бъде намерен, или пък прехвърляш детето в чужбина, или — и аз самият не знам какво друго.

— Споделяли ли сте пред журналистите тази ваша теория?

— Не, и нямам намерение да го правя.

— Не разполагате с убедителни факти. Не можете да базирате разследването само на предположения — каза Танър. — Това беше и нашият проблем. Бяхме сигурни, че е замесено семейството. Защото това сочи статистиката. В преобладаващата част от случаите престъпникът е от семейството. Ако родителите са разделени, обикновено това е бащата или някой чичо. Спомням си, че в началото бащата нямаше твърдо алиби и изгубихме доста ценно време да го проверяваме.

— И какво се оказа — имаше ли твърдо алиби?

— Направо непробиваемо — отвърна Танър неохотно. — Ние се заблуждавахме, че ако го притиснем, той ще си признае и само се надявахме вече да не е убил дъщеря си, защото така става в повечето случаи. Но невинаги. Всъщност едва ли има смисъл да ви разказвам всичко това. Сигурен съм, че сте прочели цялото досие.

— Изчетох всичко. Отне ми цял ден и не попаднах на нищо интересно. Но дойдох, за да ви попитам има ли нещо, което не сте приложили към досието. Може би някакви подозрения, интуитивно усещане, предположения?

Танър се облегна на дивана. Дишаше тежко.

— Може би очаквате да ви кажа, че съм бил обсебен от този случай? И че затова съм се пенсионирал преждевременно?

— А така ли е?

— В работата си се сблъсках и бях принуден да търпя всякакви неща: трупове; хора, които виждах да се разхождат по улицата, а знаех, че са извършили престъпление; адвокатите им, които стояха плътно до тях на тротоара и обясняваха пред медиите, че клиентът им е получил оправдателна присъда, защото е невинен, и благодаряха на съдебните заседатели, че са проявили здрав разум. И какво оставаше накрая? Купища документация и голи числа. В един момент осъзнах, че повече не мога да се занимавам с това.

— Джоана Вайн — каза Карлсън меко. — Какво стана тогава с разследването?

— Нищо. Абсолютно нищо. Ще ви кажа как беше. В кухнята, например, имам шкаф, на който му липсва дръжката. За да го отворя, трябва да пъхна със сила връхчетата на пръстите си в процепа, след което да си помогна допълнително с някакъв предмет. В случая с Джоана Вайн трябваше да се направи нещо подобно. Сформирахме оперативен щаб, снихме стотици показания, написахме доклади, дадохме пресконференции, организирахме оперативки, за да видим докъде сме стигнали. Но нямаше нито едно вещественно доказателство, за което да се заловим. Нищо, в което да пъхнеш връхчетата на пръстите си и случаят да се открие.

— И какво стана накрая?

— Започнахме да провеждаме пресконференциите в по-малки зали. Постепенно изчерпахме всички възможности и нямаше какво друго да се направи. Измина цяла година. Нищо ново не се случи. Някоя от разработваните версии не ни насочи към вярна следа.

— Какво беше вашето заключение?

— Нали току-що говорихме за това.

— Кажете ми какво ви подсказа усетът ви? Какво беше предположението ви?

Танър се изсмя горчиво.

— Не можех да се ориентирам. След два-три дни очаквах да я намерим в някоя канавка или в канал, или може би в плитък гроб. При тези откачени копелета нещата се случват импулсивно. След това се опитват да заличат следите от извършеното престъпление. Е, тогава имах усещането, че нещата са различни, но това бе всичко. Нямаше нищо налице. Как да анализирах нищото? Може би убиецът — мъж

или жена — я бе заровил на неоткриваемо място. А как върви *вашето* разследване?

— Напомня ми за *вашето*. Първите няколко часа се надявахме, че момчето ще се появи отнякъде, че може би се е изгубило или се е скрило в някой шкаф, или пък е отишло на гости у приятел. Разговаряхме с родителите му. Те не са разделени. Разговаряхме и с леля му. Братът на майката живее близо до тях. Той е безработен и пие. Засега сме съсредоточили вниманието си върху него. И продължаваме да чакаме.

— А какво показва видеонаблюдението?

— Момчето или е умно, или е извадило късмет. Проверката на охранителната камера в училището показва, че тя не работи. Строго пазена тайна е, че около една четвърт от камерите за видеонаблюдение или са повредени, или не ги включват. Но знаем със сигурност, че малкият е излязъл и се е отдалечил от училището. На фасадите на няколко магазина и в близост до една кръчма, които са точно срещу дома му, са монтирани камери. Той не се вижда на тях, но разбрах, че са насочени неправилно, така че записите им са ненадеждни. А пътят му до вкъщи минава покрай парк, в който изобщо няма камери.

— Не можете ли да проверите номерата на колите, които влизат и излизат от района?

— Какво? Които влизат и излизат от Хакни? Че това да не е квартал с червени фенери в два през нощта? Как да се ориентираме откъде да започнем?

— Може би ще трябва да почакате още двайсет години.

Карлсън се изправи. Извади визитка от портфейла си и я подаде на Танър, който я пое с крива усмивка.

— Досещате се какво ще кажа. Но ако наистина има нещо, което искате да ми съобщите, просто ми звъннете — помоли по Карлсън.

— Усещането не е особено приятно, нали? — каза Танър. — Когато ви се налага да дойдете и да разговаряте с хора като мен.

— Беше ми от полза — отвърна Карлсън. — Даже почти се зарадвах, че и на вас тогава е било също толкова трудно, колкото ми е на мен сега.

Те тръгнаха заедно към вратата.

— Съжالياвам за съпругата ви — каза Карлсън. — Подобрява ли се състоянието ѝ?

— Влошава се — отговори Танър. — Докторът казва, че ще продължи дълго. Ще ви трябва ли такси?

— Шофьорът ми ме чака отвън.

Карлсън прекрачи прага и изведнъж каза нещо, което неволно се изплъзна от устата му.

— Сънувам това момче. Не си спомням сънищата, когато се събудя, но знам, че са били за него.

— И с мен беше същото — каза Танър. — Затова преди лягане обръщах по две-три чашки. Понякога помага.

— Липсваше ми снощи — каза Санди.

Фрида огледа кухнята. Вече изглеждаше като чужда територия.

— Тъкмо закусвах. Искаш ли...

— Не, благодаря.

— Е, поне вече не вали. Изглеждаш прекрасно. Това ново сако ли е?

— Не.

— Аз май много дърдорях. Извинявай за снощи. Наистина съжалявам. Беше права да ми се сърдиш.

— Вече не ти се сърдя.

— Не ми се сърдиш, защото си решила, че няма да дойдеш с мен. Прав ли съм? — попита Санди.

— Не мога да оставя всичко — отвърна Фрида. — Дори и заради теб.

— А не се ли страхуваш да изгубиш това, което съществува помежду ни?

Неочаквано и за двамата, в следващия миг те вече се целуваха, той съблече сакото и блузата ѝ и разгорещените им тела се сплетоха на дивана, неговата уста бе впита в нейната, нейните ръце галеха голия му гръб и го притискаха за последен път. Той неспирно зовеше името ѝ и тя знаеше, че този зов ще я буди нощем.

По-късно тя каза:

— Това беше грешка.

— Не и за мен. Няма да замина преди Коледа. Да прекараме това време заедно. Опитай се да премислиш нещата.

— Не. Не обичам дългите сбирания.

— Как може да си тръгнеш след такова изживяване?

— Сбогом, Санди.

Когато Фрида си тръгна, той се изправи до прозореца и погледна надолу към площада, където след малко щеше да се появи тя. И ето че тя се показва — изправена и елегантна фигура, крачеща бързо сред минувачите. Не се обърна и не погледна нагоре.

---

[1] Район в Южен Лондон. — Бел.прев. ↑

[2] Район в Североизточен Лондон. — Бел.прев. ↑

— Шефът ще побеснее — каза мрачно детектив Форман.

В залата за разработване на оперативни действия имаше няколко детективи. Самият Карлсън беше извън сградата и го очакваха да дойде всеки момент. Те прелистваха сутрешните вестници, където истерията около изчезването на Матю продължаваше да заема първите страници. В един таблоид на изчезналото момче бяха посветени девет страници — няколко негови снимки, интервюта с хора, които го познаваха или твърдяха, че го познават, информация за изготвянето на психологически профил на предполагаемия престъпник, дълга статия за семейството на Матю. Имаше спекулации относно брака на господин и госпожа Фарадей. Вестникът се позоваваше на „източници, близки до разследването“.

— Кой е подал такава информация?

— Това са сапунени мехури. Журналистите знаят, че най-често виновникът е бащата или пастрокът.

— Но в онзи момент бащата е бил на доста отдалечено място. Няма как да бъде заподозрян. Защо публикуват подобно нещо?

— Ясно е защо. Блазнят ги парите, които трупат от историята с Матю. Някъде четох, че вестниците увеличават многократно тиража и съответно печалбите си, ако на първа страница публикуват информация за момчето. Това може да продължава до безкрайност.

— Мръсни пари.

— Лесно ти е да го кажеш. На някого тук предлагани ли са пари?

— Какво? За изтичането на информация ли?

— Ще ви предложат. Само почакайте.

— На шефа това никак няма да му хареса.

— Нито пък на неговия шеф. Знам със сигурност, че комисарят проявява персонален интерес към разследването.

— Крофорд е гадняр.

— Гадняр, който може да ни стъжни живота.

— Карлсън е ченге до мозъка на костите си. Ако някой може да разплете случая, това е той.

— Не вярвам, че ще успее.

Двайсет и две години: но когато Карлсън се представи на Дебора Тийл, видя надеждата в очите ѝ; видя също и страха. Тя хвана с два пръста долната си устна и се облегна на рамката на вратата, все едно че земята се раздвижи под краката ѝ.

— Нямаме новини за дъщеря ви — побърза да каже той.

— Не, разбира се — промълви жената и се засмя със слаб треперлив глас, притискайки с ръка гърдите си.

— Казахте ми го, когато се обадохте. Но просто... — Тя млъкна, защото какво друго би могла да каже, освен че е невъзможно да престанеш да чакаш, да престанеш да се надяваш и да се страхуваш. Карлсън от своя страна не можеше да се отърве от мисълта как ли се чувства тя, макар и след толкова години. Намирането на малко телце в някоя канавка би било облекчение за нея. Поне щеше да знае истината и щеше да има гроб, на който да оставя цветя.

— Може ли да вляза? — попита той. Тя кимна и се отмести, давайки му възможност да влезе.

Всяка къща има собствен мирис. В дома на Танър се усещаше неприятна миризма на влага и на застояло, като че ли не беше проветрявано от месеци. Удряше те в носа като престояла вода във ваза с цветя. Къщата на Дебора Тийл ухаеше на препарати за почистване, но наред с това се долавяше лек мирис на пържено. Тя го въведе във всекидневната, извинявайки се за безпорядъка, който всъщност не съществуваше. Из цялата стая бяха наредени фотографии. Фотография на Джоана обаче нямаше.

— Искан да ви задам няколко въпроса. — Той се настани на един стол, който му стана доста нисък, когато потъна в меката седалка.

— Въпроси? Нима са останали незададени въпроси?

Карлсън не знаеше какво да отговори. Вътрешно се питаше какво прави тук, защо е дошъл при семейството, чиято трагедия едва ли имаше общо със случилото се с Матю Фарадей. Той погледна жената насреща, тясното ѝ лице и слаби рамене. Беше прочел данните за нея в архивите. Сега би трябвало да е на петдесет и шест. Някои

хора с годините наедряваха — като например новия приятел на бившата му съпруга — но тази жена бе сякаш смачкана от времето, което бе изличило цялата ѝ младост и женственост.

— Отново четох материалите по случая.

— Защо?

— Защото остана неразгадан — отговори Карлсън. Това не беше лъжа, но не беше и цялата истина.

— Джоана е мъртва — каза Дебора Тийл. — О, аз постоянно си представям, че тя е някъде там, но всъщност знам, че е мъртва и съм сигурна, че и вие го знаете, най-вероятно е умряла още в деня, в който изчезна. Защо да ровим в стари рани? Ако намерите останките ѝ, елате и ми кажете. А и вече едва ли ще откриете убиеца ѝ, нали?

— Не знам.

— Предполагам, че заради бюрократични изисквания от време на време ви се налага да се връщате към неразкрити престъпления. Но аз съм казала всичко, каквото имах да казвам. Повтарях го многократно — докато си помислих, че ще откача. Имате ли представа какво е да загубиш детето си?

— Не.

— Е, това вече е нормален отговор — въздъхна тя. — Не е нужно да ме уверявате, че знаете как се чувствам.

— Описали сте Джоана като притеснително дете.

— Да — намръщи се Дебора Тийл.

— И знаеше, че не бива да се доверява на непознати?

— Разбира се.

— И въпреки това е изчезнала в ранния следобед, на оживена улица, без никой да забележи.

— Да, като насън.

Или просто се е доверила на човека, който я е отвлякъл, помисли си Карлсън.

— Идва момент, когато трябва да си кажеш, че всичко е свършило. Разбирате ли? Човек е длъжен да го направи. Забелязах, че като влязохте, хвърлихте поглед към фотографиите. Знам какво сте си помислили — че няма нито една снимка на Джоана. Вероятно ви се струва странно.

— Ни най-малко — каза Карлсън напълно откровено. Той твърдо вярваше, че истината трябва да се приема такава, каквато е. Опитът му

показваше, че това помага на хората да не загубят разсъдъка си.

— Това е Роузи, а това е съпругът ми Джордж. А това са двете ми по-малки дъщери Аби и Лорън. Плаках и се молих и бях потънала в скръб. Но накрая й казах сбогом, продължих напред и не искам да се връщам в миналото. Заради новото си семейство. Може би си мислите, че съм коравосърдечна?

— Не.

— Някои хора смятат, че съм такава. — Устните й потрепнаха горчиво.

— Имате предвид бившия си съпруг?

— Ричард смята, че съм чудовище.

— Виждате ли се още с него?

— Затова ли сте дошли? Все още ли мислите, че той го е направил?

Карлсън погледна седящата срещу него жена, изпитото й лице и ясните й очи. Беше му симпатична.

— Нищо не мисля. Освен че случаят си остава загадка.

— Превърнал е дома си в светилище. Света Джоана сред бутилки с уиски. Но не смятам, че това означава нещо.

Нищо не означаваше — въпреки че от досегашния си опит Карлсън се беше убедил, че убийците често са сантиментални или нарцистични хора. Не му беше трудно да си представи баща, който убива дъщеря си, а после потъва в сълзи с пиянско, патетично самосъжаление.

— Все пак, виждате ли се понякога?

— От години не съм го виждала. За разлика от горката Роузи. Опитвам се да я убедя да стои далеч от баща си, но тя се чувства отговорна за него. Прекалено е добра. Ще ми се... — Тя млъкна.

— Да?

Дебора Тийл поклати енергично глава.

— Не знам какво исках да кажа. Просто ми се ще. Това е всичко.

Ричард Вайн настоя да дойде в полицейския участък, вместо да посрещне Карлсън в апартамента си. Беше се облякъл с износен костюм, който му бе отеснял около кръста и гърдите, и с бяла риза, закопчана до яката и притискаща адамовата му ябълка. Над нея лицето

му бе подпухнало, а очите му — леко кървясали. Ръцете му трепереха, когато пое чашата с кафе и отпи голяма глътка от нея.

— Ако няма никакви новини, защо поискахте тази среща?

— Разглеждам отново случая — отвърна Карлсън предпазливо. Предпочиташе да разговаря с Ричард Вайн в дома му: можеш да си направиш много изводи от обстановката в нечий дом, въпреки че стопаните старателно подреждат всичко, когато очакват гости. Но вероятно Вайн се срамуваше да кани непознати хора.

— Тогава колегите ви, вместо да работят интензивно по разследването, изгубиха доста ценно време, за да ме накарат да си призная. И истинският престъпник успя да избяга. — Той помълча, после избърса уста с опакото на ръката си. — Видяхте ли се с нея, или разговаряте само с мен?

Карлсън не отговори. Чувстваше се потиснат от мъката и объркания живот на тези хора. Защо трябваше да се среща с този мъж? Заради някакво свое хрумване, някакъв свой вътрешен инстинкт или поради безнадеждност и защото нямаше никакви улики? Между случаите на Матю Фарадей и Джоана Вайн имаше промеждутък от двайсет и две години и ги обединяваше единствено фактът, че и двамата бяха на една и съща възраст и бяха изчезнали безследно, посред бял ден, близо до сладкарница.

— Тя е виновна, че изгубихме Джоана, Беше длъжна да се грижи за нея, а вместо това поверила грижите на едно деветгодишно дете. А после се отказа да я чака. Прибра снимките ѝ в една кутия, премести се в друга къща, омъжи се за господин Великолепни, а мен и Джоана забрави. *Животът трябва да продължи.* Дойде при мен, специално, за да ми го каже. *Животът трябва да продължи.* Е, аз пък ще продължа да чакам дъщеря ни.

Карлсън слушаше, подпрял глава с едната си ръка, а с другата чертаеше с молив чудати фигури в бележника си. Мъжът очевидно често беше разказвал това на готови да го слушат посетители в бара.

— Бихте ли определили Джоана като доверчиво дете? — зададе той същия въпрос, както на Дебора Тийл.

— Тя беше една малка принцеса.

— Но беше ли доверлива към хората?

— В този свят не можеш да вярваш на никого. Това трябваше да ѝ кажа.

— Би ли се доверила на непознат човек?

На лицето на Ричард Вайн се появи странно изражение, предпазливо и заинтригувано.

— Не знам — каза той накрая. — Може би да, а може би не. Тя беше само на пет, за бога. Случилото се с нея разби живота ми. До определен момент всичко вървеше добре, а после — все едно че си издърпал конец от плетивото, което Роузи винаги плете, когато идва да ме види — всичко се разплита и след няколко мига не остава нищо, което да подсказва какво е било преди това. — Той погледна към Карлсън и за момент детективът видя в лицето му мъжа, какъвто е бил преди години. — Затова не мога да ѝ простя. За нея нещата не се развиха така зле, както се развиха за мен. Тя трябваше да страда повече. Трябваше да плати много по-висока цена.

В края на разговора, докато се надигаше от стола, той каза на Карлсън:

— Ако се срещнете с Роузи, кажете ѝ да дойде да се видим. Тя поне не изостави стария си баща.

Първият удар не улучи челюстта му и попадна в шията му. Вторият го уцели в стомаха. Дори когато със залитане отстъпваше назад, пазейки с ръце лицето си, Алек Фарадей беше изненадан от това колко тихо се случваше всичко. Чуваше бръмченето на самолет в небето, шума от трафика по булеварда вдясно, дори някакво радио свиреше в далечината, но нападателите му не издаваха нито звук; единственото, което чуваше, бе тежкото им дишане, което се превръщаше в глухо ръмжене всеки път, щом го удареха.

Бяха петима. На главите си имаха качулки, а един от тях носеше плетена маска. Алек Фарадей падна на колене, а после се свлече на земята. Сви се на топка, за да се защити от ударите им и да предпази лицето си. Усети силен ритник от ботуш в ребрата си и още един в бедрото. Някой го ритна жестоко в слабините. Някъде по него нещо изпука. Устата му се напълни с кръв и той я изплю. Болката се разливаше по цялото му тяло. Под себе си видя заскрежения асфалт и затвори очи. Нямаше смисъл да се съпротивлява, нито побоят да продължава. Нима не разбираха, че за него смъртта щеше да бъде облекчение?

Накрая някой проговори:
— Нещастен перверзник!
— Мръсен педофил!

После един от мъжете се изхрачи и нещо мокро се залепи на врата му. Последва още един удар, но този път като че ли се стовари върху някого другиго. Чу отдалечаващи се стъпки.

* * *

Беше погълнал малко картофено пюре със сос, защото не можеше да го държи повече в устата си; по-голямата част от него беше изплюл на пода и то още си стоеше там, все едно че го бе повърнал. На пода имаше и пилешко бутче, което миришеше особено. Беше погълнал и няколко спагети, защото плачеше и те се плъзнаха надолу в гърлото му, а той нямаше как да ги спре. Цялата стая миришеше на развалена храна и на собственото му тяло. Той наведе главата си и подуши кожата си — издаваше неприятен кисел мирис. Близна я и вкусът ѝ го отврати.

Беше открил, че ако стъпеше на пръсти на матрака и с енергични движения на главата си повдигнеше малко тежката щора, можеше да се провере под нея и да гледа през прозореца. Само от долния ъгъл. Стъклото беше мръсно и допълнително се замъгляваше от собствения му дъх. Ако допреше челото си до него, то беше толкова студено, че му причиняваше болка. Можеше да вижда небето. Днес то бе синьо, а дневната светлина дразнеше очите му. Отсреща имаше покрив, който беше бял и блестеше, а отгоре му бе кацнал гълъб, който гледаше право в него. Ако се напънеше и се повдигнеше още малко, можеше да види и улицата. Тя не приличаше на улицата, където живееше той, когато беше Матю. Всичко бе изпотрошено. Всичко бе празно. Всички бяха избягали, защото знаеха, че нещо лошо ще се случи.

* * *

— Не си спомням. Наистина не си спомням. Разбирате ли? Не съм наясно какво точно знам аз самата и какво са ми разказвали

другите; какво съм си измислила за мое собствено успокоение и какво е било просто сън. Всичко е една голяма каша. Безполезно е да ме разпитвате — с нищо не мога да ви помогна. Съжалявам. — Жената насреща му звучеше извинително. Карлсън беше виждал снимки на Роузи Тийл като малко дете, а сега бе на трийсет и една. Има нещо особено у хората, които порастват преждевременно: тъмната ѝ коса бе опъната силно назад и откриваше слабо, триъгълно лице, на което нямаше никакъв грим; черни очи, които изглеждаха прекалено големи; бледи устни, които бяха леко напукани; кокалести ръце и пръсти без пръстени, които бе сплела в скута си. Тя изглеждаше едновременно помлада, и по-възрастна за годините си, както и леко недохранена, помисли си Карлсън.

— Знам. Тогава сте били на девет години. Но се питам дали не сте се сетили за нещо, откакто за последен път сте била разпитвана от полицията. Нещо, което сте видели или чули, или пък — знам ли? — помирисали, усетили. Нещо. Тя е там, а след малко я няма — и в тези няколко секунди трябва да е имало *нещо*.

— Разбирам. И понякога си мисля... — Тя млъкна.

— Да?

— Мисля си, че наистина знам нещо, само че не знам, че го знам — сигурно ви звучи глупаво.

— Не, напротив.

— Но нищо не се получава. Нямам представа какво точно е то и колкото повече се напругам да го уловя в мислите си, то толкова повече ми се изплъзва. Вероятно е някаква илюзия. Опитвам се да изровя нещо в съзнанието си, което очевидно никога не е било там, само защото така отчаяно искам да го открия. А ако действително някога е било там, вече отдавна го няма. Паметта ми е нещо като сцена на местопрестъпление: отначало изобщо не желяех да стъпвам там, просто не можех да го понеса. След това толкова пъти обхождах мястото с кални обувки, че всички следи се изгубиха.

— Ако все пак се сетите за нещо, нали ще ми се обадите?

— Разбира се. — После добави: — Това има ли връзка с изчезването на онова малко момче, Матю Фарадей?

— Защо питате?

— Защо иначе бихте ме потърсили — оттогава изминаха толкова много години.

Карлсън се почувства длъжен да каже нещо.

— Били сте едва деветгодишна. Никой здравомислещ човек не би ви обвинил.

Тя му се усмихна.

— Тогава аз не съм здравомислеща.

18

Когато Ивет Лонг влезе в кабинета на Карлсън, за да му каже, че навън чака жена, която иска да разговаря с него, го завари в лошо настроение. Тя се вгледа притеснено в изражението на шефа си.

— Как е Фарадей?

— Зле. Разбита челюст, счупени ребра. След около половин час ще трябва да направите изявление. Журналистите вече са тук и чакат.

— Те са виновни — каза Карлсън кисело. — Те раздухаха случая. Какво са очаквали да се случи? Сигурен съм, че са шокирани. Някакви улики за извършителите? — Никакви.

— Как е съпругата му?

— Както може да се очаква.

— Кой е при нея сега?

— Двама колеги от отдел „Подкрепа на жертвите на престъпления“. По-късно отново ще отида там.

— Добре.

— Комисарят иска да ви види веднага щом направите изявлението.

— Това не е добре.

— Съжалявам. — За момент на Ивет Лонг ѝ се прииска да сложи ръката си на рамото му. Той изглеждаше толкова уморен.

— Знаеш ли с кого разговарях?

— Не.

— С Брайън Мънроу. — Лицето на Ивет Лонг остана непроницаемо. — Той отговаря за данните от видеокамерите.

— Открил ли е нещо?

— Видял е коли. Много коли. Коли с един човек вътре. Коли с повече от един човек вътре. Коли с неустановен брой пътници. Но както казва той, след като няма как да направим кръстосана проверка, това дори не е търсене на игла в копа сено. Това е търсене на сено в копа сено.

— Може да се направи кръстосана проверка с данни за известни на полицията криминално проявени лица. Или чрез регистъра на извършителите на сексуални престъпления.

— Да, обсъдихме тази възможност с Брайън и той изгуби доста време, обяснявайки ми подробно колко сложен и продължителен процес е това. Аз обаче бих го съкратил, като разпратя хора, които да посетят на място набелязаните лица, снемайки показанията им.

— Относно жената отвън — напомни му Ивет Лонг.

— Коя е тя?

— Казва, че иска да разговаря с вас във връзка с разследването.

— Извикай някой колега от отдела да говори с нея.

— Тя казва, че иска да разговаря с полицаия, който води разследването.

Карлсън се намръщи.

— Защо ми губиш времето с това?

— Тя попита за вас по име. Може би познава някои хора.

— Не ме е грижа дали... — Карлсън изстена. — Ще стане побързо, ако разговарям с нея сега. Но не е избрала подходящия ден да ми губи времето. Коя е тя?

— Не знам. Лекарка е.

— Лекарка? За бога, покани я да влезе.

Карлсън държеше голям бележник на бюрото си, в който си водеше бележки, правеше списъци, драскаше разни фигури. Отвори чиста страница. Взе една химикалка и я щракна няколко пъти. Вратата се отвори и Ивет Лонг пристъпи няколко крачки напред.

— Това е д-р Фрида Клайн. Тя... ъъ... не желае да каже за какво точно ви търси.

Жената мина покрай детектив Лонг и тя излезе, затваряйки вратата след себе си. Карлсън леко се смути. Обикновените хора се държаха странно при среща с полицаи. Те или се притесняваха и изнервяха, или се стремяха веднага да направят добро впечатление. Чувстваха се, сякаш са извършили нещо лошо. Тази жена беше различна. Тя огледа кабинета с нескрито любопитство, а когато се обърна към него, той доби усещането, че го изучава. Фрида Клайн съблече дългото си палто и го хвърли на един стол до стената. Придърпа друг стол, сложи го пред бюрото му и седна на него.

Внезапно го обхвана дразнещото чувство, че *той* беше човекът, дошъл да се срещне с *нея*, а не обратното.

— Аз съм главен криминален инспектор Малкълм Карлсън — каза той.

— Да, знам.

— Доколкото разбирам, искате да ми съобщите нещо лично.

— Точно така.

Карлсън написа името „Фрида Клайн“ в бележника си и го подчерта.

— И има отношение към изчезването на Матю Фарадей?

— Може би има.

— Тогава по-добре ми разкажете, защото нямаме много време.

За момент на лицето ѝ се появи неловко изражение.

— Малко се колебая дали да говоря за това — каза тя. — Защото съм сигурна, че ще сметнете, че ви губя времето.

— Ако сте сигурна, тогава ще трябва да си тръгнете, за да не губим повече време.

За пръв път Фрида Клайн погледна право към него с големите си черни очи.

— Трябва да го споделя с вас — обясни тя. — Цяла седмица мисля за това. Ще ви разкажа и ще си тръгна.

— Тогава ми разкажете.

— Добре. — Тя си пое дълбоко дъх. За момент на Карлсън му заприлича на малко момиче, излязло на сцената да рецитира стихотворение. Дълбока глътка въздух, преди да започне.

— Аз съм психоаналитик консултант — започна тя. — Знаете ли какво е това?

Карлсън се усмихна.

— Учил съм тук и там — отвърна той. — Макар и да съм ченге.

— Знам — каза тя. — Завършили сте право в Оксфорд. Проверих.

— Надявам се, че това ме прави достоен за уважението ви.

— Отскоро имам нов пациент. Името му е Алън Декър. На четиресет и две години е. Потърси ме за консултация, защото страда от тежки и повтарящи се пристъпи на тревожност. — Тя направи пауза. — Мисля, че трябва да поговорите с него.

Карлсън си записа името „Алън Декър“.

— Смятате, че той има връзка с изчезването?

— Да — каза тя.

— Признал ли си е?

— Ако беше си признал, щях да се обадя на 112.

— И така?

— Тревожността на Алън Декър се основава на една негова фантазия, че има син — или че *няма* син. Тази фантазия се проявява в сън, в който той се сдобива със син по начин, който силно ми напомня за изчезването на това момче. И преди да възразите, че сънят му може би е бил провокиран от новината за случилото се, той ми сподели за съня си преди Матю Фарадей да изчезне.

— Нещо друго? — попита Карлсън.

— Помислих си, че силното желание на Декър да има син е нарцистична фантазия, тоест маниакално втрещване в самия себе си.

— Знам какво означава „нарцистичен“.

— Но след това пациентът ми ми показва своя снимка като малко момче, на която той страшно много прилича на Матю Фарадей.

Карлсън беше престанал да си води бележки и въртеше химикалката между двата си пръста. Отдалечи стола си от бюрото.

— Проблемът е, че, от една страна, не разполагаме със солидни вещественни доказателства. Никой не е видял да отвличат Матю. Може да не е бил отвлечен. Може да е избягал и да е тръгнал да пътува с някой цирк. Може да е паднал в изкоп на пътя. От друга страна, сме обградени с толкова силна пристрастност към случая, че не знаем какво да правим с нея. До тази сутрин пет души са заявили, че са го отвлекли, макар че няма как да са го извършили. След излъчения телевизионен репортаж за него миналата седмица, ни засипаха с повече от трийсет хиляди телефонни обаждания. Бил забелязан в различни краища на Обединеното кралство, а също и в Испания и Гърция. Много хора подозират своите съпрузи, приятели, съседи. На горкия му баща снощи му бе нанесен жесток побой, защото на таблоидите не им харесал външният му вид. С мен се свързаха специалисти по изготвяне на психологически профили, според които извършителят е самотник, който има проблеми с общуването, или че е семейна двойка, или банда, която се занимава с търговия на деца по интернет. Обади ми се медиум, който ми каза, че Матю е затворен в някакво подземие. Това даже ми е от полза, защото ми спестява

търсенето около площад „Пикадили“. Наред с това журналисти пишат във вестниците, че инцидентът е станал, защото няма достатъчно патрулиращи полицаи^[1], които да обхождат кварталите, нито достатъчен брой патрулни коли, нито работещи охранителни камери. Други пишат, че за всичко са виновни шейсетте години на миналия век.

— Шейсетте години? — учуди се Фрида.

— Това е обяснението, което най ми харесва, защото е долу-горе единственото, което не хвърля вината върху мен. Така че, извинете ме за това, че не ви изразявам спонтанна благодарност за споделеното от вас подозрение, че някакъв ваш пациент по неясен начин е свързан с престъплението. Безкрайно съжалявам, д-р Клайн, но това, което ми казвате, е все едно някой да заподозре съседа си, че напоследък прекарва твърде много време в бараката си на двора.

— Прав сте — съгласи се Фрида. — И аз бих казала същото.

— Тогава защо поискахте да разговаряте с мен?

— Защото тази мисъл не ми даваше покой и трябваше да я споделя.

Карлсън се намръщи.

— Имате предвид, че сте се надявали казаното от вас да бъде протоколирано? Така че ако нещата се развият зле, вината да бъде моя, а не ваша?

— Не, бях убедена, че постъпвам правилно. — Фрида се изправи и посегна към палтото си. — Знаех, че всичко е само предположение. Просто исках да бъда сигурна.

Карлсън стана и заобиколи бюрото си, за да я изпрати. Осъзнаваше, че се бе държал грубо с нея. Беше излял лошото си настроение върху една жена, която искаше да бъде полезна. Макар и без полза.

— Опитайте се да подходите към ситуацията от моята гледна точка — каза той. — Не мога да провеждам разпити въз основа на нечий сън. Наясно съм, че психоаналитикът сте вие, а не аз. Но хората постоянно сънуват подобни сънища, без те да означават нещо.

Сега бе неин ред да бъде груба.

— Нямам намерение да слушам уроците на един детектив за това какво означават сънищата. Ако не възразявате.

— Просто исках да кажа...

— Не се притеснявайте — прекъсна го Фрида. — Няма да ви отнемам повече време. — Тя започна да облича палтото си. — Това не е никакъв незначителен сън, който той сънува от години, каквито са повечето сънища при хората с тревожно разстройство. Той е бил измъчван от този сън в миналото, когато е бил много млад и сега изведнъж започва отново да го сънува.

Карлсън тъкмо се канеше да ѝ каже довиждане и да я придружи до вратата, но изведнъж се спря.

— Какво имате предвид под „отново“? — попита той.

— Няма да се впускам в подробности — отвърна Фрида — но преди е бил обсебен от силно желание за дъщеря, а сега е за син. Едно от неговите притеснения е, че тази промяна е свързана с нещо сексуално.

— Промяна? — Фрида с изненада видя, че Карлсън смени изражението си. — Казвате, че и преди е сънувал този сън? Преди много време?

— Това има ли значение?

Последва мълчание.

— Просто съм любопитен — каза Карлсън. — По лични причини. На колко години е бил тогава?

— Каза ми, че тъкмо бил излязъл от юношеската си възраст. На двайсет или двайсет и една. Доста преди да се запознае с жена си. После внезапно сънищата престанали.

— Съблечете палтото си — каза Карлсън. — Седнете. Моля седнете.

С леко напрегнато изражение Фрида сложи палтото си на стола, където го беше оставила преди, и седна отново.

— Аз наистина не разбирам... — започна тя.

— Вашият пациент — на колко години е той? На четиресет и три?

— Мисля, че е на четиресет и две.

— Значи предишният му сън го е измъчвал преди двайсет и две години?

— Нещо такова.

Карлсън се облегна на предната страна на бюрото си.

— Нека да уточним. Преди двайсет и две години той постоянно сънува сън, в който се сдобива с малко момиче. После сънят изчезва. А

сега постоянно сънува сън, в който се сдобива с малко момче.

— Точно така.

Внезапно Карлсън присви очи, обхванат от подозрение.

— Предполагам, че сте искрена с мен. Не сте разговаряли с други хора по случая. Не сте правили собствено проучване.

— Но за какво говорите?

— И никой не ви е накарал умишлено да дойдете и да ми разкажете всичко това?

— Какво?

— При мен идваха журналисти под претекст, че са свидетели на случилото се, с цел да изкопчат информация. Ако това е някаква безвкусна шега, ще ви подведа под съдебна отговорност.

— Преди малко тъкмо си бях облякла палтото и си тръгнах, а сега ме заплашвате със съдебно преследване.

— Твърдите ли, че не знаете нищо друго извън инцидента с изчезването на Матю Фарадей?

— Аз рядко чета вестници. Знам много малко за случилото се с Матю Фарадей. Проблем ли има?

Карлсън разтри лицето си, като че ли се опитваше да се събуди.

— Да, има — каза той. — Проблемът е, че не знам какво да мисля. — След това измърмори нещо, което Фрида не можа да разбере. Стори ѝ се, че Карлсън спори със себе си, и той точно това правеше. — Мисля, че трябва да разговарям с този ваш пациент.

---

[1] Традицията на патрулиращите полицаи във Великобритания датира от XIX век. Всеки патрулиращ полицай следи за спазването на обществения ред в поверения му градски район, обикаляйки го пеша или с велосипед. — Бел.прев. ↑

Фрида влезе вкъщи с въздишка на облекчение. Остави тежката чанта с покупки на пода и свали палтото и шала си. Навън бе тъмно и студено, въздухът бе мразовит, усещаше се приближаващата зима, но вътре бе уютно. В хола светеше абажур, а камината бе заредена и тя я запали, преди да се отпрати с чантата към кухнята. Рубен винаги казваше, че има два вида готвачи: импровизатори и педанти. Той определено беше импровизатор и готвеше с много артистизъм, докато тя беше педант, изключително стриктна по отношение на рецептите, които изпълняваше с аптекарска точност. Равната чаена лъжичка трябваше да бъде равна; ако в рецептата пишеше „винен оцет“, значи трябваше да се използва само такъв; тестото за сладкиши трябваше да престои в хладилника точно един час. Тя готвеше много рядко. Докато траеше връзката им със Санди, той се занимаваше с готвенето, а сега... сега тя искаше да го забрави, защото болката за него приличаше на зъбобол — избухваше внезапно и бе толкова остра, че я оставяше без дъх. Фрида отдели необходимите продукти за готвене и се опита да не мисли за Санди с неговите тенджери, тигани и дървени лъжици, как готви ястие за един. Днес тя щеше да опита една проста рецепта, която Клои незнайно защо ѝ беше изпратила спешно по имейла, настоявайки да приготви ястието — карфиол с къри и салата от нахут. Дори не беше убедена какво точно ще се получи.

Сложи си готварската престилка, изми си ръцете, пусна щорите и се зае да реже лук, когато звънецът на входната врата иззвъня. Не очакваше никого, а и никой не се появяваше в дома ѝ без предупреждение, с изключение на младежите с фалшиви усмивки, продаващи бърсалки за прах — двацет броя за пет лири. Може би беше Санди. Искаше ли ѝ се да е той? Веднага съобрази, че не би могъл да е Санди. Същата сутрин беше заминал с влака на конференция в Париж. Тя все още познаваше живота му отблизо и вече си го представяше в живота, който щеше да води без нея. Скоро всичко щеше да се промени. Той щеше да се занимава с неща, за които тя

нямаше да знае, щеше да се среща с хора, които тя нямаше да познава и за които дори не беше чувала, щеше да носи дрехи, които никога не беше виждала и щеше да чете книги, които нямаше да обсъжда с нея.

Звънецът отново иззвъня и тя остави ножа, изплакна ръцете си със студена вода и отиде да види кой е.

— Безпокоя ли ви? — попита Карлсън.

— Очевидно.

— Тук навън е малко студено.

Фрида му направи път да мине и той влезе в антрето. Забеляза как си изтри обувките — черни и елегантни, със сини връзки — на входната изтривалка, преди да окачи черното си палто с капчици дъжд до нейното.

— Готвите ли?

— Познахте. Сега разбирам защо сте станали детектив.

— Ще отнема съвсем малко от времето ви.

Фрида го покани в хола, където огънят в камината беше все още слаб и не топлеше. Тя приклекна и внимателно го раздуха, след което седна срещу Карлсън и елегантно положи ръце в скута си. Той забеляза изправената ѝ стойка, а тя забеляза, че един от предните му зъби е с отчупено крайче. Това я изненада: Карлсън очевидно много държеше на външния си вид, можеше да се каже, че е конте — сако от мек плат с графитен цвят, бяла риза и червена вратовръзка, която беше толкова тънка, че изглеждаше като райе на гърдите му.

— Във връзка е Алън ли сте дошли? — попита тя.

— Реших, че сигурно бихте желали да знаете.

— Разговаряхте ли с него?

Тя зае още по-изправена поза. Лицето ѝ не трепна, но Карлсън имаше усещането, че тя едва се сдържа да не примигне в очакване на неприятна новина. Стори му се по-бледа от предишния път и доста уморена. Изглеждаше нещастна.

— Да. Също и с жена му.

— И?

— Той няма нищо общо с изчезването на Матю Фарадей.

Усети как напрежението ѝ спадна.

— Сигурен ли сте?

— Матю изчезна в петък, на тринайсети ноември. Доколкото знам, г-н Декър е бил при вас същия следобед.

Фрида се замисли за момент.

— Да. Би трябвало да си е тръгнал в три без десет.

— Жена му казва, че са се срещнали малко след това. Прибрали са се заедно вкъщи. Един съсед се е отбил у тях тъкмо когато са се върнали, и са пили чай. Проверихме.

— Значи това е всичко — промълви Фрида. Тя прехапа долната си устна и не зададе следващия въпрос.

— Бяха шокирани от разпита — добави той.

— Представям си.

— Вероятно се питате какво съм им казал.

— Това е без значение.

— Казах им, че са част от рутинна проверка.

— Какво означава това?

— Просто стандартна фраза.

— Аз сама ще му кажа.

— Бихте могли. — Карлсън протегна краката си към камината, откъдето се носеше приятно пукане. Прииска му се Фрида да му предложи чаша чай или чаша вино, за да постои още малко в това топло и уютно кътче с приглушена светлина, но тя очевидно нямаше такова намерение. — Той с особен човек, нали? Нервен и неспокоен. Но е симпатичен. Жена му много ми допадна.

Фрида сви рамене. Не ѝ се говореше за него. Сигурно много му беше навредила.

— Съжалявам, че ви загубих времето — каза тя с равен глас.

— Недейте. — Погледна я, повдигайки веждите си: „Често най-знакови са сънищата, които изглеждат най-налудничави“.

— Вие ми цитирате Фройд?

— Дори и ченгетата понякога четат.

— Не смятам, че сънищата могат да бъдат знакови. Не обичам пациентите ми да разказват сънищата си, все едно че са вълшебна приказка. Но специално в този случай... — Тя млъкна за момент. — Е, очевидно съм сгрешила. И се радвам.

Карлсън се изправи, същото направи и тя.

— Ще ви оставя да продължите с готвенето.

— Може ли да ви попитам нещо?

— Какво е то?

— Навярно търсехте връзка със случая „Джоана Вайн“?

Карлсън се сепна и застана нащрек.

— Защо сте толкова изненадан? Случило се е преди двайсет и две години. Именно това ви провокира. На мен ми отне пет минути да се поровя в интернет, а аз не съм особено добра в използването на компютър.

— Права сте — отвърна той. — Стори ми се — и аз не знам — доста странно.

— Но вече сложихте точка?

— Така изглежда. — Той се поколеба. — Сега мога ли на свой ред аз да ви попитам нещо?

— Кажете.

— Както знаете, сега живеем в ерата на гражданските договори.

— Наясно съм с това.

— Броят на щатните длъжности намалява, макар в крайна сметка това да струва скъпо. Дори на нас ни се налага да сключваме договори с външни лица.

— И какво общо има зова с мен?

— Мислех си дали мога да се обърна към вас за второ мнение. Разбира се, за това ще ви се заплати.

— Второ мнение за какво?

— Бихте ли се ангажирали да поговорите със сестрата на Джоана Вайн? Тogaва е била деветгодишна и двете са били заедно, когато малката е изчезнала?

Фрида погледна Карлсън изучаващо. Той леко се смути.

— Защо точно аз? Вие не знаете нищо за мен, а и предполагам, че имате собствени кадри, които се занимават с тази дейност.

— Така е, разбира се. Честно казано, това е едно хрумване от моя страна. Може и да не проработи.

— Хрумване! — засмя се Фрида. — Не звучи рационално.

— Не е рационално. И наистина не знам нищо за вас, но вие направихте връзка...

— Безполезна, както се оказва.

— Да, така се оказва.

— Сигурно сте отчаян — каза Фрида съчувствено.

— Повечето случаи се вписват в определена рамка. Прави се рутинно разследване, следват се определени правила. Има кръв, има пръстови отпечатащи, има следи от ДНК, има записани образи на

видеокамерите, има свидетели. Всичко е съвсем очевидно. Но понякога се появява случай, при който методите за разследване се оказват неприложими. Матю Фарадей изчезна безследно и няма за какво да се заловим. Нямаме абсолютно никакви улики. Принудени сме да анализираме всичко, което ни попадне — било то слух, идея, възможна връзка с друго престъпление, колкото и ненадеждни да са те.

— Все пак не виждам какво бих направила аз, което друг не би могъл да направи.

— Може би нищо. Както ви казах, това е просто мое хрумване и най-вероятно ще отнеса много упреци за прахосване на държавни пари, задето ненужно съм дублирал определена дейност. Но може би, това си е само мое предположение, вие притежавате проникателност, която другите не притежават. Освен това сте външно лице. Твърде вероятно е да забележите неща, за които ние оставаме слепи поради рутината.

— Това ваше хрумване...

— Да?

— За сестрата.

— Името ѝ е Роузи Тийл. Майката се е омъжила повторно.

— Тя видяла ли е нещо?

— Казва, че не е видяла. Но създава впечатление на парализирана от вина заради случилото се.

— Не знам — каза Фрида.

— Искате да кажете, че не знаете дали ще е от полза?

— Зависи какво имате предвид под „от полза“. Лично за мен това означава да ѝ помогна да преодолее чувството си за вина и да се радва на живота. Дали смятам, че някъде в паметта ѝ е скрит спомен, който някой би могъл да изрови? Не мисля, че паметта има такива свойства. Както и да е. Работата в тази насока не представлява интерес за мен.

— А какво представлява интерес за вас?

— Да помагам на хората да се справят със страховете, желанията, ревността и мъката, които крият в себе си.

— А ако трябва да помогнете за намирането на едно изчезнало момче?

— Това, което осигурявам на моите пациенти, е едно сигурно и безопасно място.

Карлсън се огледа наоколо.

— Това е едно приятно местенце — каза той. — Сега разбирам защо не искате да прекрачите прага му и да излезете навън в заобикалящата ни бъркотия.

— Бъркотията в нечий ум също не е съвсем безопасна.

— Ще помислите ли върху предложението ми?

— Разбира се. Но не очаквайте да ви се обадя.

Вече на входа, той каза:

— Нашите професии са много сходни.

— Така ли мислите?

— Признаци, нишки и прочее.

— Изобщо не смятам, че си приличат.

Когато той си тръгна, Фрида се върна в кухнята. И тъкмо започна старателно да отделя едно по едно цветчетата на карфиола, както пишеше в рецептата на Клои, когато входният звънец отново иззвъня. Тя спря и се послуша. Едва ли беше Карлсън. Не беше и Оливия, защото тя едновременно звънеше и удряше с чукчето по вратата, или пък викаше гръмогласно през отвора на пощенската кутия. Тя отмести тигана с лука от котлона, мислейки си, че не е чак толкова гладна; можеше да мине и с няколко крекера със сирене. Или просто чаша чай и право в леглото. Но знаеше, че няма да може да заспи.

Отвори съвсем малко входната врата, без да сваля веригата.

— Кой е?

— Аз съм.

— Кой по-точно?

— Аз съм, Джоузеф.

— Джоузеф?

— Студено ми е.

— Защо си дошъл?

— Много ми е студено.

Първата мисъл на Фрида бе да му каже да си върви и да затръшне вратата. Какво правеше той пред дома ѝ? Но после почувства нещо, което неизменно чувстваше, още откакто беше момиче. Представяше си, че някой я наблюдава, преценява, коментира думите и действията ѝ. Я да я видим тази Фрида. Как ще постъпи сега? Обажда се на човека, моли го за услуга, той пристига веднага, за да изпълни

молбата ѝ, без да задава въпроси. Сега идва при нея — премръзнал и самотен, а тя е готова да му затръшне вратата. Понякога на Фрида ѝ се искаше въображаемият ѝ съдник да изчезне завинаги.

— По-добре влез — каза тя.

Фрида махна веригата от резето и отвори вратата. Хапещият вятър и тъмнината нахлуха в дома ѝ, а заедно с тях влезе и Джоузеф.

— Как разбра къде живея? — попита тя подозрително още преди той да вдигне лицето си към нея. Тя си пое дълбоко въздух. — Какво се е случило с теб?

Джоузеф не отговори веднага. Той приклекна и се зае да развързва връзките на обувките си, завързани в сложен и мокър от дъжда възел.

— Джоузеф?

— Не искам да изкалям хубавата ви къща.

— Не е нужно да се събуваш.

— Ето, почти съм готов. — Той събу дебелата си обувка, чиято подметка се беше отлепила. Чорапите му бяха червени, с шарки на еленчета. После започна да събува другата си обувка. Фрида се взря в лицето му. Лявата му буза бе подута и охлузена, а на челото му имаше рана. Вече беше готов и с втората обувка, която подреди прилежно до първата и след като ги остави до стената, се изправи.

— Насам — каза Фрида и го заведе в кухнята. — Седни.

— Готвите ли?

— Още един, който пита.

— Моля?

— Да, бях започнала да готвя. — Тя прегъна малка хавлиена кърпа, намокри я със студена вода и му я подаде. — Притисни това към бузата си и дай да видя раната ти. Първо ще я промия. Ще щипе.

Докато Фрида почистваше кръвта, Джоузеф гледаше пред себе си. Тя видя нещо свирепо в погледа му. За какво си мислеше? Миришеше на пот и уиски, но не изглеждаше пиян.

— Какво се е случило?

— Заобиколиха ме едни мъже.

— Сбихте ли се?

— Те ми крещяха, блъскаха ме. И аз започнах да ги блъскам.

— Блъскал си ги? — възкликна Фрида. — Джоузеф, не бива да го правиш. Някой ден може да извадят нож срещу теб.

— Нарекоха ме гаден поляк.

— Не си заслужава — каза Фрида. — Изобщо не си заслужава.

Джоузеф се огледа наоколо.

— Лондон — каза той — невинаги прилича на вашата красива къща. Сега можем да пийнем заедно водка.

— Нямам водка.

— Уиски? Бира?

— Мога да ти направя чай, преди да си тръгнеш. — Тя погледна раната, която все още леко кървеше. — Ще ѝ сложа лейкопласт. Мисля, че няма да се наложи да я шият. Може да ти остане малък белег.

— Ние взаимно си помагаме — каза Джоузеф. — С вас станахме приятели.

Фрида понечи да възрази, но се отказа — беше сложно да му обясни.

* * *

Той знаеше, че тази котка всъщност не беше котка. Беше вещица, която се преструваше на котка. Тя бе сива, а не черна, каквито обикновено ги рисуват в книжките, и от нея висяха снопчета козина, което не се забелязваше при нормалните котки. Очите ѝ бяха жълти и го гледаха втренчено, без да мигат. Имаше грапав език и лапички с нокти, които го драскаха. Понякога се преструваше, че спи, но по някое време едно жълто око се отваряше и го гледаше, без да мига. Когато Матю лежеше на матрака, котката се качваше на голия му гръб и забиваше лапичките си в кожата му, а мръсната ѝ сива козина го гъделичкаше. Тя му се присмиваше.

Когато котката беше там, Матю не можеше да гледа през прозореца. Поначало му бе трудно да гледа навън, защото краката му трепереха, а очите го боляха от светлината иззад щората — светлина, идваща от друг свят. Причината за това бе, че той постепенно се превръщаше в нещо друго. Превръщаше се в Саймън. По кожата му имаше червени петна. И ранички в устата му, които го боляха, когато пиеше вода. Половината от него беше Матю, а другата половина беше Саймън. Беше погълнал храната, която насила натъпкаха в устата му. Студен боб от консерва и меки мазни парченца чипс като червеи.

Ако притиснеше главата си в пода до матрака, можеше да чуе звуци. Леки потраквания. Груби гласове. Бръмчене. На моменти това му напомняше за преди, когато беше цял и майка му — когато тя все още бе негова майка и той се държеше за ръката ѝ — чистеше къщата и се грижеше всичко около него да бъде сигурно и безопасно.

Днес, когато погледна през прозореца от долния му край, светът отново се бе променил и беше бял и блестящ; би трябвало да е красив, но главата го болеше и красотата беше жестока.

Старата мотриса беше почти празна. Тя скърцаше и тракаше по релсите, движейки се през лондонски предградия, където се виждаха терасовидни къщи със зимни градини; потъмнели стени на изоставени фабрики, между чиито тухли бяха прораснали коприва и върбовка; от време на време погледът попадеше на някакъв канал. Фрида видя приведената фигура на човек с дебело палто, който държеше в ръцете си въдица над кафеникавата мазна вода. Осветени прозорци пробягваха край движещия се влак и от време на време през тях се виждаха хора: младеж гледаше телевизия, възрастна жена четеше книга. Отдолу под един мост минаваше булевард: около уличните лампи бяха увити коледни лампички, хора мъкнеха пазарски чанти или дърпаха децата си за ръка, коли плискаха вода от локвите. Лондон разкриваше себе си като във филм.

Тя слезе на спирката в Лейтънстоун. Беше се здрачило и всичко наоколо изглеждаше сиво и леко размазано. Блясъкът от оранжевите улични лампи се отразяваше върху мокрия паваж. Покрай нея минаваха автобуси. Улицата, на която живееше Алън, беше дълга и права — цял коридор от терасовидни къщи от късната Викторианска епоха, със стройни редици от чинари, които по всяка вероятност бяха връстници на самите къщи. Алън живееше в далечния край, на №108. Докато вървеше с леко забавена крачка, за да отложи момента, в който трябваше да се изправи срещу него, тя хвърляше поглед към прозорците на околните къщи, през които се виждаха големите стаи на долния етаж и задните дворове, потънали в зимен сън.

Въпреки че се стараеше да запази присъствие на духа, Фрида почувства стягане в гърдите, когато отвори портата и позвъни на тъмнозелената входна врата. В далечината се чу приятната мелодия на звънеца. Беше ѝ студено и чувстваше умора. Помисли си за собствената си къща и за камината, която щеше да запали, веднага щом приключеше с това посещение. След малко чу стъпки и вратата се отвори.

— Да?

Жената, която стоеше пред нея, беше ниска, с набито телосложение. Краката ѝ, леко разкрасени, бяха стъпили здраво на земята, все едно че се готвеше да се бие. Косата ѝ беше кестенява, късо подстригана. Имаше големи хубави сиви очи, бледа гладка кожа с луничка над устната и добре очертана брадичка. Беше облечена с дънки и сива бархетна риза с навити до лактите ръкави, не носеше грим. Гледаше Фрида с присвити очи. Устните ѝ бяха плътно притиснати.

— Аз съм Фрида. Предполагам, че Алън ме очаква.

— Да. Влезте.

— Вие сигурно сте Кари.

Тя влезе в антрето. Нещо се притисна в прасеца ѝ и Фрида погледна надолу. Една голяма котка с мъркане се уви около крака ѝ. Тя се наведе и прокара пръст по пухкавата ѝ козина.

— Това е Хензел — каза Кари. — Гретел също е някъде тук.

Вътре беше топло и тъмно, а във въздуха се носеше приятен аромат на дърво. Фрида се почувства, сякаш бе влязла в свят, напълно различен от този, който предполагаше фасадата отвън. Очакваше, че къщата ще прилича на другите, покрай които бе минала — със съборени стени, заменени от френски прозорци и стремеж към обширни открити пространства. Тук обаче беше попаднала в лабиринт от коридори, миниатюрни стаи, високи шкафове и широки лавици, отрупани с предмети. Кари я поведе напред, минавайки край хола, и Фрида успя да забележи, че той бе едно уютно местенце с вградена в стената печка на дърва. Имаше остъклен шкаф, пълен с птичи яйца, птичи пера, гнезда, направени от мъх и клонки, а на един прозорец беше поставено малко проскубано препарирано синьо рибарче. Стаята, долепена до хола, която повечето хора биха съборили, беше още по-малка. В нея се виждаше голямо бюро с наредени по него модели на самолети, изработени от балсово дърво, подобни на онези, които братът на Фрида майстореше като тийнейджър. Гледката ѝ върна спомена за мирис на лепило и лак, за малките пришки по връхчетата на пръстите, за ваничките със сива и черна боя.

На стената край кухнята бяха окачени фотографии в рамка. Някои от тях бяха на Кари като малко дете: седнала между двете си сестри на градинска пейка; позираща права с родителите си. Други

бяха на Алън. На една от тях беше с родителите си — малка набита фигура, изправена между две високи източени фигури. Тя се опита да я види по-отблизо, докато минаваше покрай нея.

— Седнете — покани я Кари. — Сега ще го извикам.

Фрида съблече палтото си и седна край малка маса. Отворът за котки на задната врата изтрака и през него се промъкна друга котка — в черно, бяло и оранжево, като пъстра мозайка. Тя скочи в скута на Фрида и се настани там, ближейки лапичката си.

Кухнята беше стая, състояща се от две половини. Фрида я възприе като физическа демонстрация на две различни сфери на интерес, като точно разграничение между мястото на Алън и мястото на Кари в къщата: жената, която готви, и мъжът, който майстори и поправя. От едната страна се намираше всичко, което може да се види в една кухня: готварска печка, микровълнова фурна, чайник, везни, кухненски робот, магнитно точило за кухненски ножове, рафт за подправки, внушителен брой тенджери и тигани, купа със зелени ябълки, малка етажерка с готварски книги, някои от които бяха стари и захабени от употреба, а други не бяха отваряни, престилка, закачена на кука в стената. От другата страна на стената бяха монтирани тесни рафтове с малки преградки. На всяка от тях беше сложен етикет с едро изписани главни букви: „Гвоздеи“, „Габърчета“, „Винтове 4,2x65 мм“, „Винтове 3,9x30 мм“, „Длета“, „Шайби“, „Бушони“, „Радиаторни ключове“, „Метилков алкохол“, „Шкурка — едра“, „Шкурка — фина“, „Принадлежности за бормашина“, „Батерии — АА“. Фрида си помисли, че трудно би преброила всички преградки, които ѝ напомняха за пчелен кошер. Представи си колко труд е хвърлил Алън, за да измайстори всичко това и с едрите си пръсти да подреди на мястото им всички тези дребни предмети; представи си и израза на задоволство на кръглото му бебешко лице. Трябваше да примигне, за да прогони тези картини от въображението си.

При други обстоятелства вероятно щеше да каже нещо иронично, но усещаше върху себе си погледа на Кари; усещаше и напрежението между тях. Кари каза сухо:

— Той прави барака в градината отзад.

— Мислех си, че аз съм изключително подредена — каза Фрида.
— Но това тук надминава представата ми за организираност.

— Всичките му инструменти са там. — Кари кимна към тясна врата близо до прозореца, където вероятно имаше килер. — Но напоследък рядко ходи в градината. Ще го потърся. Може да е заспал. Постоянно е изморен. — Тя се поколеба, а после каза предупредително: — Не желая да го разстройвате.

Фрида не отговори. Би могла да каже много неща, но Кари щеше да продължи да я възприема като заплаха.

Фрида чу как Кари се качи на горния етаж. Гласът ѝ, рязък, когато разговаряше с нея, беше нежен и с майчински нотки, когато повика съпруга си. След няколко минути ги чу да слизат заедно по стълбите. Стъпките на Кари бяха леки и уверени, докато тези на Алън бяха бавни и тежки, все едно че стоварваше цялата си тежест и умора върху всяка крачка. Когато той влезе в стаята, триейки сънените си очи с юмруци, Фрида видя колко уморен и смазан изглеждаше.

Тя стана и пусна котката на земята.

— Извинете за безпокойството.

— Аз като че ли бях задрямал — каза Алън. Имаше объркан вид. Фрида забеляза как Кари бе сложила ръката си на гърба му, докато той влизаше в кухнята, а после застана като страж зад стола му. Алън се наведе, взе Гретел, притисна я до широките си гърди и зарови лицето си в козината ѝ.

— Трябваше да ви видя — обади се Фрида.

— Да изляза ли? — попита Кари.

— Това не е терапевтичен сеанс.

— Не знам — каза Алън. — Ако искаш, можеш да останеш.

Кари се засуети из кухнята — напълни чайника, отваряше и затваряше шкафове.

— Знаете защо съм тук — каза Фрида накрая.

Наблюдавайки как Алън галеше котката в скута си, Фрида си припомни как той постоянно прокарваше длани нагоре-надолу по панталоните си, когато идваше в кабинета ѝ, като че ли никога не можеше да стои спокойно. Фрида си пое дълбоко въздух.

— По време на нашите сеанси ми направиха впечатление някои казани от вас неща, които според мен можеха да имат връзка с изчезването на едно момче. Името му е Матю Фарадей. Затова реших да уведомя полицията.

Зад гърба ѝ Кари ядосано тракаше с кухненските прибори, а после сложи със замах пълната чаша пред нея. Чаят се плисна от ръба ѝ.

— Съмненията ми се оказаха погрешни. Съжалявам, че ви причиних допълнителни тревоги.

— Е, ами... — каза Алън бавно, провлачвайки думите. Очевидно нямаше какво да добави.

— Знам, че ви казах, че в моя кабинет сте защитен и можете да споделите всичко — продължи Фрида. Присъствието на Кари я притесняваше. Вместо да разговаря нормално с Алън, тя рецитираше на глас думите, които си беше подготвила предварително, и те звучаха превзето и фалшиво. — Имаше съвпадение между вашите фантазии и случилото се в реалния свят. Реших, че нямам друг избор.

— Всъщност вие не съжалявате за стореното — намеси се Кари.

Фрида се обърна към нея.

— Защо говорите така?

— Смятате, че в дадената ситуация сте постъпили правилно. Че действието ви е напълно оправдано. Но това не значи, че съжалявате. Нали знаете — когато хората казват *съжалявам, ако...*, то е, защото не им достига доблест да кажат *съжалявам, задето...* Точно това правите вие в момента. Извинявате се на думи, но не сте искрена.

— Не искам думите ми да звучат неискрено — каза Фрида с чувство. Тя беше изненадана от дръзкото поведение на Кари и трогната от начина, по който защитаваше Алън. — Заблудих се. Допуснах грешка. Заради мен полицията нахлу в живота ви и това сигурно е било шокиращо и много болезнено и за двама ви.

— Алън има нужда от помощ. Последното, от което се нуждае, е да бъде обвинен в престъпление. Че е отвлякъл онова нещастно малко момче! Погледнете го! Можете ли да си го представите да извърши такова нещо?

За Фрида не беше трудно да си представи как хората извършват различни неща.

— Аз не ви обвинявам — каза Алън. — Мисля си, че те може би са прави.

— Кои са прави — попита Кари.

— Д-р Клайн. Онзи детектив. Може наистина да съм го отвлякъл.

— Не говори така.

— Може би полудявам. Чувствам се малко луд.

— Кажете му, че не е луд — настоя Кари. Гласът ѝ трепереше.

— Все едно съм попаднал в някакъв кошмар, губя контрол над нещата — продължи Алън. — Един некадърен доктор ме прехвърля на друг. Накрая попадам на доктор, на когото се доверявам напълно. Тя ме кара да говоря неща, за които дори не осъзнавах, че си мисля, след което информира полицията за това какво съм ѝ казал. Появява се някакъв полицейски инспектор и ме разпитва какво съм правил в деня, когато е изчезнало онова малко момче. А аз просто исках да спя нормално нощем. Просто се нуждаех от спокойствие.

— Алън, изслушайте ме — каза Фрида. — Много хора имат усещането, че полудяват.

— Това не означава, че аз не полудявам.

— Прав сте, не означава.

Той се усмихна, а от усмивката лицето му стана някак си по-младо. — Защо ли се почувствах по-добре, а не по-зле, от това, което казахте?

— Дойдох тук, за да поговорим за това, което ви причиних и да ви се извиня. Но има и още нещо — ще ви разбера, ако повече не желаете да идвате при мен. Мога да ви насоча към друг колега.

— Не искам да ме прехвърляте на друг.

— Това означава ли, че искате да продължим сеансите?

— Ще успеете ли да ми помогнете?

— Не знам.

Алън замълча за момент.

— Не виждам какво по-лошо би могло да ми се случи — промълви той.

— Алън! — обади се Кари възмутено, сякаш я бе предал. Изведнъж Фрида изпита съчувствие към тази жена. Пациентите често ѝ разказваха за партньорите си и за семействата си, но тя нямаше навик да се среща с тях и да се намесва във взаимоотношенията им.

Фрида се изправи, взе палтото си от облегалката на стола и го облече.

— Трябва да поговорите за това — каза тя.

— Не е нужно да го обсъждаме — отвърна Алън. — Ще дойда при вас във вторник.

— Ако наистина сте сигурен...

— Да.

— Добре. Не ме изпращайте.

Фрида затвори след себе си вратата на кухнята и застана край нея, чувствайки се като шпионин. Чуваше гласовете им, които ту се извисяваха, ту звучаха нормално. Не можеше да разбере дали се карат. Тя се взря по-отблизо във фотографиите на Алън и родителите му. Беше пълничък, с тържествено изражение, със същата смутена усмивка и тревожен поглед. Един от портретите на родителите му като че ли бе направен от фотограф на някоя от централните улици в Лондон, вероятно по повод на някаква годишнина. Двамата бяха облечени с най-хубавите си дрехи. Цветовете им бяха ярки. Фрида се усмихна, но усмивката ѝ изведнъж застина. Тя се взря още по-отблизо в портрета. Прошепна нещо на себе си, което прозвуча като напомняне.

Хензел я изпрати до входа, наблюдавайки я как се отдалечава с жълтеникавите си, немигащи очи.

— Защо, по дяволите, си го напуснала?

— Не казах, че съм го напуснала. Казах, че връзката ни приключи.

— О, я стига, Фрида. — Оливия крачеше из всекидневната си, препъвайки се с токчетата си, тъпчейки дрехи и разни предмети; в едната си ръка държеше препълнена чаша червено вино, а в другата — димяща цигара. Виното се плискаше и след нея се ръсеха малки капки, а пепелта от цигарата се сипеше по мръсния килим и Оливия я разнасяше с краката си. Тя беше облечена със златиста жилетка с блестящи нишки, която ѝ бе тясна и бе разкопчана на гърдите ѝ, синьо долнище на анцуг с кантове отстрани, а краката ѝ бяха обути с летни сандали с високи тънки токчета. Фрида се питаше дали не преживява бавно протичащо нервно разстройство, придружено с голяма словоохотливост. Понякога ѝ се струваше, че половината от хората около нея са в състояние на нервен срив. — Той не би те изоставил и след милион години — бърбеше Оливия. — Така че, защо?

Фрида нямаше желание да говори за Санди. Още по-малко пред Оливия, но очевидно нямаше шанс да се измъкне.

— Първо, той е чаровен. Господи, ако само можеше да видиш мъжете, с които излизам напоследък — не знам как не им е неудобно в обявите да се описват като „привлекателни“. Като ги видя да влизат през вратата, виждам и поредното разочарование. Всички искат да имат разкошна блондинка до себе си, но самите те не считат за нужно да направят добро впечатление. Нима ни мислят за толкова отчаяни? Бих се хвърлила на врата на някой като Санди.

— Ти всъщност никога не си го виждала...

— И защо не ме запозна с него? Както и да е, докъде бях стигнала? А, да. Второ, той е богат. Трябва да е много богат — нали е консултант или нещо такова? Помисли си каква пенсия ще получава един ден. Не ме гледай така. Това е важно. Дори не можеш да се представиш колко е важно. Трудно е за една жена да няма партньор, слушай какво ти говоря. Освен това ти липсва финансова сигурност, след като проклетото ти семейство те изключи от завещанието си. Исусе, мислех, че знаеш. Нали не ти казвам някаква новина?

— Е, не е голяма изненада — отвърна Фрида с крива усмивка. — Но аз нямам нужда от техните пари, а и не смятам, че имат какво да оставят в наследство.

— Добре, добре. Докъде бях стигнала?

— До номер две. Е, може би не искаш да продължиш към следващия номер? — пошегува се Фрида.

— Даа. Богат. Само заради това бих се омъжила за него. Бих направила всичко, за да се измъкна от това бунище. — Тя ритна яростно една бутилка от вино, паднала до дивана. Бутилката се търкулна, а от гърлото ѝ хвърчаха червени пръски. — Трето, обзалагам се, че той те обича; това дори трябва да бъде трето, четвърто и пето, взети заедно, защото рядко се случва някой да те обича истински. — Тя изведнъж млькна и се стовари на дивана. Недопитото вино в чашата ѝ се изля в скута ѝ и там се образува алено петно. — Четвърто, или по-скоро шесто, той е хубав. Нали? А може би не е, защото, доколкото си спомням, ти си падаш по грозновати мъже. Добре де, добре. Не исках да кажа това. Забрави. Седмо...

— Престани. Това е унизително.

— Унизително? Нека аз да ти покажа какво значи унизително. — Тя протегна ръка и посочи стаята. Пепелта от цигарата ѝ се разпиля като дъга около нея. — Пето, десето и прочее, ти не ставаш по-млада.

— Оливия, млъкни, чуваш ли? Отиде твърде далеч и ако не престанеш, си тръгвам. Дойдох, за да преговаряме с Клои уроците по химия.

— Клои още не се е появила, така че ще трябва да си правим компания, докато тя се прибере, ако изобщо го направи. Ясно ти е, че скоро ще бъдеш твърде стара, за да имаш деца, макар че моят горчив опит показва, че това може би не е чак толкова лошо. Мислила ли си за това? Добре, добре! Може да ме гледаш смразяващо, но съм изпила две, не — три чаши вино — и тя изпи последната глътка от чашата си — така че не можеш да ме уплашиш. Тук съм на сигурно място. В собствения си дом мога да говоря каквото си поискам, а ти си една голяма глупачка, д-р Фрида Клайн с куп титли преди името си. Ето, пресуших три чаши вино. Може да са били и четири. Мисля, че трябва да пиеш повече. Може да си умна, но си и много глупава. Сигурно е типично за всички от рода Клайн. Какво е казал Фройд? Казал е: „Какво искат жените?“ И знаеш ли как е отговорил?

— Да.

— Ще ти кажа как. Казал е, че искат любов и работа.

— Не. Заключениеето му е, че искат да са мъже. Според него момичетата трябва да се примирят с мисълта, че са провалили се момчета.

— Пълен идиот. Както и да е — докъде бях стигнала?

— Какъв е този шум?

Оливия излезе от стаята, изписка и се върна с изумен поглед.

— Този шум — каза тя — е от Клои, която повръща на изтривалката в антрето.

21

Докато плащаше на таксиметровия шофьор, Фрида видя, че Джоузеф стои пред входната ѝ врата.

— Какво правиш тук? — попита го тя. — Нямах покана за постоянни посещения. Не можеш да се появяваш всеки път, когато имаш нужда от компания.

Вместо обяснение, той ѝ показа бутилката водка, която държеше в ръката си.

— Това е хубава водка. Може ли да вляза?

Фрида отключи вратата.

— Откога си тук?

— Почаках известно време. Реших, че може скоро да се приберете.

— Нямам намерение да спя с теб. Днес имах ужасен ден.

— Не ви предлагам да спите с мен — изгледа я Джоузеф укорително. — Само да пийнем по чашка.

— Е, защо пък да не пийнем — съгласи се Фрида. Докато Джоузеф палеше камината, Фрида порови в един кухненски шкаф и откри пакет чипс. Изсипа го в купа. Заедно с купата донесе две малки чаши. Огънят вече пукаше приятно. Докато влизаше в хола, успя да види лицето му, преди той да я усети. Джоузеф гледеше втренчено пламъците с изражение, което нямаше нищо общо с усмивката, с която я бе поздравил.

— Тъжен ли си, Джоузеф?

Той се огледа наоколо.

— Много съм далеч — каза той унило.

— Защо не се прибереш при близките си?

— Може би догодина.

Фрида седна.

— Водката върви ли със сок?

— Хубаво е да се пие чиста, за да се усети вкусът ѝ — обясни Джоузеф.

Той отвъртя капачката и внимателно напълни двете чаши на два милиметра от ръба. Подаде едната на Фрида.

— Изпийте първата на екс — каза Джоузеф.

— Ще се опитам. Може пък да ми хареса.

Всеки изпи питието си на един дъх. Джоузеф бавно разтегна устните си в усмивка. Фрида взе бутилката и се загледа в етикета.

— Исусе! — възкликна тя. — Каква е тази водка?

— Руска. Но е хубава.

Той напълни отново чашите и я попита:

— Какво му беше ужасното на днешния ден?

Фрида отпи от водката. Отначало течността опари гърлото ѝ, а после в гърдите ѝ се разли топлина. Тя разказа на Джоузеф как бе седяла на пода в банята на Оливия, докато Клои, коленичила над тоалетната чиния, продължаваше да се напъва, макар вече да нямаше какво да повърне. Без да продума, Фрида се беше пресегнала и нежно бе докоснала Клои по врата. После беше изтрила лицето ѝ с мека кърпа, напоена със студена вода.

— Не знаех какво да кажа. Просто си мислех как ли би се почувствал човек, на когото му е лошо и повръща, ако някой по-възрастен от него започне да го поучава да пие с мярка. Затова не казах нищо.

Джоузеф си замълча. Той се взираше в третата или четвъртата си чаша с водка, като че ли в центъра ѝ имаше слаба светлина и той се нуждаеше от пълна концентрация, за да я види. Фрида откри, че ѝ е приятно да си говори с някого, който не се стремеше да изглежда умен, забавен или самоуверен. След това тя му разказа за посещението си в дома на Алън. За своя собствена изненада се чу да казва как преди това е ходила в полицията, за да ги информира за подозренията си.

— Ти какво смяташ? — попита го Фрида.

Много бавно и много по-внимателно от преди, Джоузеф отново напълни чашата ѝ.

— Какво смятам ли? Че не бива да мислите за това. По-добре е човек да не се замисля много над нещата.

Фрида отпи поредната глътка. Това третата чаша ли беше или четвъртата? А може би петата? Или пък Джоузеф ѝ бе доливал многократно чашата и тя изобщо не можеше да се ориентира колко водка бе изпила? Фрида тъкмо започваше да се съгласява с идеята да

не се замисля много над нещата, когато телефонът иззвъня. Толкова беше изненадана от това, което се готвеше да каже, че го оставила звъни продължително. Джоузеф я погледна учудено.

— Няма ли да вдигнете?

— Добре, добре. — Фрида си пое дълбоко въздух. Главата ѝ беше замаяна. Тя вдигна слушалката.

— Ало?

— Обичам те.

— Кой се обажда?

— Колко жени ти звънят, за да ти кажат, че те обичат?

— Клои?

— Аз наистина те обичам, макар че си строга и студена.

— Още ли си пияна?

— Непременно ли трябва да съм пияна, за да ти кажа, че те обичам?

— Виж, Клон, трябва да си легнеш и да се напиш.

— В леглото съм. Чувствам се ужасно.

— Остани в леглото. През нощта трябва да пиеш много вода, дори и ако от нея ти стане по-зле. Утре ще ти се обадя.

Тя затвори телефона. Когато се обърна към Джоузеф, изглеждаше много ядосана.

— Няма нищо — каза той успокоително. — Вие умеете да оправяте нещата. По това си приличаме. Преди два дни ми се обажда една жена, у която преди бях правил ремонт. Крещи истерично. Отивам у тях. От една тръба плиска вода като фонтан. На пода в кухнята има пет сантиметра вода. Тя продължава да пици. Проблемът е в един обикновен вентил. Завъртам вентила, подсушавам водата. И вие действате по този начин. Има спешен случай, обаждат ви се по телефона, отивате бързо на място и спасявате, когото трябва.

— Ще ми се да беше така — каза Фрида. — Предпочитам да съм човекът, който знае какво да направи, когато нечий бойлер се е счупил или нечия кола не работи. Този вид опитност донася винаги полза. Ти си този, който поправя течащата тръба. Аз съм тази, която компанията, произвела тръбата, наема, за да дойде и да убеди разгневената клиентка да не завежда дело срещу нея.

— Не, не — каза Джоузеф. — Не говорете така. Вие сте твърде, твърде...

— Самокритична?

— Не.

— Вървя срещу себе си?

— Не. — Джоузеф започна да маха с ръце наоколо, като че ли се мъчеше да предаде с жестове значението на думите, които го затрудняваха. — Вие казвате: „Аз не принасям особена полза“, а аз казвам: „Не, напротив, вие сте способна и помагате на хората“.

— Може би е така — каза Фрида.

— Не се съгласявайте. Спорете с мен.

— Много съм уморена. Изпих доста водка.

— В момента ремонтирам, каквото е нужно, в дома на приятеля ви Рубен — каза Джоузеф.

— Защо реши, че ми е приятел?

— Особен човек. Но говори много за вас. Чрез него ви опознавам.

Фрида потръпна.

— Рубен ме познаваше добре преди десет години. Тогава бях различна. Как е той?

— Старая се да направя къщата му по-хубава.

— Звучи добре — каза Фрида. — Може би той има нужда точно от това.

— Бихте ли ми казали защо за вас беше толкова наложително да се видим?

Саша Уелс беше на около двацет и пет. Носеше черни панталони и сако, което като че ли бе ушито, за да прикрива формите на тялото ѝ. Въпреки това и въпреки че мръсната ѝ руса коса беше в безпорядък и тя постоянно я ровеше с пръсти и махаше кичури от очите си, дори когато те не влизаха в очите ѝ, и въпреки че беше прекалено слаба, а пръстите на лявата ѝ ръка бяха пожълтели от многото цигари, и въпреки че избягваше внимателния поглед на Фрида, освен когато устните ѝ леко се заформяха в приятна усмивка, красотата ѝ веднага се забелязваше. Но големите ѝ черни очи като че ли се извиняваха, заради това че беше красива. Фрида я оприличи на ранено животно, което обаче не отвърща на нападателя, а се свива и отстъпва назад. За известно време и двете мълчаха. Саша постоянно

мърдаше ръцете си. Фрида се изкушаваше да ѝ позволи да си запали цигара. Очевидно много ѝ се пушеше.

— Приятелят ми Барни има приятел, който се казва Мик, и той смята, че сте изключителна. Че мога да ви имам доверие.

— Тук можете да говорите за всичко — каза Фрида.

— Добре — отговори Саша, но толкова тихо, че Фрида трябваше да се наведе напред, за да я чуе.

— Доколкото разбирам, вече сте посещавали психотерапевт.

— Да, ходех на сеанси при Джеймс Ръндел. Мисля, че е доста известен.

— Да — каза Фрида — чувала съм за него. Колко време ходихте при него?

— Около шест месеца. Може би малко повече. Веднага след като започнах работа. — Тя прибра косата от лицето си, след това пак я остави да падне напред. — Занимавам се с наука, работя в областта на генетиката. Обичам професията си, имам добри приятели. Но попаднах в задънена улица, от която нямаше измъкване. — Тя направи лека гримаса, от която лицето ѝ стана още по-красиво. — Забърках се с неподходящи партньори.

— И така, защо сте тук?

Последва дълга пауза.

— Трудно е за обяснение — каза тя.

Изведнъж Фрида се досети как ще продължи разговорът. Усещането беше същото като това, когато стоиш на перона на станция на метрото в очакване на мотрисата. Преди да чуеш шума ѝ, преди да видиш светлините ѝ, в лицето те блъсва топъл въздух, край теб прелита късче хартия. Фрида знаеше какво ще ѝ каже Саша. Тя направи нещо, което не си спомняше някога да е правила по време на терапевтичен сеанс. Стана, приближи се и постави ръката си на рамото на младата жена.

— Не се тревожете — успокои я Фрида и седна отново в креслото си. — Тук можете да говорите свободно за всичко. За всичко.

В края на петдесетте минути Фрида се уговори със Саша да дойде за следващ сеанс. Записа си няколко телефонни номера и един имейл адрес. Поседя мълчаливо няколко минути. След това проведе

телефонен разговор, после още един — по-продължителен, и накрая трети. Когато приключи, облече късо кожено сако и с бърза крачка излезе навън.

Повървя до „Тотнъм Корт Роуд“, където се качи в едно такси и даде на шофьора адрес, който беше записала на гърба на един пощенски плик. Таксито мина по улиците северно от „Оксфорд стрийт“, продължи по „Бейзуотър Роуд“ и се отправи на юг през Хайд Парк. Фрида гледаше разсеяно през прозореца. Когато накрая таксито спря, тя осъзна, че не беше следила пътя и нямаше никаква представа къде се намира. Беше един от районите, които бегло познаваше. Плати на шофьора и слезе от колата. Застана пред бистро, разположено на улица с къщи с бели гипсови фасади. От стрехите на бистрот висяха малки кошници с цветя. Ако беше лято, посетителите щяха да се хранят отвън, но днес денят бе доста студен, дори за лондончани.

Фрида пристъпи прага и влезе. Вътре беше топло, чуваше се приглушеният говор на клиентите. Заведението беше малко, с десетина-дванайсет маси. Появи се мъж с раирана престилка.

— Мадам?

— Търся един човек — обясни тя, оглеждайки се наоколо. А ако не беше тук? Или пък не успееш да го познаеш? А, *сто го*. Беше го виждала на конференции и на снимки, отпечатани в списания заедно с негови интервюта. Седеше в отдалечен ъгъл с някаква жена. Очевидно ядяха основното ястие и бяха увлечени в разговор. Тя се отправи натам и застана до масата. Той се огледа. Беше облечен в тъмни панталони и красива риза с блестящи черно-бели шарки. Имаше много къса черна коса и леко набола брада.

— Д-р Ръндел? — каза Фрида.

Той стана от стола.

— Да?

— Казвам се Фрида Клайн.

Той доби озадачен вид.

— Фрида Клайн. Да, чувал съм за вас, но...

— Преди малко говорих с една ваша пациентка. Саша Уелс.

Той все още изглеждаше озадачен, но като че ли застана нащрек.

— Какво имате предвид?

Фрида никога не беше удряла човек. Не с истински удар, не с юмрук, не с всичка сила. Сега го удари право в челюстта и той падна

назад върху масата, на която се хранеше. Тя се преобърна и се стовари отгоре му, заедно с храната, виното, водата, и с бутилчиците с оцет и олио. Дори Фрида, която се беше надвесила над него, задъхана, с пулсираща в ушите ѝ кръв, се стъписа от хаоса, който бе причинила.

Докато влизаше в стаята за разпити, главен криминален инспектор Карлсън се опита да си придаде намръщен вид.

— Когато се възползват от правото си на едно телефонно обаждане, задържаните обикновено се обаждат на адвоката си. Или на майка си — каза Карлсън.

Фрида го погледна навъсено.

— Вие бяхте единственият, за когото се сетих. В онзи момент.

— Искате да кажете, в разгара на битката — каза Карлсън шеговито. — Как е ръката ви?

Фрида вдигна дясната си ръка. Беше превързана, но на бинта бяха почнали да избиват кървави петна.

— Не е като по филмите, нали? Когато удариш някого, той не става веднага. И той е ранен, и ти си ранен.

— Как е той? — попита Фрида.

— Няма счупвания. Въпреки силния удар, който сте му нанесли. Но има дълбоки охлузвания, които утре и вдругиден ще изглеждат още по-зле. — Той се пресегна и хвана дясната и ръка. Фрида леко я дръпна. — Можете ли да движите пръстите си? — Тя кимна. — Виждал съм хора с потрошени кокалчета от такъв удар. Той лекичко я потупа по ръката, тя трепна и отново я дръпна. Той я пусна внимателно. — Някога чували ли сте израза, че паднал човек не се рита? Разбрах, че д-р Ръндел е ваш колега психоаналитик. По този начин ли уреждате професионалните си спорове?

— Ако сте тук, за да ми предявите обвинение, просто го направете и да приключваме.

— Това не е моя работа — отвърна Карлсън. — Но при нормални обстоятелства биха ви обвинили в нанасяне на телесна повреда и причиняване на материални щети. Не знам защо, но си мисля, че имате чисто криминално досие. Бихте могли да се отървете с едномесечен арест в полицейския участък в Холоуей.

— Бих се радвала да се явя на съдебен процес — каза Фрида.

— За съжаление, най-вероятно ще ви лишат от удоволствието да се явите в съда. Преди малко разговарях с полицаия, който ви е арестувал, и както изглежда, д-р Ръндел настоява да не ви бъдат предявени обвинения. Колегата ми е много разочарован.

— А бистрото?

— Да, наистина. Видях снимките. Знаете ли, в миналото, когато съм се сблъсквал с подобни криминални прояви, при които жертвата категорично отказва да съди извършителя, обикновено се касаеше за мафиотска заплаха. Има ли нещо, което не ни казвате? — Карлсън не можа да сдържи усмивката си. — Някоя сделка с наркотици ли се провали?

— Въпросът е личен.

— А освен това — продължи Карлсън — досега не бях чувал жертвата да настоява да плати за щетите, причинени от извършителя. — Той направи кратка пауза. — Знаете ли, не сте човек, който бих желал да бъде арестуван за публичен побой. В същото време обаче, вие не сте особено радостна от факта, че сте избегнали това, от което повечето хора се страхуват — да бъдат изправени пред съда, признати за виновни и изпратени в затвора.

— Това не ме притеснява — каза Фрида.

— Имате твърд характер — отбеляза Карлсън. После изражението му се промени. — Има ли нещо, което трябва да знам във връзка с инцидента? Нещо криминално?

Фрида поклати отрицателно глава.

— Какво нередно е направил? — попита той. — Спал е с пациентки?

Лицето на Фрида остана непроницаемо.

— Не мога да прикрия случая — обясни Карлсън. — Тук не е Сицилия.

— Все ми е едно дали ще докладвате, или не.

— Но нали вие ме потърсихте?

Изражението на Фрида се смекчи.

— Прав сте — каза тя примирено. — Моля да ме извините. И благодаря.

— Всъщност дойдох да ви кажа, че сте свободна, а също и да ви откарам с колата. Но вижте — додаде той с лека тъга — какъв би бил светът, ако всеки започне да урежда нещата по този начин?

Фрида се изправи.
— А какъв е светът? — подхвърли тя.

Във вторник следобед Алън отново беше в кабинета ѝ.

— Разкажи ми за майка си — подкани го Фрида.

— Майка ми? — Той сви рамене. — Тя беше... — Алън млъкна, намръщи се и се загледа в дланите си, като че ли там беше написан отговорът. — Добра жена — довърши той сковано. — Вече не е между живите.

— Имам предвид другата ти майка.

Все едно му нанесе силен удар в стомаха. Счу ѝ се, че дори издаде лек стон, след което се наведе напред, а чертите на лицето му се изкривиха.

— Какво искате да кажете? — едва чуто попита той.

— Питам за родната ти майка, Алън.

Той изстена мъчително.

— Бил си *осиновен*, нали?

— Как разбрахте? — прошепна Алън.

— Не беше чрез магия. Просто видях снимката им, когато идвах у вас.

— И?

— И двамата са със сини очи. Твоите са кафяви. По законите на генетиката това е почти невъзможно.

— О, виж ти!

— Кога възнамеряваше да ми кажеш?

— Не знам.

— Може би никога?

— Това няма нищо общо с проблема ми.

— Ти сериозно ли говориш?

— Бил съм осиновен. Точка по въпроса.

— Копнееш да имаш собствено дете. Желанието ти е толкова силно, че това дете оживява във фантазиите ти и имаш чести пристъпи на тревожност. И смяташ, че фактът, че си бил осиновен, няма нищо общо с това?

Алън сви рамене. Вдигна очи към нея, после ги сведе отново. Навън ръката на крана се вдигна нагоре към оловносивото небе. Късове кал капеха от назъбената му челюст.

— Не знам — смотолеви той.

— Искаш син, който да изглежда точно като теб. Не приемаш идеята да си осиновите дете. Искаш то да е твоя плът и кръв — да носи твоите гени, да има твоята червена коса и твоите лунички. Все едно да искаш да осиновиш себе си, да спасиш себе си и да се грижиш за себе си.

— Не е точно така. — На Алън му се искаше да запуши ушите си.

— Това такава голяма тайна ли е?

— Кари знае, разбира се. А също и един приятел. Веднъж му казах след няколко питиета. Но защо трябва да го споделям с всекиго? То си е нещо лично.

— Дори и за твоя психотерапевт?

— Не предполагам, че е толкова важно.

— Не ти вярвам, Алън.

— Не ме интересува дали ми вярвате, или не. Вече ви казах какво мисля.

— Смятам, че осъзнаваш, че е важно. Толкова важно, че дори не смееш нито да говориш, нито да мислиш за това.

Той бавно завъртя главата си като стар, уморен бивол, впрегнат в каруца.

— Някои тайни ти осигуряват известна свобода, твое лично пространство — каза Фрида. — Това не е лошо. Всеки човек трябва да има такива тайни. Но някои тайни са тъмни и угнетяващи, подобно на страховитото влажно мазе, в което не смееш да влезеш, но знаеш, че е там, обитавано от грозни подземни твари, населено с твоите кошмари. Ето това са тайните, пред които трябва смело да се изправиш, да хвърлиш светлина върху тях, да видиш същността им.

Докато говореше, тя си помисли за всички тайни, които пациентите ѝ бяха доверили през годините, онези скрити помисли, желаня и страхове, които бяха оставили на съхранение при нея. Ето че накрая Рубен бе усетил отровата им в себе си, но тя, за разлика от него, винаги се бе чувствала привилегирована, че носи чуждите тайни, че хората ѝ позволяваха да види техните страхове.

— Не знам — каза Алън. — Може би има неща, върху които с по-добре човек да не разсъждава.

— В противен случай?

— В противен случай се тормози, като види, че не е в състояние да ги промени.

— А не смяташ ли, че вероятно сега си тук, с мен, защото има твърде много неща, върху които не си разсъждавал и те са се натрупали вътре в теб?

— Нямам представа — отвърна Алън. — Вкъщи никога не се говореше за това. И аз някак си подсъзнателно усещах, че не бива да се обсъжда. Тя искаше да мисля за нея като за своя майка.

— Ти приемаше ли я за своя майка?

— Тя беше моя майка. Мама и тате, те бяха всичко за мен. Онази, другата жена — тя няма нищо общо с мен.

— Не познаваш ли истинската си майка?

— Не.

— Никакъв спомен за нея?

— Не.

— Знаеш ли коя е тя?

— Не.

— Никога ли не си искал да узнаеш?

— Дори и да съм искал, какво от това?

— Как така?

— Никой не знаеше коя е.

— Не те разбирам. Винаги можеш да я откриеш, Алън. Не е толкова трудно.

— Грешите. Тя се е погрижила да не бъде открита.

— Как?

— Подхвърлила ме е в малък парк близо до жилищен квартал в Хокстън^[1]. Намерило ме едно вестникарче. Бил много студен зимен ден, а аз съм бил увит в хавлиена кърпа. — Той погледна Фрида. — Като в приказките. Само дето е било наистина. Защо трябва да се интересувам от нея?

— Какъв ужасен начин да започнеш живота си — каза Фрида.

Той сви рамене.

— Не си спомням това събитие, така че за мен няма значение. Просто една история.

— История за теб.

— Никога не съм я познавал, тя никога не ме е познавала. Тази жена няма име, глас, лице. И тя също не знае името ми.

— Много е трудно да бъдеш бременна, да родиш, след това да изоставиш бебето си и никога да не бъдеш открита — каза замислено Фрида.

— Тя е успяла да го направи.

— Бил си съвсем малък, когато са те осиновили. И не знаеш нищо друго?

— Точно така. Ето защо историята ми няма нищо общо със сегашните ми мисли и преживявания.

— А когато говориш, че искаш да имаш свое дете и споменаващ възможността за осиновяване?

— Казах ви. Не искам да осиновя чуждо дете. Искам мое собствено дете.

Фрида го изгледа продължително. Той издържа на погледа ѝ за няколко секунди, а после сведе очи като момче, хванато в лъжа.

— Времето ни изтече. Ще се видим отново в четвъртък. Искам да си помислиш за разговора ни.

Двамата станаха едновременно. Той отново бавно поклати главата си, с този типичен за него жест на умора и безнадеждност, като че се опитваше да проясни мислите си.

— Не знам дали ще успея да се справя. Не съм готов за това.

— Ще вървим стъпка по стъпка.

— В тъмнината — каза Алън. Думите му извадиха Фрида от равновесие и тя само му кимна с глава за довиждане.

Когато Фрида се прибра вкъщи, видя малък пакет на входната изтривалка и веднага разпозна почерка на Санди на плика. Тя се наведе и го вдигна много внимателно, сякаш щеше да експлодира от някое рязко движение. Но не го отвори веднага. Занесе го в кухнята и включи чайника, за да си направи чай. Докато чакаше водата да заври, застана до прозореца, плъзна поглед покрай отражението си и се взря в тъмнината отвън и в нощното ясно, но мразовито небе.

Вече седнала край масата, с голяма чаша чай в ръката, Фрида отвори пакета и извади тънка сребърна гривна, малък скицник с

няколко нейни рисунки и молив с мек графит, пет фибри за коса, завързани с тънко кафяво ластиче. Това беше всичко. Тя тръсна илика, но вътре нямаше писмо или бележка. Погледна към дребните предмети на масата. Наистина ли това бе всичко, останало там от нея? Нима бе възможно да остави такава нищожна диря след себе си?

Телефонът иззвъня и тя вдигна слушалката, като в същото време си помисли, че щеше да бъде по-добре, ако бе изчакала включването на телефонния секретар.

— Фрида, нужна ми е помощта ти. Много съм объркана и не знам какво да правя, а от скапания й баща помощ не мога да очаквам.

— Ей, аз съм тук — каза Клои. — Макар да ти се иска да ме няма.

Фрида леко отдалечи слушалката от ухото си.

— Ало? С коя от вас всъщност разговарям?

— С мен — каза Оливия с писклив глас. — Позвъних ти, защото търпението ми се изчерпа и съм на края на силите си. Ако *някои* тук е толкова невъзпитан, че да подслушва на другия телефон, тогава този *някои* сам ще си е виновен, ако чуе неща, които би предпочел да не чува.

— Дрън-дрън — обади се Клои. — Не ме пуска да излизам, задето съм се напила. Аз съм на шестнайсет. Беше ми лошо. Вече съм добре. Тя самата трябва да се ограничи.

— Виж, Клои...

— На куче не бих говорила така, както тя говори на мен.

— Нито пък аз. Обичам кучетата. Те не крещят, не натякват и не се самосъжбяват.

— Твоят *брат* казва, че това е част от израстването — изрече Оливия, хлипайки. Когато му беше много ядосана, тя винаги наричаше Дейвид „брата на Фрида“ или „бащата на Клои“. — Той самият ще трябва да порасне. Нали той избяга с онази малка курва с боядисана коса.

— Мери си думите, Оливия — каза Фрида остро.

— Ако се опиташ да ми налагаш ограничения, ще отида да живея при него.

— Бих се радвала, само че защо си мислиш, че си му притрябвала? Той те изостави, нали така?

— По-добре престанете и двете — обади се Фрида.

— Той не изостави мен, той изостави *теб*. Не го виня за това.

— Затварям телефона — каза Фрида високо и затвори. Стана и си наля малка чаша бяло вино, после седна отново. Взе едно по едно нещата, които Санди ѝ бе върнал, като ги въртеше с пръстите си. Телефонът иззвъня.

— Здравей — каза Оливия със слаб глас.

— Здравей — отвърна Фрида в очакване.

— Не мога да се справя.

Фрида отпи глътка вино и я задържа в устата си, наслаждавайки се на хладната ѝ свежест. Помисли си за топлата вана, за книгата, която четеше, за огъня, който щеше да запали в камината, за нещата, които трябваше да обмисли. Навън беше зима и мразовит вятър препускаше из тъмните улици.

— Искаш ли да дойда у вас? — каза накрая Фрида. — Би било чудесно да поговорим.

---

[1] Район в Източен Лондон. — Бел.прев. ↑

Следобед на другия ден Карлсън свика пресконференция, на която семейство Фарадей, в присъствието на цял куп фотографии и репортери, трябваше да отпрати апел да бъде върнат синът им, което от своя страна щеше да събуди отново обществения интерес към случая.

Карлсън беше прекарал сутринта в четене на част от показанията, които екипът му бе снел от стотици така наречени свидетели, и бе отделил настрана малка купчинка с тези, които заслужаваха внимание. Той гледаше лицата на двамата в светлината на прожекторите — лица, които видимо се бяха променили след изчезването на Матю. Ден след ден беше наблюдавал как мъката дълбае нови бръчки по кожата им, променя изражението им, помрачава светлината в очите им. Лицето на Алек Фарадей беше все още подуто и охлузено от побоя, а походката му беше скована заради счупените ребра. И двамата изглеждаха отслабнали и напрегнати, нейният глас се разтрепери, докато говореше за скъпото си момченце, но се справи добре. Казаха обичайните, разтърсващи сърцето и душата неща. Призоваха всички хора да съдействат за издирването на Матю и помолиха горещо похитителя да върне сина им.

От такива призиви, естествено, нямаше никаква полза. Подобен род шоу беше предназначено най-вече да подложи на напрежение родителите, за да се разбере дали те са истинските виновници. Но всички знаеха, че нямаше как семейство Фарадей да са го извършили. Дори вестниците, които бяха обвинили бащата, нагло бяха сменили позициите си, превръщайки го в изстрадал светец. Беше установено, че той е бил с клиент в счетоводната кантора, където работеше, и за това имаше десетки свидетели. Тя бе тичала от клиниката, където беше рецепционистка, за да пристигне навреме в училището и да прибере сина си. А идеята, че този, който бе похитил Матю, изведнъж ще се разчувства, като чуе молбите им и види покрусените им лица, беше направо абсурдна — още повече че детето най-вероятно вече беше

мъртво от няколко седмици. Сега се очакваше обществото да реагира и то щеше да реагира, и потокът от неверни сведения и фалшиви надежди, който милостиво беше започнал да пресъхва, щеше отново да залее разследващите.

Тази вечер той остана да работи до късно. Разглеждаше внимателно снимките на момчето, на мястото, където беше изчезнало, вираше се в голямата карта в залата за разработване на оперативни действия, маркирана с карфици и флагчета. Чете още показания. Главата му пулсираше, а гърдите го боляха.

* * *

Той се вторачи в другото момче и то се вторачи в него. Беше Саймън. Протегна ръка към Саймън да види дали е приятелски настроен и Саймън протегна ръката си едновременно с него, но не се усмихна. Беше много слаб и много бял, костите на рамената и таза му бяха заострени, а пишлоето му приличаше на малък розов охлюв. Когато той пристъпеше към Саймън, и Саймън пристъпваше към него — с треперещи малки крачки, като кукла на конци. После, също като кукла на конци, Саймън се прегъна и седна на пода. Същото направи и Матю и те отново се вторачиха един в друг. Матю докосна с пръста си слабото лице на момчето — лице на призрак с кухини вместо бузи и дупки вместо очи и със залепена е тиксо уста, и пръстът му опря в студеното, осеяно е петна огледало. Матю видя сълзи, които се стичаха точно там, където беше сложил пръста си.

Усети нечий ръце, ръце, които го държаха отзад. Тихи думи, нечий дъх.

— Ти ще бъдеш нашето малко момче — каза гласът. — Но не бъди нашето лошо малко момче. Ние не харесваме лоши малки момчета.

* * *

Когато Фрида отвори вратата, Карлсън стоеше на прага, все едно че го очакваше и това донякъде беше така. Тя знаеше, че на случая

„Матю Фарадей“ не беше сложена точка.

— Влезте — покани го Фрида.

Те се отправиха към хола, където камината беше запалена, а на страничната облегалка на фотьойла ѝ имаше купчина научни журналы.

— Безпокоя ли ви?

— Не, не. Седнете.

Той носеше кожена чанта, праметната през рамо. Остави я на пода, съблече палтото си и седна. Тя се поколеба, а после попита:

— Искате ли нещо за пиене? Кафе?

— Предпочитам нещо по-силно.

— Вино? Уиски?

— Уиски, моля. Тази вечер е доста студено.

Фрида наля уиски в две чаши и го разреци с вода, а после седна срещу него.

— С какво мога да ви помогна?

Тя се държеше по-любезно от обикновено. Очите му леко се навлажниха.

— Все за това мисля. Сутрин ставам и си мисля за него, вечер си лягам и го сънувам. Отивам в бара с колегите, говорим си за разни неща и аз чувам думите, които излизат от устата ми. Не е за вярване как човек може да върши това и онова, преструвайки се, че всичко е наред, когато всъщност не е. Говоря с децата си по телефона, питам ги какво са правили през деня, разказвам им с весел глас как е минал моят ден, а през цялото време той е пред очите ми. Според мен е мъртъв. Или поне се надявам, че е, защото ако не е... Кое е най-доброто, което можем да очакваме? Да намерим тялото му и да заловим негодника, който го е извършил. Това е най-доброто.

— Толкова ли е безнадеждно всичко?

— И след десет, и след двайсет години аз винаги ще бъда ченгето, което не успя да спаси Матю Фарадей. Когато се пенсионирам — като стария детектив, водил разследването по случая „Джоана Вайн“, когото посетих наскоро — ще си стоя у дома и ще си мисля за Матю; ще се питам какво се е случило, къде е погребан, кой го е извършил и къде е сега.

Карлсън разклати уискито в чашата си и отпи голяма глътка.

— Вие може би прекарвате половината от времето си с хора, които са измъчвани от вина, но в моята практика хората не изпитват

вина. Те се срамуват, когато бъдат заловени, но не чувстват вина, когато се разхождат на свобода. Навсякъде по света има типове, които са извършили ужасни неща, но си живеят спокойно и приятно, заобиколени от семействата и приятелите си.

Той пресуши чашата си и Фрида му наля отново, без да го пита. Тя самата не беше докоснала своята.

— Щом аз се чувствам така, как ли се чувстват родителите? — Карлсън припряно разхлаби вратовръзката си. — Нима това ще ме преследва цял живот?

— Никога ли преди не сте имали подобен случай?

— Разследвал съм убийства, самоубийства, домашно насилие. Трудно е да запазиш вярата си в човешкото у човека. Може би затова съм разведен и сега изливам душата си пред жена, която съм срещал два пъти, вместо пред съпругата си. Момчето е само на пет, на възрастта на по-малкото ми дете.

— Трудно ще намерите изход от тези душевни терзания — каза Фрида. В стаята се настани особена атмосфера — сънлива и тягостна.

— Знам. Просто исках да го споделя с някого. Извинете.

— Не е нужно да се извинявате.

Тя се загледа мълчаливо в чашата си, а Карлсън се загледа в нея, откривайки нови и по-меки черти в характера ѝ. След известно време я попита:

— Разкажете ми за работата си.

— Какво точно ви интересува?

— Не знам. Вие лекарка ли сте?

— Да. Макар че това не е задължително. Специализирах психиатрия, преди да изкарам стаж по психотерапия. Това е дълъг процес, изисква се строга дисциплина. Имам доста титли пред името си.

— Разбирам. А повечето от пациентите ви частни ли са, по колко приемате на ден, какви са те, защо се занимавате с това, има ли полза? Ето това ме интересува.

Фрида се засмя и започна да изброява на пръсти отговорите на зададените въпроси.

— Първо, работя както с частни пациенти, така и с такива по линия на Националната здравна служба. Работя с направления от клиниката „Складовете“, където съм се обучавала и съм работила в

продължение на години, а също и от лични лекари и болници. Освен това приемам хора, които идват по собствена инициатива, тъй като техен познат ме е препоръчал. За мен е важно да не се занимавам само с пациенти, които са достатъчно богати, за да си позволят частни сеанси; иначе ще изглежда, като че ли лекувам болестите на богатите. Частната терапия е много скъпа.

— Колко скъпа?

— Аз се придържам към следното правило: взимам 2 лири на всеки 1000, които пациентът печели — така че, ако примерно печели 30'000 лири, на всеки сеанс ще ми плаща по 60 лири. Веднъж имах един клиент, който ми каза, че според моето изискване би трябвало да ми плаща по 500'000 лири на сеанс. За негово щастие, аз имам максимална тарифа от 100 лири. Известна съм с това, че не отказвам да приемам пациенти и срещу нищожно заплащане, въпреки че колегите ми се мръщят. Най-общо казано, около седемдесет процента от клиентите ми са с направления по линия на Националната здравна служба.

Второ, с пациентите си се срещам обикновено три пъти седмично, а те обичайно са седем на брой, което прави около двацет сеанса на седмица. Познавам психотерапевти, които имат по осем сеанса дневно, тоест четиридесет на седмица. Един пациент излиза, друг влиза. Това ги прави богати, но аз не бих могла да работя по този начин, а и не искам.

— Защо?

— Необходимо ми е да осмислям нещата, да разсъждавам върху проблемите на всеки един от пациентите ми, да си водя стриктно бележки в хода на терапията. Не ми трябва повече пари от тези, които получавам; трябва ми време. Кое беше следващото?

— Какви са хората, които идват при вас?

— Не знам как да отговоря на този въпрос. Няма много общо помежду си.

— Освен че са объркани.

— На повечето от нас ни се случва да сме объркани в даден период от живота си, да сме нещастни повече, отколкото можем да понесем, да се държим неадекватно, или да се намираме в задънена улица. — Тя впери поглед в него. — Съгласен ли сте с мен?

— Не знам — отвърна Карлсън неохотно. — Някога връщате ли хора?

— Ако преценя, че нямат нужда от терапия или че са неподходящи за лечение при друг колега. Приемам само хора, на които смятам, че мога да помогна.

— А какво ви накара да станете психотерапевт? — Той бе много любопитен да узнае, но не очакваше тя да му отговори. Бяха седели и бяха разговаряли приятелски и въпреки това не би могъл да каже, че я разбира по-добре или че е успял да открие нейните слаби страни и душевни съмнения. Тя продължаваше да бъде затворена в себе си. Умението ѝ да се владее, което му беше направило изключително впечатление при първата им среща, си оставаше непоклатимо.

— Стигат ми толкова въпроси за тази вечер. Кажете нещо за вас.

— Какво за мен?

— Защо постъпихте на работа в полицията?

Карлсън сви рамене, после се загледа в чашата с уиски.

— Един господ знае. Напоследък все се питам защо не станах адвокат, както се очакваше от мен, да печеля добре и да спя спокойно нощем.

— И какъв е отговорът?

— Няма отговор. Работя много, печеля малко, затънал съм в купища документация, забелязват ме само когато нещата вървят зле, пресата и шефът ми постоянно ме дъвчат за нещо, а обществото ми няма доверие. А сега, когато оглавявам криминалния отдел, постоянно си имам работа с убийци, домашни насилници, перверзници и наркодилъри. Какво да кажа? Навремето възможността да работя в полицията много ме привличаше.

— Значи все пак харесвате работата си.

— Дали ми харесва? Аз върша това постоянно и го върша доста добре. Макар че едва ли бихте го предположили, имайки предвид настоящия случай.

Той се сети за нещо, бръкна в чантата си и извади две картонени папки.

— Това са показанията на Розалинд Тийл. Тя е сестрата на Джоана Вайн. Първите показания са дадени непосредствено след изчезването на Джоана, а преди два дни отново разговаряхме с нея.

— Има ли нещо съществено в показанията ѝ?

- Бих искал вие да ги прочетете.
- Защо?
- Интересува ме вашия коментар.
- Сега ли?
- Да, ако нямате нищо против.

Карлсън напълни отново чашата си, без да ѝ долива вода. Стана и закрачи из стаята, все едно че беше в галерия. Фрида мразеше да я наблюдават, когато чете. Подразни я и това, че той разглеждаше наредените предмети, опитвайки се да научи нещо за нея. Най-бързият начин да прекрати това беше да изчете показанията. Отвори по-старата папка и зачете бавно, дума по дума.

— Всички тези книги ли сте прочели? — попита Карлсън.

— Млъкнете — измърмори Фрида, без да вдига поглед от написаното. Когато се прехвърли на втората, по-новата папка, усети, че той продължава да се разхожда, но вече извън полезрението ѝ. Накрая приключи с четенето. Не каза нищо, макар да знаеше, че Карлсън чака.

— И така? — обади се той. — Ако тя беше ваша пациентка, какво бихте я попитали?

— Ако беше моя пациентка, нищо не бих я попитала. Щях да се опитам да ѝ помогна да престане да се чувства виновна заради сестра си. Иначе съм на мнение, че трябва да бъде оставена на спокойствие.

— Тя е единственият възможен свидетел — каза Карлсън.

— Но нищо не е видяла. И са минали повече от двайсет години. Всеки път, когато я разпитвате, ѝ нанасяте поредната душевна травма.

Карлсън се приближи и отново седна срещу Фрида. Загледа се в чашата си с уиски.

— Много е добро — каза той. — Откъде е?

— Някой ми го подари.

— Кажете ми още нещо за тези показания. Вие сте умна. Не ги ли смятате за предизвикателство?

— Вие подигравате ли ми се? — тросна се Фрида.

— Съвсем не. В момента съм в такова положение, че ще бъда благодарен на всеки, който ми подсказе някаква идея. Интересуват ме хора, които са компетентни там, където аз не съм.

Фрида замълча за момент.

— Обмисляли ли сте вероятността Джоана да е била отвлечена от жена, а не от мъж?

Карлсън внимателно постави чашата си на ниската масичка, край която беше седнал.

— Защо ме питате за това?

— Изчезнала е много бързо — започна Фрида. — Роузи Вайн е изгубила сестра си от погледа си за около минута. По всичко личи, че не е имало суматоха, нито викове. Не става въпрос за отвличане в тиха алея, след което хвърлят детето отзад в някой микробус. Случило се е на оживена улица, с минувачи и магазини. Представям си малко момиченце, което тръгва с жена, държейки я за ръката. — Пред погледа на Фрида като че ли оживя сцената с момиченцето, което доверчиво се отдалечава в неизвестна посока. Тя се помъчи да изтрие от въображението си тази картина.

— Това, което казвате, е много интересно — обади се Карлсън.

— Не ме ласкайте. Какво му е интересното? По-скоро е очевидно и вие самите сигурно сте си го помислили още от самото начало.

— Тази идея действително ни хрумна — каза той. — Това е една вероятна възможност. А сега си признайте — заинтересувахте се.

— Защо коментираме всичко това? — попита Фрида. — Какво точно искате от мен?

— Бих искал да поговорите с Роуз Тийл. Може да успеете да се доберете до нещо по начин, по който ние не можем.

— Но какво би могло да е това нещо? — Тя взе папката и я прелисти със замах.

— Не е ли странно? — каза Карлсън. — Когато чета показанията, си представям, че се качвам в машина на времето, озовавам се на онова място за една минута, даже за пет секунди, и виждам какво точно се случва. — На лицето му се появи невесела усмивка. — Не подхожда на един полицаи да говори такива неща.

Фрида отново погледна показанията: малкото момиче говори за сестричката си. Почувства се така, като че ли я канят да тръгне на пътешествие и ако каже „да“, вече няма да има връщане назад. Струваше ли си да приеме предизвикателството? Би ли могла да бъде от полза? Може би да. А ако можеше да помогне, значи беше длъжна да го направи.

— Добре — каза тя.

— Наистина ли? — засмя се Карлсън. — Това е чудесно.

— Ще ми трябват полицейски художници, които рисуват графични изображения на търсени лица според описанията на свидетели — каза Фрида. — Разполагате ли с такива?

Карлсън се усмихна и поклати глава.

— Не, разполагаме с нещо много по-добро.

Том Гарет беше видимо развълнуван да се запознае с човек, който разбираше за какво става дума, когато той описваше неврологичните аспекти на способността да се разпознават лица.

— Старата идея за фоторобота се основаваше на примитивното схващане, че ние възприемаме човешкото лице като съвкупност от отличителни черти — сини очи, голям нос, гъсти вежди, остра брадичка — и когато ги съчетаем, се получава лице, което можем да разпознаем. Но ние не възприемаме лицата точно по този начин и затова графичната възстановка на изображението при фоторобота изглежда нелепа.

— Не бих я нарекъл нелепа — възрази Карлсън.

— Комична. И в повечето случаи безполезна. Както ви е известно — сега той се обърна изцяло към Фрида — зоната на фузиформената извивка в човешкия мозък е свързана изцяло със способността за разпознаване на физиономии и когато е увредена, пациентът не е в състояние да разпознава лица, дори тези на най-близките си роднини. Използвайки този факт и идеята за фоторобота, ние създадохме компютърна програма, основаваща се на холистично^[1] разпознаване на човешки лица.

— Отлично.

Фрида се наведе по-близо до монитора.

Гарет продължи да говори за еволюцията на частите на лицето и за генетичните алгоритми, докато накрая Карлсън се покашля и им напомни, че Розалинд Тийл чака отвън.

— Може ли да останем тук? — попита Карлсън.

— Да, разбира се — каза Фрида, — но оставете всичко на мен.

Фрида беше прочела досието и беше видяла снимките, и въпреки това беше шокирана от външния вид на Роуз Тийл. Тя изглеждаше така, сякаш бе преживяла психическа травма предишния ден, а не преди повече от двайсет години. Нима тази жена никога не беше получавала психологическа помощ? Никой ли не се беше погрижил за

това? Роуз хвърли поглед наоколо — към Гарет, който пишеше нещо на компютъра и не се обърна; към Карлсън, който се бе облегнал на стената със скръстени ръце. Когато Фрида пристъпи напред и се представи, Роуз не попита нищо, просто я последва и седна на предложения ѝ стол. Фрида се настани срещу нея. Карлсън смяташе, че на Розалинд би ѝ се отразило добре, ако можеше да се почувства полезна. Наблюдавайки пасивната и съсипана жена насреща си. Фрида се усъмни, че това е възможно.

— Направих всичко, което можах — започна Роуз. — Опитвах се да си спомня — отново и отново. Нищо не е останало в паметта ми.

— Знам — каза Фрида. — Направили сте всичко, което е било по силите ви.

— Тогава защо съм тук?

— Има начини да достигнем до кътчетата в паметта ви, за които не подозирате, че съществуват. Не е нещо противоестествено. Все едно че отваряме стар шкаф с документи, за който сте забравили. Няма да ви задавам въпроси — обясни Фрида. — И не очакваме нищо от вас. Искам само да се въоръжите с малко търпение. Готова ли сте да го направите?

— Какво точно имате предвид?

— Заедно ще се опитаме да направим нещо. Не мислете за нищо. Просто правете това, което ви кажа. — Гласът на Фрида стана по-тих. — Знам, че сигурно се чувствате напрегната, намирайки се в полицейско управление и разговаряйки с хора, които не познавате. Затова искам от вас да се настаните удобно, все едно че някой се готви да ви прочете интересна история. Искам да затворите очите си.

Роуз изглеждаше изпълнена с недоверие. Извърна поглед към Карлсън, но той не реагира.

— Добре — каза тя и затвори очи.

— Искам мислено да се върнете към този ден — каза Фрида. — Искам да си представите как си тръгвате от училище, как вървите по паважа, как пресичате булеварда, как гледате магазините, хората, колите. Не говорете. Опитайте се да си представите всичко това.

Фрида се загледа в лицето на младата жена, във фините бръчици около ъгълчетата на очите ѝ, в трепкащите клепачи. Изчака една минута. Две минути. Наведе се напред и заговори още по-тихо, почти шепнешком.

— Не казвайте нищо, Роуз. Не се опитвайте да си спомните каквото и да било. Искам да направите нещо. Представете си жена. Млада или на средна възраст. Вие решете. — Фрида видя озадаченото изражение на Роуз. — Просто го направете — продължи тя. — Не се притеснявайте. Дори не мислете за това. Представете си единствено жена, независимо каква — такава, каквато се появи в съзнанието ви. Може би стои в края на паважа, до тротоара. Или току-що е слязла от някаква кола и се оглежда наоколо. Представете си, че сте близо една до друга. Огледайте я. Можете ли да го направите?

— Предполагам.

— Направихте ли го?

— Да.

— Почакайте — каза Фрида. — Почакайте и я огледайте добре. Огледайте добре жената, която се появи в съзнанието ви. Запомнете как изглежда.

Измина една минута. Фрида забеляза, че Карлсън я гледа смръщено. Не му обърна внимание.

— Добре — каза тя. — Можете да отворите очите си.

Роуз примигна, все едно че току-що се беше събудила и беше заслепена от светлината.

— Сега искам да отидете и да седнете при Том. Той ще ви покаже нещо.

Том Гарет се изправи и с жест покани Роуз да седне на стола, на който той бе седял. През това време погледна въпросително към Фрида, сякаш я питаше: наистина ли ще го направим?

— Започвайте — каза тя.

Той сви рамене. На екрана на компютъра имаше поредица от осемнайсет женски лица.

— Никое от тях не прилича на нейното — каза Роуз.

— Те са произволно подбрани — обясни Том. — Не е задължително да приличат на нейното. Сега кликнете върху шестте, които най-много се доближават до нейното лице. Направете го бързо, без да мислите прекалено дълго. Не се притеснявайте. Тук няма правилен или грешен отговор. Това не е тест.

— А какво е?

— Това е просто едно упражнение — обясни й Фрида. — Искам да видя какъв ще бъде резултатът.

Роуз въздъхна, съгласявайки се неохотно. Постави ръката си на мишката и придвижи стрелката в различни посоки.

— Не виждам никаква прилика — повтори тя.

— Изберете тези, които най-много се доближават — каза Том — или тези, които най-малко не си приличат.

— Добре.

Тя кликна върху едно от лицата, което беше с най-голяма прилика, после върху още няколко, докато накрая бяха набелязани шест.

— Това ли е всичко?

— Сега кликнете върху „извършено“ — каза Том.

Тя кликна и екранът се изпълни с осемнайсет нови лица.

— Какви са тези лица? — попита Роуз.

— Те са производни на шестте, които маркирахте — поясни Том.
— Сега изберете още шест.

Роуз повтори същата процедура много пъти. От време на време спираше и затваряше очи, преди да продължи. Гледайки през рамото ѝ, Фрида забеляза постепенно настъпваща промяна. Група от непознати еволюираше във фамилна група, чиято прилика ставаше все по-очевидна. Лицето стана по-тясно, скулите по-изпъкнали, бадемовата форма на очите по-изразена. След дванайсет поколения лицата изглеждаха не като семейство, а като сестри и след още две поколения бяха почти идентични.

— Изберете едно — каза Том.

— Те са почти еднакви. — Роуз се поколеба. Стрелката се движеше по целия екран и най-накрая се спря върху едно от лицата. — Това е.

— Това ли е лицето, което видяхте? — попита Фрида.

— Не го видях. Това е лицето, което се появи във въображението ми.

Карлсън се приближи и се вгледа в образа на екрана.

— А къде ѝ е косата? — попита той.

— Не видях коса. Лицето, което се появи във въображението ми, носеше шал.

— Това мога да го направя. — Том кликна на съответното падащо меню и лицето се появи осемнайсет пъти с различни шалове. Роуз посочи един от вариантите.

— Това ли е? — попита Фрида.

— Така мисля. Приликата е доста голяма.

— Много добре, Роуз — каза приятелски Фрида. — Справихте се чудесно. Много ви благодаря.

— Какво означава, че съм се справила чудесно?

— Знам, че ви беше трудно да се върнете там. За това е нужна смелост.

— Не се върнах там. Не успях нищо да си спомня. Само си представих едно лице, а вие се опитахте да го направите като истинско. Много изобретателно, но не разбирам как точно това би ви помогнало.

— Ще видим. Бихте ли почакали за малко отвън?

Карлсън изчака, докато Роуз излезе от стаята и затвори плътно вратата след себе си.

— Какво беше всичко това?

— Нима не вярвате на собствената си система за лицево разпознаване?

— Нямам предвид системата за лицево разпознаване. Доведох ви тук, защото си мислех, че може би ще я подложите на хипноза. Ще разклатите игла пред очите ѝ. Смятах, че ще приложите някой от вашите психологически методи и ще изровите от паметта ѝ дълбоко скрити спомени. Вместо това я накарахте да си представи някакво лице.

— Преди няколко години участвах в провеждането на едно научно изследване — обясни Фрида. — Занимавах се с хора, които имаха слепи участъци в зрителното си поле. Показахме им съвкупност от точки в тази зона от зрителното им поле, която не функционираше. Те не виждаха точките, но ние ги накарахме да предположат колко са на брой. В повечето случаи предположенията им бяха точни. Подадената зрителна информация заобикаляше зоната на нормалните им зрителни възприятия, но мозъкът я обработваше на подсъзнателно ниво. Нямахме смисъл да анализираме спомените, които Роуз е съхранила в съзнанието си. Тя цял живот ги е прехвърляла в паметта си. До настоящия момент те вече са безнадеждно изопачени, дори и навремето да е видяла нещо. Днешният експеримент беше начин тези съзнателни спомени да бъдат заобиколени.

Карлсън погледна към Том Гарет.

— Какво мислиш? Абсолютни глупости, нали?

— Доколкото разбирам, имате предвид така нареченото „сляпо зрение“^[2] — обърна се Том към Фрида.

— Точно така — отвърна Фрида.

— Абсолютни глупости — натърти Карлсън. Личеше си, че беше много ядосан.

— Не съм чувал подобен метод да се прилага към свойствата на паметта — каза Том.

— Реших, че си струва да опитаме.

Карлсън седна на стола и се взря в екрана, откъдето го гледаше жена на средна възраст с шал на главата.

— Нима? — Гласът му беше пълен със сарказъм. — Играем си на глупави игрички. *Сляпо зрение!!!*

— Може ли да го разпечатаме? — обърна се Фрида към Том, демонстративно пренебрегвайки думите на Карлсън, но той взе от принтера листа с разпечатката и го размаха пред лицето на Фрида.

— Това е направо за боклука. Скалъпено от Роуз. За да е полезна. Тя е от този тип хора — услужливи. Не иска да ни разочарова.

— Да — каза Фрида. — Най-вероятно е така.

— А дори и да не си го е измислила, дори и с ваша помощ да се е отключил някакъв спомен от онзи фатален ден, това може да е просто лицето на жена, тръгнала да обикаля по магазините.

— Прав сте.

— И ако — тук вече ще припадна от смях — тази жена е била замесена, това означава, че разполагаме със снимката на лице отпреди двайсет и две години и че липсват заподозрени, с които да я сравним, и очевидци, които да разпитаме.

— Бихте могли да покажете снимката на хора, които по това време са били наоколо, за да видите дали не си спомнят нещо.

— Е, и? Ако си спомнят нещо — но най-вероятно не? С какво ще ни помогне това? Да ги докараме тук, вие да ги приведете в транс и да ги накарате да извикат в паметта си един адрес?

— Това зависи от вас — каза Фрида. — Вие сте детективът.

— Ето какво мисля аз. — Карлсън сви на топка разпечатката и я хвърли към металното кошче за боклук, но не улучи.

— Е, поне се изяснихме — каза Фрида.

— Вие просто ми губите времето.

— Не. *Вие* ми губите времето, главен криминален инспектор Карлсън. И то по най-невъзпитан начин.

— Можете да си вървите. Някои от нас имат да вършат работа.

— С удоволствие. — Фрида се наведе и взе смачканата на топка разпечатка.

— Това пък за какво ви е?

— Просто сувенир.

Роуз седеше отвън с ръце в скута, вперила поглед в пространството.

— Приключихме — каза Фрида. — И сме ви много благодарни.

— Не мисля, че ви бях от голяма полза.

— Кой знае? Заслужаваше си да опитаме. Бързате ли?

— Не знам.

— Десет минути. — Фрида я хвана за лакътя и я изведе от полицейското управление. — Надолу по улицата има едно кафене.

Тя донесе две чаши чай и кексче за Роуз, което така и си остана недокоснато.

— Никога ли не сте се консултирали с психотерапевт?

— Аз? Защо? Смятате ли, че имам нужда от това? Толкова ли ми личи?

— Мисля, че консултация с психотерапевт е нужна на всеки, който е преживял това, което вие сте преживели. Никога ли не сте получавали психологическа помощ след изчезването на сестра ви?

Роуз поклати отрицателно глава.

— Когато това се случи, с мен разговаря една жена полицай. Беше много мила.

— И нищо друго?

— Не.

— Тогава сте били на девет години. Сестра ви е изчезнала под носа ви. Длъжна сте била да я пазите — поне вие сте си мислили така. Според мен едно деветгодишно дете не може да носи отговорност за никого. Тя така и не се е завърнала и вие не преставате да се чувствате виновна. Убедена сте, че вината е изцяло ваша.

— Така беше — прошепна Роуз — и всички мислеха по този начин.

— Силно се съмнявам в това. Но единственото, което има значение в момента, е какво сте мислили тогава и какво си мислите сега. При вас психиката се е изградила около ужасяващото изчезване на сестра ви. Но все още не е късно да си простите.

Роуз я погледна и бавно поклати глава, а очите ѝ се напълниха със сълзи.

— Да, можете да го направите. Но за това ви трябва помощ. Мога да направя така, че да не се налага да плащате. Терапията ще отнеме време. Сестра ви е мъртва, ще трябва да се сбогувате с нея и да заживеете нормален живот.

— Тя ме е обсебила напълно — прошепна Роуз.

— Наистина ли?

— Имам чувството, че двете сме винаги заедно. Тя е като малко духче край мен. Винаги на една и съща възраст. Ние всички постепенно остаряваме, а тя си остава малко момиче. Беше неспокойно и притеснително дете. Толкова много неща я плашеха — морският бряг, паяците, силните шумове, кравите, тъмнината, фойерверките, возенето в асансьор, пресичането на улици. Не изглеждаше притеснена единствено когато спеше — притиснала буза върху събраните си длани, все едно се моли. А може би, преди да заспи действително е отправяла молитви към бог да държи надалеч чудовищата.

Тя се засмя тихо, а после примигна.

— Хубаво е да се смеете, спомняйки си за нея и за недостатъците ѝ.

— Знаете ли, че баща ми я е превърнал в светица. А може би в ангел.

— Не ви е лесно.

— А майка ми никога не я споменава.

— Значи е време да намерите някой друг, с когото да говорите за нея.

— Мога ли да идвам при вас и да разговаряме?

Фрида се поколеба.

— Не мисля, че това е добра идея. Ангажирах се с вашия случай от гледна точка на полицията. Важно е да има разграничение. Но мога да ви препоръчам колега, който е добър в професията си.

— Благодаря.

— И така, договорихме ли се?

— Да.

---

[1] Холистичен — акцентиращ върху цялото, а не върху съставните му части — Бел.прев. ↑

[2] Феноменът „сляпо зрение“ е специфична форма на зрение, работеща на подсъзнателно ниво, която позволява на слепите хора да се ориентират в околната среда. — Бел.прев. ↑

След осем дни щеше да дойде най-краткият ден в годината. Клиниката щеше да затвори врати до началото на новата година. На пациентите щеше да им се наложи временно да забравят за болестите си. А когато се върнеха отново. Рубен вероятно щеше да бъде там, за да ги посрещне, ако тя кажеше на Паз, че той е в състояние да изпълнява задълженията си. И ето че в този неделен следобед Фрида се беше запътила към дома му под претекст, че трябва да му занесе едни папки с документи, които бяха останали в кабинета му, макар че беше трудно някой да го заблуди. Все пак, това беше Рубен, с неговото наблюдателно око, точна преценка и подигравателна усмивка.

Преди да се пресегне към чукчето на входната врата, тя се отвори и Джоузеф изскочи навън, наградил цял куп нащърбени и изпочупени дъски. Той мина бързо край нея и се отправи към препълнения контейнер на улицата. Хвърли в него товара си и се върна, изтупвайки прашните си длани.

— Какво правиш тук? Днес е неделя.

— Неделя, понеделник — все едно.

— За мен не е все едно. А и за Рубен, надявам се.

— Влезте. Той е на пода в кухнята.

Фрида пристъпи и влезе, без да е наясно какво да очаква след последното си посещение. Но в следващия момент ахна от изненада. По всичко личеше, че напоследък Джоузеф доста се бе потрудил. Отвратителната смрад на запуснато жилище беше изчезнала и бе заменена от острата миризма на терпентин и боя. Бутилките, кенчетата и чиниите със засъхнали остатъци от храна бяха разчистени, а завесите разтворени. Входното антре беше боядисано. Кухнята беше в процес на демонтиране — шкафове бяха извадени, а на вратата към задния двор беше поставена нова рамка. Отвън, на малката морава, се виждаха останки от огън на открито, които още пушеха. А долу на

пода беше легнал Рубен, наполовина скрит под нова порцеланова мивка.

Невярваща на очите си, Фрида стоеше и го гледаше; хубавата му ленена риза се беше вдигнала над корема, а главата му изобщо не се виждаше.

— Това наистина ли си ти? — попита тя накрая.

Краката в лилави чорапи се размърдаха и тялото гъвкаво се изнесе напред. Лицето на Рубен се показа изпод мивката.

— Нещата не са чак толкова зле — каза той.

— Хванах те в действие. Направи си сам, а? И то в неделя следобед. Остава и колата да си измиеш.

Той седна и дръпна надолу ризата си.

— Е, не е точно „направи си сам“. Не съм стигнал чак дотам. Познаваш ме добре: ако трябва да разчитам на моята сръчност, няма да успея дори крушка да сменя. Само помагам на Джоузеф.

— Предполагам. Но да го караш да работи в почивните дни... Надявам се, че поне му плащаш двойно.

— Изобщо не му плащам.

— Рубен?!

— Рубен е моят хазяин — уточни Джоузеф. — Той ми осигурява покрив над главата и в замяна...

— Той го ремонтира — допълни Рубен, изправяйки се на крака, като леко се олюля. Двамата мъже се засмяха и погледнаха към Фрида, за да видят как ще реагира. Очевидно това беше шега, за която се бяха наговорили предварително.

— Преместил си се да живееш тук?

Джоузеф посочи към хладилника, на чиято врата с магнит бе прикрепена леко захабена снимка на тъмнокоса жена, седнала на стол, с две малки момчета, чинно изправени от двете ѝ страни. — Жена ми и двамата ми синове.

Фрида се загледа в тях, а после отново обърна поглед към Джоузеф. Той сложи ръка на сърцето си и почака.

— Ти си щастлив човек — каза тя.

Той извади пакет цигари от джоба на ризата си. Подаде една на Рубен, взе една и за себе си. Рубен извади запалката си и ги запали. Фрида изпита раздразнение. Имаше нещо около тези двамата —

някакъв скрит триумф, някаква палавост — сякаш бяха две малки момчета, а тя беше строгата учителка.

— Чай, Фрида? — попита Рубен.

— Да, моля. Въпреки че би могъл да ми предложиш от водката, която сте скрили под мивката.

Двамата мъже си размениха погледи.

— Дошла си да ме шпионираш — каза Рубен заядливо — Да видиш дали съм годен за работа.

— Годен ли си за работа?

— Настъпи кончината на бащата — продължи да се заяжда Рубен. — Нали това искаше?

— Това, което искам, е, бащата да се завърне на работа, когато е готов, а не преди това.

— Днес е неделя. Мога да пия в неделя и спокойно да отида на работа в понеделник. А ако искаш да знаеш, мога да пия в понеделник и веднага след това спокойно да отида на работа. Не си ми ментор.

— Ще направя чай — обади се Джоузеф, очевидно смутен.

— Не искам чай — каза Рубен. — Англичаните все си мислят, че чаят оправя всичко.

— Е, аз не съм англичанин — отвърна Джоузеф.

— А аз нямам особено желание да идвам тук — каза Фрида.

— Тогава защо си дошла? Защото ти казаха да дойдеш? Защото те *изпратиха*? Кой? Онази млада фурия Паз? Това не е в стила на Фрида Клайн, такава, каквата я познавам. Фрида Клайн, която прави това, което ѝ харесва. — Той хвърли цигарата си на пода и я размаза с пета. Джоузеф се наведе, вдигна фасата, сложи го внимателно в дланта си и го изхвърли в кофата за боклук.

— Как живееш живота си си е лично твоя работа, Рубен. Можеш да пиеш водка по цял ден, можеш да потрошиш къщата си, да я превърнеш в бунцище. Но си лекар и работата ти е да лекуваш хората. Много от тези, които идват в клиниката, са лесно раними, с крехка психика, и ни отдават пълното си доверие. Ти няма да се върнеш на работа, докато не покажеш, че си достатъчно стабилен, за да не злоупотребяваш с властта, която имаш. И не ме е грижа колко си ми сърдит.

— Много съм гневен.

— По-скоро изпитваш самосъжаление. Ингрид те е напуснала и се чувстваш предаден от колегите си. Но Ингрид си тръгна, защото ти от години ѝ изневеряваше, а колегите ти от клиниката реагираха на безотговорното ти поведение по единствения възможен начин. Това е причината за гнева ти. Защото ясно осъзнаваш, че си сгрешил.

Рубен понечи да отговори, но се спря. Изстена, запали си нова цигара и седна край кухненската маса.

— Не оставяш на човек местенце, където да се скрие, а, Фрида?

— А на теб трябва ли ти местенце, където да се скриеш?

— Разбира се. Всеки има нужда от това. — Рубен прокара пръсти през косата си, която беше пораснала до раменете му по време на принудителния му отпуск. Бе заприличал на поет след бурна нощ. — Никой не обича да се чувства засрамен.

Фрида седна срещу него.

— Като говорим за това, има някои неща, които исках да споделя с теб.

Той ѝ се усмихна с тъга. — Да не би и ти да си сгафила и сега искаш да ме успокоиш, че също изпитваш срам?

— Исках да обсъдим нещо. Ако си съгласен — каза Фрида.

— Разбира се — отвърна Рубен. — Просто ми идва малко неочаквано.

Следващия вторник Алън разказа на Фрида една история. Този път той не говореше по обичайния си начин, поправяйки се, прескачайки назад и напред във времето, спомняйки се неща, които е пропуснал. Говореше гладко, рядко правеше паузи, разказът му беше свързан и последователен. Фрида предположи, че преди да дойде при нея го е репетирал наум поне няколко пъти, изчиствайки го от всички неясноти и противоречия.

— Вчера сутринта — започна той, като на два пъти кръстоса краката си — ту вляво, ту вдясно, поглади с длани крачолите си и се изкашля няколко пъти, преди да продължи. — Вчера сутринта трябваше да проверя как вървят работите във връзка с едно разрешително за реконструкция, което бяхме издали. Въпреки че съм в отпуск, от време на време се отбивам в отдела, защото има неща, с които само аз съм запознат. Въпросният имот в момента се

преустройва в офис сграда и се намира в Хакни, близо до ресторанта „Ийстудей“. Познавате ли района?

— Съвсем бегло — отвърна Фрида.

— Нещата там са доста хаотични поради мащабното строителство във връзка с Летните олимпийски игри^[1]. Все едно че виждате нов град, който се строи ударно върху развалините на стария. И понеже не могат да отложат крайния срок, наемат все нови и нови работници. Както и да е. След като приключих там, тръгнах да се поразходя. Беше студено, но имах нужда от свеж въздух, за да си проясня мислите. Честно казано, точно сега ходенето на работа ми създава напрежение.

Повървах покрай канала, а после завих към парка „Виктория“. Беше нещо като бягство, една разходка на съвсем различно място. В парка имаше доста хора, но никой не се размотаваше. Всички вървяха с наведена глава, с бърза стъпка, устремени нанякъде — с изключение на мен, или поне така ми се струваше. Без изобщо да им обръщам внимание, седнах за малко на една пейка, близо до игрището за боулинг. Мислех си за последните няколко седмици и се питах какво ли ме очаква занапред. Бях много изморен. Напоследък съм все изморен. Гледката беше малко неясна: виждах някои от строителните кранове в Стратфорд^[2] и парка „Лий Вали“. Станах и тръгнах между езерцата. Там има лятна естрада и фонтан. Всичко изглеждало изоставено и затворено за зимата. Излязох от другата страна, пресякох улицата и тръгнах покрай магазините, разглеждайки витрините им. Спрях се пред един антикварен магазин. Е, антикварен е силно казано, по-скоро беше пълен с вехтории. По-рано купувах много стари мебели. Смятах, че имам усет какво точно да избира. Кари обаче не можеше да ги понася и ме накара да се отърва от тях, вместо да купувам още. Но въпреки това на мен ми харесва да се заглеждам в тях, интересно ми е какви цени искат притежателите им. Имаше и разни други любопитни места: стар железарски магазин с бърсалки за подове и кофи, и един магазин, в който продаваха дрехи за възрастни жени — вълнени жилетки и палта от туид. Сигурно се чудите защо ви разказвам всичко това? — Фрида не отговори. — По-надолу видях друг вехтошарски магазин и се загледах в него. Беше пълен с предмети, за които трудно бихте предположили, че някой би могъл да купува или продава. Спомням си, че разглеждах един препариран бухал, кацнал на

изкуствен клон от дърво, и се питах дали Кари би позволила вкъщи да има още една мъртва птица.

Точно в този момент към мен се приближи една жена. Отначало не ѝ обърнах внимание, но тя просто се наби в полезрението ми. Носеше яркооранжево яке, много къса тясна пола и ботуши с висок ток.

Алън се размърда неспокойно и сведе поглед. Продължи разказа си, но вече не гледаше Фрида в очите.

— Изведнъж я чух да казва нещо и осъзнах, че говори на мен. Каза: „О, ти ли си?“ и се притисна силно в мен. — Алън се поколеба за миг, а после продължи. — Тя обви ръцете си около мен и ме целуна. Целуна ме страстно, с език. Беше както когато сънуваш и в съня ти се случват странни неща, а ти просто ги приемаш и продължаваш да сънуваш. Не я отблъснах. Все едно че бях в някакъв филм и всичко това не се случваше на мен, а на някого другиго. — Той преглътна мъчително. — На устната ми имаше кръв. След малко ме пусна и рече: „Обади ми се. Мина доста време. Не ти ли липсвах?“. После си тръгна. Аз не можех да се помръдна. Просто стоях там и я гледах как се отдалечава с оранжевото си яке.

Настъпи тишина.

— Това ли е всичко? — попита Фрида.

— Не е ли достатъчно? — каза Алън. — Жена, която не познавам, се приближава до мен и ме целува. Трябва ви повече от това?

— Имам предвид, ти какво направи после?

— Исках да я последвам. Не исках това да свърши. Но продължих да стоя там, докато тя се скри от погледа ми, и аз отново се върнах в реалността и отново бях скучният стар Алън, на когото нищо интересно не се случва.

— Как изглеждаше тази жена? — попита Фрида. — Или видя само якето, полата и ботушите ѝ?

— Имаше дълга червеникаворуса коса. Подрънкващи обици. — Алън докосна меката част на ушите си. Изкашля се и се изчерви. — Големи гърди. И миришеше на цигари и на още нещо. — Той сбърчи нос. — На мая или нещо подобно.

— А лицето ѝ?

— Не знам.

Алън доби объркано изражение.

— Не си спомням. Мисля, че беше... — Той се изкашля. — Хубава. Всичко стана толкова неочаквано. А и доста време стоях със затворени очи.

— Значи си имал възбуждащо еротично преживяване на улицата с една непозната жена почти без лице.

— Да — каза Алън. — Но не съм такъв човек.

— Това наистина ли се случи?

— В някои моменти си мисля, че не се е случило — че просто съм заспал на пейката в парка и съм сънувал.

— Хареса ли ти?

Алън помисли за момент и почти се усмихна, но се спря.

— Развълнувах се, ако това очаквате да ви кажа. Да. Ако се е случило, това е лошо. Ако съм си го въобразил, пак е лошо, но по различен начин. — Той направи гримаса. — Какво би казала Кари?

— Не си ли й казал?

— Не! Не, разбира се. Как бих могъл да й кажа, че въпреки че не сме правили секс от месеци, съм позволил на една привлекателна жена с големи гърди да ме целува страстно и че не съм сигурен дали наистина се е случило, или просто съм искал да се случи.

— Какво е твоето заключение? — попита Фрида.

— И преди съм ви казвал — винаги съм се смятал за невзрачен човек. Хората обикновено не ме забелязват, а ако ме забележат, то е, защото са ме объркали с друг. Мисля си, че при вчерашната случка една малка частица от мен беше изкушена да бъде с тази жена, да бъде човекът, с когото ме беше сбъркала. Той очевидно е по-голям щастливец от мен.

— И така, какво очакваш да ти кажа?

— След случилото се бях напълно объркан и си помислих: ето, нещо такова би желала д-р Клайн да й разкажа. Повечето неща, които съм споделял с вас, са били все скучни, а това беше необичайно и малко стряскащо, и много подходящо за разказване.

Фрида не можа да сдържи усмивката си.

— Смяташ, че се интересувам от необичайни и стряскащи неща? Той подпря главата си с ръце и каза през пръстите си:

— По-рано всичко бе толкова просто. Сега всичко е толкова сложно. Аз дори вече не знам кой съм, нито кое е реално и кое е плод

на въображението ми.

- [\[1\]](#) Годината, в която се развива действието, е 2012 г. — Бел.ред.
↑
- [\[2\]](#) Старо предградие в Източен Лондон. — Бел.прев. ↑

— И така, какво мислиш? — попита Фрида.

Джак направи гримаса.

— Класически случай на фантазиране.

Те седяха в кафенето на № 9, което се бе превърнало в обичайното им място за срещи, и Джак пиеше втора чаша капучино. Тук му харесваше: Кори се суетеше около него със смесица от майчинска загриженост и флирт. Маркът понякога излизаше от кухнята и настояваше да опита най-новото му кулинарно произведение (днес то беше плодова пита с бадеми и конфитюр от портокали, която Джак изяде, въпреки че не обичаше нито бадеми, нито конфитюр от портокали), а Катя от време на време идваше и сядаше в скута на Фрида. Джак си мислеше, че Катя обича Фрида така, както котките обичат хората, които почти не ги забелязват. Фрида или не ѝ обръщаше внимание, или я сваляше от скута си.

— И по-точно?

— В конкретния случай имам предвид мъжете. Една сексуално провокативна жена се приближава, изважда те от скучното ти ежедневие и ти предлага необикновено и вълнуващо изживяване.

— И кого олицетворява тази жена?

— Може би вас — каза Джак и отпи голяма глътка кафе.

— Мен? — учуди се Фрида. — С големи гърди, оранжево яке, къса тясна пола и червеникаворуса коса?

Джак се изчерви и се огледа наоколо да види дали някой не ги е чул.

— Тя е вашата сексуализирана версия — продължи той. — Това е класически пример за подсъзнателно прехвърляне^[1]. Вие сте жена, която се е появила в обикновеното му съществуване. Той може да разговаря с вас така, както не може да разговаря със съпругата си. Но се мъчи да прикрие това, измисляйки си образа на пищната сексапилна жена.

— Интересно! — каза Фрида. — Малко като в учебниците, но е интересно. Някоя друга теория идва ли ти наум?

Джак се замисли за момент.

— Заинтригува ме това, че той непрекъснато говори за своята анонимност и за усещането, че постоянно го бъркат с други хора. Това може да е проява на синдрома „солипсизъм“ — дисоциативното разстройство, при което човек си мисли, че е единствената реално съществуваща личност, всички останали са имитатори, роботи или нещо подобно, а обкръжаващата го действителност с нереална и с продукт на личните му възприятия.

— В такъв случай би трябвало да се изследва с ядрено-магнитен резонанс.

— Това е просто теория — каза Джак. — И ако липсват други симптоми на когнитивно разстройство, не бих се спрял на нея.

— Други предположения?

— Учили са ме да изслушвам пациента. Смятам, че е твърде възможно жена на улицата да го е объркала с някой друг, тоест не се е случило нищо особено.

— А ти можеш ли да си представиш да се приближиш до някое момиче и да го целунеш по погрешка?

Джак можеше да посочи две-три ситуации, в които това би било изключително лесно, но не го направи. Вместо това каза:

— Може би прилича невероятно много на мъжа, с когото тя го е объркала. Ако това наистина се е случило. Но това, което съм научил от вас, е, че нашата задача е да анализираме онова, което е в съзнанието на пациента. Иначе казано, достоверността на случилото се не е от значение. Това, върху което трябва да насочим вниманието си, е как Алън тълкува случката и какво го е накарало да ви я разкаже.

Фрида се намръщи. Чувстваше се странно, чувайки собствените си думи, които Джак повтаряше като папагал. Звучаха догматично и неубедително.

— Не — отвърна тя. — Има огромна разлика между човек, когото по някаква причина го бъркат с други хора, и човек, който мисли, че бива бъркан с други хора. Не смяташ ли, че би било интересно да разберем дали тази неочаквана среща действително се е случила?

— Сигурно би било *интересно* — каза Джак — но е абсолютно безсмислено. Ще трябва да пребродите парка „Виктория“ и близката улица с минималната надежда да срещнете жена, която е била в този район преди два дни и която едва ли ще разпознаете, защото не знаете как изглежда.

— Надявах се ти да се заемеш с това — предложи Фрида.

— О, разбирам — отговори Джак.

Той се изкушаваше да ѝ каже някои неща: че това няма нищо общо със стажа му и че е непрофесионално от нейна страна да му възлага такава задача; че шансовете да намери тази жена са почти нулеви и че дори и да успее да я открие, това не би си струвало усилията. Даже се замисли дали няма закон, който да забранява проверки, свързани с пациенти, без тяхното съгласие. Но не каза нито едно от тези неща. Всъщност се почувства щастлив, че Фрида го беше помолила за това. А още по-любопитно беше, че се чувстваше щастлив, задето го бе помолила да направи нещо извън правилата. Ако беше някоя регламентирана допълнителна работа, щеше да му дотежи. Но тук ставаше дума за нещо донякъде нередно и това породило у него усещането за малък заговор между двамата. Или просто се заблуждаваше?

— Добре — съгласи се той.

— Чудесно.

— Фрида!

Гласът идваше иззад гърба му и преди да се ориентира чий беше, забеляза как лицето на Фрида помръкна.

— Какво правиш тук?

Джак се извърна и видя жена с дълги крака, мръсна руса коса и много младо лице, чиито черти трудно се различаваха под тежкия грим.

— Дойдох за урока. Каза, че този път ще се срещнем тук по изключение. — Тя хвърли поглед към Джак и той се изчерви.

— Подранила си.

— Би трябвало да си доволна. — Тя седна при тях на масата и си свали ръкавиците. Ноктите ѝ бяха изгризани и лакирани с тъмнолилав лак. — Навън е много студено. Имам нужда от топла напитка. Няма ли да ни запознаеш?

— Джак тъкмо си тръгва — каза Фрида лаконично.

— Аз съм Клои Клайн — тя протегна ръката си и той я пое. — Нейната племенница.

— Джак Дарган — представи се той.

— Вие двамата откъде се познавате?

— Това не е толкова важно — отвърна Фрида припряно. — Да започваме с урока по химия. — Тя кимна на Джак. — Благодаря за помощта.

Очевидно беше време да си тръгва. Той се изправи.

— Беше ми приятно да се запознаем — каза Клои. Изглеждаше много доволна от себе си.

Джак слезе на гара Хакни Уик и се загледа в пътната си карта. Отправи се към мястото, където каналът Гранд Юниън се отклоняваше на изток от река Лий. Беше облечен със суичър, пуловер, топло яке с качулка, зимни колоездачни ръкавици и вълнена шапка с наушници, но въпреки това трепереше от студ. Повърхността на канала беше пясъчлива, с рядка кал, която още не беше напълно замръзнала. Повървя по утъпканата пътека покрай канала, използвана в миналото от хора и коне, теглещи шлепове, и по едно време видя отдясно вратите на парка. Погледна бележките, които си беше нахвърлял за казаното от Алън по време на сеанса. Малко по-нататък се виждаше детската площадка. Духаше леден вятър, който така щипеше бузите му, че той не можеше да разбере дали са студени или са топли. Въпреки това на площадката имаше бебешки колички, а тук-там подскачаха опаковани като вързопчета детски фигурки. Дори имаше двама души с анцузи на тенис корта. Джак се спря и притисна лицето си в телесната ограда. Играчите бяха възрастни мъже с прошарени коси. Те удряха топката напред и назад, високо и ниско. Джак гледаше с възхищение. Единият атакува близо до мрежата, а другият изстреля топката високо във въздуха. Опонентът му се втурна да я пресрещне. Топката се приземи точно до ограничителната линия.

— Аут! — провикна се опонентът. — Лош късмет!

Джак усети как пръстите му замръзват в ръкавиците. Докато се отдалечаваше от тенис корта, извади дясната си ръка от ръкавицата, мушна я под дрехите си и я притисна до гърдите си, опитвайки се да я стопли. Зави наляво по главната алея. От дясната си страна видя

игрището за боулинг, а малко по-нататък — лятната естрада и фонтана. Огледа се. Наоколо почти нямаше хора, само тук-там някой разхождаше кучето си. В далечината се виждаха група младежи, които се смееха и се побутваха шеговито. Никой разумен човек нямаше да тръгне да върши сериозна работа в такова време. Той се сети за Алън Декър, който се бе разхождал тук, за да си проясни мислите — ако изобщо е бил тук. Но сега, когато Джак се намираше на същото място, започваше да си мисли, че Алън може би е разказал нещо, доближаващо се до истината. Подробностите около канала, игралната площадка и лятната естрада бяха много точни. Защо би се впуснал да ги разказва, ако всичко е било само сън? Докато вървеше, Джак усети, че свирепият северен вятър прочиства мислите му. Цялостната идея за психотерапията все по-малко му допаднаше. Наистина ли беше толкова важно да се говори за нещата? И не беше ли говоренето за нещата начин да се обвържеш с проблемите на пациента, когато истинската ти задача е да го накараш да се почувства по-добре? Може би това беше още една причина, поради която се бе съгласил да съдейства на Фрида. Беше му интересно да излезе, да пообиколи и да разбере дали Алън казва истината. Но какви бяха шансовете да открие това, което търсеше?

Джак излезе от южния край на парка, пресече улицата и се озова пред редицата от магазини. Те изглеждаха точно така, както ги беше описал Алън. Когато стигна до железарския магазин, не се стърпя и влезе. Не предполагаше, че такива места все още съществуват. Вътре имаше буквално всичко нужно за жилището, което обитаваше с още няколко души, но така и не се беше накарал да купи: пластмасови контейнери за миене на съдове, сгъваеми стълби, отвертки, електрически фенерчета. Някой път трябваше да дойде тук с колата на приятеля си и да натовари в нея покупките. Няколко крачки по-надолу видя вехтошарския магазин с препарирания бухал на витрината. Беше прашен и проскубан и го гледаше втренчено с немигащите си кукленски очи. Джак се опита да си представи как застрелва и препарира бухал. Нямаше етикетче с цена. Може би не се продаваше.

Той се огледа наоколо. Именно тук Алън беше срещнал жената. Ако действително я беше срещнал. Беше казал, че улицата била пуста и че той изведнъж я видял да се приближава към него. Възможно ли беше да живее някъде наблизо? Джак отстъпи назад и погледна нагоре.

Изглежда, над магазините наистина имаше апартаменти, а между отделните витрини надолу по улицата се виждаха входове, над някои от които имаше табели с надпис „Продава се“. Но не можеше да започне да звъни напосоки и да чака някоя едрогърда жена да отвори вратата. Следващият магазин беше обществена пералня, чиято витрина беше пукната. Алън не беше споменал да е носела пране, но и не беше казал, че ръцете ѝ са били празни. Джак влезе вътре и с благодарност вдъхна топлата пара. В задната част една жена сгъваше пране. Видя го и веднага дойде при него. Беше тъмнокоса, а над устната си имаше бенка.

— Перална услуга ли желаете?

— Една моя позната може би е идвала тук преди два дни — каза Джак. — Жена, облечена с яркооранжево яке.

— Не съм виждала такава жена.

Джак поиска да каже нещо, но се отказа, а после отново размисли.

— Впрочем аз съм лекар. Може би е хубаво да отидете на преглед за тази бенка.

— Какво?

Джак докосна лицето си точно над устната.

— Може би е добре да я види специалист.

— Я си гледай работата! — ядоса се жената.

— Извинете — каза Джак и се измъкна навън.

В съседство имаше истинско кафене от типа „мазна лъжица“^[2]. Той реши да влезе вътре. Беше празно, с изключение на един беззъб старец, който седеше в ъгъла и шумно смучеше чая си. Джак срещна воднистите му очи и погледна телефона си: един и двайсет. Седна на една маса и към него се приближи жена със синя найлонова престилка, която тътреше обутите си с чехли крака по не особено чистия под. Джак прочете менюто на черната дъска и си поръча пържени яйца, бекон, наденичка, печени на скара домати и картофи, и чаша чай.

— Нещо друго? — попита сервитьорката.

— Търся една жена, облечена с яркооранжево яке, с червеникаворуса коса, много бижута. Дали идва тук?

— Ти какво иска? — каза тя със силен акцент, гледайки го подозрително.

— Интересува ме дали идва тук.

— Ти има среща с нея тук?

— Среща ли?

— Не тук.

Размениха си още няколко въпроса и накрая Джак така и не разбра дали сервитьорката познава жената и дали изобщо схвана за какво я пита. Поръчаната храна пристигна и той се почувства доволен и щастлив. Това беше обяд, който можеше да яде единствено ако е сам, на непознато място, сред непознати хора. Той тъкмо топеше картофките в остатъците от жълтъка и обмисляше какво следва оттук нататък, когато я видя. Или по-скоро видя жена с яркооранжево яке, черен ластичен клин, обувки с висок ток и дълга червеникаворуса коса, която в този момент минаваше край прозореца. За миг Джак остана като закован. Халюцинираше ли, или наистина я виждаше? Ако това беше тя, какво трябваше да направи? Не можеше да я остави просто да си замине. Това се случваше наистина. Трябваше да я настигне. Но какво щеше да ѝ каже? Той скочи, разля чая върху мазните остатъци от обяда и порови припряно в джоба си за монети. Хвърли на масата повече от необходимия брой, а няколко се завъртяха и паднаха на пода. Джак изхвърча навън, без да обръща внимание на виковете на сервитьорката. Все още можеше да я види — якето ѝ грееше сред сивите и кафявите дрехи на останалите минавачи.

Той се затича след нея и скоро остана без дъх. За жена на високи токове тя се движеше изненадващо бързо. Ханшът ѝ се полюшваше енергично. Когато я доближи, видя, че ходилата ѝ са боси и подути в сандалите, които изглеждаха с един номер по-малки. Изравни се с нея и я хвана за ръката под лакътя.

— Извинете — каза той.

Когато тя се обърна към него, Джак беше шокиран. Очакваше да види млада и красива жена, или поне сексапилна — така я беше описал Алън. Но тази тук не беше млада. Гърдите ѝ бяха увиснали. Лицето ѝ беше набраздено от бръчки, а под тежкия грим кожата ѝ беше бледа. На челото ѝ се мъдреше червен обрив. Очите ѝ, очертани с тъмна очна линия и обрамчени с натежали от туш мигли, бяха зачервени. Изглеждаше уморена, болна и окаяна. Забеляза, че устните ѝ се разтегнаха в нещо като усмивка.

— Какво мога да направя за теб, скъпи?

— Извинете, че ви безпокоя. Искях само да ви попитам нещо.

— Аз съм Хайди.

— Вижте, Хайди — аз... трудно е за обяснение, но...

— Ти май си от срамежливите. Трийсет кинта за свирка.

— Искях да си поговорим.

— Да си поговорим? — Той забеляза безразличния ѝ поглед и лицето му пламна. — Можем да си поговорим, щом това искаш. Но пак ще ти струва трийсет кинта.

— Става дума за...

— Трийсет кинта.

— Не съм сигурен дали имам толкова у себе си.

— Доця ти се да ме спреш, така ли? Нагоре по улицата има банкомат. — Тя посочи с ръка. — После можеш да дойдеш при мен, ако все още ти се говори. Живея на №41Б. Най-горният звънец.

— Мисля, че не разбирате.

Тя сви рамене.

— Трийсет кинта и ще разбере всичко, което желаш.

Джак се загледа след нея, докато пресичаше улицата. За момент му се прииска да се прибере вкъщи по най-бързия начин. Чувстваше се засрамен. Но не можеше да си тръгне точно сега, когато я беше открил. Отиде до банкомата и изтегли четирийсет лири, след което се запъти към № 41Б. Апартаментът се намирал над магазин, който според табелата отгоре по-рано е бил „Месарница халал“^[3], но вече не работеше. Металните му кепенци бяха нашарени с графити. Джак си пое дълбоко въздух. Докато натискаше най-горния звънец, си представи как минавачите го гледат, усмихвайки се вътрешно. Вратата се отвори автоматично с характерното бръмчене.

Хайди беше облечена с тъмнозелена блуза с дълбоко деколте. Алън беше казал, че мирише на мая, но сега се беше напръскала с парфюм. На устните ѝ имаше нов пласт червило, а косата ѝ бе добре сресана.

— Влизай.

Джак прекрачи прага и се озова в малък, полутъмен хол, в който беше потискащо горещо. Тънки лилави завеси закриваха прозореца. На отсрещната стена, над голям нисък диван, беше окачена репродукция на „Мона Лиза“. Навсякъде имаше порцеланови украшения.

— Веднага трябва да ви кажа, че не съм такъв, за каквото ме мислите. — И добави със силен глас: — Аз съм лекар.

— Добре.

— Искам да ви питам нещо.

Усмивката ѝ се скри. Очите ѝ се втренчиха в него, а погледът ѝ стана подозрителен.

— Не си ли клиент?

— Не.

— Лекар? Чиста съм, ако това е проблемът.

Джак се почувства отвратително.

— Става дума за един мъж с червена коса — започна той.

Хайди се отпусна на дивана. Джак видя колко е уморена. Тя взе бутилката с вермут „Дюбоне“, която беше до краката ѝ, напълни догоре една малка чаша, изля я в гърлото си и преглътна шумно. Малка струйка от питието потече по брадичката ѝ. После си взе цигара от пакета на масата. Сложи я в устата си, запали я и всмукна жадно. Облаче дим увисна в тежкия въздух.

— Онзи ден сте го целунали.

— Хайде бе, не може да бъде.

Джак се насилваше да говори. Чувстваше силен физически дискомфорт, който го караше да се върти неспокойно на мястото си. Той се видя такъв, какъвто сигурно изглеждаше в очите на тази жена, Хайди: пуритан, който в същото време бе жаден за секс, недодялан млад мъж, който все още не беше надраснал юношеските си копнежи за жените, въпреки възрастта и професията си. По челото му изби пот. Дрехите му предизвикваха сърбеж по цялото му тяло.

— Имам предвид, че сте се приближили до него на улицата и сте го целунали. Точно пред кафенето и вехтошарския магазин с препарирания бухал на витрината.

— Това някаква скапана шега ли е?

— Не.

— Кой те подучи да си играеш така с мен?

— Моля ви, погрешно сте ме разбрали. Моят приятел, мъжът с червената коса, е бил много изненадан, и аз реших да проуча дали...

— Мръсно куче.

— Моля?

— Приятелят ти. Добра компания си си намерил, няма що. Но поне си плаща. Обича да плаща. Това му дава право да се отнася с нас по най-долен начин.

— Алън?

— Кой?

— Казва се Алън.

— Не, не се казва така.

— Вие под какво име го познавате?

Хайди отново напълни чашата си с „Дюбоне“ и я изпи на един дъх.

— Моля ви — каза Джак настойчиво.

Той извади парите от задния си джоб, махна една банкнота от десет лири и ѝ подаде останалите.

— Дийн Рийв. И ако му кажеш, че аз съм ти казала, ще те накарам да съжаляваш... Кълна се.

— Няма да му кажа. Случайно да знаете къде живее?

— Ходила съм там веднъж, когато жена му я нямаше.

Джак порови в джоба си и извади химикалка и една стара рецепта. Подаде ѝ ги, тя написа нещо на гърба на рецептата и му ги върна.

— Какво е направил?

— Не съм сигурен — отвърна Джак. На излизане ѝ подаде останалата банкнота от десет лири. Искаше му се да ѝ се извини, но не знаеше за какво.

На връщане с влака Джак беше седнал срещу мъж с плешива глава и намазани с помада мустаци, който четеше списание за оръжия. Когато се обади на Фрида и ѝ каза, че е открил мистериозната жена, описана от Алън, тя настоя да се срещнат в квартирата му. Джак безуспешно се опита да се възпротиви: не му се искаше тя да види мястото, където живееше, особено в състоянието, в което го беше оставил сутринта. Притесняваше се кои от съквартирантите му щяха да са си вкъщи и какво щяха да си помислят. На всичкото отгоре се наложи непредвиден престой в един тунел, тъй като някакъв човек се беше хвърлил под влака. Тъкмо се опитваше да вкара ключа в ключалката, когато я видя да се задава по пътя. Свечеряваше се и тя се беше облякла добре, за да не ѝ е студено, но той винаги би я разпознал по бързата походка и изправената стойка. Беше толкова целеустремена,

помисли си той, и тръпка на радостно вълнение премина през него, защото се беше справил успешно и имаше какво да ѝ разкаже.

Тя застана до него тъкмо когато той отваряше вратата. Антрето беше пълно с рекламни брошури и обувки; един велосипед беше облегал на стената и те внимателно се промъкнаха край него. От горния етаж се чуваше силна музика.

— Тук е малко разхвърляно — каза Джак.

— Не се притеснявай.

— Не знам дали има мляко.

— Не искам мляко.

— Бойлерът е повреден и няма гореща вода за чай.

— Облякла съм се с топли дрехи.

— В кухнята е топло. — Но когато надникна вътре, мигом излезе. — Мисля, че в хола ще е по-удобно. Ще включа радиатора.

— Спокойно, Джак — каза Фрида. — Искам да ми разкажеш подробно какво стана.

— Направо не е за вярване — отвърна той.

Холът беше също толкова мизерен, колкото и кухнята. Видя го през погледа на Фрида — коженият диван, който родителите на един от съквартирантите им бяха дали при нанасянето, беше в окаяно състояние: едната странична облегалка беше разпрана и отвътре се показваха цели снопчета бял пълнеж. Стените бяха боядисани в отровнозелен цвят; навсякъде се виждаха бутилки, керамични чаши, чинии и всякакви дрехи. На перваза на прозореца имаше увехнали цветя. Сакът му за игра на скуош беше разтворен и оттам се показваше мръсна тениска, върху която бяха зарязани и къси чорапи, свити на топка. Учебният скелет, който Джак имаше още от първия си семестър в университета, стоеше в центъра на стаята, окичен с мигащи коледни лампички; на черепа му бяха сложени една върху друга няколко шапки, а от дългите му пръсти висяха дантелени гащи. Той разчисти с един замах списанията от масата и ги покри с едно сако, захвърлено на дивана. Ако беше на сеанс при Фрида, би ѝ разказал за хаоса, в който живееше, и как това го караше да се чувства сякаш не контролира напълно собствения си живот. Ако той четеше тези списания (всъщност ги четяха другите, а той от време на време тайничко ги прелистваше), би ѝ казал и за това. Би споделил с нея, че живее в раздвоение — между останалия в миналото университетски живот и

света на възрастните, който като че ли винаги принадлежеше на другите хора, но не и на него. Би й описал бъркотията в душата си. Не искаше тя сама да я забележи.

— Седнете. Извинете, нека да махна това. — Той вдигна лаптопа и бутилката с кетчуп от стола. — Невинаги е така. Някои от съквартирантите ми са доста разхвърляни.

— И аз съм била студентка — успокои го Фрида.

— Но ние вече не сме студенти — каза Джак. — Аз съм лекар, малко или много. Грета е счетоводител, въпреки че човек трудно би повярвал.

— Каза, че си я открил.

— Да — лицето на Джак светна. — Можете ли да повярвате? Вече почти се бях отказал, когато тя изведнъж се появи. Въпреки че беше донякъде объркващо. Имаше някакво разминаване — тя хем беше жената, която Алън ви е описал, хем не беше точно същата.

— Давай отначало — настоя Фрида.

Под съсредоточения й поглед Джак й разказа подробно какво се беше случило. Повтори възможно най-точно разговора с жената. Последва тишина.

— Е, как ви се струва? — попита той.

Вратата на хола се отвори и един от съквартирантите надникна вътре. Видя Фрида и очите му похотливо я огледаха, а после изчезна. Джак се изчерви до корените на косата си.

— Мръсно куче?

— Така нарече Алън, но каза, че името му е Дийн.

— Всичко, което Алън ми каза, е вярно — Фрида като че ли говореше на себе си. — Всичко, за което мислехме, че съществува единствено във въображението му, е напълно реално. Не си го е измислил. Но жената, за която твърди, че никога преди не е виждал, го познава.

— Познава някой си Дийн Рийв — поправи я Джак. — Поне така ми каза.

— Защо й е да лъже?

— Не мисля, че лъже.

— Описала е съвсем точно всичко, за което сподели Алън, само че според нея се е случило с друг мъж.

— Да.

— Лъже ли ни Алън? И ако е така, защо го прави?

— Тя съвсем не беше ослепителната жена, която очаквах да видя — каза Джак. — Беше му неловко да говори за Хайди, но му се искаше да разкаже на Фрида как се бе почувствал, когато се озова в топлата стая с тежък, сладникав въздух, насилвайки се да не мисли за всички онези мъже, които се бяха изкачвали с тежки стъпки по тесните стълби. Спомни си зачервените ѝ очи и почувства леко гадене, все едно че той бе виновен за всичко.

— Имам колеги, които се занимават със секс труженички — каза Фрида. Тя го гледаше и като че ли четеше мислите му. — В основната си част те са пристрастени към дрогата и алкохола, брутално използвани и бедни. И изобщо не са ослепителни.

— И така, Алън ходи при проститутки под името Дийн. Но не му стига смелост да си го признае, а завоалира този факт, разказвайки ви тази странна история, с което сменя отговорността от себе си и прави жената по-малко уязвима. И вие ли мислите същото?

— Има само един начин да разберем това.

— Можем да отидем там заедно.

— Мисля, че ще е по-добре да отида сама — каза Фрида. — Прекрасно се справи, Джак. Оценявам това и съм ти много признателна. Благодаря ти.

Той измънка нещо неразбираемо. Тя не можа да определи дали беше доволен от похвалата ѝ или беше разочарован, че няма да я придружи.

---

[1] В психологията — прехвърляне на усещането за един човек към друг. — Бел.прев. ↑

[2] Англ. *greasy spoon* (café) — едновременни малки ресторанти, все още популярни на много места във Великобритания, където целодневно се сервира евтина висококалорична храна, пържена или печена на скара. — Бел.прев. ↑

[3] Месарница, в която се продава месо, допустимо за консумация според ислямския закон и практика. — Бел.прев. ↑

Алън беше срещнал Хайди близо до парка „Виктория“. Адресът, който Хайди беше дала на Джак, се намираше на „Бруъри Роуд“ в Поплар^[1], на разстояние няколко мили в източна посока. Фрида взе влака дотам. Когато слезе на перона, се загледа в река Лий, мръсна и сива, която на това място правеше последните си завои, преди да се влее в Темза. Тя се обърна и тръгна покрай автогарата и под голямото пътно кръстовище. Над главата си чуваше грохота на минаващите камиони. В една от посоките си подлезът стигаше до голям универсален магазин. Тя се загледа в картата си, сви вдясно и пое към жилищния квартал на отсрещната страна. Той се намираше в центъра на стария Ийст Енд, който по време на Втората световна война беше сринат до основи от бомбите, предназначени за доковете. На всеки няколко стотин ярда по две-три оцелели къщи се изправяха предизвикателно между крайречните равнини и големите жилищни блокове, построени на мястото на бомбардираните квартали. Тези нови навремето сгради вече бяха зацапани, олющени, а рушащи се фасади. На някои от тесните балкони се виждаха велосипеди и саксии с цветя, а на прозорците имаше завеси. Други бяха закрити с дървени плоскости. В един двор група младежи се бяха сгушили край огън, в който горяха изпочупени мебели. Фрида вървеше бавно, опитвайки се да почувства със сетивата си тази част на града, която за нея беше просто име и която тънеше в забрава и разруха. Дори в начина, по който беше построена, имаше нещо отблъскващо. Мина покрай изоставена бензиностанция с ями на циментовата площадка, където преди бяха стояли помпите. Зад нея стърчеше порутена сграда от червени тухли. Следваше поредица от магазини, от които само два все още работеха — бръснарница и магазин за риболовни принадлежности. До тях имаше празно пространство, където в пукнатините на циментовото покритие растеше коприва. По-нататък видя множество улици, част от които носеха имената на графства в

Западна Англия: Девън, Съмърсет, Корнуол, а друга част — имената на поети: Милтън, Купър, Уърдсуърт.

Накрая стигна до цяла редица сгради, които бяха оцелели при бомбардировките. Погледна през оградата на едно начално училище. На игрището момчета риташа футбол. Отстрани група малки момичета с шалове на главите стояха и се кикотеха. По-нататък мина край фабрика, която беше затворена. Една табелка съобщаваше, че сградата ще бъде преустроена в офиси и апартаменти. Малко по-надолу имаше кръчма с мръсни прозорци и цял куп къщи, чиито врати и прозорци бяха покрити със занитени метални плоскости. Фрида отново погледна картата си. Пресече улицата и тръгна надясно по „Бруъри Роуд“. По-нататък пътят правеше десен завой и тя не можеше да види накъде води, но точно на завоя забеляза знак за улица без изход. На ъгъла имаше още магазини, но всички те бяха затворени и изоставени. Фрида се зачете в старите табели. От тях ставаше ясно, че на това място преди бе имало офис на таксиметрова фирма, магазин за електроника, магазин за вестници и списания. Сега върху витрините им бяха залепени множество рекламни обяви на брокерски фирми, както и обяви за продажба на наети имоти. Ето че стигна до къщите. Много от тях бяха изоставени, други бяха разделени на апартаменти, но имаше и една със скеле на фасадата. Очевидно някой се беше престрашил да я ремонтира. Все пак, това място се намирало само на няколко минути от Кучешкия остров^[2]. След десет години всички тези сгради щяха да са реновирани, а на улицата щеше да има ресторант и гастрокръчма^[3].

* * *

Той долепи лицето си до прозореца. Снежни скелети падаха в изгубения свят. Косата ѝ беше тъмна, но не можеше да види лицето ѝ. Знаеше, че не е истинска. Такива хора вече нямаше. Малка и чиста, като балеринка върху капака на музикална кутия, която започва да се върти, когато завъртиш ключето. По-рано имаше една жена с дълга червена коса, която го наричаше „сладкишче“. Когато той все още беше Матю, преди да изгуби ръката, която никога не го изпускаше.

Ако тя погледнеше нагоре, дали щеше да види лицето му? Само че това вече не беше неговото лице. Беше лицето на Саймън, а Саймън

принадлежеше на някого друго.

Балерината изчезна. Чу се звънецът на входната врата.

* * *

Тя се изправи пред № 17, както беше написано в адреса на листчето хартия. Къщата имаше спретнат вид. Входната врата беше боядисана с лъскава тъмнозелена боя. Над нея беше изграден архитрав в стил „Крал Джордж“. На прозорците на лицевата страна на къщата блестеше нова алуминиева дограма. В горната част на стената, ограждаща задния двор, бяха циментирани парчета стъкло, които създаваха усещане за предупреждение. Какво трябваше да каже? Какво всъщност се опитваше да открие? Фрида почувства, че ако започне да разсъждава, щеше да се обърне и да си тръгне. Затова престана да мисли. Натисна входния звънец и вътре се чу камбанката му. Почака малко, натисна отново звънеца и се заслуша.

Няма никого, каза си тя, но почти веднага вътре се чу шум от приближаващи се стъпки. Вратата се отвори широко и на прага се появи жена, която изпълни входа с тялото си. Беше едра и с бледо лице, а пълнотата ѝ изпъкваше още повече от възтрасната ѝ черна тениска и от черния ѝ ластичен клин, който стигаше едва до средата на прасците ѝ. Около горната част на лявата си ръка имаше татуирана лилава плитка, а в частта под лакътя — птица, *най-вероятно канарче*, помисли си Фрида. Русата ѝ коса беше с тъмни корени, около очите ѝ с торбички под тях имаше син грим, а лилавото ѝ червило беше много тъмно, почти черно, все едно че устата ѝ беше охлузена. Жената пушеше цигара и изтръска пепелта на прага, така че Фрида се принуди да се отмести малко настрана. Това я накара да си спомни как като малко момиче ходеше на популярните по онова време панаири с опасни паянтови атракциони, които днес сигурно щяха да бъдат забранени. Осемгодишната Фрида подаваше петдесетте си пенса на жени като тази, които седяха в стъклени кабинки на входа на къщата с духовете или на картинга.

— Какво желаете?

— Извинете за безпокойството — каза тя. — Тук ли живее Дийн Рийв?

— Защо?

— Искам да поговоря с него за малко.

— Няма го — отговори жената, без да се помръдне.

— Но живее тук, нали?

— Кой се интересува?

— Искам да разменя две-три думи с него — каза Фрида. — Във връзка с един мой приятел. Не е нищо специално.

— За някаква работа ли се отнася? — попита жената. — Да не би да е извършил нещо нередно?

— Не, няма нищо такова — Фрида се постара да говори убедително. — Дошла съм за един много бърз разговор. Няма да отнеме повече от минута. Знаете ли кога ще се върне?

— Той току-що излезе — отвърна жената.

— Мога ли да го почакам?

— Не пускам непознати в дома си.

— Моля ви, само за няколко минути — каза Фрида с твърд глас и се приближи до жената, като почти я докосна. Усещането за едрата ѝ фигура и за враждебността ѝ беше повече от осезателно. Зад нея вътрешността на къщата беше тъмна и потънала в странен сладникав мирис, чийто произход Фрида не можа да определи.

— Какво искате от Дийн? — Жената беше едновременно ядосана и изплашена. Тонът ѝ леко се повиши.

— Аз съм лекар — каза Фрида и с твърда стъпка влезе в тясното антре. Беше боядисано в тъмнорвено и това го правеше да изглежда още по-тясно.

— Какъв лекар по-точно?

— Вижте, няма за какво да се притеснявате — отвърна тя с ясен глас. — Идвам по съвсем обикновен повод. Няма да се бавя. — Опита се да покаже самоувереност, каквато всъщност не чувстваше. Жената блъсна вратата и тя се затвори с щракане.

Фрида се огледа наоколо и трепна от изненада. На малък перваз над една от вратите вляво имаше препариран ястреб с разперени криле.

— Дийн го купи от един магазин наблизо. Евтино го взе. В днешно време никой не ги подарява. А мен ме побиват тръпки от него.

Фрида влезе в хола. Веднага се набиваха в очи телевизор с голям екран, електронни усилватели и тонколони, свързани с множество

кабели. Дивидитата бяха наредени на купчини по пода. Завесите на прозорците бяха спуснати. Единствените мебели в стаята бяха един диван и огромен шкаф с миниатюрни чекмеджета на отсрещната стена.

— Какъв странен дизайн — отбеляза Фрида.

Жената загаси цигарата си на плочата на камината и запали нова. Ноктите ѝ бяха лакирани, но Фрида забеляза, че връхчетата на пръстите ѝ бяха пожълтели. Мястото около голямата златна брачна халка на безименния ѝ пръст беше подуто.

— Той го купи от един антикварен магазин. Преди това е принадлежал на магазин за дрехи втора употреба. Тези чекмеджета са били използвани за дребни неща, като къси чорапи или кълбета прежда. Дийн държи в тях инструментите си и разни дреболии: бушони, винтове, линейки. Всичко, каквото му трябва за моделите му.

Фрида се усмихна. Очевидно на жената ѝ беше приятно да си поговори с някого, въпреки че на широкото ѝ чело бяха избили капки пот, а очите ѝ се стрелкаха неспокойно, като че ли очакваше всеки момент някой да влезе в стаята.

— Какво по-точно изработва?

— Модели на лодки. Истински миниатюрни лодки. Носи ги до езерцата и ги пуска да плават.

Фрида се огледа наоколо, като че ли търсеше нещо. Имаше странното усещане, че вече е била тук. Беше като сън, който ѝ се изплъзваше, колкото повече се мъчеше да го улови. Една кльощава жълтеникавокафява котка влезе грациозно в хола и се уви около глезените ѝ и докато се навеждаше да я погали, вътре се вмъкна още една. Тя беше едра, с тъмносив цвят, а от козината ѝ висяха големи снопчета от косми. Фрида отстъпи назад. Не искаше да я докосва. В ъгъла на дивана видя още две котки, свити на кълбо една в друга. Сега разбра каква беше особената миризма: на котешка тоалетна и ароматизатор.

— Колко котки имате?

Жената сви рамене.

— Едни идват, други си отиват.

* * *

Той лежеше на пода, долепил ухото си до дъските, и се вслушваше в гласовете. Единият познаваше, а другият беше нежен и бистър и минаваше през него като поток, който щеше да отмие мръсотията. Той беше едно мръсно момче. Може би щеше да му измие добре устата. Нямаше представа. Но го заслужаваше. Срамуваше се. Едно много, много мръсно момче.

* * *

— Казвам се Фрида. — Тя говореше бавно и имаше усещането, че е влязла в огледален свят. — Фрида Клайн. — Жената не каза нищо и тя я попита:

— А вие коя сте?

— Тери — отвърна жената. Тя загаси цигарата си в препълнения пепелник, запали си нова и поднесе пакета към Фрида. Фрида беше престанала да пуши преди доста години. Оттогава имаше непоносимост към тютюневия дим. Мразеше мириса на цигари във въздуха и в дрехите на околните. Но сега предложената цигара щеше да бъде повод да остане още малко. Заедно изпушената цигара сближаваше хората по особен начин. Освен това имаше и други предимства, които си спомняше от купоните в юношеските си години: можеш да правиш нещо с ръцете си, когато не знаеш какво да кажеш. Още можеха да се видят хора, които бърбеха и пушеха, застанали до някой вход. Но това скоро щеше да бъде официално забранено. Какво щяха да правят тогава? Тя кимна, взе си цигара и се наведе към Тери, която щракна евтината пластмасова запалка. Фрида всмукна дълбоко и усети отдавна забравена тръпка. Изпусна дима и почувства леко замайване.

— Дийн постоянно ли живее тук?

— Разбира се. — Очите върху гримираното подпухнало лице на Тери се присвиха. — Какво имате предвид?

— И работи вкъщи?

— Не, работи на друго място.

— С какво се занимава?

Жената я погледна. Подъвка долната си устна и изтръска пепелта в пепелника.

— Вие някаква проверка ли му правите?

Фрида се усмихна пресилено.

— Аз съм просто лекар. — Тя се огледа наоколо. — Предполагам, че е строителен работник. Права ли съм?

— До известна степен се занимава със строителство — отговори Тери. — Защо питате?

— Срецнах човек, който го познава. — Тя чу несигурния си глас. — Исках да го попитам нещо. Надявах се да получа информация. Ако не се прибере, си тръгвам след минута.

— Имам работа — каза жената. — По-добре си тръгнете още сега.

— Ще си тръгна. — Фрида направи жест с ръка. — Само да си допуша цигарата. Вие работите ли?

— Махнете се от къщата ми!

В същия миг тя чу отварянето на външната врата и след малко се чу глас в коридора.

— Насам — извика Тери.

На вратата се появи мъжка фигура. Фрида видя кожено яке, дънки, работни обувки, а когато той се приближи, нямаше как да го сбърка. Дрехите бяха различни, с изключение на ризата на ярки карета, но нямаше място за съмнение.

— Алън — възкликна тя. — Алън, какво става?

— Моля?

— Това съм аз... — каза Фрида, но в следващия миг се спря, осъзнавайки каква голяма глупост е направила. Мислите ѝ се замъглиха. Не знаеше какво да каже. С голямо усилие успя да си възвърне самообладанието. — Вие сте Дийн Рийв.

Мъжът погледна двете жени.

— Коя сте вие? — Гласът му бе тих и овладян. — Какво правите тук?

— Мисля, че е станало някакво недоразумение — отвърна Фрида. Срецнах човек, който ви познава.

Помисли си за жената с оранжевото яке, помисли си и за Тери, жената на Дийн. Погледна безизразното му лице, тъмнокафявите му очи. Опита се да се усмихне отново, но изражението на мъжа се промени.

— Как влязохте тук? Каква игра играете?

— Аз я пуснах да влезе — обясни Тери. — Каза, че иска да говори с теб.

Мъжът се приближи до Фрида и вдигна ръка към нея, но не за да я удари, а като че ли искаше да я докосне, за да се увери дали наистина присъстваше там. Тя отстъпи крачка назад.

— Извинете, очевидно има някаква грешка. Случай на сгрешена самоличност. — Тя направи пауза. — Случвало ли ви се е преди?

Човекът не отговори. Вместо това я погледна, сякаш виждаше през нея. Все едно че я докосваше и тя почти усещаше ръцете му върху кожата си.

* * *

Той знаеше, че трябва да я предупреди. Щяха да я хванат и да я превърнат в нещо друго. Повече нямаше да бъде балерина. Щяха да й завържат глезените. Щяха да й залепят устата с тиксо.

Той се опита да извика, но от гърлото му излезе само неясен звук. Изправи се, олюлявайки се, а в устата си усещаше онзи отвратителен вкус, който никога не изчезваше. Започна да подскача — нагоре-надолу, нагоре-надолу, докато накрая очите му се зачервиха, зави му се свят, стените се наклониха към него и той отново падна на пода. Главата му се удари силно в дъските. Тя щеше да го чуе. Трябваше да го чуе.

* * *

— Коя сте вие?

И гласът беше същият. Малко по-самоуверен, но същият.

— Извинете — каза Фрида. — Грешката е моя. — Тя вдигна ръката си с цигарата между пръстите. — Благодаря. Сама ще намеря изхода, не ме изпращайте. Съжалявам за причиненото неудобство. — Тя се обърна и колкото се може по-нехайно излезе от стаята и се опита да отвори входната врата. Отначало не можа да се ориентира коя дръжка да завърти, но после се справи, отвори вратата и излезе навън. Хвърли цигарата на земята и отначало тръгна бавно, но когато зави зад

ъгъла, хукна да бяга и се спря чак на гарата, въпреки че гърдите я боляха и едва си поемаше дъх, а от стомаха ѝ се надигна горчилка, която опари гърлото ѝ. Имаше усещането, че тича през гъста мъгла, която скриваше указателните табели и превръщаше света в сюрреалистично място.

* * *

Той я видя как си тръгва. Бавно, после по-бързо, а накрая танцуваше. Беше избягала и никога повече нямаше да се върне, защото той я бе спасил.

Вратата зад него се отвори.

— Ти си едно много непослушно малко момче!

* * *

Когато, вече в безопасност, се качи на влака, за пръв път в живота си Фрида съжали, че нямаше мобилен телефон. Хвърли поглед наоколо. През няколко седалки по-надолу имаше млада жена, която ѝ се видя безобидна и тя отиде при нея.

— Извинете. — Фрида се опита да говори с делови тон, все едно че това бе най-обикновена молба. — Може ли да използвам телефона ви?

Жената свали тапите от ушите си.

— Какво?

— Може ли да използвам мобилния ви телефон?

— Не, по дяволите.

Фрида извади портмонето от чантата си.

— Ще ви платя — каза тя. — Пет лири?

— Десет.

— Добре. Десет.

Подаде парите на жената и взе телефона ѝ, който беше много малък и тънък. Трябваша ѝ няколко минути, за да се ориентира как да позвъни на съответния номер. Ръцете ѝ все още трепереха.

— Ало. Ало. Моля свържете ме с главен инспектор Карлсън.

— За кого да предам?

— Д-р Клайн. Фрида.

— Бихте ли почакали за момент?

Докато чакаше, Фрида се загледа в олющените сгради, край които се движеше влакът.

— Д-р Клайн?

— Да.

— Съжалявам, но той е зает в момента.

Фрида си спомни за последната им среща и как ѝ се беше ядосал.

— Спешно е — настоя тя. — Има нещо, което трябва да му съобщя.

— Наистина съжалявам.

— Не търпи отлагане. Трябва да говоря с него *сега*.

— Желаете ли да говорите с някой друг?

— Не.

— Ще му оставите ли съобщение?

— Да. Кажете му веднага да ми се обади. Говоря от мобилен телефон. О, но аз всъщност не знам номера.

— Изписан с на дисплея ми — каза гласът от другата страна на линията.

— Ще чакам обаждане.

Тя седна с телефона в ръка, в очакване да иззвъни. На една от спирките във вагона нахлуха група раздърпани пъпчиви младежи, чиито дънки бяха свлечени и почти оголваха задните им части. Всички бяха момчета, с изключение на едно много слабо момиче, което под нескопосания си грим изглеждаше на около тринайсет. Фрида видя как едно от момчетата поднесе към устата ѝ кенче с бял сайдер и се опита да я накара да пие от него. Тя завъртя енергично главата си, но той настоя и след няколко секунди момичето отвори уста и го остави да излее вътре малко от течността. Тънка струйка потече по брадичката ѝ. Беше облечена с пухено яке, обточено с кожи и разкопчано отпред. Върху плоските си гърди и острите си ключици носеше само бюстие. Горкото момиче, сигурно е замръзнало от студ, помисли си Фрида. За момент ѝ се прииска да отиде и да натупа с чадъра си кикотещите се момчета, но се отказа. Стига толкова бели за днес.

Стържейки по релсите, влакът спря на следващата гара. Навън отново валеше сняг и от време на време огромни снежинки се

завихряха край прозореца ѝ. Фрида леко примижа: това на брега жерав ли беше — висок, неподвижен и грациозен сред къпиновите храсти? Тя се загледа в мобилния телефон, в нетърпеливо очакване да звънне. След малко отново набра номера, чу същия глас от другия край на линията, още веднъж настоя да говори с Карлсън и още веднъж обясниха — със студена учтивост — че все още е зает и не може да отговори на обаждането.

— Коя беше тя?

Гласът му беше спокоен, но въпреки това тя се отдръпна от него.

— Не знам. Тя просто позвъни на вратата.

Дийн хвана леко брадичката ѝ и я повдигна така, че тя да го гледа право в очите.

— Какво искаше?

— Аз само отворих вратата. Тя нахълта вътре. Не знаех как да я спра. Каза, че е лекар.

— А каза ли името си?

— Не. Да. Беше нещо по-особено. — Тя облиза лилавите си устни. — Фрида и кратко фамилно име. Не знам...

— По-добре си спомни.

— Клайн. Точно така — Фрида Клайн.

Той пусна брадичката ѝ.

— Д-р Фрида Клайн. И ме нарече Алън...

Усмихна се на жена си и я потупа леко по рамото.

— Чакай ме. Не излизай никъде.

Влакът направи внезапно рязко движение напред и после спря с остро скърцане на спиращките. Фрида забеляза, че момичето продължаваше да пие сайдер. Едно от момчетата пъкна ръката си под полата ѝ и тя се изкикоти. Очите ѝ бяха безизразни. Влакът потегли отново. Фрида извади от чантата си малък бележник с адреси и телефонни номера и започна да го прелиства, докато намери името, което търсеше. Помисли си дали да помоли отново младата жена за мобилния ѝ телефон, но се отказа. Накрая влакът със скърцане спря на поредната гара, сред бавно сипещия се сняг. Фрида слезе и бързо се

отправи към близката телефонна кабина. Апаратът не работеше с монети. Тя пхна кредитната си карта, преди да набере номера.

— Дик? — каза тя. — Обажда се Фрида. Фрида Клайн.

„Дик“ беше Ричард Лейси, професор по неврология в Бирмингамския университет. Преди четири години с него бяха участвали в една конференция като членове на борда от специалисти. Той я беше поканил да излязат, тя беше отклонила поканата му, но продължаваха да контактуват, макар и по нестандартен начин. Дик беше ценна находка, човек, от когото тя имаше нужда. С много връзки, познаваше безброй хора.

— Фрида? — каза той. — Къде се покри?

— Трябва ми едно име — отвърна Фрида.

---

[1] Историческо селище, днес жилищен район в Източен Лондон. — Бел.прев. ↑

[2] Англ. *The Isle of Dogs* — малък остров в Източен Лондон, образуван от меандрите на Темза. — Бел.прев. ↑

[3] От 1991 г. насам много от традиционните английски кръчми, сервиращи само алкохол, започват да се трансформират в нов тип заведения (англ. *gastropub*), сервиращи пенлива бира и популярни английски ястия. — Бел.прев. ↑

Фрида беше отменила всичките си сутрешни сеанси, но се върна навреме за следобедните, включително и за този с Алън. Докато вървеше към кабинета си, продължаваше да усеща около себе си мириса на къщата на Дийн Рийв: на угарки от цигари и котешка урина. Вече започваше да се стъмва. Само след три дни щеше да настъпи най-късият ден в годината. Снегът, който валеше сутринта, се беше превърнал в лапавица и от топенето му по улиците се стичаха кални вадички. Краката ѝ вътре в ботушите бяха влажни, а кожата на лицето ѝ беше изпръхнала. Тя копнееше за уютния си дом, за фотьойла си край камината.

Алън беше последният от пациентите ѝ. Изпитваше страх от срещата си с него, който прерасна в почти физическо отвращение. Нужно ѝ беше да събере всичките си сили, когато накрая той се появи на вратата със зачервено от студа лице и мокри петна по канадката. Тя сви дланите си в юмруци под дългите ръкави на пуловера си и се насили да го поздрави спокойно, след което седна срещу него. Лицето му не изглеждаше по-различно от последния път, когато се бяха видели; не беше по-различно и от лицето на мъжа, когото бе срещнала няколко часа по-рано. Нямахте как да не се вторачи в него. Трябваше ли да му каже това, което бе узнала? Но как би могла да го направи? Какво щеше да му каже? *Тайно те проучвах, без твое знание ши съгласие; проверявах вярно ли е това, което ми доверяваш между тези четири стени, и открих, че имаш еднояйчен брат близък. А може би Алън знаеше това, но го криеше от нея и от жена си? Дали не беше в ход някаква странна конспирация?*

— Какво ще правя, ако продължавам да се чувствам зле по Коледа?

Той говореше на нея. Тя се напрегна да чуе думите му и да отговори смислено. В неуверения му глас чуваше нотки от гласа на Дийн Рийв, само че силни, почти присмехулни. Когато се беше срещнала с Дийн, беше видяла Алън, а сега — с Алън насреща си,

виждаше Дийн. Той вече си тръгваше. Застанал прав, с мъка нахлузи канадката върху едрото си тяло и с усърдие пъкна копчетата в клуповете. Благодарил й. Каза й, че не знае как би могъл да мине през всичко, което го измъчваше, без нейната помощ. Тя учтиво стисна ръката му. Когато Алън си тръгна, Фрида се отпусна назад в креслото и притисна с пръсти слепоочията си.

Дийн стоеше на отсрещната страна на улицата и пушеше поредната цигара. Беше тук вече почти два часа, а тя все още не се появяваше. Когато излезеше, той щеше да я проследи, за да види накъде отива, но в кабинета й все още светеше и от време на време край прозореца й се виждаха неясни фигури. Той наблюдаваше кой влиза и кой излиза от сградата. Някои от хората бяха с качулки, за да се предпазят от мокрия сняг, и лицата им не се виждаха. Времето беше студено и неприятно, но на него това не му пречеше. Той не беше от онези лигльовци, които внимаваха да не си намокрят краката, разтваряха чадърите си при първите дъждовни капки или се криеха в магазини и офиси, докато спре да вали.

Входната врата отсреща отново се отвори и на улицата излезе мъж. Все едно че той самият излезе. Когато мъжът се огледа наоколо, лицето му се видя съвсем ясно. Нямаше грешка. Дийн се притаи. Изчака така, докато човекът почти се изгуби от погледа му. Устата му се разтегна в усмивка и той протегна ръка по посока на мъжа, който беше негово копие, сякаш искаше да го притегли обратно.

— Виж ти! Майко, ти хитра стара лисицо!

За около десет минути Фрида поседя неподвижно и със затворени очи, опитвайки се да изчисти мътилката от мислите си. После изведнъж скочи на крака, навлече палтото си, изгаси лампите, превъртя ключа в двойната брава и излезе.

Отправи се към дома на Рубен. Беше сигурна, че ще го намери там. Двамата с Джоузеф прекарваха голяма част от ежедневието си в пиене на бира и водка и гледане на състезателни игри по телевизията. Рубен изкрещяваше отговора и ако той беше верен, Джоузеф го поглеждаше с възхищение и за награда му наливаше поредната доза.

Рубен беше сам в кухнята и си приготвяше омлет, а от Джоузеф нямаше и следа, въпреки че старият му бял микробус беше паркиран отпред с предното колело на тротоара.

— Той е горе — каза Рубен.

— Сам ли е?

Рубен ѝ се усмихна закачливо, като че ли я предизвикваше да каже нещо неодобрително. Тя погледна снимката на жената и синовете на Джоузеф, която все още беше прикрепена с магнитче на вратата на хладилника. С официалната си поза, старомодни дрехи и тъмни очи те принадлежаха към един чужд свят.

— Дошла съм да говоря с теб. Трябва ми съвета ти.

— Интересно как ме търсиш за съвет точно сега, когато не съм в най-добрата си форма.

— Случи се нещо.

Докато Фрида му разказваше, Рубен ядеше омлета си направо от тигана, като от време на време го поливаше със сос „Табаско“ или надигаше чашата си и отпиваше глътка вода. На половината на разказа ѝ той престана да яде, остави вилцата си и тихо отмести тигана. Слушаше я внимателно и в пълна тишина, въпреки че в кратките паузи, които правеше, Фрида като че ли долавяше скърцане на легло на горния етаж.

— И така — каза тя, след като приключи — какво мислиш?

Рубен стана, отиде до наскоро монтирания френски прозорец и се загледа към подгизналия и запуснат заден двор. Беше тъмно; само превитите храсти и голите дървета се виждаха ясно, а зад тях някой и друг осветен кухненски прозорец. Скърцането спря. Той се обърна.

— Преминала си допустимата граница — рече с широка усмивка. Неочаквано се беше развеселил.

— Не една, а няколко.

— Смятам, че трябва да направиш няколко неща. — Той започна да ги изброява на пръстите си. — Първо: да отидеш в полицията и да не приемаш откази. Второ: да кажеш на Алън всичко, което знаеш за него. Трето: да се срещнеш със специалиста от Кеймбридж. Може да не е в същата последователност, но го направи възможно най-бързо.

— Добре.

— О, и четвърто: срещни се с личния си ръководител. Имаш ли си още такъв?

— Тя е доста заспала.

— Може би е време да я събудиш. И не се измъчвай за това, което си направила. Не е в твой стил.

Фрида се изправи.

— Щях да попитам Джоузеф дали би ме закарал до Кеймбридж, но може би моментът не е удобен.

— Мисля, че са свършили. — Рубен отиде до подножието на стълбите и се провикна: — Джоузеф? Може ли за минутка?

Отгоре се чу приглушен отговор и малко след това Джоузеф слезе по стълбите с боси крака. Когато видя Фрида, на лицето му се появи неловко изражение.

На връщане към къщи Фрида мина през парка „Риджънтс“, пъхнала дълбоко ръце в джобовете си. Студеният северен вятър сякаш заглушаваше мислите ѝ и това ѝ се отразяваше добре. След като пресече „Юстън Роуд“ тя се отби в един магазин и си купи пакет спагети, буркан сос, плик със салата и бутилка червено вино. Вече пред входната врата, докато ровеше за ключа си, усети докосване по рамото и подскочи.

— Алън! — възкликна тя. — Какво, по дяволите, правиш тук?

— Извинете. Трябва да говоря с вас. Не можех да чакам.

Фрида се огледа безпомощно наоколо. Чувстваше се като диво животно, което е било проследено до бърлогата му.

— Знаеш какви са правилата — каза тя. — Трябва да се придържаме към тях.

— Знам, знам, но...

Тонът му беше умоляващ. Канадката му беше закопчана накриво, косата му беше разчорлена, а лицето му беше цялото на петна от студа. Фрида държеше ключа в ръката си, но не можеше да улучи ключалката. Тя имаше много правила, но едно от тях беше абсолютно строго и тя в никакъв случай не го нарушаваше: никога не допускаше свой пациент в дома си. В своите фантазии пациентите винаги изпитваха желание да нахлуят в живота ѝ, да разкрият истинската ѝ същност, да вземат надмощие над нея, да ѝ причинят това, което тя им причиняваше — да узнаят тайните ѝ. Но толкова много правила в живота се нарушаваха. Тя пъхна ключа в ключалката и го превъртя.

— Пет минути — каза Фрида.

* * *

Той вдигна ръка пред лицето си. Пръстите му се бяха превърнали в клонки. Сега никой нямаше да иска да го изяде. Босите му крака бяха мръсни. Но те вече не бяха крака, а корени, които постепенно се захващаха в земята и скоро той нямаше да може да се движи.

Те обаче го изскубнаха, увиха го и той усети как клонките му изпукаха, корените му бяха натъпкани в чувал, цялата му уста бе напълнена с пръст и около него падна непрогледна тъмнина. Караха го на пазара. Това малко прасенце отиде на пазара. Кой ще даде златна паричка за него? Яки ръце го стиснаха здраво и го вдигнаха, а после той потъна до дъното на чувала. Гласовете говореха сърдито и с груби думи, а вещицата повтаряше „Саймън каза“, „Саймън каза“^[1], но Саймън не казваше нищо, защото устата му бе плътно затворена, а гласът му бе изчезнал.

Друс, друс, друс. Сега лежеше на нещо твърдо, а над него се чуваше тракане. Тъмнината беше още по-дълбока. Усети силен мирис на бензин. Чу остра кашлица, неясен говор, бръмчене, което наподобяваше звука, който издаваше омагьосаната котка, когато мачкаше с лапичките си възпалената му кожа, само че това бръмчене беше по-силно. Тялото му подскачаше нагоре-надолу. Главата му се удряше в твърдата повърхност.

После друсането спря и той остана неподвижен. Чу се тракане и силни пръсти го издърпаха по-нагоре в чувала, впивайки се в рамото и в мекото му бедро. Знаеше, че тялото му се разпада, защото усещаше болка, която се разливаше в него като река и проникваше във всяка пукнатина. Не си спомняше как да попита „защо“ и как да каже „моля“. Нищо не беше останало в паметта му. И от Матю нищо не беше останало. Матю, когото сега тръскаха в някакъв чувал. И му беше студено. Много студено. Усещаше студа като парене. Чу се тропане, нещо се повдигна нагоре, отново се чу сърдитият глас и после изведнъж го извадиха от чувала.

Две лица се надвесиха над него в мрака. Устата им се отваряха и затваряха. Саймън каза „не“, но той не можеше да говори. Те го

натикаха в една дупка. Това пещ ли беше, макар че пръстите му бяха клонки, бяха ледени висулки, бяха много остри и не ставаха за ядене? Не, едва ли беше пещ, защото нямаше никаква топлина, а само пулсиращ мрак и студ. Отпушиха му устата и той я отвори, но глас не излезе. Само дъх.

— Ако чуя и най-малкия звук, ще те нарежа на парченца и ще ги хвърля на птиците — каза гласът на господаря. — Чуваш ли?

Дали чуваше? В момента нищо не чуваше, освен тътренето на някакъв камък по земята, а после се спусна тъмна нощ, студена нощ, тиха нощ, изгубена нощ и само сърцето му все още биеше като барабанче под опънатата му кожа, все едно казваше „аз съм“, „аз съм“, „аз съм“.

---

[1] Началните думи на популярна английска детска песничка. — Бел.прев. ↑

— Вчера се видях с Алън — каза Фрида.

Това бяха може би първите думи, които изрече след дългото мълчание. Когато Джоузеф дойде да я вземе с микробуса, той започна да говори за Рубен, за работата си, за семейството си. Когато Фрида най-накрая се обади, все едно че говореше на себе си.

— Той е ваш пациент, да?

— Той дойде в къщата ми. Разбрал е къде живея и дойде у дома. Бях му казала, че ако се чувства зле и има нужда от помощта ми, може да ме потърси по всяко време. Но това означаваше да ми се обади по телефона, а не да чука на вратата ми. Подобно поведение е посегателство върху личния ми живот. Ако нещата при него бяха по-нормални, щях да го отпратя. Вероятно щях да прекратя сеансите си с него и да го насоча към друг колега. — Джоузеф си замълча. Стиснал здраво волана, той пресече няколко ленти.

— Тук ще тръгнем по магистралата, нали?

— Точно така. — Фрида неволно вдигна ръцете си да се предпази, когато Джоузеф с криволичещо движение се вмъкна с микробуса в тясното пространство между два камиона.

— Няма страшно — успокой я той.

Фрида се огледа наоколо. Вече бяха извън града и отстрани се виждаха заснежени поля и самотни дървета.

— Посегателство — каза Джоузеф. — Както когато аз бях дошъл пред дома ви.

— Не е същото — отвърна Фрида. — Ти не си мой пациент. За тях аз съм една загадка. Те си фантазират разни неща за мен и много често се влюбват в мен. Това се случва и на други колеги и е част от работата ни, но човек трябва да внимава.

Джоузеф я погледна.

— Вие също ли се влюбвате?

— Не — отговори Фрида. — Аз знам всичко за тях, за техните фантазии, тайни страхове и лъжи. Не можеш да се влюбиш в някого,

ако знаеш всичко за него. Аз не разкривам факти за себе си, не разказвам на пациентите си подробности от личния си живот и не ги допускам в дома си.

— И какво направихте?

— Наруших желязното си правило. Пуснах го вкъщи само за няколко минути. Но трябва да призная, че този път имаше право да бъде любопитен.

— И всичко ли му разказахте?

— Не мога да му разкажа всичко. Аз самата не съм наясно с много неща. Затова правим това пътуване.

— А какво му разказахте?

Фрида се загледа през прозореца. Странно е да живееш във ферма на десет минути път от Лондон. Тя смяташе, че ако трябваше да живее извън Лондон, би избрала отдалечено място, до което се пътува в продължение на дълги часове или дни. Например някой изоставен морски фар. А можеше и да не бъде изоставен. Можеха ли психоаналитиците да се преквалифицират в пазачи на фарове? А имаше ли все още пазачи на фарове?

— Беше трудно — каза накрая Фрида. — Опитвах се да направя така, че нещата да изглеждат по-безболезнени за него. А може би и за мен. Но как можеш да не чувстваш болка, когато трябва да кажеш на някого, че си открил брат му, за чието съществуване той изобщо не подозира? — Нямаше представа доколко Джоузеф я е разбрал.

— Той разсърди ли се?

— Не, втрещи се — отвърна Фрида. — Често пъти хората биват леко шокирани и ги обхваща странно спокойствие, когато им съобщиш нещо важно, което може да промени целия им живот. Казах на Алън, че скоро ще мога да му съобщя още подробности и че най-вероятно полицията отново ще трябва да се намеси — въпреки че аз, разбира се, не съм много сигурна за това, и също така не знам дали нещата имат връзка с изчезването на малкото момче, или всичко това е плод на въображението ми. Казах му още, че би било жалко, ако подозренията ми се окажат верни, но че този път те са насочени към друг, а не към него. Всъщност му казах повече, отколкото би могъл да понесе.

— Той какво каза?

— Опитвах се да го накарам да каже нещо, но той не пожела. За известно време зарови лице в шепите си. Може би е плакал, но не съм

сигурна. Според мен ще му се отрази добре, ако замине някъде, за да премисли нещата и да ги остави да се уталожат.

— Ще се срещне ли с близнака си?

— Не знам. Постоянно си мисля за това. Имам чувството, че тази среща няма да се осъществи. Както и да е. Смятам, че основният проблем при Алън е вината, която изпитва, и която не може да си обясни. А когато му казах, че пак ще ходя в полицията, беше направо потресен. Трудно би понесъл още полицейски разпити. Но беше по-добре да го чуе от мен. Мислех, че ще ми се ядоса, но той беше изпаднал в шок. Просто стана и си тръгна. Почувствах се така, сякаш съм го предала. Мой дълг е да помагам на пациентите си.

— Вие откривате истината — каза уверено Джоузеф.

— В трудовата ми характеристика не пише нищо за откриване на истината — възрази Фрида. — Там пише, че трябва да помагам на пациентите си да се справят с предизвикателствата, за да водят нормален живот.

Фрида се загледа в указанията за маршрута, които си беше принтирала. Всичко беше много лесно. След като пътуваха още половин час по М11, завиха и стигнаха до малко село на няколко мили от Кеймбридж.

— Трябва да е тук — каза Фрида.

Джоузеф сви по къса чакълеста алея, която стигаше до голяма къща в стил „Крал Джордж“. Отстрани по алеята бяха паркирани лъскави коли и той едва се провря с микробуса си.

— Изглеждат много скъпи — отбеляза Джоузеф.

— Гледай да не ги одраскаш — каза Фрида. Тя слезе от микробуса и краката ѝ потънаха в дребните камъчета. — Искаш ли да дойдеш с мен? Мога да те представя като мой асистент.

— Ще слушам радио — каза Джоузеф. — Помага ми да усъвършенствам английския си.

— Браво! — похвали го Фрида. — Ще ти платя за услугата.

— Ще ми платите, като ми стотвите ястие. Английско коледно ястие.

— Предпочитам да ти платя в брой — отвърна Фрида.

— Вървете — каза ѝ той. — Защо се бавите?

Фрида се обърна и закрачи по чакъла към входната врата. Тя беше украсена с изящен коледен гирлянд. Фрида натисна звънеца, но

нищо не чу и почука на вратата с голямото месингово чукче, от което къщата се разтресе. Вратата се отвори и на прага застана жена с дълга елегантна рокля. На лицето ѝ имаше гостоприемна усмивка, която изчезна, щом жената видя Фрида.

— О, това сте вие — каза тя.

— Професор Баунди тук ли е? — попита Фрида.

— Ще го повикам — отвърна жената. — В момента разговаря с гостите, които сме поканили на обяд. — Тя направи пауза. — По-добре влезте.

Фрида пристъпи и влезе във фоайето. Чуваше се приглушен говор. С бързи стъпки жената тръгна навътре, токчетата ѝ ехтяха по дървения под. Тя отвори една врата и Фрида мярна група хора — мъже с костюми и жени с дълги рокли. Докато чакаше, огледа фоайето. От едната страна започваше широко вито стълбище с красив дизайн. В една ниша на стената имаше бонзай. Чу стъпки и се обърна. Към нея се приближи мъж със срасана назад посивяла коса и фини очила без рамки. Беше облечен с тъмен костюм и вратовръзка с ярки шарки.

— Тъкмо сядаме на обяд — каза той. — Не можем ли да проведем разговора по телефона?

— Пет минути ще са напълно достатъчни — каза Фрида.

Професорът погледна демонстративно часовника си. На нея дори ѝ стана забавно нелюбезното му посрещане.

— По-добре да отидем в кабинета ми.

Той я поведе през фоайето към една отдалечена стая, пълна с рафтове с книги. На свободната стена имаше френски прозорец, който гледаше към широка морава. Една пътека водеше до беседка с каменна пейка. Баунди седна зад старинно дървено писалище.

— Дик Лейси каза много хубави думи за вас — обърна се той към нея. — Обясни ми, че искате спешно да разговаряте с мен и че не търпи отлагане. Независимо че е Коледа и аз съм със семейството си. Ето, съгласих се да се видим. — Той откопча часовника си и го остави на писалището. — По същество.

С жест покани Фрида да седне на един фотьойл, но тя предпочете да остане права. Отиде до прозореца и се загледа навън, обмисляйки как да започне. След това се обърна.

— Отскоро в практиката си имам необичаен случай. Мой пациент има семейни проблеми. Един от факторите е, че е бил

осиновен. Бил е изоставен като бебе и не знае нищо за истинското си семейство. Никога не е правил опити да го открие. Не съм сигурна, че знае какво точно трябва да направи.

Тя замълча за миг.

— Вижте — обади се професор Баунди. — Ако става дума за издирване на роднини...

Фрида го прекъсна.

— Случиха се някои неща и аз открих адреса на човек, за когото предположих, че може би е свързан с него. По принцип не се занимавам с такива неща, но отидох в къщата на този човек без предупреждение. — Внезапно Фрида усети вътрешен смут. — Малко ми е трудно да го обясня. Когато влязох в къщата, все едно попаднах в някакъв сън. Тук трябва да уточня, че вече бях ходила в къщата на Алън. Алън е пациентът ми. Когато влязох в другата къща, добих усещането, че вече съм била там. Двете къщи не бяха еднакви, но нещо в едната напомняше за другата.

Тя погледна към професор Баунди. Дали нямаше да я помисли за побъркана? Дали нямаше да ѝ се присмее?

— Как по-точно? — попита той.

— До голяма степен това беше просто усещане — започна Фрида. — И в двете къщи имаше доста затворени пространства. Къщата на Алън беше уютна, с множество малки стаи. Другата къща беше същата, още по-затворена, почти клаустрофобична, като че ли преграждаше светлината. Но имаше още по-странни съвпадения. И двамата държат дребни принадлежности в спретнати малки чекмеджета с етикетчета отпред. Нещо повече — с изненада открих, че и двамата имат страст към препарирани птици, които държат на показ. Алън има дребно препарирано синьо рибарче, а Дийн — препарирани ястреб. Всичко това ми се стори толкова необичайно, че не знаех какво да мисля.

Тя отново погледна към професор Баунди. Беше се облегнал назад със скръстени ръце и гледаше към тавана. Може би просто изчакваше да довърши?

— Както вече ви казах, усещах се като в сън — продължи Фрида. — Когато влязох в къщата на Дийн Рийв, се почувствах, сякаш и преди съм била там, както когато посещавах място, където си живял като дете. Осъзнавах, че вече си бил там, но не ти е ясно защо. И двете

къщи създаваха усещането за топло, закрито пространство. Както и да е. Стоях вътре с приятелката или жена му, когато се появи самият Дийн. За момент го помислих за Алън и реших, че води двойствен живот. После осъзнах, че Алън не само е бил изоставен като бебе, но че има близък, за чието съществуване не подозира.

— Бил е изоставен, *защото* е имал близък — уточни професор Баунди.

— Какво?

На вратата се почука и влезе жената, която я бе посрещнала на входа.

— Вече сядаме на масата, скъпи — каза тя. — Да им кажа ли, че идваш?

— Не — отвърна професор Баунди, без да я погледне. — Започвайте без мен.

— Можем да те почакаме.

— Излез.

Жената — очевидно съпругата на професора — погледна Фрида подозрително. Обърна се и излезе, без да каже нищо.

— И затвори вратата — провикна се Баунди. Вратата на кабинета се затвори тихо.

— Съжалявам — каза той. — Да ви предложи нещо за пиене? Имаме отворено шампанско. — Фрида поклати отрицателно глава. — Това, което исках да кажа, е, че когато майките на близнаци нямат пари да ги отглеждат, обикновено дават единия за осиновяване. А понякога просто го изоставят. — Баунди отново вдигна поглед към тавана, а след това се взря почти свирепо във Фрида. — А вие защо пътувахте чак до Кеймбридж, за да се срещнете с мен?

— Заради това, което ви разказах. Не можех да се отърся от чувството, което ме завладя, когато влязох в онази къща. Имаше нещо тайнствено, някаква магия, а аз не вярвам в магии. Ето защо се обадох на Дик Лейси, проучих фактите за вас и разбрах, че проявявате особен интерес към близнаци, които са израснали разделени. Аз, разбира се, знам, че тази тема е част от дебата за генетично унаследените и придобитите в резултат на външни фактори черти на характера. Чела съм материали по този въпрос. Но това, с което се сблъсках, излизаше извън рамките на науката и на здравия разум. То по-скоро напомняше

на сложна шарада^[1] на някаква психологическа игра, насочена срещу мен. Затова реших, че трябва да се консултирам със специалист.

Баунди отново се облегна назад.

— Да, аз наистина съм научен експерт — каза той. — Интересува ме ролята на генетичните фактори за изграждането на личността. Изследователите винаги са се интересували от близнаците, но проблемът е, че те имат еднакви гени и, общо взето, израстват в една и съща обществена среда. Това, което наистина бихме искали да направим, е да вземем двама еднояйчни близнаци, да ги оставим да бъдат отгледани в различна обществена среда и да видим какъв ще бъде резултатът. За съжаление, не ни е позволено да правим подобни експерименти. Но понякога, да, понякога, родителите правят това вместо нас, разделяйки близнаците си при раждането им. Тези еднояйчни близнаци са безценни от научна гледна точка. Генетичната им структура е еднаква, и ако се появят някакви различия, те се дължат единствено на средата, в която са израснали. Така че ние непрекъснато търсим точно такива близнаци и когато попаднем на тях, проучваме в детайли житейските им истории, правим им личностни тестове, медицински изследвания.

— И какво сте открили досега?

Баунди стана, отиде до една лавица и взе една книга.

— Написал съм ето това. По-точно в съавторство с друг колега, но идеите са мои. Трябва да я прочетете.

— Добре, но нека поговорим по темата в момента — каза Фрида.

Баунди постави книгата на писалището с особено благоговение, а после приседна на ръба му.

— Преди около двацетина години изнесох първия си доклад върху резултатите от нашите изследвания на конференция в Чикаго. В основата на доклада беше проучването на двацет и шест двойки еднояйчни близнаци, израснали разделени. Знаете ли каква беше реакцията на колегите?

— Не.

— Беше реторичен въпрос. Половината ме обвиниха в некомпетентност, а другата половина — в измама.

— Разкажете ми малко повече — помоли го Фрида.

— В един от изследваните от нас случаи единият близък живееше в Бристол, а другият — в Улвърхамптън. Когато се събират

отново в края на трийсетте си години, те откриват, че и двамата са били женени за жени на име Джейн, развели са се с тях и са се оженили за жени на име Клеър. И двамата имаха едно и също хоби — миниатюрна железница, и двамата си изрязваха купони от обратната страна на пакети със зърнени закуски, и двамата поддържаха мустаци и бакенбарди. В друг от случаите имаше две близначки, едната живееше в Единбург, а другата — в Нотингам. Едната работеше като рецепционистка в приемната на лекар, а другата — като рецепционистка в приемната на зъболекар. И двете предпочитаха да се обличат в черно, и двете страдаха от астма, и двете толкова се страхуваха от асансьори, че се изкачваха пеша по стъпалата дори и на много високи сгради. И прочее, и прочее. Когато изследвахме разнородни близначки, резултатите бяха съвсем различни.

— Тогава каква е била причината за негативната реакция?

— Някои от колегите психолози просто не ми повярваха. Нали знаете какво е казал Хюм^[2] за чудесата? Че е по-вероятно да се касае за измама, заблуда, човешка грешка и прочее, така че нещата трябва да се възприемат по този начин. И точно това беше тълкуванието на аудиторията. След като прочетох доклада си, присъстващите станаха и започнаха да коментират, че най-вероятно съм се заблудил и че близначките със сигурност са знаели за съществуването си. Или че изследователите са търсили прилики и са подбрали такива, които пасват най-много на изследването. Аргументът на опонентите беше, че в живота на всеки двама души често има необичайни неща, по които те си приличат.

— Аз самата бих изпитвала съмнения — отбеляза Фрида.

— Нима мислите, че аз не съм бил раздвоен? — отвърна Баунди.
— Проверихме всичко. Всеки от близначките е бил интервюиран от отделен психолог; проверихме всички събрани факти, отнасящи се до житейската история и обществената среда на всеки от участниците в изследването. Опитвахме се да поставим всичко под съмнение, но доказателствата бяха неоспорими.

— Щом са били неоспорими, какъв, по дяволите, е бил проблемът? — учуди се Фрида. — Да не би да са били използвани методи, свързани с телепатия и ясновидство, защото ако е така...

Баунди се засмя.

— Не, разбира се. Но вие сте психотерапевт. Вие сте убедена, че ние сме просто едни разумни същества, че можем да говорим за проблемите си и...

— Не е съвсем така...

Баунди продължи, все едно не я бе чул.

— Казват, че мозъците ни са като компютри. Ако това е вярно — а то не е — трябва да отчетем факта, че компютрите се произвеждат с инсталиран софтуер. Нещо като женска костенурка, която прекарва целия си живот в морето. Тя не се учи специално, наблюдавайки майка си, как да излиза на брега, там да снася яйцата си и да ги заравя в пясъка. По неизвестни за нас пътища определени неврони в мозъка ѝ се активират и костенурката знае какво трябва да направи. Моите научни изследвания по отношение на близнаците сочат, че голяма част от това, което изглежда като реакции към заобикалящата ги среда, като решения, взети по собствена воля, са просто активирани модели на поведение, които са генетично заложили в тях. — Баунди разпери дланите си като маг, който току-що е изпълнил сложен номер. — Ето това е. Въпросът е решен. Не е нужно да се тревожиш, че си се побъркал.

— Естествено — каза Фрида, но по нищо не личеше, че е удовлетворена от това, което беше чула.

— Проблемът е, че разделени близнаци се срещат все по-рядко. Социалните работници правят всичко възможно те да растат заедно, това е и целта на агенциите за осиновяване. Това, разбира се, е добре за близнаците, но не е добре за хора като мен. — Той се намръщи. — Но вие не отговорихте на въпроса ми. Защо поискахте тази спешна среща?

Когато Фрида отговори, умът ѝ сякаш бе на друго място.

— Разговорът ми с вас беше много полезен. Но има нещо, което трябва да свърша.

— Може би ще мога да ви помогна. Искате ли да разберете нещо повече за семейството на вашия пациент?

— Защо не? — отвърна Фрида.

— Моят екип има голям опит в откриването на тайни фамилни истории. Съвсем дискретно. През годините сме изградили множество неофициални контакти. Сътрудниците ми са в състояние да открият такива неща за нечий семейства, за които самите хора изобщо не

подозират. Нещо подобно на начина, по който вие сте открили изненадващ факт, само че по-систематизирано.

— Това би могло да ми е от полза — каза Фрида.

— Готов съм да ви помогна с каквото мога — увери я професор Баунди. Тонът му вече беше доста по-приветлив, почти приятелски. — Това ще бъде компенсация за нелюбезното ми отношение, когато пристигнахте. Дължа ви извинение, но вие дойдохте по средата на едно от тези отвратителни събития, като днешния коледен обяд, на които по традиция каним съседите. Знаете как е, най-неприятните дни в годината.

— Напълно ви разбирам.

— Сътрудниците ми очевидно няма да могат да се задействат, докато не свършат празниците. Както знаете, институциите във Великобритания няма да работят през следващите десет дни. Но ако ми дадете имената на тези двама братя, адресите им и още някои подробности, вероятно ще можем да проверим някои неща, когато се върнем на работа.

— Какви неща? — поинтересува се Фрида.

— Родословното им дърво — обясни професор Баунди. — А също и дали са имали работа със социалните служби, криминални досиета, кредитни проблеми. Информацията ще бъде предназначена само за вашите очи. Ние сме изключително дискретни. — Той взе книгата си от писалището и я подаде на Фрида. — Можете да я прочетете и ще разберете колко сме внимателни.

— Добре — каза Фрида и написа двете имена и адресите.

— Може и нищо да не излезе от цялата работа — предупреди я професорът. — Не мога да ви обещавам нищо.

— Не се притеснявайте.

Той протегна ръка към книгата.

— Нека ви я надпиша. Така поне няма да я продадете. — Написа нещо вътре и ѝ я подаде. Фрида прочете написаното.

— Благодаря ви — каза тя.

— Мога ли да ви поканя да обядвате с нас?

Тя поклати отрицателно глава.

— Наистина много ми помогнахте. Но бързам.

— Разбирам. Позволете да ви изпратя.

Баунди я придружи до входната врата, говорейки за колеги, които може би и двамата познаваха, за конференции, на които може би и двамата са присъствали. Той протегна ръка за довиждане, но се сети нещо.

— Разделените близнаци са интересно явление. Преди години описах в моя публикация случай с двама близнаци, единият от които беше починал в утробата на майката. Оцелелият близнак усещаше това, макар и да не знаеше какво се е случило. Като че ли скърбеше за нещо, за което не знаеше, че е съществувало и постоянно се опитваше да го възстанови.

— Как се отразява подобно нещо на живота на един такъв човек? — попита Фрида. — Той винаги се чувства незавършен. Как може да се справи с това?

— Не знам — отговори Баунди. — Но е важно да опита. — Той стисна ръката ѝ. — Надявам се скоро да се видим.

Баунди постоя, докато тя се качи в микробуса и колелата му потеглиха по чакълестата алея, разминавайки се на косъм от паркирания мерцедес на директора на колежа, където работеше професорът. След като затвори входната врата, той не се върна при гостите. Постоя, размишлявайки няколко минути, а после отиде в кабинета си и затвори вратата. Вдигна слушалката и набра един номер.

— Кати? Обажда се Сет. Какво правиш в момента? Виж, остави всичко и ела у нас. Когато дойдеш, ще ти обясня за какво става дума... Знаем, че е Коледа, но Коледа се празнува всяка година, а това нещо се случва веднъж в живота. — Той погледна часовника си. — След половин час? Чудесно. Ще те чакам.

Баунди затвори слушалката и се усмихна. От салона се чуваха гласове и звън на чаши.

---

[1] В конкретния случай: абсурдна измама, с която се създава привидно добро впечатление, за да се прикрие някаква неудобна истина. — Бел.прев. ↑

[2] Дейвид Хюм е шотландски философ, живял през XVIII в. Основните черти на неговото учение са скептицизмът и натурализмът. — Бел.прев. ↑

30

Фрида се качи в микробуса. Джоузеф спря радиото и я погледна в очакване.

— Да се махаме оттук — каза тя припряно. — И ми дай телефона си. Трябва да се обадя.

Но в разстояние на няколко мили нямаше обхват. Когато накрая сигналът се възстанови, Фрида поиска да спрат.

— Аз ще изпуша една цигара — каза Джоузеф и слезе от микробуса.

Фрида позвъни в полицейското управление.

— Искам да говоря с главен криминален инспектор Карлсън. Знам, че няма как да е там в събота, и знам, че няма да ми дадете домашния му номер, но ще ви оставя номера на този мобилен телефон, а вие му предайте да ми звънне веднага. Кажете му, че ако не ми се обади през следващите десет минути, ще позвъня в редакциите на вестниците и ще им предоставя информацията за Матю Фарадей, която той отказва да чуе. Предайте му дословно думите ми. — Жената отсреща започна да говори нещо, но Фрида я прекъсна: — Десет минути!

Тя погледна към Джоузеф. Той седеше спокойно отстрани на пътя под едно дърво с голи клони, приведено и изкривено от вятъра, който в продължение на десетилетия беше вилнял в тази равна местност. Небето беше покрито с купести облаци, а изораните ниви изглеждаха като замръзнало кафяво море.

Телефонът иззвъня.

— Ало. Фрида е.

— Какво ви прихваща?

— Трябва веднага да се видим. Къде сте?

— Вкъщи. Това е денят, който прекарвам с децата си. Не мога да изляза.

— Къде живеете?

Тя си записа адреса на листче хартия.

— Идвам веднага. — Отвори вратата си и извика Джоузеф.

— Прибираме ли се? — попита той, докато се качваше в микробуса.

— Може ли преди това да ме закараш на още едно място?

Карлсън живееше недалеч от Хайбъри Корнър във викторианска къща близък, разделена на няколко апартамента. Неговият апартамент беше на партера. Когато се изкачи по стъпалата до входната врата, Фрида погледна към прозореца и го видя да носи на ръце момиченце, което го бе обгърнало с ръце и крака като малка коала.

Появи се на вратата, все още с детето на ръце. Беше небръснат и носеше дънки и синя вълнена жилетка. Момиченцето имаше тъмноруси къдрици и пухкави голи крачета. То хлипаше, притиснало мократа си буза към гърдите му. Отвори едно окъпано в сълзи синьо око, погледна Фрида и после пак го затвори.

— Защо толкова се забавихте?

— Попаднах във футболен трафик.

— Не е най-подходящото време за посещение.

— Изобщо нямаше да съм тук сега, ако бяхте отговорили на обажданията ми.

Навсякъде из голямата дневна бяха разхвърляни детски играчки и дрехи. На дивана седеше момче, което гледаше анимационни филми по телевизията и ядеше пуканки. Много внимателно Карлсън свали от себе си дъщеря си и я сложи да седне до брат й. Плачът се усили.

— Само за няколко минути — каза той. — После ще ви заведе и двамата да плувате. Обещавам. Дай й малко пуканки, Майки.

Без да откъсва очи от екрана, момчето поднесе купата към сестра си, тя напълни шепата си и я изсипа в устата си. Късчета пуканки полепнаха по брадичката. Фрида и Карлсън отидоха в другия край на стаята, до големия прозорец, през който се виждаше Джоузеф, седнал в микробуса.

Карлсън застана малко зад Фрида, като че ли искаше да предпази децата си от нея.

— Е?

Фрида му разказа за събитията от последните няколко дни и докато тя говореше, Карлсън стоеше неподвижен и притихнал, а

изражението на лицето му от нетърпеливо стана съсредоточено. Когато тя приключи, той замълча за момент, а после взе мобилния си телефон.

— Ще трябва да намеря човек, който да гледа децата. Майка им живее в Брайтън.

— Бих могла аз да остана при тях — предложи Фрида.

— Вие идвате с мен.

— А какво ще кажете за Джоузеф?

— Кой е Джоузеф?

Фрида посочи към микробуса.

— Вие какво, да не сте се побъркали? — възмути се Карлсън.

— Той е мой приятел — успокой го тя. — Живее при един мой колега и се грижи за дома му. По професия е строителен работник.

Карлсън изглеждаше раздвоен.

— Гарантирате ли за него?

— Той е мой приятел.

Фрида излезе и отиде при Джоузеф.

— Прибираме ли се? — попита той отново. — Студено ми е и съм гладен.

— Налага се да постоиш при две малки деца вместо мен — каза тя.

Той не изглеждаше изненадан. Кимна в знак на съгласие и слезе от микробуса. Тя не беше сигурна дали я е разбрал.

— Може да се разтревожат. Просто — и аз не знам — дай им бонбони или нещо друго. Шофирането го поема друг.

— Аз съм баща — напомни й той.

— Ще се върна веднага щом мога.

Джоузеф изтри грижливо обувките си на входната изтривалка. Карлсън се появи, вече облечен и с чанта в ръка.

— Нека да ви представя на децата — каза той. — Майка им ще дойде тук след около час и половина. Благодаря ви за помощта. Майки, Бела, този човек ще се погрижи за вас, докато дойде мама. Бъдете послушни.

Джоузеф застана пред двете деца, които вдигнаха погледи към него. Бела отвори уста, готова да се разплаче.

— Аз съм Джоузеф — представи се той с лек официален поклон.

31

На вратата се позвъни. Дийн Рийв дори не извърна глава. Очакваше този звън. Стана и изтича по стълбите до горния етаж при Тери, която с несръчни движения боядисваше малката стая. Тя почти привършваше: оставаха ѝ още няколко квадратни фута. Той я погали по косата:

— Добре ли си?

— Че как иначе.

— Дано да е така.

— Казах, че съм добре. — Звънецът отново извъня. — Няма ли да отвориш?

— Те няма да си тръгнат. По-добре довърши това. Побързай.

Той слезе обратно по стълбите и отиде да отвори. Не беше, когото очакваше. На прага стоеше млада жена. Тя носеше фини очила без рамки, а кестенявата ѝ коса, вързана с няколко ластичета, падаше отпред на челото. Беше облечена с черно велурено сако, дънки и кожени ботуши до коленете. В ръката си държеше кожено куфарче. Жената се усмихна:

— Вие ли сте Дийн Рийв?

— А вие коя сте?

— Извинявайте за неочакваното посещение. Казвам се Кати Рипън и идвам при вас с едно предложение. Работя в един университет и в момента правим научно изследване, за което сме подбрали хора на случаен принцип. Необходимо е само да попълним заедно един въпросник. Това е просто обикновен личностен тест. Ще отнеме половин час от времето ви, може би малко повече. Ще ви помогна да го направите. А после, разбира се, ще получите компенсация за отделеното време. Работодателите ми ще ви платят сто лири. — Тя се усмихна. — И то само за попълването на обикновен въпросник. При това с моя помощ.

— Сега нямам време. — И той тръгна да затваря вратата.

— Моля ви! Няма да продължи много. Ще се погрижим да не съжбялявате.

— Той я измери с поглед и присви очи.

— Казах не.

— Какво ще кажете за сто и петдесет?

— За какво е всичко това? — попита той. — Защо точно аз?

— Вече ви казах, че подборът е на случаен принцип.

— Тогава защо сте толкова настоятелна? Идете и почукайте на вратата на съседите.

— Няма никаква уловка — увери го тя, въпреки че започваше леко да се притеснява. — Името ви няма да бъде цитирано в материалите по изследването. Правим проучване, свързано с типовете хора. — Тя бръкна в джоба си и извади голямо портмоне. Измъкна една карта и му я показа. На нея имаше снимка.

— Ето, вижте. Това е институтът, където работя. Ако искате, можете да се обадите на шефа ми. Или да разгледате уебсайта ни.

— Още веднъж ще ви попитам — защо точно аз?

— Тя отново се усмихна, този път малко колебливо. Обикновено парите решаваха въпроса, но сега не можеше да разбере какъв беше проблемът.

— Името ви беше в базата ни от данни. За нашето изследване ни трябват различни хора и едно от имената беше вашето. Сто лири за половин час. Няма за какво да се тревожите.

Дийн се замисли за момент. Загледа се в неспокойното изражение на жената, а после погледна над рамото ѝ нагоре и надолу по безлюдната улица.

— Добре, влезте.

— Благодаря.

За момент почувства как през тялото ѝ премина тръпка на безпокойство, но се овладя и прекрачи прага.

— Мисля, че не ми казвате цялата истина — каза той и вратата зад него се затвори със силно щракване.

* * *

Тъмно, много тъмно. Много тихо. Някъде капе вода. Сухият подут език облизва влагата от металната тръба. Шум от малки крачета. А дали тези дълги жълти зъби не се готвят да го разкъсат на малки парчета месо за храна на птиците? Той не бива да говори, не бива да изрича нито дума. Тялото му изгаря от студ, но той не бива да говори.

Стържене. Грухтене. Светлина в тъмното, която пари чувствителните му очи. Тихият глас на господаря. Не бива да говори. Не бива да издава нито звук. Дори не бива да диша.

Стържещ звук и още по-дълбока тъмнина.

О, не. О, не. Този звук не излизаше от него. Като пръхтене на диво животно. Като крясък на диво животно, което беше съвсем наблизо. Отново и отново. Нещо го драскаше и го буташе насам-натам, крещеше и пищеше с все сила. Пищенето го подлудяваше, ушите му щяха да се пръснат. Не бива да говори. Това беше тест и той трябваше да го издържи, защото провалеше ли се, това щеше да бъде краят.

Пищенето продължаваше. То беше вътре в него и извън него, изпълваше пространството и ехтеше, а той не можеше да избяга. Пръсти в ушите, тяло, свито на кълбо, глава върху камък, остри колена върху остри камъни, песъчинки в очите, пламтяща кожа. Внимавай, не издавай нито звук. *Имало едно време едно малко момче...*

* * *

Нещата не се случиха така, както Фрида очакваше. Не скочиха в колата и не потеглиха право към къщата. Вместо това час по-късно Фрида седеше в кабинета на Карлсън и даваше показания пред една униформена полицайка, а Карлсън стоеше отстрани намръщен. Отначало Фрида едва се владееше.

— Защо седим тук? — попита възмутено тя. — Не смятате ли, че нещата са спешни?

— Колкото по-скоро дадете показания, толкова по-бързо ще получим заповед за обиск и ще можем веднага да действваме.

— Нямаме време за това.

— Вие сте тази, която ни бави.

Фрида трябваше да си поеме дълбоко въздух, за да може да говори спокойно.

— Добре. Какво искате да разкажа?

— Говорете по същество — каза Карлсън. — Това, което ще разкажете, ще бъде предназначено за съдията, който трябва да подпише заповедта за обиск. Така че не се впускайте в подробности за сънищата и фантазиите на вашия пациент. Дори е по-добре да не ги споменавате.

— Това означава ли, че не трябва да казвам истината?

— Кажете тази част от истината, която ще бъде от полза за процедурата. — Той погледна към Ивет Лонг. — Готова ли си? — Тя му се усмихна и щракна химикалката. Фрида си помисли, че тя е влюбена в шефа си. Карлсън направи кратка пауза. — Предполагам, се готвите да кажете, че по време на терапевтичен сеанс пациентът ви Алън Декър е споделил нещо, които са ви накарали да заподозрете брат му Дийн Рийв в отвличането на дрън, дрън, дрън.

— Защо тогава сам не го продиктувате?

— Ако се впуснем в прекалено много подробности, съдията може да започне да задава неудобни въпроси. Ако намерим момчето, ще бъде без значение от кого сте получили информацията. Това, което ни трябва в момента, е съдебна заповед.

Фрида даде кратки показания, а през това време Карлсън кимаше с глава и тук-таме правеше някои уточнения.

— Достатъчно — каза той накрая.

— Ще подпиша каквото трябва — каза Фрида. — Само започнете да действате.

Ивет ѝ подаде документа със снетите показания, тя го подписа, подписа и копието отдолу.

— Сега какво трябва да направя? — попита Фрида.

— Вървете си вкъщи или правете нещо друго. Вие си решете какво.

— А вие какво ще правите?

— Аз и колегите ми продължаваме да работим по задачата. Ще чакаме съдебната заповед, която трябва да пристигне до час-два.

— Мога ли да помогна с нещо?

— Това да не ви е шоуспектакъл?

— Не е честно — каза Фрида с огорчение. — Нали аз ви разказах за всичко!

— Ако искате да присъствате на полицейски акции, ще трябва да започнете работа в полицията. — Той замълча за миг. — Извинете, не исках да бъда груб. Ще ви уведомя какво се случва веднага щом мога. Това е всичко, което мога да направя.

Когато се прибра вкъщи, Фрида се почувства като дете, което са измъкнали насила от киното пет минути преди края на филма. Отначало закрачи нагоре-надолу из хола. Цялото действие се развиваше на друго място. Какво можеше да направи тя? Позвъни на мобилния телефон на Джоузеф, но не получи отговор. Обади се на Рубен и той ѝ каза, че Джоузеф не се е прибрал. Тя напълни ваната с гореща вода и легна вътре, като потопа дори и главата си, опитвайки се да прогони всякакви мисли, но не успя. Излезе от ваната, обу някакви дънки и си облече стара риза. Имаше неща, които трябваше да уреди. Трябваше да направи някои планове за Коледа. От седмици отлагаше това, но беше крайно време да го свърши. Имаше записани часове с пациенти, които трябваше да преподреди. В момента обаче не беше в състояние да се заеме с нито едно от тези неща.

Тя си направи цяла кана кафе и изгълта голямо количество от него. Изведнъж се почувства като участник в психологически експеримент, имащ за цел да покаже как липсата на контрол и автономност води до силни, почти парализиращи симптоми на тревожност. Беше почти шест вечерта, навън беше паднал гъст мрак, когато на вратата се позвъни. Беше Карлсън.

— Има ли добри новини?

Карлсън мина забързано край нея.

— Питате дали беше там? Не, нямаше го.

Той взе чашата ѝ с недопито кафе и отпи глътка от него.

— Студено е — каза той.

— Ще ви направя прясно кафе.

— Не си правете труда.

— Трябваше и аз да дойда — каза Фрида.

— Защо? — попита Карлсън саркастично. — За да надникнете в шкафа, който сме пропуснали?

— Щеше ми се да видя поведението на Дийн Рийв.

— Държа се самоуверено, ако това имате предвид. Поведение на човек, който няма какво да крие.

— Освен това вече съм виждала къщата му. Щях да забележа, ако междуременно са направили някакви промени.

— За съжаление съдебната заповед не ни позволява да водим туристи.

— Почакайте — каза Фрида.

Тя наля останалото в каната кафе в друга чаша и го стопли в микровълновата печка. Подаде чашата на Карлсън.

— Искате ли нещо с кафето? Или в него?

Той поклати отрицателно глава и отпи от чашата.

— И така, това е всичко — каза Фрида.

— Този фоторобот, който направихме онзи ден. Реконструкцията на женско лице.

— Да?

— Още ли е у вас?

Настъпи мълчание.

— Не питам просто дали е у вас, а дали можете да ми го покажете.

Фрида излезе от стаята и се върна с принтираното лице. Сложи хартията на масата и я приглади с ръце.

— Малко е намачкана — каза тя.

Карлсън се наведе и разгледа отпечатания образ.

— Докато полицаите обръщаха всичко наопаки и го поставяха обратно на мястото му, аз се поразходих из спалнята им. Видях това на стената. — Той бръкна в страничния си джоб и извади малка фотография в рамка. Постави я на масата до принтираното лице.

— Да ви напомня за някого?

— Това е една и съща жена — възкликна Фрида.

— Да речем, че си приличат — Карлсън разтри силно лицето си с длан.

— Приликата е поразителна.

— Наистина ли мислите така?

— Разбира се.

Той я погледна мрачно.

— Това е жената, която Роуз си спомни — отбеляза Фрида.

— Роуз не си я спомни. Тя беше изправена пред сложен избор между поредица от женски образи, които накрая бяха ограничени до този тук. Но това не беше спомен.

— Това е същата жена. Разбира се, че е тя. Какво друго обяснение може да има?

— Не е нужно обяснение. Чрез серия от внушения една объркана млада жена посочва лице, което може би е видяла преди двайсет и две години, или може би е изникнало във въображението ѝ, или просто си го е измислила. По някаква случайност това лице прилича на лицето на жена, чиято фотография се намира в дома на човек, който донякъде е заподозрян в извършването на скорошно престъпление. Как мислите, дали това ще мине в съда?

Фрида не отговори.

— А на всичкото отгоре от Матю няма и следа. В пълния смисъл на думата. Няма дори влакънце. А и една от стаите беше току-що боядисана. Боята беше още влажна. Ако са го държали там, всяка следа от него е била заличена. Знаете ли какво си мисля? Мисля си, че момчето отдавна е умряло, а мен ме водят за носа из този свят на сенки и надежди. Ако това бяха родителите на детето, би било разбираемо. Но в случая вие манипулирате мен самия.

Фрида се взря във фотографията толкова напрегнато, че чак главата я заболя.

— Това е стара семейна снимка — каза тя.

— Възможно е.

— Вижте. — Фрида протегна ръка към снимката и закри с длан косата.

— Какво?

— Не виждате ли приликата? Дийн Рийв. А също и Алън. Сигурно е майка му. *Тяхната* майка.

Фрида започна да говори нещо тихо на себе си, като че ли размишляваше на глас.

— Какво си мърморите? — попита Карлсън. — Нищо не чувам.

— Спомняте ли си, когато ви споменах за вероятността да е била замесена жена? Джоана не би тръгнала с човек като Дийн Рийв. Но доверчиво би тръгнала с нея.

— Съжалявам — отвърна Карлсън. — Умът ми беше зает с други неща: провеждане на разследване, разпити, събиране на доказателства и всякакви други задачи. Има си правила. Трябва да се открият улики, веществени доказателства и прочее „дребни“ неща.

Фрида не му обърна внимание. Тя отново се вгледа във фотографията, сякаш очакваше да ѝ разкрие тайните си. — Дали е още жива? Не би трябвало да е много стара.

— Това ще го разберем — каза той. — Не е трудно за проследяване.

Фрида изведнъж се сети. — Децата ви добре ли са?

— Вече са при майка си, ако това ви интересува.

— Добре ли се е справил Джоузеф?

— Направил им е палачинки и им е изрисувал с неизтриваем маркер разни фигури по краката.

— Добре. А държите ли Дийн под наблюдение?

— И защо да го правим? — попита троснато Карлсън. — Той вече знае, че го подозираме.

— Искате да кажете, че няма да ви отведе при Матю, защото си мисли, че го следите?

— Точно така.

— Но ако са скрили Матю някъде, трябва да му осигуряват храна и вода.

Той сви рамене. Лицето му беше мрачно.

— Вероятно не е той. Ако пък е той, сигурно го е убил веднага. Ако не го е убил веднага, сигурно го е убил, след като сте почукали на

вратата му. А ако не го е направил... не му остава нищо друго, освен да стои и да чака.

Карлсън се наведе над Роуз, която бе седнала и разглеждаше внимателно фотографията. Кухнята ѝ беше малка и студена, а на тавана имаше кафяво петно. Стенният нагревател бръмчеше, а от някакъв кран капеше вода.

— Е? — попита той накрая.

Роуз вдигна поглед към него. Той с изненада забеляза колко бледа и деликатна беше кожата ѝ, с малки сини венички под повърхността.

— Не знам — каза тя.

— Но си мислите, че може би е тя? — Искаше му се да я хване за слабите рамена и да я разтърси.

— Не знам — повтори тя. — Не си спомням.

— Не ви светват никакви лампички?

Тя поклати безнадеждно глава.

— Бях малко момиче. Спомените вече са се изличили.

Карлсън се изправи. Гърбът го болеше, а вратът му се беше схванал.

— Естествено — каза той. — Какво ли друго бих могъл да очаквам?

— Съжалявам. Но нали не искате от мен да кажа нещо, което би ви подвело?

— Защо не? — И двамата се стреснаха от неговия внезапен остър смях. — Всички останали го правят.

Фрида седеше до масичката си за шах и разиграваше една от партиите на мача Белявски срещу Нън от 1985 г., описан в книгата ѝ за класически шахматни двубои. Филцовите фигури се движеха по дъската. Огънят гореше в камината. Часовникът отброяваше минутите. Пешките падаха, а цариците напредваха. Тя си мислеше за Дийн и Алън, с техните тъмнокафяви очи. Мислеше си за Матю, а в съзнанието ѝ се появяваше неговото весело, обсипано с лунички лице. Мислеше си за Джоана, с нейното нащърбено зъбче и смутена усмивка. Опитваше се да не чува техните тънки гласчета, с които

отчаяно зовяха майките си да отидат и да ги спасят. Имаше усещането, че пропада в пукнатините на шахматната дъска. Нещо, трябва да има нещо, което бе пропуснала, някое малко скрито ключе към тази голяма загадка. Ако успееше да разбуди мистерията, дори ужасите, които се криеха зад нея, щяха да бъдат за предпочитане пред пълната неизвестност. Тя си спомни как изглеждаха родителите на Матю на пресконференцията и техните сковани от ужас лица. Какво ли е да си на тяхно място? Тя си представи как лежат в леглото нощем и в мислите чуват сина си, който плаче за тях. Как ли са се чувствали родителите на Джоана — месец след месец, година след година, без всякаква вест за нея и без гроб, на който да носят цветя?

Посред нощ телефонът ѝ иззвъня.

— Спите ли? — попита Карлсън.

— Да — каза Фрида и зачака, стиснала в шепата си офицера, който току-що бе махнала от шахматната дъска.

— Смятам да отида на посещение при госпожа Рийв. Тя е в старчески дом в Бектън^[1]. Ще дойдете ли с мен?

— Значи е жива. Да, разбира се, ще дойда.

— Добре. Ще изпратя кола да ви вземе.

Преди години, когато беше още студентка, Фрида беше ходила до Бектън, за да види завода за светилен газ, който приличаше на гигантска развалина сред пустинята^[2]. Тя още пазеше снимката, която беше направила. Сега развалините ги нямаше; само един затревен хълм, образуван от токсични отпадъци, показваше къде е бил заводът. Всички стари и неугледни постройките бяха разрушени и сега на тяхно място се издигаха цели редици от къщи, построени през 80-те години, жилищни блокове, търговски центрове и фабрики от леката промишленост.

Дом за стари хора „Гледка към реката“ — името беше подвеждащо — беше голяма и модерна тухлена сграда на един етаж с вътрешен двор, в средата на който имаше малка, недобре поддържана морава, лишена от каквито и да било дървета и храсти. На прозорците бяха поставени метални решетки. Фрида си помисли, че сградата прилича на казарма. В прекалено затопленото фойе бяха наредени инвалидни колички, проходилки, бастуни. В голям керамичен съд бяха

сложени изкуствени цветя, а въздухът миришеше на боров освежител и на прясно приготвена овесена каша. Някъде се чуваше радио, но иначе беше много тихо. Стъпките им отекваха навсякъде. Вероятно възрастните хора в дома още спяха. В салона имаше само двама души: дребен кльошав мъж с гола глава и кръгли очила, които проблясваха на слънчевата светлина, и една жена с огромна оранжева наметка, с гипсова яка на врата и големи пухкави чехли на краката. На масите бяха сложени мозайки, които очакваха да бъдат наредени от обитателите.

— Стаята на госпожа Рийв е в тази посока. — Жената ги поведе по коридора. Косата ѝ беше металносива, подредена в твърди, еднакви къдрици. Ханшът ѝ се движеше мощно, прасците и ръцете ѝ под лактите бяха едри и силни, а устните ѝ стояха обърнати надолу дори когато се усмихваше. Името ѝ беше Дейзи^[3], но тя изобщо не приличаше на нежното цвете.

— Предупреждавам ви — каза жената, преди да отвори вратата, на чиято външна страна имаше малка шпионка. — Тя няма да ви разкаже много.

И се усмихна с обърнатите си устни. Те влязоха в малка квадратна стая, въздухът беше топъл и влажен и миришеше на дезинфектант. На прозореца имаше желязна решетка. Фрида беше поразена от оскъдната мебелировка. До такава степен ли се стесняваше хоризонтът на човека в края на дните му? Тясно легло, на стената картина на Моста на въздишките, лавица, на която имаше Библия в кожена подвързия, порцеланово куче, ваза без цветя и голяма фотография в сребриста рамка на сина, когото беше избрала да задържи. Във фотьойл до гардероба седеше фигура с широки рамене, облечена с бархетен пенъоар и плътни кафяви ластични чорапогащи.

Джун Рийв беше ниска, краката ѝ едва стигаха до пода, а косата ѝ имаше същия пепеляво риж цвят като на Алън и Дийн. Когато тя обърна главата си към тях, в първия момент Фрида не можа да види приликата със снимката ѝ. Лицето ѝ се беше разширило и сякаш беше изгубило формата си. Това, което бе останало от него, бе остра брадичка, малка набръчкана уста и кафяви очи — същите като на синовете ѝ, само че помътнели. Невъзможно беше да се определи възрастта ѝ. Седемдесет? Сто? Ръцете и косата ѝ изглеждаха млади; блуждаещият ѝ поглед и гласът ѝ — много по-стари.

— Имате посетители — каза Дейзи с висок глас.

— Какво ѝ е на ръцете? — попита Карлсън.

— Гризе си ноктите, докато пуснат кръв, затова ги бинтоваме.

— Здравейте, госпожо Рийв — каза Фрида.

Джун Рийв не отговори, само рязко повдигна раменете си. Те пристъпиха навътре в стаята и едва успяха да се поберат.

— Ще ви оставя — каза Дейзи.

— Госпожо Рийв? — обади се Карлсън. Той правеше гримаси и разтегляше устните си, като че ли ясната артикулация щеше да ѝ помогне да разбере смисъла на думите му. — Казвам се Малкълм Карлсън. Това е Фрида.

Джун Рийв обърна бавно главата си и закова избелелите си очи във Фрида.

— Вие сте майката на Дийн — каза Фрида, коленичейки до нея. — Дийн? Спомняте ли си Дийн?

— Кой се интересува? — Тя произнасяше думите неясно, с дрезгав глас, като че ли гласните ѝ струни бяха увредени. — Не обичам натрапници.

Фрида се вгледа в лицето ѝ и се опита да надникне зад бръчките, които времето беше оставило. Дали това лице е било там преди двайсет и две години?

Джун Рийв потърка бинтованите си ръце една в друга.

— Обичам чая си силен, с много захар.

— Безнадежден случай — изпъшка Карлсън.

Фрида се наведе по-близо до възрастната жена, от която се носеше кисел мирис.

— Разкажете ми за Джоана — каза Фрида.

— Това не е твоя работа.

— Джоана. Малкото момиченце.

Джун Рийв не отговори.

— Вие ли я отвлякохте? — попита Карлсън с рязък тон. — Вие и синът ви. Разкажете ни за това.

— Така няма да стане — възрази Фрида и поде с кротък тон: — Беше пред сладкарницата, нали?

— Защо съм тук? — попита старицата. — Искам да си отида вкъщи.

— Бонбони ли ѝ дадохте?

— Лимонада — каза тя. — Желирани бонбони.
— Това ли й дадохте?
— Кой се интересува?
— После я качихте в кола — продължи Фрида. — Заедно с Дийн.
— Ти била ли си непослушно малко момиче? — На лицето ѝ се появи нещо като зловна усмивка. — Била ли си непослушна? Напикавала ли си се? Хапала ли си със зъби? *Непослушна*.
— Джоана непослушна ли беше? — попита Фрида. — Джун, разкажете ни за Джоана.
— Искам си чая.
— Тя ухапа ли Дийн? — Последва кратка пауза. — Той уби ли я?
— Чаят ми. С три бучки захар. — Лицето ѝ се сгърчи, сякаш всеки миг щеше да се разплаче.
— Къде скрихте Джоана? Къде е погребана?
— Защо съм тук?
— Той веднага ли я уби, или я скри някъде?
— Аз го увих в хавлиена кърпа — каза тя с войнствен тон. — Някой го е намерил и го е взел. Кой сте вие, че да ме съдите?
— Тя говори за Алън — каза тихо Фрида на Карлсън. — Той е бил намерен увит в хавлиена кърпа в малък парк в жилищен квартал.
— Кой сте вие? Не съм ви канила тук. Защо не си гледате работата? Правите ми се на невинни.
— Къде е тялото ѝ?
— Искам си чая, искам си чая. — Тя извиси глас. — Чай!
— Синът ви, Дийн.
— Не.
— Дийн е скрил някъде Джоана.
— Нищо няма да ви кажа. Той ще се грижи за мен. Душите като хрътки. Нахалници. Извратеняци!
— Тя изпадна в истерия — Дейзи се беше появила на вратата. — Повече нищо няма да измъкнете от нея.
— Предполагам. — Фрида се изправи. — Ще я оставим да си почива.
Те излязоха от стаята и тръгнаха по коридора.
— Някога да е споменавала за момиче на име Джоана? — попита Карлсън.

— Тя е доста затворена — каза Дейзи. — Повечето време прекарва в стаята си. Не говори много-много, освен когато се оплаква. — Тя направи гримаса. — Много я бива за това.

— Някога да сте забелязвали, че се чувства виновна за нещо?

— Тя? По-скоро изпитва гняв. Смята, че я тормозят.

— За какво по-точно?

— Нали чухте. Не обича хората да ѝ се натрапват.

Тръгнаха към изхода. Карлсън мълчеше.

— Е, какво смятате? — не се стърпя Фрида.

— Какво да смятам? — отвърна Карлсън с горчивина. — Имаме жена, която се опитва да възстанови в съзнанието си лице отпреди двайсет и две години. Имаме еднояйчен близък, обсебен от тревожни сънища и фантазии. А сега имаме жена с Алцхаймер, която ни говори за лимонада.

— Имаше и смислени неща във всичко, което тя каза, макар и откъслечни.

Карлсън блъсна входната врата с такава сила, че тя се тресна.

— Откъслечни. О, да. Просто фрагменти! Тук и там някоя глупост, бледи спомени, необичайни съвпадения, странни усещания, интуитивни предположения. До това се свежда целият случай. Той може да срине кариерата ми, както се е случило с разследващия изчезването на Джоана преди двайсет и две години.

Излязоха на студа и се спряха.

— Добро утро — поздрави ги Дийн Рийв. Той бе току-що избръснат, а косата му бе сресана назад. Усмивваше им се приятелски. В това се криеше и някакво предизвикателство.

Фрида не успя да каже нищо. Карлсън кимна отсечено.

— Как е мама днес? — Той вдигна ръката си, в която държеше кафяв хартиен плик с мазни петна. — Нося ѝ понички. В неделя винаги яде понички. Апетитът е единственото нещо, което не е изгубила.

— Довиждане — каза Карлсън дрезгаво.

— Сигурен съм, че отново ще се видим — каза Дийн любезно. — По един или друг начин.

И разминавайки се с тях, той намигна на Фрида.

[1] Квартал в Източен Лондон, община Нюхам, разположен на река Темза. — Бел.прев. ↑

[2] Най-големият завод за производство на светилен газ в Европа, намиращ се в Бектън, затваря врати през 1969 г., когато Великобритания започва да се снабдява с природен газ от Северно море. — Бел.прев. ↑

[3] Англ. *daisy* — маргарита. — Бел.прев. ↑

На следващата сутрин, малко след десет, Фрида седеше в кабинета си. Алън закъсняваше. Нима това беше изненада? След всичко, което бе научил за себе си и за нейното измамно поведение, нима очакваше той да продължи да идва при нея? Единият психотерапевт се беше отнесъл небрежно с него, а другият го беше измамил. Какво щеше да прави сега? Може би щеше да се откаже от терапията? И щеше да бъде съвсем логично. А може би щеше да подаде жалба. Отново. Този път последствията сигурно щяха да бъдат доста по-лоши. Фрида се замисли върху това, но засега не можеше да го приеме насериозно. Очакваше събитията да се развият след известно време. За момента си даваше сметка, че бе поела в грешна посока. Беше лежала будна цяла нощ, отброявайки часовете. В мигове на безсъние тя просто ставаше, обличаше се, излизаше от къщи и бродеше по пустите улици. Този път обаче остана да лежи в леглото и прехвърляше в ума си онова, което беше казал Карлсън. Той беше прав. Това, което тя му беше предложила, бяха сънища и откъслечни сцени или образи, които бяха подобия, но не реални спомени. Защото тя се занимаваше именно с това: нещата, които ставаха в умовете на хората; нещата, които правеха хората щастливи или нещастни, или всяваха страх в душите им; връзките, които те самите правеха между отделните събития и които нерядко ги отвеждаха в царството на хаоса и кошмарите.

В случая обаче имаше и нещо друго. Някъде, неизвестно къде, беше скрит Матю. Или трупът на Матю. Вероятно го бяха убили най-много час след отвличането му. Това сочеше статистиката. А ако все пак беше жив? Фрида се насили да мисли за това, все едно че насила гледаше към слънцето, колкото и силно да боляха очите от блясъка му. Как ли се е чувствал онзи, другият криминален инспектор. Танър? Дали е стигнал до момент, в който се е надявал да открие трупа на Джоана? Просто за да узнае истината. Долу на входа се позвъни и Фрида натисна копчето, за да отвори на Алън.

Вече пред вратата на кабинета, той влезе както обикновено и седна на обичайното си място. Фрида се настани срещу него.

— Извинете — каза той. — Мотрисата спря в тунела на метрото за цели двадесет минути. Нищо не можех да направя.

Алън мърдаше неспокойно в креслото си. Разтри очите си и прекара пръсти през косата си. Мълчеше. Фрида беше свикнала с това. Нещо повече — тя смяташе, че е важно да не нарушава тишината и да не я насища със собственото си бърбрене, макар че това можеше да бъде изнервящо. Тишината сама по себе си можеше да бъде форма на общуване. Имаше случаи, когато беше седяла с някой пациент десет или двайсет минути, преди той да проговори. Тя дори си спомни за един въпрос, който я измъчваше по време на стажа ѝ: ако пациентът заспи, трябва ли да го събуди? Не, бе отсякъл личният ѝ ръководител; да си заспал било форма на изразяване. Тя и досега не беше съгласна с твърдението му. Ако това беше начин на общуване, то тогава той беше скъп и неефективен. Фрида бе стигнала до извода, че деликатното „побутване“ с нищо не нарушаваше връзката между терапевт и пациент по време на сеанса. Тъй като Алън продължаваше да мълчи, тя реши, че този път му трябва леко „побутване“.

— Когато някой не иска да говори, понякога причината е, че има твърде много за говорене и му е трудно да прецени откъде да започне.

— Просто съм уморен — каза Алън. — Имам проблеми със съня. Върнах се на работа, но в някои дни отново ми се налага да си взимам отпуск и това ме затормозява.

Последва ново мълчание. Фрида беше объркана. Игрички ли играеше Алън? Наказваше ли я с мълчанието си? Почувства раздразнение: сега беше моментът да покаже как се чувства, след като вече знаеше кой е, а не да се стеснява да сподели мислите си.

— Това ли е истинската причина? — попита Фрида. — Нима ще се преструваме, че нищо не се е случило?

— Моля?

— Знам, че това, което узна, ще ти се отрази по някакъв начин. Чувстваш се все едно светът ти се е преобърнал.

— Е, не съм чак толкова зле — отвърна Алън, видимо озадачен. — Но вие как разбрахте? Кари ли ви се обади? Нима е действала зад гърба ми?

— Кари ли? Мисля, че има някакво недоразумение. Какво става?

— На моменти паметта ми се губи. Мислех, че за това говорите.

— Как така ти се губи паметта?

— Купил съм цветя на Кари и съм поръчал да ѝ бъдат доставени вкъщи, но изобщо не си спомням такова нещо. Какво означава това? Трябва по-често да правя такива жестове. Но защо не си спомням нищо? Вероятно това е признак, че полудявам, нали?

Фрида не отговори веднага. Не откриваше смисъл в думите му. Все едно че с Алън говореха на различни езици. Дори по-лошо: тя имаше усещането, че нещо някъде не беше както трябва. Изведнъж ѝ хрумна една мисъл, която сякаш се стовари отгоре ѝ. Трябваше ѝ време, за да се успокои и да говори, без гласът ѝ да трепери.

— Алън — каза тя, а гласът ѝ като че ли идваше отдалеч. — Спомняш ли си, че в събота вечерта дойде у нас?

Той беше шокиран.

— Аз? Не, изобщо не съм идвал.

— Твърдиш, че не си идвал у дома?

— Аз дори не знам къде живеете. Как бих могъл да дойда? Какво става? Това не бих го забравил. Цялата вечер си бях вкъщи. С жена ми гледахме филм, поръчахме си храна отвън.

— Извинявай за момент — каза Фрида с възможно най-спокоен тон. — Трябва да...

Тя излезе и отиде в банята. Надвеси се над мивката. Повдигаше ѝ се. Няколко пъти пое бавно и дълбоко въздух. Пусна студения кран и остави водата да се стича по пръстите ѝ. Отново си пое дълбоко въздух. Спря крана. Върна се в кабинета. Алън я погледна загрижено.

— Добре ли сте?

Тя седна.

— Не полудяваш, Алън. Но все пак, да уточним: след последния ни сеанс тук не си се опитвал да се свържеш с мен, за да поговорим за нещо, което те измъчва?

— Вие някаква игра ли играете? Защото, ако е така, нямате право да се отнасяте с мен по този начин.

— Моля те.

— Добре — каза Алън. — Не съм правил никакъв опит да се свържа с вас. Сеансите са достатъчно изтощителни.

— Налага се да прекъснем за малко. Съжалявам. Би ли почакал отвън за няколко минути, а после ще продължим сеанса.

Алън стана от креслото.

— Но какво става? Какво, по дяволите, смятате да правите?

— Трябва да проведе телефонен разговор. Спешно е.

Тя почти изблъска Алън през вратата, изтича до телефона и позвъни на мобилния на Карлсън. Знаеше, че няма да е лесно и докато му обясняваше какво се е случило, разговорът ставаше все по-труден.

— Как сте допуснали това? Сляпа ли сте? — избухна Карлсън.

— Знам, знам. Но те са еднояйчни, абсолютно еднакви. И той сигурно е видял брат си. Беше облечен като него. Или почти като него.

— Но защо го е направил? С каква цел?

Фрида си пое дълбоко дъх и му обясни.

— Исусе! — изстена той. — Какво му казахте?

— Казах му това, което беше длъжен да узнае. Имам предвид, което Алън беше длъжен да узнае.

— Значи сте му казали всичко?

— Дори повече — отвърна Фрида. Тя чу шум от другата страна на линията. — Какво беше това?

— Това беше моят ритник по бюрото. И така, казали сте му в какво го подозирате. Как можахте да го направите? Не гледате ли пациентите си? — Чу се още един ритник. — Значи е знаел, че идваме.

— Със сигурност е бил подготвен. Освен това мисля, че е изпратил цветя на съпругата на Алън. Някой го е направил. Предполагам, че е бил той.

— С каква цел?

— За да покаже кой владее положението.

— Това вече го знаем. Той. Ще трябва да направим всичко възможно да го докараме тук. А също и тази негова съпруга или приятелка.

— Той си играе с нас.

— Ще видим тази работа.

Сет Баунди позвъни на мобилния телефон на Кати Рипън. Почака, докато се включи гласовата поща. Остави ново съобщение, въпреки че то гласеше същото като предишните му съобщения: *обади ми се веднага*. Прегледа отново електронната си поща, за да се увери, че не му е изпратила имейл през изминалите няколко минути, откакто за последно я бе проверил. Прегледа и спама, в случай че съобщението ѝ се беше озовало там. Почувства раздразнение. Не можеше да съсредоточи мислите си. Какви ги вършеше тя?

Жена му почука на вратата на кабинета му и влезе, преди той да успее да ѝ каже, че е зает.

— Време е за обяд — каза тя.

— Не съм гладен.

— Мисля, че имаше намерение да се разходиш по магазините. Не си направил нито едно от нещата, които планираше да свършиш. От мен ли очакваш да купя подарък за сестра ти?

— По-късно ще го направя.

— Коледа е след три дни. В момента си във ваканция. Баунди отправи към жена си поглед, който я накара да се обърне и да затвори вратата след себе си. Този път позвъни на домашния телефон на Кати. Остави го да звъни продължително, но никой не отговори. Той се опита да си спомни: тя живееше в Кеймбридж, разбира се, но къде прекарваше празниците? Къде живееха родителите ѝ? Смътно си спомняше, че му беше разказвала за семейството си, но не я беше слушал внимателно. Въпреки това имаше нещо, което се беше набило в съзнанието му — нещо, свързано със сирене. Състезанието по гонене на пити със сирене в родния ѝ град. Той потърси в „Гугъл“ и веднага се появило множество статии за състезанието по гонене на пити със сирене, което се провежда всяка пролет на хълма Купърс Хил близо до Глостър^[1].

Сет позвъни на „Справки за телефонни номера“ и поиска номера на Рипън, не знаеше първото име, в Глостър. Оказа се, че има само

едно семейство с такава фамилия. Той набра номера. Обади се една жена. Да, тя била майката на Кати. Не, Кати я нямало. Възнамерявала да си дойде за Коледа, но още не била пристигнала. Не, не знаела къде е дъщеря ѝ. Сет Баунди затвори телефона. Първоначалното му раздражение се бе заменило с недоумение, но вече прерастваше в тревога. Онази жена, д-р Клайн, защо беше настояла да го види толкова спешно? Защо срещата не търпеше отлагане? Той беше толкова привлечен от идеята да изследва тази новооткрита двойка близнаци, че изобщо не се бе замислил върху тези въпроси. Какво беше направил? Поседя няколко минути, силно набърчил чело. После отново взе мобилния си телефон.

* * *

Стържещият звук отдавна беше изчезнал; не знаеше точно от колко време. Вече нямаше дни; всичко беше безкрайна нощ. По-рано, когато все още беше Матю, също имаше нощ, но тя настъпваше, когато майка му сядаше до него да му прочете приказка, преди да заспи. „Червената шапчица“, която беше изядена от вълка^[2]. „Хензел и Гретел“, които се загубиха в гората, а баща им не дойде да ги потърси. Бяха го стряскали различни шумове — пъхтене, сумтене, нищене, ръмжене, като ръждясала машина, която се е повредила и започва да се разпада. Изведнъж ужасните звуци бяха изчезнали и отново бе тихо. Чуваше само шумоленето в ъгъла, капещата вода и силните удари на сърцето си. Усещаше и отвратителния мирис на тялото си. Тялото му беше излязло извън него. Той лежеше в собствените си останки. Но беше сам. Беше спазил обещанието си. Не беше издал нито звук.

* * *

Фрида крачеше нагоре-надолу из кабинета си, докато Алън седеше и чакаше отвън. Тя не искаше да говори с него, преди да е дошъл Карлсън. Достатъчно грешки беше направила. Телефонът иззвъня и тя грабна слушалката.

— Фрида?

— Клои! Сега не мога да говоря. Ще ти звънна по-късно. Съгласна ли си?

— Не, не, не! Чакай. Баща ми заминава за Фиджи за коледните празници.

— Сега съм заета.

— Не ти ли пука? А аз какво ще правя? Надявах се мен да заведе някъде, а не празноглавата си приятелка. По Коледа ще стоя затворена като плъх в онази мухлясала дупка заедно с майка ми.

— Клои, нека да поговорим за това по-късно!

— Знаеш ли, че тук имам бръснач? Седя в спалнята и държа бръснач.

— Няма да позволя да ме изнудваш!

— Ти си моята *леля*. Искам да ме обичаш. Няма кой друг да ме обича. Той не ме обича. А майка ми — тя не е наред с главата. Ще се побъркам. Наистина ще се побъркам.

— Довечера ще намина у вас и ще си поговорим.

— А не може ли да дойдем при теб на Коледа?

— При мен?

— Да.

— Къщата ми е малка, не мога да готвя, няма да имам коледна елха. А освен това мразя Коледа.

— Моля те, Фрида. Не можеш да ме оставиш да гния тук.

— Добре, добре. — Би обещала всичко само за да я махне от телефона. — Сега излизам.

Фрида беше възхитена от Карлсън. Той беше в състояние да върши няколко неща едновременно: говореше настойчиво с някого в полицейското управление, даваше заповеди с ясен глас и отчетлив говор, а наред с това изведе нея и нищо неразбирация Алън от сградата и заедно се отправиха към колата му. Карлсън им отвори вратата.

— Бих искал вие и д-р Клайн да ме придружите. По пътя ще ви обясним всичко.

— Направил ли съм нещо? — попита Алън притеснено.

Фрида постави ръка на рамото му. Карлсън седна на предната седалка. Тя чуваше откъслечно изричаните от него команди: „Дръжте ги разделени“, а след това: „Искам да претърсят всеки инч от онази къща“.

Докато пътуваха, Фрида започна да говори на Алън с ясен и спокоен глас. Изпита странното усещане, че вече е разказвала същата история на същия човек, със същото лице. Неволно започна да ги сравнява. Как е могла да не забележи разликата? Израженията на лицата им си приличаха, но при Алън всяко нещо го връхлиташе като удар. По едно време той прошепна:

— Имам майка. И брат близък. Откога знаете?

— Отскоро. От няколко дни.

Той си пое дъх на пресекулки.

— Майка ми...

— Тя не си спомня нищо, Алън. Не е добре с паметта.

Алън погледна ръцете си.

— Той много ли прилича на мен?

— Да.

— Имам предвид *същият* ли е като мен?

Фрида разбра.

— Донякъде — каза тя. — Сложно е за обяснение.

Алън я погледна с остър поглед, какъвто рядко беше забелязвала у него.

— Интересът ви не е насочен към мен, нали? Не, разбира се. Вие ме използвате, за да се доберете до онова, което той отказва да ви каже.

За миг Фрида се почувства засрамена, но в същото време се зарадва. Той не хленчеше и не припадеше заради това, което току-що бе научил. Напротив, бореше се. Беше й ядосан. Това й хареса.

— Не е точно така. Можеш да разчиташ на мен. — Тя направи неопределен жест. — Но се случиха някои неща...

— Смятате, че той е извършил това, което аз само сънувах?

— Може би в някои отношения изпитвате едни и същи чувства — отвърна Фрида.

— Значи съм като него?

— Кой знае? — обади се Карлсън от мястото си и Алън подскочи. — Но бихме желали да дадете показания. Ще ви бъдем благодарни за съдействието.

— Добре.

Когато наближиха полицейското управление, на тротоара видяха група мъже и жени, някои от които държаха видеокамери.

— Тези какво правят тук? — попита Фрида.

— Стоят в очакване да „грабнат“ някоя новина. Като чайки, кръжащи над бунище. Ще заобиколим отзад.

— Той вътре ли е? — попита Алън неочаквано.

— Няма да ви се наложи да се срещнете с него.

Алън притисна лицето си в стъклото, като някое малко момче, вторачено в свят, който не разбира.

---

[1] Старинен град в Западна Англия, административен център на графство Глостършър. — Бел.прев. ↑

[2] Използвана е версията на Шарл Перо. — Бел.прев. ↑

Фрида седеше с Алън в малката стая. Чуваше се звън на телефони. Някой им донесе чай — хладък и с много мляко — и отново излезе. На стената имаше часовник, чиято голяма стрелка бавно отброяваше минутите на отминаващия следобед. Навън беше мразовито, със снежни отблясъци; вътре беше топло, въздухът беше застоял, а атмосферата — потискаща. Двамата не разговаряха. Мястото не беше подходящо. Алън постоянно вадеше мобилния телефон от джоба си и го гледаше. По едно време заспа. Фрида стана и се загледа през малкия прозорец. Видя една сглобяема постройка и един скипов подежник. Свечеряваше се.

Вратата се отвори и се появи Карлсън.

— Елате с мен. — Тя веднага забеляза изкривеното му от гняв лице.

— Какво е станало?

— Оттук.

Минаха през една просторна зала с обособени работни места, в която кипеше работа, звъняха телефони, водеха се разговори. В единия ѝ край се провеждаше работна среща. Спряха пред една врата.

— Вътре има един човек, когото трябва да видите — каза Карлсън. — Идвам след минутка.

Той отвори широко вратата. Фрида се канеше да попита нещо, но се спря. Присъствието на Сет Баунди бе толкова изненадващо, че за момент не можа да си спомни кой е той. Освен това изглеждаше различен. Косата му стърчеше нагоре, а вратовръзката му беше разхлабена. Челото му лъщеше от пот. Когато я видя, се изправи, но веднага след това седна.

— Извинете, нищо не разбирам — каза Фрида. — Какво правите тук?

— Аз просто исках да бъда добър гражданин — промълви той. — Аз просто изразих загриженост и начаса ме докараха в Лондон. Това наистина е...

— Загриженост? Каква загриженост?

— Една от моите сътруднички, занимаваща се с научното изследване, е изчезнала. Вероятно не е нищо сериозно. Тя не е малко момиче.

Фрида седна срещу Баунди. Подпря лакти между двамата и се втренчи в него. Очите му се стрелкаха неспокойно от лицето ѝ към прозореца и обратно. Когато проговори, тонът ѝ беше тих и твърд.

— Но защо тук? Защо сте в Лондон?

— Аз... — Той замълча и нервно прокара пръсти през косата си. Очилата на носа му се бяха изкривили. — Вижте, това беше такава добра възможност. Вие не сте учен. Тези обекти на научно изследване се откриват все по-рядко.

— Свързано е с адресите, нали? — досети се Фрида. Той облиза устните си и я погледна неспокойно. — Изпратили сте човек на адресите, които ви дадох.

— Тя трябваше само да установи първоначален контакт. Рутинна работа.

— И не можете да се свържете с нея?

— Не си вдига телефона — каза Баунди.

— Защо не ми казахте какви точно са намеренията ви?

— Това е просто рутинна работа.

— Коя е тази ваша сътрудничка?

— Катрин Рипън. Много е способна.

— И сте я изпратили там сама?

— Тя е психолог. Трябваше да проведе кратко интервю.

— Осъзнавате ли какво сте направили? — възмути се Фрида. — Не знаете ли кой е този човек?

— Как бих могъл да знам? — отвърна Баунди. — Помислих, че искате да запазите случая изпяло за себе си. Вие не ми казахте нищо за него.

На Фрида ѝ се прииска да изкрещи или да го удари, но се въздържа. Може би тя бе не по-малко виновна от него. Как бе пропуснала да предвиди какво ще направи той? Нали от нея се очакваше да бъде добра в разгадаването на мислите и намеренията на хората?

— Наистина ли нямате вести от нея?

Баунди като че ли не я чу.

— Нищо няма да ѝ се случи, нали? — Той говореше повече на себе си. — Не съм виновен. Тя ще се появи. Хората не изчезват просто така.

Карлсън изчака, докато се овладее. Не искаше да си изпуска нервите, нито да показва страха си. Гневът, слабостта и липсата на самообладание трябваше да минат на заден план. Влезе в стаята, затвори внимателно вратата и седна срещу Дийн Рийв, наблюдавайки го мълчаливо. Той толкова много приличаше на мъжа, който се бе возил в колата му, че в първия момент приликите засенчиха разликите. И двамата бяха възнисики, с яки мускули и широки плещи. Лицата им бяха кръгли, а косите им бяха пепеляво рижи, със зализан кичур на темето, в който се беше запазил едновременният им медночервен цвят — цветът на косата на Матю Фарадей и на момчето от фантазиите на Алън. И двамата имаха запомнящи се кафяви очи и кожа, обсипана с избелели лунички. И двамата носеха карирани ризи, макар че тази на Алън беше в сини и зелени цветове, докато на Дийн беше по-ярка. Ноктите и на двамата бяха изгризани; и единият, и другият имаха навика да поглаждат с длани бедрата си и да кръстосват краката си ту вляво, ту вдясно. Дори и начинът, по който хапеха долната си устна, беше един и същ. В тези прилики имаше нещо мистично; гледайки ги, човек се чувстваше, сякаш сънува странен и тревожен сън, в който нищо не беше поединично и всяко нещо приличаше на нещо друго. Но когато Дийн, сложил ръце на масата и наведен напред, отвори уста и започна да говори, Карлсън не видя никаква прилика с близнака му, въпреки че и двамата имаха леко приглушени гласове, лишени от високи тонове.

— Здравейте отново — каза той.

Карлсън постави пред себе си папката, която държеше. Отвори я, извади една снимка, обърна я и я сложи пред Рийв.

— Погледнете това.

Следеше внимателно изражението му, за да не изпусне и най-фината реакция. Не видя абсолютно нищо.

— Това той ли е? — попита Рийв. — Имам предвид момчето, което търсите.

— Не четете ли вестници?

— Не.

— Не гледате ли телевизия?

— Гледам футболните мачове. Тери гледа кулинарните предавания.

— Погледнете тук. Разпознавате ли това момиче?

Карлсън постави едновременната снимка на Джоана пред Рийв, който я разгледа в продължение на няколко секунди, а после сви рамене.

— Това „не“ ли означава?

— Коя е тя?

— Не знаете ли?

— Ако знаех, нямаше да питам.

Рийв не гледаше Карлсън, но и не се опитваше да избегне погледа му. При разпит някои хора се пречупват веднага. Други изпадат в стрес, потят се, заекват, говорят глупости. Карлсън бързо прецени, че Рийв не беше като тях. Той изглеждаше безразличен и като че ли дори му беше забавно.

— Нямате ли какво да кажете?

— Не сте ми задали въпрос.

— Виждали ли сте го?

— Зададохте ми същия въпрос, когато дойдохте у дома предишния път. Тогава ви отговорих. И сега ви отговарям същото — не съм го виждал.

— А случайно да знаете къде се намира?

— Не.

— Къде бяхте в петък, 13 ноември, около четири часа следобед?

— Повтаряте се. Отново ми задавате същия въпрос. И аз ще ви дам същия отговор. Не знам. Оттогава мина доста време. Може да съм бил на работа. Или вече съм бил у дома и съм си правел планове за почивните дни.

— Къде работехте тогава?

Рийв вдигна рамене.

— Не знам. Работя по малко тук, по малко там. Сам съм си началник. Така ми харесва. Никой не може да те води за носа.

— Опитайте пак, напрегнете паметта си.

— Може би тогава съм работил нещо у дома. Тери все ме кара да ремонтирам разни неща. Жени — знаете ги какви са.

— Значи същия ден сте ремонтирали нещо по къщата си, така ли?

— Може би да, а може би не.

— Господин Рийв. Ще разпитаме всичките ви съседи, всеки, който може да ви е видял през онзи ден. Защо не се опитате да бъдете малко по-конкретен?

Той почеса главата си с привидна сериозност.

— Нямаме много съседи. А и живеем доста затворено.

Карлсън се облегна назад и скръсти ръце.

— Има една жена на име Катрин Рипън, двайсет и пет годишна. За последно е била видяна преди три дни, когато е тръгнала от Кеймбридж, за да посети два адреса. Единият е бил вашият.

— Коя е тя?

— Тя е научен работник. Искала е да разговаря с вас във връзка с един изследователски проект и оттогава я няма.

— За какво е искала да разговаря с мен?

— Виждали ли сте я?

— Не.

— Ще разпитаме и съпругата ви.

— И тя като мен ще ви каже „не“.

— Заповедта ни за обиск на къщата ви все още е валидна.

— Вече я претърсихте.

— Още веднъж ще я претърсим.

На лицето на Рийв се появи едва доловима усмивка.

— Познавам това чувство. Гадно е, нали? Когато си загубил нещо и си толкова притеснен, че започваш да го търсиш на места, където вече си го търсил.

— Освен това ще прегледаме записите на всички възможни видеокамери. Ако е била във вашия район, ще разберем.

— Браво! — изсмя се Рийв.

— Така че ако имате нещо да ни кажете, по-добре е да го направите сега.

— Нямам какво да ви кажа.

— Ако ни кажете къде е момчето — продължи Карлсън — можем да постигнем споразумение. Можем да оставим нещата без последствие. А ако е мъртво, можете поне да сложите край на тази агония и да извадите родителите от мъчителното неведение.

Рийв измъкна от джоба си хартиена кърпичка и шумно издуха носа си.

— Имате ли кошче за боклук?

— Не и тук — каза Карлсън.

Рийв постави смачканата кърпичка на масата.

— Знаем, че сте действали от името на вашия брат близък. Защо сте го направили? — попита Карлсън.

— Нима? Аз просто изпратих цветя. — На лицето му отново се появи едва доловима усмивка. — Тя може би не получава достатъчно цветя. Жените обичат цветя.

— Мога да ви оставя в ареста — каза Карлсън.

Рийв си придаде замислен вид.

— Сега вероятно трябва да се ядосам. Бих могъл да кажа, че искам адвокат.

— Ако искате адвокат, можем да ви осигурим.

— Знаете ли какво всъщност искам?

— Какво?

— Бих искал чаша чай. С мляко и две бучки захар. И може би бисквита. Не съм претенциозен. Харесвам всякакви: ванилови, джинджифилови, със стафиди.

— Тук не е кафене.

— Но ако ме задържите тук, ще трябва да ме храните. Истината е, че претърсихте къщата ми и нищо не открихте. Доведохте ме тук и ме попитахте дали съм виждал това момче и тази жена. Казах ви „не“ и смятам, че с това приключихме. Но ако искате да стоя тук, ще стоя. Ако поискате от мен да стоя тук цяла нощ и цял предобед утре, ще го направя, и отговорът ми пак ще бъде „не“. Това не ме притеснява. Аз съм търпелив човек. Ходя за риба. Вие ходите ли да ловите риба?

— Не.

— Аз ходя по язовири. Забождам на кукичката тлъст червей, хвърлям въдицата във водата, сядам и чакам. Понякога ми се случва да седя по цял ден, а плувката така и не помръдва. Но аз пак съм доволен. Така че ще ми бъде приятно да поседя тук, да пия чая, който ще ми сервирате и да ям бисквитите, които ще ми поднесете с него, ако наистина желаете това. Но то няма да ви помогне да намерите момчето.

Карлсън отправи поглед над главата на Рийв, към часовника на стената. Загледа се в движещата си по циферблата стрелка. Почувства внезапно гадене и преглътна силно.

— Ще наредя да ви донесат кафето — каза той.

— Чай — напомни му Рийв.

Карлсън излезе, а вместо него в стаята за разпити се настани униформена полицайка. С бърза стъпка, почти на бегом, той излезе на двора отзад. По-рано това беше паркинг, но в момента там строяха допълнителна сграда. Вдиша на няколко пъти студения въздух, все едно че го пиеше. Погледна часовника си: беше шест часът. Времето сякаш го драскаше с нокти. От един осветен прозорец го гледаше лице на човек и той за момент си помисли, че това е лицето на мъжа, когото допреди малко беше разпитвал, но после осъзна, че всъщност беше Алън, неговият близък. Лицето се обърна в друга посока. Карлсън влезе обратно в сградата и каза на един полицай да занесе чай на Рийв, след което слезе надолу към стаята за разпити на приземния етаж, където бяха отвели Тери. Когато влезе вътре, тя тъкмо спореше с униформената полицайка насреща ѝ. Полицайката се обърна:

— Тя иска да пуши.

— Не, съжалявам — каза Карлсън. — В интерес на здравето и безопасността.

— Може ли да изляза навън и да изпуша една цигара? — попита тя.

— След малко. Първо да поговорим.

Той седна и я погледна. Беше облечена с дънки и лъскаво електриковозелено пилотско яке. Между ръба на якето и горната част на дънките се виждаше месеста бяла плът. Карлсън забеляза крайчеца на някаква татуировка. Нещо ориенталско. Насили се да се усмихне приветливо.

— От колко време сте заедно с него?

— За какво ви е да знаете? — попита тя.

— Малко семейна история.

Тя стискаше дланите си, масажираше пръстите си. Очевидно много ѝ се пушеше.

— Винаги сме били заедно, щом толкова се интересувате. Питайте, каквото имате да питате.

Карлсън ѝ показа снимката на Матю и тя я погледна, като че ли беше някаква безсмислена драсканица. Показа ѝ снимката на Джоана Вайн и тя я погледна с безразличие. Каза ѝ за изчезването на Катрин Рипън, но тя поклати отрицателно глава.

— Не съм виждала никого от тях.

Той я попита какво е правила на 13 ноември, но тя отново тръсна глава.

— Откъде да знам? — У нея имаше някаква инертност и непроницаемост. Карлсън почувства стягане в гърдите и надигащо се гневно нетърпение. Искаше му се да я раздруса, за да я накара да реагира.

— Защо боядисвахте стаята на горния стаж, когато дойдохме у вас?

— Имаше нужда от боядисване.

— С всяка изминала минута ситуацията става все по-сериозна — предупреди я Карлсън. — Но все още не е прекалено късно. Ако започнете да ни сътрудничите, ще направя всичко възможно, за да ви помогна — на вас и на Дийн — но трябва да ми подадете някаква информация.

— Не съм ги виждала.

— Ако е замесен съпругът ви и вие искате да го защитите, най-добрият начин да го направите е, като кажете истината.

— Не съм ги виждала.

Той не можа да я накара да каже нищо повече.

Карлсън намери Фрида в служебната закувалня. Отначало помисли, че тя пише нещо, но когато се приближи до нея, видя, че рисува. На една салфетка беше скицирала поставената пред нея полупразна чаша с вода.

— Хубаво е.

Тя вдигна поглед към него и той забеляза колко е уморена и колко бледа, почти прозрачна, бе кожата ѝ. Извърна очи, изпълнени с чувство на поражение.

— Виждате ли децата си на Коледа? — попита го тя.

— На Бъдни вечер за час-два и после на втория ден след Коледа^[1].

— Това е нещо, което трудно се понася.

Той сви рамене и замълча.

— Аз нямам деца — продължи Фрида, сякаш говореше на себе си. — Може би защото е трудно да чувстваш, че децата ти страдат. Мога да понасям душевната болка на пациентите си, но не съм сигурна, че бих могла да понеса душевната болка на собствените си деца.

— Не биваше да ви се ядосвам. Вината не е ваша.

— Напротив, бяхте прав. Изобщо не трябваше да му давам адресите им. — Той не реагира и тя продължи: — И така, никакъв напредък със семейство Рийв?

— Детектив Лонг е при Дийн Рийв в момента и повторно го разпитва за същото. Тя обикновено успява да накара хората да говорят. Но сега се съмнявам, че ще успее.

Той взе чашата с вода на Фрида и отпи от нея, а после избърса уста с ръкава си.

— Има хора — продължи той — които умеят да издържат на натиск. Когато влязох в стаята за разпити и седнах срещу него, веднага усетих, че той е точно такъв. Не се стряска от нищо.

— Искате да кажете, че се чувства в безопасност?

— Очевидно е така. Знае, че с пръст не можем да го пипнем. Въпросът е: защо?

Фрида почака. Карлсън взе отново чашата с вода, разгледа я, а после я остави обратно.

— Момчето е мъртво — каза той. А ако не е, скоро ще бъде. Няма да го намерим. Не ме разбирайте погрешно. Няма да се откажем. Правим всичко, което е по силите ни. Коледа е, те трябва да са с децата си, но всички работят усилено. Отново претърсваме всеки инч от къщата им. Отново тропаме на врати, където вече сме били. Ще открием всяка работа, с която Дийн Рийв е бил ангажиран през последната година, и ще проследим накъде ще ни отведе. Ще използваме всичките си служители, за да претърсим района с обучени кучета. Но вие самата сте виждали района с всички онези къщи с блиндиращи прозорци, стари складове и олющени жилищни блокове. В тях има стотици апартаменти и детето би могло да бъде във всеки един от тях — или пък на съвсем различно място. А може би най-добре би

било да търсим някое наскоро разкопано парче земя или тяло, носещо се по реката.

— Но смятате, че той го е извършил.

— Надушвам го — каза Карлсън, а в очите му блеснаха остри пламъчета. — Аз знам, че е той, а той знае, че аз знам. Затова му е толкова забавно.

— Той не се страхува от вас. Но защо? Как така?

— Защото се е отървал от уликите.

— А жена му? Тя казва ли нещо?

— Тя ли? — Той поклати глава с чувство на безсилие. — Тя е още по-костелив орех. Седи и те гледа, все едно че не разбира за какво ѝ говориш, и повтаря една и съща фраза отново и отново. Със сигурност той е доминиращият, но няма начин тя да не знае нещо. Предполагам, че тя е постъпила с Матю така, както майката на Дийн Рийв е постъпила с Джоана: примамила го е да се качи в кола. Но това е само предположение. Липсват всякакви улики.

— Абсолютно нищо?

— Е, вече разполагаме с нова нишка — каза той мрачно. — Кати Рипън. Отива да се срещне с него и изчезва. Разпитваме родителите ѝ, приятелите ѝ, всеки, който може да я е видял. Задействали сме пълно разследване. Ще прегледаме и записите от видеокамерите, за да видим дали са я заснели в района. Ако видите как медиите представят възможностите за видеонаблюдение, ще си помислите, че на всеки ъгъл са монтирани камери и нищо не остава незабелязано, но това съвсем не е така. Понякога си мисля, че дните и седмиците, които минават в проследяване на видеозаписите, по-скоро спъват, отколкото улесняват работата на разследващите. — Той погледна часовника си и направи гримаса. — Все пак, ако през въпросния ден тя е отишла до Лондон, както твърди професор Баунди, би трябвало да са я заснели видеокамерите на Кингс Крос или Ливърпул стрийт^[2] и тогава можем да я проследим оттам. Има промеждутък от време от момента на тръгването ѝ от Кеймбридж след разговора им по телефона и момента, в който започнахме претърсването на къщата на Рийв по-късно същия ден.

— Какво става с Алън?

— Детектив Уелс снима показанията му в момента. Както знаем, другият адрес, който Кати Рипън е трябвало да посети, е бил неговият.

— По-добре да го изчакам. Ще го придружа до дома му.
— Благодаря. Върнете се след това.
— Не работя за вас.
— Бихте ли се върнали след това? — Но веднага развали ефекта с думите: — Така повече ли ви харесва?
— Не особено. Но ще се върна, защото искам да ви помогна.
— Разбирам — каза Карлсън с горчивина. — Е, ако другите методи не проработят, с вас могат да споделят какво са сънували.

---

[1] Във Великобритания и бившите британски колонии вторият ден след Коледа (26 декември) е официален празник, на който се раздават дребни подаръци и парични суми на служителите. — Бел.прев. ↑

[2] Големи железопътни гари съответно в Североизточен и Централен Лондон. — Бел.прев. ↑

Когато Фрида предложи на Алън да го придружи до дома му, той не отговори. Гледаше я напрегнато.

— Алън? Обади ли се на Кари?

— Не.

— Можеш да й се обадиш, докато пътуваме.

— Няма да тръгна, преди да съм го видял.

— Имаш предвид Дийн?

— Моят брат. Моят близък. Моето друго аз. Трябва да го видя.

— Невъзможно е.

— Няма да тръгна, преди да съм го видял.

— В момента го разпитват.

— Прекарах първите четиресет години от живота си, без да знам нищо за семейството си, без дори да имам име, а сега научавам, че родната ми майка е все още жива и че имам брат близък, който в момента е на няколко крачки от мен. Как мислите, че се чувствам? Предполага се, че сте наясно с тези неща. Отговорете ми!

Фрида седна и се наведе към него.

— Защо искаш да го видиш?

— Не знам. Не мога просто за си тръгна, знаейки, че ни делят само няколко крачки.

— Съжалявам — каза Фрида. — Невъзможно е. Не точно сега.

— Добре. — Алън се изправи и пъхна ръце в джобовете на якето си. — Тогаваше отидем при нея.

— При нея?

— При майка ми. Тази, която е запазила брат ми, а мен ме е захвърлила.

— Затова ли искаш да го видиш? За да разбереш защо е предпочела него?

— Трябва да е имало някаква причина, нали?

— Вие сте били просто две бебета. А и тя няма да си спомни за теб.

— Трябва да я видя.

— Късно е.

— Не ме интересува, ако ще да е полунощ. Ще ми кажете къде се намира тя или аз сам ще трябва да я открия. По някакъв начин. Може би вашият приятел, полицейският инспектор, ще ми каже.

Фрида се усмихна и също се изправи.

— Аз ще ти кажа, щом толкова настояваш. Но се обади на Кари и ѝ кажи кога ще се прибереш, кажи ѝ, че си добре. Таксито ме чака.

— Ще дойдете ли с мен?

— Да, щом искаш.

Карлсън седеше срещу Дийн Рийв. На всеки въпрос, който му задаваше, той отвърщаше с бърз и кратък отговор, с неизменната лека усмивка на лицето. И така до безкрай — като игра на бейзбол с изхабена бухалка. Дийн наблюдаваше Карлсън. Той усещаше, че Карлсън едва сдържа гнева си, и долавяше неговото нарастващо безсилие.

По същия начин се беше държал и с Ивет Лонг — с тази разлика, че очите му през цялото време се плъзгаха по тялото ѝ и за свой ужас тя се беше изчервила.

— Той се подиграва с нас! — изфуча тя.

— Не му позволявай да те извади от равновесие — напомни ѝ Карлсън. — В противен случай той ще излезе победител.

— Той вече е победител.

— Сигурен ли си, че си готов за това? — попита Фрида.

Алън стоеше до нея, по-изплашен от всякога и готов да се разплаче.

— Ще влезете ли с мен?

— Ако наистина го искаш...

— Да. Моля ви. Аз не мога... — Той преглътна мъчително.

— Добре тогава.

Фрида го хвана за ръката, сякаш беше малко дете. Поведе го по коридора към малката стая, която майка му обитаваше. Краката му се тътреха, а пръстите на ръцете му бяха студени. Тя му се усмихна

окуражително, почука на вратата и я отвори. Алън пристъпи напред, дишайки тежко. За момент остана неподвижен, загледан във възрастната жена, която седеше приведена в креслото си. После отиде, препъвайки се, до нея и коленичи на пода.

— Майко? Мамо?

Фрида се обърна, за да не гледа ужаса и смирената молба, изписани на лицето му.

— Пак ли си бил непослушно момче?

— Не е той. Това съм аз. Другият.

— Ти винаги си бил непослушен.

— Ти си ме изоставила.

— *Никога, никога* не съм те изоставяла. Бих си откъснала езика, преди да те изоставя. Кой ти е наговорил тези глупости?

— Изоставила си ме. Защо си ме изоставила?

— Нашата малка тайна, а?

Седнала на леглото, Фрида наблюдаваше внимателно госпожа Рийв. Вероятно говореше за това, което тя и синът ѝ бяха сторили преди много години.

— Защо мен?

— Ти си едно лошо момче. Какво да те правим, а?

— Аз съм Алън. Не съм Дийн. Аз съм другият ти син. Твоят изгубен син.

— Носиш ли ми поничка?

— Трябва да ми кажеш защо си го направила. Имам право да знам. После ще си тръгна.

— Обичам понички.

— Увила си ме в тънка хавлиена кърпа и си ме изоставила на улицата. Можел съм да умра. Не те ли е било грижа?

— Искам да си отида вкъщи.

— Какво не си харесала у мен?

Госпожа Рийв го погали леко по главата.

— Ти, непослушен, палав Дийн. Няма значение.

— Що за майка си ти?

— Аз съм *твоята* майка, миличък.

— А знаеш ли колко много е загазил твоят скъпоценен Дийн? Направил е нещо много лошо. Нещо отвратително.

— Нищо не знам.

— Сега е в полицията.

— Нищо не знам.

— Погледни ме, погледни мен. Аз не съм Дийн.

— Нищо не знам.

Тя започна да се клати напред-назад в креслото си, напявайки монотонно думите, все едно че пееше приспивна песен:

— *Нищо не знам. Нищо не знам. Нищо не знам.*

— Майко — каза Алън. Той взе внимателно ръката ѝ, сгърчи лицето си и насила произнесе думата: — Мамо?

— Непослушен. Много непослушен.

— Никога не те е било грижа, нали? Дори не си се сещала за мен. Що за човек си ти?

Фрида стана и хвана ръката на Алън.

— Хайде, стига толкова — подкани го тя. — Трябва да се прибереш вкъщи. Мястото ти е там.

— Да — отвърна той. По лицето му се стичаха сълзи. — Права сте. Тя е просто една отвратителна старица. Тя не е моята майка. Аз дори не я мразя. Тя не означава нищо за мен. Абсолютно нищо.

Те седяха в таксито и мълчаха. Алън гледаше съсредоточено дланите си, а Фрида се взираше в падналия мрак. Снегът отново се сипеше, но този път се задържаше по улиците, по покривите и по клоните на чинарите. Щеше да бъде истинска бяла Коледа, помисли си Фрида, първата от много години насам. Спомни си как като дете заедно с брат си се спускаше с шейна по хълма близо до къщата на баба си. Студът щипеше бузите ѝ, снежинките полепваха по миглите ѝ, а тя крещеше с пълно гърло, докато шейната летеше надолу и всичко наоколо се сливаше в снежнобяла маса. Колко време беше минало, откакто за последно се беше пързалия с шейна, беше правила снежен човек и беше хвърляла снежни топки? Това я накара да се замисли и за друго: от колко време не беше виждала брат си? А родителите си? Целият ѝ детски свят беше изчезнал и на негово място тя си беше изградила свят, изпълнен с отговорности, с болката и нуждите на чужди хора, с правила и ясно очертани и добре пазени граници.

— Ето тук, вляво — каза Алън на шофьора и той спря таксито. Алън слезе и остави вратата отворена, но Фрида не го последва.

— Няма ли да влезете с мен? — попита той. — Не знам как да й кажа за това.

— На Кари?

— Ще ми се вие да й помогнете да разбере.

— Но, Алън...

— Нима не разбирате как се чувствам след всичко, което открих днес, и след това, което се случи? Аз трудно бих могъл да й обясня. Тя ще бъде шокирана.

— И смяташ, че ти е нужна моята намеса?

— Вие ще го направите както трябва, професионално. Можете да й разкажете това, което разказахте на мен, а и от вас то ще прозвучи някак си... успокоително.

— Ще тръгваме ли, или ще слезете тук? — попита шофьорът.

Фрида се поколеба. Тя погледна разтревоженото лице на Алън, снежинките, които танцуваха в светлината на уличната лампа, стелеха се по земята и се посипваха по пепеляво рижата му коса. Помисли си и за Карлсън, който чакаше в полицейското управление, ръмжащ от чувство на безизходица.

— Ти нямаш нужда от мен. Имаш нужда от нея. Разкажи й това, което знаеш и й кажи как се чувстваш. Дай й възможност да разбере. А утре ела при мен в единайсет и ще поговорим за това. — Тя се обърна към шофьора на таксито:

— Бихте ли ме закарали обратно в полицейското управление?

Фрида очакваше да намери полицейското управление тихо и пусто, с изгасени светлини. Но когато влезе вътре, навсякъде се чуваше тракане, шум от местене на метални столове, от отваряне и затваряне на врати, звън на телефони, далечни викове от гняв или страх, тропот на крака по коридора. Тя си помисли, че полицейските управления и полицейските участъци може би бяха най-оживени по Коледа, когато пияниците бяха по-пияни от всякога, самотниците потъваха в още по-дълбока самота, отчаяните и лудите минаваха отвъд предела си и цялата болка и грозота на живота изплуваха на повърхността. Все се случваше някой да се строполи пред вратата с нож, забит в гърдите, или с игла, стърчаща от вената, или пък жена с насинено лице и залитаща походка да се озове във фоайето, твърдейки, че той не е искал да я нарани.

— Някакъв напредък? — попита тя Карлсън, когато той дойде да я посрещне на рецепцията, въпреки че беше излишно да го пита.

— Времето изтича — отвърна той. — След това ще трябва да ги освободя. Те ще излязат победители. Никаква следа от Матю Фарадей, никаква следа от Кати Рипън.

— Какво се иска от мен?

— Нямам представа. Можете да поговорите с тях. Нали това ви е работата?

— Не съм магьосница. Не си служа с магии.

— Жалко.

— Ще поговоря с тях. По официален начин ли ще бъде?

— Официален?

— Вие ще присъствате ли, ще бъде ли записан разговорът?

— Вие как предпочитате?

— Искам да се срещна с тях насаме.

Дийн Рийв не беше уморен. Точно обратното — изглеждаше по-свеж от всякога, все едно черпеше сили от ситуацията. Придърпвайки стола си към масата, Фрида си помисли, че той очевидно се забавлява. Дийн ѝ се усмихна.

— Значи така, изпратили са ви да си поговорите с мен. Прекрасно. Една хубава жена насреща ми.

— Няма да говоря — поправи го Фрида. — Ще слушам.

— И какво ще слушате? Това ли?

Той започна да потропва с показалеца си по масата, с неизменната приятна, едва доловима усмивка на лицето.

— И така, оказва се, че имате брат близък — продължи Фрида.

Троп, троп-троп, троп.

— При това еднороден. Как се чувствате от този факт?

Троп, троп-троп, троп.

— Не знаехте, нали?

Троп, троп-троп, троп.

— Майка ви никога не ви го е казала. Какво е усещането да знаеш, че не си уникален? Да знаеш, че има още някои, които изглеждат като теб, говори като теб, мисли като теб? През цялото време сте си мислили, че сте единствен. — Той ѝ се усмихна приятно и тя продължи в същия дух. — Вие сте като клонинг. И никога не сте го знаели. Тя ви е държала в пълно неведение. Това не ви ли кара да се чувствате предаден? Или може би се чувствате като глупак?

Късият му дебел показалец отново затропа по масата, а очите му се приковаха в нея. Усмивката му си остана все същата, но Фрида почувства гнева му със сетивата си. Стаята се изпълни с напрежение.

— Плановете ви напълно се провалиха. Всички знаят какво сте извършили. Какво е усещането, когато онова, което си планирали тайно, изведнъж излезе наяве? Не трябваше ли той да бъде вашият син? Не беше ли това планът ви?

Потропването се усили. То арогантно отекваше в главата на Фрида.

— Ако сте се изживявали като баща на Матю, как можахте да го изложите на опасност? Длъжен сте да го защитавате. Ако ми кажете къде е, това означава, че ще спасите и него, и себе си. И ще контролирате поведението си.

Фрида знаеше, че той няма да проговори. Щеше да продължава да се усмихва кротко и да потропва с пръст по масата. Нямахше да се пречупи; щеше да бъде по-твърд от всеки, който влезеше и седнеше срещу него; щеше да го гледа, без да трепне и без да каже нито дума, и всеки път щеше да печели поредната победа, от която да черпи сили. Тя стана и се отправи към вратата, усещайки зад себе си подигравателната му усмивка.

Тери беше по-различна. Когато Фрида влезе в стаята, тя спеше, опряла глава на ръцете си, и похъркваше леко. Устата ѝ беше отворена и от нея се стичаше слюнка. Дори и когато се събуди, тя остана свлечена на стола си. Погледна Фрида със сънени очи и в първия момент като че ли не я позна. От време на време облягаше глава на масата, сякаш отново се готвеше да заспи. Гримът ѝ се беше размазал. По зъбите ѝ имаше червило. Косата ѝ беше мазна. Фрида не усети у нея страх или силен гняв, а само негодувание, че часове наред я държаха в тази гола и неприветлива стая. Тя искаше да се прибере в добре затоплената си къща, при котките си. Пушеше ѝ се. Беше ѝ студено. Беше гладна; храната, която ѝ бяха донесли, беше отвратителна. Беше уморена; лицето ѝ беше подпухнало, а очите ѝ бяха възпалени. От време на време обгръщаше с ръце едрото си тяло, сякаш за да се стопли от собствената си прегръдка.

— Откога се познавате с Дийн? — попита я Фрида.

Тери сви рамене.

— Откога сте женени?

— От сто години.

— Как се запознахте?

— Познаваме се още от деца. Сега може ли да изпуша една цигара?

— Ходите ли на работа, Тери?

— Каква сте вие? Не ми приличате на полицайка.

— Още тогава ви казах, че съм лекар.

— С мен всичко е наред. Лошото е, че съм тук.

— Винаги ли трябва да правите това, което Дийн ви нареди?

— Ужасно ми се пуши.

— Не е нужно да му се подчинявате.

— Точно така. — Тя се прозина насила. — Свършихте ли?

— Разкажете ни за Матю. Разкажете ни за Джоана и Кати. Това ще бъде смела постъпка от ваша страна.

— Не знам за какво говорите. Мислите си, че знаете неща от живота ми, но се лъжете. Хора като вас не знаят нищо за хора като нас.

В електронната ѝ поща имаше имейл от Санди. Беше го изпратил в един през нощта. В него ѝ пишеше, че се е опитал да не поддържа връзка с нея, но накрая разбрал, че това е невъзможно. Че до болка му липсва. Че не може да повярва, че повече няма да я види и да я държи в обятията си. Можело ли да се срещнат отново? Обясняваше, че заминава за Америка след няколко дни и иска да я види преди това. Че трябва да я види. *Моля те*, беше написал. *Моля те, Фрида, моля те.*

Фрида поседя няколко минути, втренчила поглед в писмото. После натисна бутона за изтриване. Стана и си наля чаша вино. Изпи я край камината, където се бе натрупала студена сива пепел. Беше два и половина през нощта, най-неподходящото време да си буден и изпълнен с копнежи. Тя се върна при компютъра и възстанови имейла от „кошчето“. През последните няколко дни Санди се беше превърнал в далечен спомен от миналото. Докато той непрестанно бе мислил за нея, тя бе обсебена от мисълта за изчезналото момче. Но сега, с този имейл, се върна копнежът за него и я обхвана непреодолима тъга. Ако той беше тук сега, тя щеше да му разкаже какво чувства. Той би я разбрал, както никой друг. Щеше да я изслуша внимателно, без да говори. Пред него тя би признала провал, съмнения, вина. Тя можеше да седи мълчаливо и той пак би се досетил какво ѝ е.

Затова му написа отговор: „Санди, ела веднага щом получиш това. Няма значение по кое време“. Тя си представи как би се почувствала, ако отвори вратата и види лицето му. После примигна и тръсна глава. Отново натисна бутона за изтриване, видя, че съобщението ѝ е изтрито, изгаси компютъра и се качи в спалнята си.

Три през нощта беше опасен час да се премислят нещата. Фрида лежеше в леглото си, вперила поглед в тавана. Мислите ѝ бяха ясни и съсредоточени, но в съзнанието ѝ се беше настанил мраз, все едно че се намираще на дъното на океана. Мислеше си за Дийн Рийв. И за

Тери. Как да проникне в мозъците им? Би трябвало да е способна да го направи. Фрида бе прекарала по-голямата част от съзнателния си живот седейки в стаи, където хората говореха, говореха, говореха. Понякога те произнасяха истини, които никога преди това не бяха произнасяли и не бяха признавали дори пред себе си. Хората лъжеха или си намираха оправдание, или се самосъжеляваха. Бяха гневни, тъжни или обезсърчени. Но когато говореха, Фрида умееше да използва казаното от тях и започваше на свой ред да говори, за да ги накара да потърсят смисъл в съществуването си или поне убежище, където можеха да оцелеят. Всички те бяха хора, които сами я намираха или някой ги изпращаше при нея. А как трябваше да подходи към хора, които не знаеха как да го направят? По какъв начин да се доближи до тях?

През последните години беше посещавала семинари, където бяха обсъждали темата за изтезанието. Защо тази тема излизаше на дневен ред? Какъв беше този необуздан интерес към нея? С какво привличаще хората? Може би нещо витаеше във въздуха? Дийн Рийв. Тя бе видяла лицето му, неговата едва доловима усмивка. Той нямаше да проговори, каквото и да му направиш. На изтезанието щеше да погледне като на триумф. А ти щеше да унищожис човешкото у себе си и всичките си морални ценности за нищо. Но Тери? Ако ти, Фрида Клайн, беше сама в една стая е Тери Рийв? За един час. Фрида си представи медицинските инструменти, скалпелите, клампите. Няколко жици, източник на електрически ток. Кука на тавана. Верига или въже. Вана с вода. Хавлиена кърпа. Фрида имаше медицинско образование. Тя знаеше как да причини истинска, нетърпима болка. Знаеше как се създава усещане за приближаваща смърт. Един час насаме с Тери Рийв без всякакви въпроси. Представяше си го като математическа формула. Нужната информация, x , е в главата на Тери Рийв. Ако се извърши съответната интервенция и x се измъкне от главата y , тогава Кати Рипън щеше да бъде открита и върната обратно на семейството y и щеше да живее живота, който заслужаваше. Да се извърши подобно нещо бе недопустимо. Но ако тя, Фрида, беше някъде на тъмно, завързана с жици, с тиксо на устата, какво би си помислила, ако някой друг седеше в стаята за разпити заедно с Тери Рийв и измъчван от угризения, се опитваше да убеди себе си, че има неща, които не бива да вършим. И така, този някой се радваше на лука да бъде хуманен,

докато тя, Фрида, или пък Кати, беше все още някъде на тъмно. Освен ако Тери Рийв наистина не знаеше нищо, или почти нищо. В такъв случай изтезанието щеше да бъде приложено, за да се измъкне *x*, което всъщност не беше там, и тогава следваше мисълта: *а може би не я изтезвахме достатъчно.*

Лесно е да направиш правилното нещо, за да спасиш някого, но дали тя би се решила да извърши недопустимото? Това бяха онези глупави мисли, които жужаха в човешкия мозък в три през нощта, когато нивата на кръвната захар бяха ниски. От обучението и от практиката си знаеше, че това беше времето, когато в главата на човек се пораждаха негативни, деструктивни мисли. Ето защо тя често ставаше нощем. Разходка навън, четене на евтин роман, гореща вана, чаша питие — всяко от тези неща беше много по-добро, отколкото да лежиш в леглото, измъчван от мрачни мисли. Този път обаче тя не стана. Насила остана да лежи и да разсъждава върху проблема. Най-вероятно всичко беше измислено от Дийн Рийв и сега беше заключено в съзнанието му. А тя не можеше да се добере до тази информация. Какво трябваше да направи? И тогава на Фрида ѝ хрумна една мисъл. Тя познаваше този род мисли: брилянтната идея, която те е осенила посред нощ, вече не е същата, когато се събудиш сутринта; тя вече е загубила блясъка си и в светлината на утрото изглежда глупава, банална и доста нелепа.

Вече се беше развиделило, когато тя излезе от вкъщи и тръгна на север през „Юстън Роуд“ и покрай „Риджънтс Парк“. Когато натисна звънеца на входната врата на Рубен, беше малко след осем. На прага се показа Джоузеф и Фрида усети миризма на кафе и на пържен бекон.

— Не си ли на работа? — попита го Фрида.

— Аз работя тук — каза Джоузеф. — И съм на работното си място. Влезте.

Фрида го последва до кухнята. Рубен седеше на масата, а пред него имаше недовършена закуска от бъркани яйца, бекон и пържени филийки. Той остави настрана вестника и погледна загрижено Фрида.

— Добре ли си?

— Просто съм уморена.

Тя се почувства неловко под погледите на двамата мъже. Прокара пръсти през косата си, като че ли в нея се беше заплело нещо, което не можеше да види.

— Не изглеждате добре. Седнете, — покани я Джоузеф.

Фрида седна на масата.

— Добре съм — отвърна тя, — не съм се наспала.

— Искаш ли да закусиш? — предложи ѝ Рубен.

— Не, не съм гладна. Ще си взема малко от твоята закуска. — Тя си взе пържена филийка от чинията на Рубен и започна да дъвче. Джоузеф сложи пред нея чиния и след няколко минути я напълни с яйца, бекон и пържени филийки. Фрида погледна към Рубен. Може би причината тя да изглежда зле беше, че той изглеждаше много добре.

— Вие двамата май чудесно се разбирате — отбеляза Фрида.

Рубен отпи голяма глътка кафе. Взе си цигара от пакета на масата и я запали.

— Да се живее с Джоузеф е много по-добре, отколкото да се живее с Ингрид — отвърна той. — И вероятно си съгласна, че това е подходящ начин да се справя с проблемите си.

— Не възразявам.

— Мисля си дали да не поканя Паз да излезем някъде.

— О, не, не го нрави.

— Не?

— Не. Но така или иначе Паз ще ти откаже, ако си толкова глупав, че да я поставиш в това неловко положение.

Джоузеф седна на масата. Той си взе цигара от пакета на Рубен. Фрида не се сдържа и се усмихна на лекотата, с която двамата общуваха. Рубен му подхвърли запалката си, Джоузеф я хвана и запали цигарата си.

— Не съм дошла да говорим за *твоите* проблеми — каза тя.

— Какво се е случило? — попита Рубен.

Фрида си взе парче бекон и го задъвка. Кога за последно беше яла? Погледна към Джоузеф.

— Рубен беше мой психотерапевт за известно време — каза тя. — Когато карах стаж си по психиатрия в клиниката му, правилата изискваха самата аз да се подлагам на психоанализа. Ходех три, понякога четири пъти седмично при него и говорех за живота си. Рубен знае всичките ми тайни. Или поне онези, които съм решила, че мога да споделя с него. Ето защо му беше трудно, когато се опитвах да се намеся и да му помогна. Все едно един баща да бъде поучаван какво да прави от разюзданата си дъщеря.

— Разюздана? — не разбра Джоузеф.

— Непокорна — обясни му Фрида. — С лошо поведение. Арогантна. Неконтролируема.

Рубен не каза нищо, но не изглеждаше ядосан. В стаята се стелеха облачета цигарен дим. Рубен и строителен работник от Източна Европа. Фрида не можеше да си спомни откога не беше стояла в толкова задимена стая.

— Когато психотерапията приключи — продължи Фрида — се чувстваш все едно напускаш дома си. Трябва ти време да започнеш да възприемаш родителите си като обикновени хора.

— Сега срещаш ли се с някого?

— Не. Но трябва.

— За приятел ли става дума? — попита Джоузеф.

— Не — поясни Фрида. — Когато психотерапевтът те попита дали се срещаш с някого, той има предвид колега психотерапевт. Приятели, приятелки, съпрузи — всички те идват и си отиват. Но твоят психотерапевт е винаги до теб.

— Звучиш ми ядосана, Фрида — каза Рубен.

Тя тръсна глава.

— Искам да ти задам въпрос — отвърна тя. — Искам да ти задам само един въпрос и след това си тръгвам.

— Питай, тогава — каза той. — Искаш ли да отидем на поусамотено място?

— Тук ми е добре. — Фрида погледна чинията си. Беше празна. — Ти повече от всеки друг си ме учил, че работата ми е да отгатвам какво се случва в съзнанието на пациента ми.

— Без съмнение това ти е работата.

— Не можеш да промениш живота на пациента си. Трябва да промениш отношението на пациента си към живота.

— Мисля, че това, на което съм те учил, беше с повече нюанси — отбеляза Рубен.

— А както би казал за това да използваш пациента като средство да помогнеш на някой друг? — попита го Фрида.

— Звучи доста странно.

— Но лошо ли е?

Преди да отговори, Рубен допуши цигарата си, изгаси я в една порцеланова чинийка и си запали нова.

— Това, разбира се, не е сеанс — започна той. — Но както ти е известно, когато пациентът ти зададе въпрос, нормално е да изкажеш предположение, че пациентът вече знае отговора и се страхува от него, поради което се опитва да прехвърли отговорността върху психотерапевта. Така че струваше ли си да извървиш целия път до Примроуз Хил, за да чуеш онова, което знаеш, че ще кажа?

— Имах нужда да го чуя казано на висок глас. Освен това ми предложихте чудесна закуска.

Фрида чу, че вратата се отвори и се огледа. Една изключително млада жена се появи в кухнята. Беше боса и облечена само в мъжки халат с няколко размера по-голям. Русата ѝ коса беше разрошена; тя изглежда току-що ставаше от сън. Жената седна на масата. Рубен улови погледа на Фрида и едва забележимо кимна на Джоузеф. Жената протегна ръка към Фрида.

— Аз съм София — каза тя с акцент, който Фрида не можа да определи.

— Както обикновено ли? — попита Алън. — Искате от мен да говоря.

— Не — каза Фрида. — Днес ще говорим за нещо конкретно. Ще говорим за тайните.

— Тайни има в изобилие. Оказва се, че повечето от тайните в живота ми са тайни, за които дори не съм знаел.

— Нямам предвид този вид тайни. Имам предвид тайните, за които ти *наистина* знаеш.

— За какво точно става дума?

— Ами, например, за тайните, които имаш от Кари. — Не ви разбирам.

— Всеки човек има тайни, дори когато е в най-близки взаимоотношения с някого. Хората имат нужда от лично пространство. Заклучена стая, бюро или просто едно чекмедже.

— Искате да кажете тайно чекмедже, където си държа порно списанията?

— И това също — отвърна Фрида. — Ти имаш ли тайно чекмедже, където си държиш порно списанията?

— Не, използвах го просто като клише.

— Клишетата съществуват, защото в тях се съдържа истина. Но дори и да криеш порно списания в някое чекмедже, това не е престъпление.

— Не държа порно списания нито в чекмедже, нито в кутия, нито заровени в градината. Не разбирам какво се опитвате да ме накарате да кажа. Съжалявам, че ще ви разочаровам, но нямам тайни от Кари. Напротив, казал съм й, че не бих се разсърдил, ако наднича в чекмеджетата ми, отваря електронната ми поща или преравя портфейла ми. Нямам какво да крия от нея.

— Нека тогава да не го наричаме тайна — каза Фрида. — Да се пренесем в друг свят и да го наричаме хоби. Много от мъжете имат хоби и си намират място, където да го практикуват. Имат свое

убежище, където да избягат от ежедневието. Ходят в бараката си и там изработват модели на самолети или строят Тауър Бридж от клечки за зъби.

— Говорите така, сякаш това са глупави занимания.

— Да кажем, че са безобидни. Опитвам се да разбера кое е мястото, което си е само твое. Имаш ли барака?

— Не разбирам какво целите с този въпрос, но да, двамата с Кари имаме барака. Аз сам я построих — тези дни я завърших. Там държим инструменти и разни неща в кутии. Заклучва се с ключ, който е закачен до вратата към задния двор и всеки от нас има достъп до нея.

— Ще се опитам да бъда малко по-точна, Алън. Това, което ме интересува, е, къде ходиш, за да си създаваш свое собствено пространство. Не ти поставям капан. Просто искам да отговориш на въпроса: имал ли си някога в живота си място, отделно от дома ти, където да отидеш, за да се занимаваш с хобито си или с нещо друго, което ти е приятно, или просто да бъдеш сам със себе си — някъде, където никой да не може да те намери?

— Да — каза Алън. — В юношеските си години имах един приятел — Крейг. Той имаше гараж, където държеше кола и мотоциклет; аз ходех там и двамата поправяхме мотоциклета му. Сега доволна ли сте?

— Точно това имах предвид — отвърна Фрида. — Чувстваше ли това място като убежище?

— Е, никой не ремонтира мотоциклета си във всекидневната.

Фрида си пое дълбоко въздух, давайки си вид, че не е забелязала язвителната забележка на Алън.

— Някое друго място?

— Когато бях деветнайсет — двайсетгодишен имах страст към двигателите. Приятел на мой приятел имаше работилница в едно от онези места под арките във Воксхол^[1]. Работих там едно лято.

— Чудесно! — възкликна Фрида. — Под арките. Гараж. Къде на друго място обичаше да ходиш, за да си далеч от вкъщи?

— Когато бях дете, посещавах един младежки клуб. Помещаваха се в нещо като колиба на края на жилищен квартал. Играехме тенис на маса. Но не ме биваше много.

Фрида се замисли за момент. Всичко това бе твърде конкретно и доста повърхностно и нямаше да я отведе доникъде. Допреди няколко

седмици Алън не знаеше, че има брат близък. Сега вече знаеше. Източникът беше замърсен, както би казал Сет Баунди. Неориентираността отстъпваше място на осъзнатото действие. Може би трябваше да го примами.

— Искам от теб да си представиш нещо — каза тя. — Споменахме за убежищата, от които човек има нужда. Някъде, където да се откъсне за малко от дома си. Искам да си представиш нещо. Представи си, че имаш някаква тайна. Че имаш нещо, което трябва да скриеш, но не можеш да го скриеш вкъщи. Къде би го скрил? Не разсъждавай с ума си. Мисли интуитивно.

Настъпи дълго мълчание. Алън затвори очи. После ги отвори и погледна Фрида с неспокойно изражение.

— Разбирам какво целите с тези въпроси. Те нямат нищо общо с мен, нали?

— Какво искаш да кажеш?

— Играете си с мен. Използвате ме, за да научите повече за него.

Фрида мълчеше.

— Вие ми задавате тези въпроси не за да ми помогнете, не за да вникнете и намерите решение на проблемите ми, а защото някой от отговорите може да ви подсказва къде да търсите онова дете. Нещо, което да съобщите в полицията.

— Прав си — каза накрая Фрида. — Може би не беше редно да го правя. Да, подходът ми наистина беше погрешен. Но си помислих, че ако нещо от онова, което кажеш, би могло да помогне, значи си струва да опитаме.

— Да опитаме? Ние ли? Мислех, че като ми задавате тези въпроси, ми помагате да се излекувам. Познавате ме. Бих направил всичко, за да може онова момче да се върне обратно вкъщи. Може да извършвате с мен вашите експерименти, съгласен съм. Такова малко дете! Но трябваше да ми кажете. По дяволите, трябваше да ми кажете.

— Не можех — обясни Фрида. — Ако ти бях казала, нямаше да има никакъв ефект — е, не че сега имаше. Това беше идея, породена от отчаяние. Трябваше ми спонтанната ти реакция.

— Вие ме използвахте — каза Алън.

— Да, използвах те.

— Значи полицията може да започне да претърсва гаражи и арки под железопътни линии.

— Да.

— И вероятно вече го прави.

— Предполагам — отвърна Фрида.

Последва нова пауза.

— Мисля, че приключихме — обади се Алън.

— Ще насрочим друг сеанс — каза Фрида. — Истински.

— Ще си помисля.

Двамата се изправиха сковано, като хора, тръгващи си от купон по едно и също време.

— Имам да направя някои неотложни коледни покупки, така че ще използвам остатъка от времето си — поясни Алън. — Оттук мога ли да стигна пеша до „Оксфорд стрийт“?

— На около десет минути път е.

— Хубаво.

Те отидоха до вратата и Фрида я отвори. Алън прекрачи прага и се обърна.

— Открих истинското си семейство, но какво от това? Оставаме си чужди.

— А ти какво по-точно искаш?

Алън се усмихна едва забележимо.

— Психотерапевт до мозъка на костите си! Мислих много. Това, което наистина искам, е същото, което понякога гледаме по филмите или четем в книгите: хората отиват на гроба на родителите си или на баба си и дядо си, сядат там и им говорят или просто размишляват. Е, майка ми е все още жива. Но може би ще ми бъде по-лесно да разговарям с нея, когато вече е мъртва. Тогава бих могъл да си представя, че тя е такава, каквато всъщност не е — човек, който би ме изслушал и би ме разбрал: човек, пред когото бих излял душата си. Ето това искам. А също и да легна край гроба и да разговарям мислено с предците си. Във филмите, разбира се, това най-често се случва в някое сенчесто гробище, разположено в подножието на планината или на друго живописно място.

— Всеки от нас се нуждае от семейство. — Фрида знаеше, че е последният човек, който има право да каже това.

— Звучи като написано на късметче, което си извадил от книжен фишек^[2] — каза Алън. — Точно сега му е времето.

[1] Квартал в Южен Лондон, известен с арките си под железопътните линии, тръгващи от гара Ватерло. През 90-те години в тези сводести помещения започват да се откриват гей клубове с различно предназначение. — Бел.прев. ↑

[2] Една от традициите по Коледа в Англия е отварянето чрез издърпване на двата края на книжен фишек с дребни подаръчета и пожелания. — Бел.прев. ↑

— Аз ще направя коледния пудинг — каза Клои. В гласа ѝ се усещаше необичайно оживление. — Но няма да бъде традиционният. Мразя го, а и в една хапка от него има сто милиона калории. Освен това трябваше да го приготвя още преди седмици^[1] и щях да го направя, защото се надявах да прекарам Коледа с баща ми, но после той промени плановете си. Бих могла да купя и готов пудинг, но няма да е като домашния. Всяко семейство трябва да приготви собственооръчно коледния обяд, нали така, не да сложи нещо в микровълновата печка за няколко минути.

— Може би.

Фрида стоеше пред голямата карта на Лондон, забодена на стената. Тя присви очи на бледата светлина.

— Така че ще направя един пудинг по рецепта, която прочетох в интернет — с ягоди, малини, червени боровинки и бял шоколад.

Фрида сложи пръста си на района, който разглеждаше, и проследи един маршрут.

— Ти какво ще сготвиш? — продължи Клои. — Надявам се, че няма да е пуйка. Пуйките не са вкусни. Мама каза, че ти категорично няма да сготвиш пуйка.

— Дали е категорично — Фрида вече се качваше по стълбите към спалнята си — или пък не...

— Само не ми казвай, че изобщо не си мислила за това. Много те моля! Утре е Бъдни вечер. Не ме интересуват подаръци или всякакви там скъпи вещи; не ме интересува и какво ще има на масата. Но не искам да се отнасяш с пълно пренебрежение към празника и никак, ама никак да не те интересува. Не мога да понеса това. Наистина. Коледа е, Фрида, не го забравяй. Всичките ми приятели ще правят големи семейни сбирки или ще прекарат празниците на остров Мавриций с близките си. А аз ще дойда у вас. Постарай се да направиш събирането специално.

— Знам — Фрида се насили да отговори. От едно чекмедже извади дебел пуловер и го хвърли на леглото, а след него и чифт ръкавици. — Ще се постарая. Обещавам. — От мисълта за коледното тържество ѝ се догади: изчезнало момче, млада жена в неизвестност, Дийн и Тери Рийв на свобода, а от нея се очакваше да яде, да пие и да се смее, сложила хартиена шапчица на тавата си.

— Само ние трите ли ще бъдем, или си поканила и други хора? Би било чудесно. Жалко, че Джак няма да може да дойде.

— Какво?!

— Говоря за Джак.

— Ти не познаваш Джак.

— Познавам го.

— Срещала си го само веднъж за около трийсет секунди.

— Преди да го изпратиш набързо. Така е. Но вече сме приятели във Фейсбук.

— Наистина ли?

— Да. Ще се видим, когато се върне. Това проблем ли е?

Фрида се загледа в картата. Дали беше проблем? Разбира се. Стажантът ѝ и племенницата ѝ. Но беше проблем, за който щеше да мисли по-късно, а не сега.

— На колко години си? — попита тя.

— Много добре знаеш, че съм на шестнайсет. Достатъчно голяма съм.

Фрида прехапа устна. Въздържа се да я попита: достатъчно голяма за какво?

— Можем да поиграем на някакви игри — каза Клои весело. — В колко часа да дойдем?

— Ти какво предлагаш?

— Какво ще кажеш за ранния следобед? Така го правят другите семейства. Отварят подаръците си, известно време се размотават насам-натам, а после сервират обяда и ядат до пръсване. И ние можем да го направим по този начин.

— Добре.

Тя събу пантофите си и държейки телефонната слушалка между брадичката и повдигнатото си рамо, съблече полата и чорапогащника си.

— Ние ще донесем шампанското. Ще бъде подарък от мама. Какво ще кажеш за книжни фишеци?

Фрида си спомни какво бе казал Алън на тръгване и събра мислите си.

— Аз ще купя фишеци — каза тя твърдо. — И няма да е пуйка.

— А какво?

— Ще бъде изненада.

Преди да излезе, Фрида звънна на Рубен. Обади се Джоузеф. Около него се чуваше силна музика.

— Ще дойдете ли двамата с Рубен на коледен обяд у нас? — попита тя без предисловие.

— Нали вече се разбрахме.

— Моля?

— Уговорихме се да ми сготвите английски коледни ястия. Пуйка и коледен пудинг със стафиди и ядки.

— Предпочитам да е нещо по-различно. И да не го готвя аз. Вие как посрещате Коледа в Украйна?

— За мен ще бъде чест да приготвя традиционни ястия за приятелите ми. Дванайсет блюда.

— Дванайсет блюда? Не, Джоузеф. Едно ще бъде достатъчно.

— Дванайсетте коледни блюда са задължителни за моя дом.

— Но това е прекалено много.

— Никога не е прекалено много.

— Е, ако наистина си сигурен... — каза Фрида с нотка на съмнение. — Аз си мислех за нещо по-просто. Пържени кюфтета. Това не е ли украинско?

— Правят се постни ястия. Не се яде месо. Но се яде риба.

— Може да помолиш Рубен да ти помогне. Друг въпрос: какво ще правиш сега?

— Трябва да отида да купя продуктите.

— Аз ще ти ги платя, това е най-малкото, което мога да направя. Но преди това, Джоузеф, искаш ли двамата с теб да се поразходим?

— Навън е мокро и студено.

— Със сигурност не е така студено както в Украйна. Нужен ми е още един човек — два чифта очи виждат по-добре от един.

— Къде ще ходим?

— Ще те чакам пред станцията на метрото. Рубен ще ти обясни как да стигнеш дотам.

Фрида вдигна яката на палтото си, за да предпази лицето си от вятъра.

— Обувките ти са мокри — каза тя на Джоузеф.

— И краката ми също. — Той беше облечен с тънко яке, за което тя предположи, че е на Рубен. Не носеше ръкавици, а около врата и долната част на лицето му беше омотан яркочервен шал, който заглушаваше думите му. Косата му, мокра от лапавицата, беше прилепнала към главата му.

— Благодаря ти, че дойде — каза Фрида и той направи характерния си лек поклон, заобикаляйки една локва.

— И къде по-точно ще се разходим?

— Ще повървим из Лондон. Аз непрекъснато го правя. Това е начин да проясниш мислите си. Обикновено се разхождам сама, но този път предпочетох да изляза с друг човек и реших това да бъдеш ти, защото смятам, че можеш да ми помогнеш. Полицията чука от врата на врата в търсене на Матю и Кати или телата на Матю и Кати. Имах нужда да дойда тук, просто за да почувствам атмосферата на това място.

Тя си спомни думите на Алън. Постройки със заковани врати и прозорци, изоставени работилници под каменни арки, гаражи, тунели. Нещо от този род. Постави се на мястото на похитителя. Помисли си как би се чувствал той — изпаднал в паника, оглеждащ се за някое потайно място. Място, което никой няма да забележи; място, където, ако някой вика за помощ, няма да бъде чуто. Загледа се безпомощно в жилищните блокове и в къщите, някои от които светеха и по тях се виждаха коледни украси; в магазините с широко отворени врати, бълващи топлина към заснежените улици; в тълпите от хора и автомобили; в минувачите, стиснали в ръце пликосе, пълни с храна и подаръци.

— Зад дебели стени, под краката ни. Не знам. Ще започнем да обикаляме заедно, а после ще се разделим. Измислила съм маршрута.

Джоузеф кимна с глава.

— Два-три часа и после ще отидеш да напазаруваш продуктите.

Фрида извади туристически справочник за Лондон и отвори на съответната страница. Сложи пръста си на някакво място.

— Ние сме ето тук. — Тя премести пръста си на половин инч. — Мисля, че са го държали тук. Трябвало е много бързо да премести момчето, според мен на не повече от половин миля разстояние. Най-много една миля.

— Защо? — попита Джоузеф.

— Не те разбирам.

— Защо една миля? Защо не пет мили? Защо не десет мили?

— Рийв е трябвало да вземе бързо решение. Трябвало е да помисли за някое скришно място, недалеч от дома му. Място, което познава.

— Може да го е завел у някой приятел.

Фрида поклати глава.

— Едва ли. Можеш да занесеш някоя вещ у приятел. Но да скриеш дете у приятел... Не съм убедена, че Рийв има такъв приятел. Смятам, че е скрил Матю на място, където да може отново да се върне. Но полицията е започнала да го следи и той не е имал възможност да отиде отново там.

Джоузеф скръсти ръце, сякаш да се защити от вятъра.

— Има много предположения. Може би е отвлякъл момчето. Може би момчето е живо. Може би го е скрил някъде близо до дома си.

— Това не са предположения — възрази Фрида.

— Една миля — каза Джоузеф. Той сложи пръста си на картата, точно на мястото, където живееше Дийн Рийв, и леко го придвижи. — Една миля? — Повтори той и с пръст очерта кръг около мястото. — Шест квадратни мили. Може би повече.

— Доведох те тук, за да ми помогнеш, а не да ми обясняваш нещо, което вече знам — срязва го Фрида. — Ако ти беше на негово място, къде щеше да го скриеш?

— Ако съм решил да открадна нещо, то ще бъде някакъв инструмент — бормашина или шлифовъчна машина, която после ще продам за няколко лири. Няма да открадна малко дете.

— Но ако все пак го направиш?

Джоузеф разпери безпомощно ръце.

— Не знам. В шкаф, в сандък, в заключена стая. Някъде, където няма хора.

— Тук наоколо има доста необитаеми места — каза Фрида. — И така? Ще се поразходим ли?

— В каква посока?

— Ние не знаем къде е момчето и не знаем къде да търсим, така че посоката няма значение. Предлагам да се движим в спирала, като за отправна точка вземем къщата му.

— Спирала? — попита Джоузеф.

Фрида очерта с пръст спирала във въздуха.

— Както когато водата се стича в отвор — поясни тя. После посочи към улицата. — Насам. — Те тръгнаха покрай крайните постройки на жилищен комплекс, носещ името на Джон Ръскин^[2]. Тя погледна към терасовидните къщи. Повече от половината имаха метални решетки на вратите и прозорците. Всяка от тях би могла да послужи за скривалище. В края на комплекса имаше изоставен завод за светилен газ, на чийто портал висяха ръждясали вериги. На оградата имаше стара табела, от която ставаше ясно, че обектът се охранява от кучета. Очевидно това отдавна вече не беше така. Те поеха на север, на края на шосето свиха вдясно и тръгнаха на изток покрай гараж на товарни камиони, в съседство, с който имаше склад за старо желязо.

— Тук малко прилича на Киев — обади се Джоузеф. — В Киев има такива места, затова дойдох в Лондон. — Той се спря пред цяла редица от заключени магазини. Двамата започнаха да четат овехтелите табели, закачени на тухлените фасади: *Книжарница за канцеларски материали „Еванс & Джонсън“*, *Складове „Дж. Джоунс“*, *Ресторант „Черният бик“*. — Всички са изоставени — въздъхна той.

— Преди сто години на това място е имало цял град — обясни Фрида. — Тук долу са били най-големите докове в света. От морето дотук са се образували опашки от кораби, чакащи да бъдат разтоварени. Десетки хиляди мъже с жените и децата си са работели на доковете. През войната доковете са били бомбардирани и изпепелени. Сега мястото прилича на Помпей, с тази разлика, че хората все още се опитват да живеят тук. Може би е щяло да бъде по-добре да го превърнат отново в поля, гори и блата.

Край тях мина полицейска кола и двамата я проследиха с поглед, докато зави зад ъгъла.

— Сигурно и те оглеждат наоколо — каза Джоузеф.

— Предполагам. Не съм наясно с методите им — отвърна Фрида.

Докато вървяха, Фрида погледна картата си, за да се увери, че се движат в правилната посока. Едно от нещата, които харесваше у Джоузеф, бе това, че той не говореше излишно. Не изпитваше необходимост да изглежда умен или да се преструва, че разбира неща, които не му бяха ясни. И когато кажеше нещо, наистина го мислеше. Тъкмо минаваха покрай един изоставен склад, когато Фрида осъзна, че Джоузеф се е спрял, а тя е продължила напред, без да забележи. Върна се обратно при него.

— Да не би да си видял нещо?

— Защо правим всичко това?

— Вече ти казах.

Джоузеф взе от нея картата и се загледа.

— Къде сме?

Тя му посочи мястото. Той придвижи пръста си по картата, проследявайки колко са напреднали.

— Това е нищо — каза той. — Минаваме покрай празни къщи, празни сгради, празна църква. Но не влизаме. Естествено, че не влизаме. Няма как да погледнем във всяка дупка, във всяка стая, по таваните, в мазетата. Не търсим както трябва. Разхождаме се и вие ми разказвате за бомбардировките през войната. Защо го правите? За да се почувствате по-добре?

— Не — отговори Фрида. — Точно обратното — почувствах се по-зле. Надявах се, че ако дойдем тук и се разходим по улиците, ще открием нещо.

— Полицията оглежда района. Служителите й имат право да влизат в къщите, да задават въпроси. Това им е работата. Ние се въртим тук, ние просто... — Джоузеф не можа да намери точната дума и махна безпомощно с ръце.

— Правим нещо полезно — каза Фрида. — По-добре да правим нещо, отколкото да не правим нищо.

— Правим нещо полезно?

— Трябва да направим нещо. Не можем просто да си седим вкъщи.

— Да направим нещо, но как? — попита Джоузеф. — Ако това момче Матю е легнало на улицата, може и да го открием. Но ако е мъртво или е заключено в някаква стая, нищо не можем да направим.

— Помниш ли какво ми каза преди време? — попита го Фрида.
— Че хорските проблеми не се решават със седене и говорене. Че човек трябва да излезе и да ги реши на място.

— Не, аз не... — Той млъкна, търсейки отново подходящата дума. — Да излезеш не означава да решиш проблема. Ако само стоя в една къща, няма как да я ремонтирам. Изграждам стената, монтирам водопроводните тръби, прокарвам кабелите. С обикаляне по улиците няма да открием момчето.

— Полицията също не може да открие момчето — възрази Фрида. — Нито пък жената.

— Ако искаш да хванеш риба, трябва да я търсиш във водата, а не да обикаляш из полето — каза Джоузеф.

— Това някаква украинска поговорка ли е?

— Не, това си е моя мисъл. Не можем просто да се разхождаме по улиците. Защо ме взехте със себе си? Тук сме като туристи.

Фрида се взря отново в картата, а после я затвори. От мокрия сняг страниците на справочника се бяха изпомачкали.

— Добре — каза тя накрая.

* * *

Дъх. Туптене на сърце. Език, ближещ камък. Леки хрипове в гърдите. Светлини в очите. Глава, пълна с фойерверки — червени, сини и оранжеви. Ракети. Искри. Пламъци. Най-после бяха запалили огъня. Преди беше много студено, а сега бе толкова горещо. Блоковете лед се бяха превърнали в пламтяща пещ. Трябва да си съблече дрехите, трябва да се спаси от адската жегга. Тялото му се топеше. Нищо нямаше да остане от него. Само пепел. Пепел и кости, и никой нямаше да узнае, че по-рано това е бил Матю с кафявите очи и червената коса — едно плюшено мече с меки лапички.

---

[1] Традиционният английски коледен пудинг се приготвя от много на брой и скъпи продукти чрез бавно варене на пара, след което се оставя да „узрее“ в продължение на седмици или месеци преди празника. Високото съдържание на алкохол не му позволява да се развали. — Бел.прев. ↑

[2] Известен английски енциклопедист от Викторианската епоха.
— Бел.прев. ↑

На връщане с метрото, блъскани от тълпите от хора поради вечерния час пик, двамата почти не разговаряха. Когато Фрида отвори входната си врата, чу, че телефонът звъни. Вдигна слушалката. Беше Карл сън.

— Нямам номера на мобилния ви телефон — каза той.

— Нямам мобилен телефон.

— Значи не сте лекар, към когото хората биха се обърнали при спешен случай.

— Какво се е случило? — попита Фрида.

— Точно затова ви звъня. Просто исках да знаете, че от час и половина насам Рийв и жена му са на свобода.

— Предполагам, че ви е изтекло регламентираното време.

— Можехме да ги задържим още малко, ако действително искахме. Но не е ли по-добре, ако са на свобода? Той може да направи грешка. Може да ни отведе някъде.

Фрида се замисли за момент.

— Ще ми се и аз да се надявам на същото — каза тя. — Но нямах толкова усещане, когато разговарях с него. Той е твърдо решен да отстоява своето.

— Ако се подхлъзне, ще го хванем.

— Той е сигурен, че го следите и смятам, че в момента страшно се забавлява. Ние му осигурихме надмощие. Той е наясно с нашата безпомощност. Не виждам какво можем да му направим. Той ще продължи да ни се надсмива.

— Това не е пречка за вас — каза Карлсън. — Вие си имате вашата работа. Ще продължите с обичайните си занимания.

— Прав сте. Това не е пречка за мен — отвърна Фрида.

След като затвори телефона, тя поседя известно време, без да прави нищо. После се качи горе в спалнята си и се загледа през прозореца към заснежените покриви. Беше студена ясна нощ. Фрида напълни ваната и полежа в нея около час. После се облече и се качи в

ателието си. Седна пред дъската за рисуване. Откога не беше сядала тук, разполагайки изцяло с времето си? Не може да си спомни. Взе молив с мек графит и го поддържа между палеца и показалеца си, но не започна да рисува. Замисли се за Матю, който лежеше някъде в дълбокия мраз, може би жив и ужасно изплашен, но най-вероятно отдавна мъртъв. Мислите ѝ се прехвърлиха към Кати Рипън, която бе почукала на погрешната врата; към Дийн и Тери Рийв, тръгващи си свободни от полицейското управление.

Накрая остави молива на празния лист и слезе долу. Пригответи камината в хола, драсна клечка кибрит и почака, докато пламъците се разгорят. След това отиде в кухнята. Намери половин картонена кутия с картофена салата в хладилника, взе си лъжица и започна да яде, изправена до прозореца. После взе една стъклена чаша от мивката, изплакна я и си наля малко уиски. Започна бавно да го пие. Искеше времето да мине по-бързо; искаше нощта да си отиде. Телефонът иззвъня и тя вдигна слушалката.

— Едва ли очаквахте да ви се обадя толкова скоро.

— Карлсън?

— Разбира се, че съм аз.

— От другата страна на линията сте. Няма как да ви видя.

— Рийв опитвал ли се с да се свърже с вас? — попита той.

— Не и откакто за последно говорихте с мен по телефона.

— Правил го е преди.

— Какво е станало?

— Изгубихме следите им.

— Следите им?

— На Рийв. И на Тери.

— Мислех, че не ги изпускате от очи.

— Не е нужно да се оправдавам пред вас.

— А аз нямам нужда от вашите оправдания. Просто се учудвам как е могло да се случи.

— Е, не е невъзможно: метрото, тълпите от хора и доза некомпетентност от страна на полицейските служители. Може би са планирали да избягат, а може и да не са. Не знам. Не знам и какво смятат да правят.

Фрида погледна часовника си. Минаваше полунощ.

— Те няма да се приберат вкъщи, нали?

— Може и да се приберат. Защо не? Къде другаде ще отидат посред нощ?

Фрида помисли напрегнато.

— Може би нещата не са чак толкова зле. Вероятно сега се чувстват свободни. Това не е лошо.

— Не знам — каза Карлсън. — Не знам достатъчно, за да правя предположения. И не съм сигурен дали има смисъл. Къде може да са ги скрили? Ако са завързани в гардероб в някой изоставен апартамент, колко време ще оцелеят без вода? Е, ако вече не са... Сецат се. Но така или иначе той може да се свърже с вас. И по-странни неща са се случвали. Бъдете подготвена.

След като затвори телефона, Фрида си наля още малко уиски, изпи го на един дъх и усети как течността опари гърлото ѝ. После отиде в хола, но огънят в камината беше изгаснал и стаята беше студена и неприветлива. Тя знаеше, че трябва да си почине, но мисълта да лежи в леглото с широко отворени очи и съзнанието ѝ да бъде пренаселено е образи я ужасяваше. Легна на дивана, метна си една завивка, но сънят така и не идваше. На негово място се настани влудяващо безсъние. Накрая стана и отиде в кухнята. Излезе в малкия си двор. От студа дъхът ѝ спря и очите ѝ се насълзиха, но се почувства по-добре. Разсъни се, тежката умора изчезна, главата ѝ се проясни и мислите ѝ се избистриха. Тя постоя така, без палто и ръкавици, докато лицето ѝ се скова. Не можа да издържи повече и влезе вътре. Отиде в антрето и се приближи до картата на Лондон. Светлината не беше достатъчно силна и тя не можеше да види добре интересуващите я подробности и имената на малките улички. Откачи картата от стената, занесе я в хола и я разстла на масата. Включи осветлението на тавана, но дори и то не беше достатъчно. Донесе нощната си лампа и я постави да освети картата. Взе един молив и сложи кръстче на улицата, където живееше Дийн Рийв. Внезапно я връхлетя усещането, че се движи със самолет и наблюдава Лондон в слънчев ден от височина половин миля. Виждаше ясно известните забележителности, завоите на Темза, Купола на хилядолетието, „Сити Еърпорт“, парка „Виктория“, долината на река Лий. Разгледа по-отблизо улиците, по които бяха вървели с Джоузеф, а също и очертаните с хоризонтални и вертикални линии зони, където се намираха жилищните комплекси и фабриките.

Фрида се сети за Алън и за провала си с него. Беше се провалила както като психотерапевт, така и в ролята си на разследващ. Алън и Дийн имаха едни и същи мозъци, мислеха по един и същ начин, сънуваха едни и същи сънища, така както две различни птици си правят еднакви гнезда. И единственият начин да се доближи до двамата беше да действа на подсъзнателно ниво. Но когато беше разговаряла с Алън последния път, беше все едно да накараш някого да опише техниката на каране на велосипед. Той не само не беше успял да я опише с думи, но тя самата беше компрометирала тази техника. Ако човек мисли как да кара велосипеда си, докато го кара, той най-вероятно ще падне. Алън се бе досетил какво целеше тя с въпросите си и ѝ се бе обидил. Може би това бе знак за прилив на душевна енергия. А също и знак за това, че от терапията имаше ефект, въпреки че вече се беше изчерпала: Фрида осъзнаваше, че връзката между тях се беше скъсала и не можеше да бъде възстановена. Алън никога повече нямаше да разкрие душата си пред нея, както се очаква от един пациент. Спомни си последния им сеанс. Парадоксалното бе, че най-хубавата част от него, единствената истинска близост, която бяха постигнали, бе настъпила след приключването на сеанса, когато Алън вече си тръгваше, когато вече не гледаше на нея като психотерапевт. Веднъж ѝ беше казал, че при нея се чувства сигурен и защитен. Тя се опита да си спомни и други подробности от разговорите им. За майка му. За семейството му. В ума ѝ внезапно проблесна една мисъл. Нима бе възможно? Беше точно в момента, когато беше престанал да се напруга да мисли за потайни места. Ами ако...?

Фрида прокара пръст в спираловидно движение от къщата на Дийн Рийв нататък и след малко пръстът ѝ се спря върху конкретна точка. Тя грабна палтото и шала си и излезе тичешком от вкъщи, мина по малката павирана уличка и пресече площада. Все още бе тъмно, малките улички наоколо бяха пусти и стъпките ѝ ясно отекваха в утринната тишина. Едва когато стигна до „Юстън Роуд“, където потокът от коли никога не спираше, тя успя да хване такси. Докато пътуваше, премисли отново всичко. Може би първо трябваше да се обади в полицията. Но какво щеше да им каже? Тя си помисли за Карлсън и екипа му от сътрудници. Те обикаляха от врата на врата, снемаха показания. Водолази претърсваха реката. Това, което всички търсеха, трябваше да бъде нещо материално — парче плат, влакънце,

пръстов отпечатък, а единственото, което тя им беше предложила до момента, бяха спомени, фантазии и сънища, които нерядко се преплитаха. Дали тя просто не виждаше въображаеми модели на поведение така, както децата виждат фигури, образувани от облаците по небето? Толкова много от нейните предположения не доведоха доникъде. Това поредната заблуда ли беше?

— Къде искате да спра? — попита я шофьорът на таксито.

— Има ли главен вход?

— Само той е отворен. Има и заден вход, но е заключен.

— Тогава карайте към главния вход.

— Не съм сигурен дали вече са го отворили. Обикновено е отворен от изгрев до залез.

— Слънцето вече изгрява. Вижте.

Беше малко преди осем, денят преди Коледа.

След няколко минути таксито спря. Фрида плати и слезе. Загледа се в богато украсения Викториански надпис: „Гробищен парк «Чесни Хол»“. Алън беше споделил с нея една своя фантазия: как посещава семейния гроб, ляга на тревата и говори на прадедите си. Горкият Алън! Той нямаше семеен гроб, който да посещава, нито пък знаеше дали такъв съществува. А дали Дийн Рийв знаеше? Голямата порта беше затворена, но до нея имаше малък отворен вход за пешеходци. Фрида влезе през него и се огледа наоколо. Гробището беше обширно, с големината на град. Край алеите се простираха безкрайни редици от надгробни плочи. Имаше статуи, пречупени колони^[1], кръстове. Тук-там се издигаха семейни гробници. Вляво доста от гробовете бяха скрити от избуяла растителност. В студената утрин от устата на Фрида излизаше пара.

По-надолу, по централната алея, се виждаше обикновена дървена барака. Вратата ѝ беше отворена, а вътре светеше. Дали в гробищните паркове имаше регистри? Тя тръгна нататък и докато вървеше, хвърляше поглед към гробовете от двете си страни. Един от тях привлече вниманието ѝ. Семейният парцел на фамилията Брейнбридж. Емили, Николас, Томас и Уилям Брейнбридж бяха починали през 60-те години на XIX век, преди да навършат десетгодишна възраст. Майка им, Едит, беше починала през 1883 г. Как го беше преживяла, да старее бавно със спомена за мъртвите си деца? Може би беше родила и

отгледала други деца, които, след като бяха пораснали, се бяха отделили от нея и сега бяха погребани на друго място.

Някакво шумолене накара Фрида да се обърне. През оградата видя една фигура, която се движеше. Отначало не успя да я различи, но когато се появи на входа, я позна. Беше тя. Очите им се срещнаха: Фрида се взря в Тери Рийв и Тери Рийв се взря във Фрида. Имаше нещо в погледа ѝ, някаква настойчивост, която Фрида не беше виждала преди. Тя пристъпи напред, но Тери се обърна и се отдалечи; в следващия момент изчезна от погледа ѝ. Фрида се затича в посоката, от която беше дошла, но докато стигна до изхода, от Тери вече нямаше следа. Тя се огледа отчаяно наоколо. Затича се обратно по главната алея и стигна до дървената барака. Зад импровизирано бюро седеше възрастна жена. Пред нея имаше термос и бележка с надпис „Приятели на гробищен парк «Чесни Хол»“. Може би някой неин близък — мъж или дете — беше погребан някъде тук. Може би тук се чувстваше като у дома си, сред семейството си. Фрида извади портмонето си и порови в него.

— Имате ли телефон? — попита тя.

— Ами аз не... — започна жената.

Фрида намери визитната картичка, която търсеше.

— Трябва да се обадя в полицията — каза тя.

След като изрече на един дъх съобщението си до Карлсън, Фрида се обърна към възрастната жена.

— Необходимо ми е да намеря един семеен гроб. Може ли да ми помогнете?

— Тук имаме гробищен регистър — обясни жената. — В него са отбелязани почти всички, които са погребани тук. Кое е името?

— Рийв. Р-И-Й-В.

Жената стана и отиде до един шкаф в ъгъла. Отключи го и извади дебела книга, попълнена на ръка с черно мастило, избеляло от времето, и започна да го прелиства с бавни движения, като от време на време плюнчеше показалеца си.

— Тук са вписани трима с името Рийв — каза тя накрая. — Тиоболд Рийв, починал през 1927 г., съпругата му Елън Рийв, 1936 г., и Сара Рийв, 1953 г.

— Къде са погребани?

Жената порови в едно чекмедже и извади отпечатано копие на картата на гробищния парк.

— Ето тук. — Тя посочи с пръст съответното място. — И тримата са погребани един до друг. Ако тръгнете по централната алея, а след това завиете по третата...

Но Фрида изхвърча навън, грабвайки картата от ръката ѝ, като не преставаше да тича. Старицата се загледа след нея, после седна отново зад бюрото, отвъртя капачката на термоса си и зачака опечалените да дойдат и да почетат починалите си близки. По Коледа тук винаги идваха много хора.

Фрида измина известно разстояние по централната алея и сви по алеята вдясно, която беше тясна и добре утъпкана. От двете ѝ страни имаше надгробни плочи, някои съвсем нови, направени от бял мрамор, с гравирани черни надписи. Други бяха стари, обрасли с бръшлян и мъх, или килнати назад. Някои от имената на фамилиите, погребани там, бяха изличени от времето и Фрида трябваше да прокара пръсти по ръбовете на буквите, за да ги прочете. *Филипот, Бел, Фармър, Такъри*. Едни бяха доживели до дълбока старост, а други бяха починали в юношеска възраст. На гробовете на едни все още носеха цветя, а други бяха потънали в забрава.

Тя вървеше с бързи стъпки между паметниците, навеждаше се към всеки надпис, а после се изправяше, примижавайки на слабата светлина. *Ловат, Гордън, Буут*. Очите я боляха от умора, а гърдите я стягаха от горчива надежда. Един кос я гледаше от бодлив гол храст, а в далечината се чуваше бръмчене на коли. *Феърли, Феърбрадър, Уокър, Хейл*. По едно време се спря и сърцето ѝ заби силно. Рийв. Тук беше погребан един от фамилията Рийв — малка порутена надгробна плоча, килната леко на една страна. Беше намерила това, което търсеше.

Но после, със смазващо чувство на поражение, разбра, че не беше намерила нищо. Нима едно дете можеше да бъде скрито тук, между тези малки гробове, които я заобикаляха? С внезапен ужас тя се огледа внимателно за прясно разкопана пръст, където би могъл да бъде погребан труп, но те всички бяха обрасли с гъста растителност. Беше невъзможно някой да бъде скрит тук. Тя коленичи край надгробния камък на Тиоболд Рийв, напълно сломена. Матю го нямаше тук. Поредната заблуда, изгубен лъч на надежда.

Нямаше представа колко време беше прекарала така, коленичила в сковаващия студ, осъзнавайки провала си. Но накрая вдигна поглед и докато се изправяше на крака, я съзря — висока каменна гробница, почти скрита от преплетените с бръшлян къпинови храсти. Тя се затича към нея, без да обръща внимание на бодлите, които я драскаха. Краката ѝ потъваха в рядката кал, а от силния вятър косата ѝ се увиваше около лицето и ѝ пречеше да вижда. Но все пак забеляза, че някой скоро е бил тук. Нечии подметки бяха направили пътечка, газейки през къпиновите храсти и стъблата от коприва. Тя стигна до входа и видя, че е затворен с тежка каменна врата. От браздите в калта беше ясно, че съвсем наскоро е била отваряна.

— Матю — провикна се тя пред безмълвния изронен камък. — Чакай! Дръж се! Ние сме тук. Почакай.

И тя започна да дърпа вратата с голите си пръсти, опитвайки се да я отвори, надявайки се да чуе някакъв звук, който да ѝ подсказва, че той е там и че е жив.

Каменният вход леко поддаде. Отвори се тясна пролука. Тя натисна с всичка сила. Откъм хълма се чу шум от приближаващи се коли, проблеснаха фарове. Чуха се гласове и се появи хора, които тичаха към нея. Тя видя Карлсън. Забеляза изражението на лицето му и се зачуди дали и тя изглежда по същия начин.

После до нея се струпа цяла армия от полицаи, които започнаха да отварят вратата, да пълзят през отвора и да оглеждат с фенерчета тъмното и влажно помещение.

Фрида се отдръпна и застина в очакване. Обзе я ужасяващо спокойствие.

* * *

Той не беше като Тенекиения човек^[2]. Имаше сърце и вече не чуваше силните му удари. Сега се чувстваше добре. Но преди, когато сърцето му се блъскаше в гърдите, болката беше нетърпима, не можеше да диша както трябва, поемаше си дъх на пресекулки и дробовете му не се снабдяваха с достатъчно въздух. Огънят и ледът бяха изчезнали, дори и твърдият под вече не беше твърд, защото тялото му беше леко като перце, което скоро щеше да полети във въздуха.

О, не. Моля ви. Недейте. Той не можеше да търпи стържещите звуци и светлината, която пробождаше очите му. Не понасяше лицата, надвесени над него, ръцете, които се протягаха към него, глъчката, бързите движения. Беше много, много уморен. Мислеше си, че вече всичко е приключило.

И тогава видя балерината, жената със снежинките в косата си. Тя не викаше и не тичаше като останалите. Стоеше неподвижно от другата страна на света, около нея имаше надгробни плочи, а тя го гледаше и се усмихваше щастливо. Той я беше спасил, а сега тя го беше спасила. Тя се наведе и устните ѝ докоснаха бузата му. Злата магия беше развалена.

---

[1] Знак за рано починал човек. — Бел.прев. ↑

[2] Герой без сърце от романа на Франк Баум „Магьосникът от Оз“. — Бел.прев. ↑

Фрида стоеше край леглото, загледана в малкото телце, което все още беше свито в положението, в което го бяха открили. Тогава момчето беше полуоблечено, защото в своя делириум беше разкъсало дрехите, които носеше — карираната риза беше копие на ризите, които двамата братя близнаци предпочитаха — и беше лежало почти голо на каменния под на гробницата. Сега лежеше на матрак с топла вода, беше покрито с няколко пласта леки завивки, а сърцето му беше свързано към монитори. Лицето му, кръгло, румено и весело на снимките, които бе виждала, сега бе тебеширено бяло, със зелен оттенък. Луничките му изпъкваха като ръждиви монети. Устните му бяха безкръвни. Едната му буза бе охлузена и подпухнала. Ръцете му бяха превързани, защото беше разранило пръстите си, драскайки по каменните стени. Косата му бе нескопосано боядисана с черна боя, но в средата корените ѝ бяха останали червени. Само мониторите свидетелстваха, че е живо.

Детектив Мънстър седеше в ъгъла на болничната стая. Той беше млад човек с тъмна коса и тъмни очи и още от първия ден беше включен в екипа, разследващ изчезването на Матю. Беше почти толкова блед и неподвижен, колкото беше и момчето, все едно че бе издялан от камък. Детективът чакаше момчето да дойде в съзнание. Очите на Матю примигаха и отново се затвориха. Миглите му бяха дълги и рижи, а клепачите — прозрачни. Карлсън беше помолил Фрида да остане, докато дойде детският психиатър. Но макар да не участваше в предприетите спешни медицински мерки, тя ясно чуваше бързите стъпки, тракането на носилките, тихия говор на лекарите и сестрите. Нещо повече — разбираше професионалния жаргон, който използваша: интравенозно вливане на топъл солен разтвор, опасност от хиповолемичен шок^[1]. Опитваша се да повишат телесната му температура, а тя бе просто един страничен наблюдател.

Вратата отново се отвори и вътре влязоха родителите на Матю. По техните бледи, изпити и измъчени лица лесно можеше да се

отгатне, че са прекарали дни наред в очакване на лоши новини. Сега бяха изпълнени с надежда, което беше друг вид агония. Жената коленичи до леглото на сина си, бутна настрани тръбичките и хвана бинтованата му ръка, притискайки лице в тялото му. Две сестри я дръпнаха назад. Мъжът изглеждаше объркан и зачервен от гняв, очите му се стрелкаха из стаята, погледът му се спираше ту на апаратурата, ту на забързаните действия на медицинския екип.

— Какво е състоянието му?

Лекарят разглеждаше картата с медицинските показатели на момчето. Свали очилата си и потърка очи.

— Правим всичко, което е по силите ни, но той е много обезводнен и е със силна хипотермия. Много е измръзнал.

Госпожа Фарадей изхлипа.

— Моето малко момче. Моят красив син. — Тя вдигна бинтованите му пръсти до устните си и ги целуна, а после започна да гали ръката и врата му, повтаряйки отново и отново, че сега е в безопасност и всичко ще бъде наред.

— Но нали ще се оправи? — изрече с надежда господин Фарадей. — Непременно ще се оправи — повтори той настойчиво, като че ли това щеше да помогне думите му да се сбъднат.

— В момента го рехидратираме — обясни лекарят. — Предстои да му направим кардиопулмонарен байпас. Това означава, че ще го включим към специален апарат, ще изпомпаме кръвта му, ще я затоплим и ще я върнем обратно в тялото му.

— А когато направите това, той ще се оправи, нали?

— Ще трябва да почакате отвън — каза лекарят. — Ще ви съобщим, ако настъпи някаква промяна.

Фрида пристъпи напред и хвана ръката на госпожа Фарадей, която беше толкова замаяна, че просто се остави да я изведат. Съпругът ѝ я последва. Посочиха им една малка чакалня без прозорци, в която имаше само четири стола и масичка, на която беше поставена ваза с изкуствени цветя. Госпожа Фарадей погледна Фрида, като че ли едва сега я бе забелязала.

— Вие лекар ли сте? — попита тя.

— Да — отвърна Фрида и поясни, — съдействах на полицията. Очаквах ви.

И приседна до тях, а госпожа Фарадей не спираше да говори. Съпругът ѝ обаче мълчеше. Фрида видя, че ноктите му бяха мръсни, а клепачите му — зачервени. Фрида почти не говореше, но по едно време госпожа Фарадей се обърна, погледна я в очите и я попита дали има деца. Фрида ѝ каза, че няма.

— Тогава не можете да разберете.

— Не.

След малко господин Фарадей наруши мълчанието. Гласът му беше сипкав, все едно че гърлото му беше възпалено.

— Колко време е прекарал на онова място?

— Не много.

Твърде много: Кати Рипън се беше появила в къщата на Дийн в събота следобед. Сега беше сряда, денят преди Коледа. Фрида се замисли за последните няколко дни. Дъжд, лапавица, сняг. Вероятно по каменните стени се беше стичала вода и той ги беше близал като животно. Тя отново си спомни първия миг, в който го бе видяла — израненото му тяло бе само кожа и кости, очите му бяха отворени, но не виждаха, устата му бе изкривена от ужас. Гледката беше потресаваща. Отначало не беше разбрал, че е спасен. Беше си помислил, че онези са дошли за него. Тя се сети и за Кати. Къде ли беше? Дали и тя не беше затворена някъде между влажни стени?

— Какво ли е трябвало да преживее? — каза с мъка господин Фарадей. Той се наведе към Фрида. — Бил ли е... бил ли е..., разбирате, нали?

Фрида поклати отрицателно глава.

— Случилото се е ужасно — отвърна тя. — Но според мен е мислил за него като за собствено дете.

— Негодник! — изрече гневно господин Фарадей. — Полицията успя ли да го хване?

— Не знам — каза Фрида.

— Той заслужава да бъде погребан жив, заради това, което стори на сина ми.

Една специализантка влезе в чакалнята. Беше млада и много красива, с прасковена кожа и руса коса, вързана на конска опашка. Лицето ѝ сияеше. Фрида разбра, че ги очакват добри новини.

Те бяха коленичили от двете страни на леглото му, под ярките светлини и между висящите тръбички. Държаха бинтованите му ръце, викаха го по име и мълвяха нежни думи, сякаш беше новородено бебе. *Сладурче, захарче, сладкишче, гълъбче, скъпото ни момче, Мати.* Очите му все още бяха затворени, но лицето му беше загубило мъртвешката си бледност, вдървените му крайници се бяха поотпуснали. Госпожа Фарадей едновременно хлипаше и говореше. Нежните думи на обич излизаха от нея на пресекулки. Той беше сънен и замаян, като че ли го бяха събудили от дълбок сън посред нощ.

— Матю, Матю — зовеше го тихо госпожа Фарадей, опитвайки се да се сгуши в него. Той изрече нещо и тя се наведе още по-близо. — Какво казваш? — Матю повтори думата. Тя се огледа наоколо, озадачена.

— Той каза „Саймън“. Какво означава това?

— Така са го наричали — обясни Фрида. — Дали са му ново име.

— Какво? — разплака се госпожа Фарадей.

Детектив Мънстър дръпна настрана господин Фарадей и се надвеси над леглото. Започна да говори на Матю и тикна пред лицето му снимката на Кати Рипън. Момчето не можеше да съсредоточи погледа си.

— Това не е честно — възмути се госпожа Фарадей. — Той е много болен. Не бива да правите това. Не е добре за него.

Една сестра им съобщи, че детската психиатърка е на път за болницата, но се е обадила да каже, че е попаднала в задръстване. Фрида чу как детектив Мънстър се опитваше да обясни на семейство Фарадей, че синът им вече е при тях, но че едни други родители в момента се тревожат за изчезналата си дъщеря. Господин Фарадей реагира гневно, а госпожа Фарадей се разплака още по-силно.

Фрида притисна с пръсти слепоочията си. Опита се да се изолира от шума, за да съсредоточи мислите си. Матю беше отвлечен, укрит, наказван, оставен да гладува, излъган, че майка му вече не е негова майка и че баща му вече не е негов баща, че той самият вече е друго момче на име Саймън; после го бяха затворили в каменна гробница и го бяха оставили да умре, гол и самичък. Сега лежеше и примигваше в ярко осветената болнична стая; в полубудното му състояние над него се надвесваха непознати лица и говореха на висок глас думи, които не разбираше. Той беше просто едно малко момче. Но беше оцелял.

Когато никой не можеше да го спаси, той сам беше успял да се спаси. Какви ли приказки беше разказвал сам на себе си, докато беше лежал в тъмното?

Тя отиде до другата страна на леглото, срещу госпожа Фарадей.

— Може ли? — попита Фрида.

Госпожа Фарадей я погледна вцепенено, но не възрази. Фрида доближи лицето си до лицето на Матю и заговори шепнешком.

— Спокойно. Вече си в добри ръце. Спасихме те. — Тя забеляза слаб проблясък в очите му. — Тук си в безопасност. Успя да избягаш от къщата на злата вещица.

Той издаде някакъв звук, който Фрида не разбра.

— Кой беше там заедно с теб? — попита го тя. — Кой беше заедно с теб в къщата на вещицата?

Очите на Матю внезапно се отвориха широко, като очите на кукла.

— Натрапница — каза той. — Нахалница.

Фрида се почувства така, сякаш Дийн беше в стаята, сякаш той беше вентролог, а Матю — неговата говореща кукла.

— Къде е тя? — попита Фрида. — Къде оставиха натрапницата?

— Отведоха я — каза той с хрипящ глас. — В тъмнината. — След това започна да хлипа, огъвайки тялото си ту напред, ту назад. Госпожа Фарадей вдигна тресящото се от конвулсии и напъни да повърне дете и го притисна към гърдите си.

— Спокойно, ще се успокои — каза Фрида.

— Какво искаше да каже? — попита я Мънстър.

— Нищо хубаво. Това, което чух, изобщо не ми хареса.

Фрида излезе, мина през чакалнята и тръгна по един коридор. Някакъв санитар караше възрастна жена в инвалидна количка.

— Къде наблизко има вода? — попита го тя.

— Край главния вход има „Макдоналдс“ — каза санитарят.

Фрида пое по дългия коридор, но чу някой да я вика. Обърна се и видя Мънстър, който тичаше към нея.

— Току-що ми се обади. Шефът иска да ви види.

— Защо?

— Открили са жената.

— Кати? — От облекчението, което почувства, ѝ се замая главата.

— Не. Съпругата — отвърна Мънстър. — Тери Рийв. Навън ви чака кола.

---

[1] Състояние на организма, при което поради намаляването на обема на кръвната плазма и на течностите в тялото, много от органите престават да функционират. — Бел.прев. ↑

Ивет Лонг погледна Карлсън и се намръщи.

— Какво има?

— Връзката ви стои накриво.

Тя се пресегна и я оправи.

— Трябва да изглеждате добре пред камерите — напомни му тя.
— Вие сте герой. Комисар Крофорд също ще дойде. Секретарката му току-що се обади. Много е доволен от вас. Пресконференцията ще бъде внушителна. Залата ще бъде препълнена.

Мобилният му телефон започна да вибрира на бюрото. Жена му беше изпратила няколко съобщения, кое от кое по-гневни, с въпроса кога, по дяволите, ще вземе децата.

— Намерихме момчето — каза Карлсън. — Това е, което всъщност ги интересува. Къде е Тери Рийв?

— Преди малко я доведоха. На долния етаж е.

— Казала ли е нещо за Кати Рипън?

— Не знам.

— Искам във всеки един момент край нея да има охрана.

Карлсън взе телефона си и написа есемес: „Извинявай. Скоро ще ти звънна“, а после натисна „Изпрати“. Може би тя щеше да прояви разбиране, но не вярваше това да стане. Реакцията ѝ винаги бе една и съща: на първо място са чуждите деца, а после твоите. Една полицайка надникна през вратата и каза, че д-р Клайн току-що е пристигнала. Карлсън ѝ нареди да я доведе. Когато Фрида се появи, той беше поразен от голямото напрежение, което се четеше в очите ѝ, и от изнурения ѝ вид. Такава дълбока умора обикновено е свързана с голямо безсъние.

— Как е той? — попита Карлсън.

— Жив е. И е с родителите си.

— Имам предвид — ще се възстанови ли?

— Как бих могла да знам? Малките деца са изненадващо издръжливи. Така пише в учебниците.

— Вие го намерихте — благодарение на вашата упоритост.

— Него намерих, но станах причина тя да изчезне — каза Фрида с горчивина. — Така че простете ми, ако не подскачам от радост. Разбрах, че сте хванали Тери Рийв.

— Тя е на долния стаж.

— На идване минах покрай тълпата от хора, която се е събрала отвън — каза Фрида. — Само дете не размахват вили и горящи факли.

— Разбираемо е.

— По-добре да си отидат вкъщи и да се погрижат за собствените си деца — отбеляза Фрида. — Къде я открихте?

— В дома ѝ.

— В дома ѝ? — учуди се тя.

— Ние, разбира се, го бяхме поставили под наблюдение. Тя се прибра и ние я арестувахме. Беше просто за изпълнение, не беше някаква брилянтна полицейска акция. — И той направи гримаса.

— Защо се е прибрала вкъщи? — попита Фрида по-скоро себе си, отколкото Карлсън. — Мислех, че са имали подготвен план.

— Имали са — отвърна Карлсън. — Но вие сте го осуетили, когато сте видели Тери на гробището. Тя му се е обадила. Знаем със сигурност, защото проверихме телефона ѝ. Позвънила му е и той е изчезнал.

— А тя защо не е избягала? И защо е отишла на гробището?

— Можете лично да я попитате — отвърна Карлсън. — Искам да дойдете с мен.

— Мисля си, че би трябвало вече да знам отговора — каза замислено Фрида. — Знаете какво казват адвокатите. Никога не задавай въпрос, ако вече не знаеш отговора.

— Налага ни се да зададем въпрос, чийто отговор не знаем — възрази Карлсън. — Къде е Кати Рипън?

Фрида приседна на ъгълчето на бюрото на Карлсън.

— Имам лошо предчувствие за нея — каза тя.

— Вие имахте лошо предчувствие и за Матю — напомни ѝ Карлсън.

— При него е различно. Те са искали син. Възприемали са го като собствено дете. Дори когато са се отървали от него, не са го убили. Скрили са го подобно на дете, изоставено в гората, както се случва в приказките.

— Те не са го изоставили в гората. Погребали са го жив.

— С Кати Рипън ситуацията е различна. Тя не е била част от плана. Била е просто пречка. Но защо Тери е отишла до гробището? И защо се е прибрала вкъщи?

— Може би е искала да види дали не е умрял — каза Карлсън. — Или да го довърши. Възможно е да е искала да си вземе нещо от вкъщи, преди да избяга. А може пък да е дошла да провери дали теренът е чист, преди да се появи съпругът ѝ. — Той забеляза, че ръцете на Фрида треперят. — Да ви предложи нещо?

— Само малко вода — каза тя.

Карлсън седна и почака, докато Фрида изпи пластмасовата чаша с вода, а после двамата изпиха по чаша черно кафе. Не разговаряха.

— Готова ли сте? — попита той накрая.

Тери Рийв седеше в стаята за разпити и гледаше втренчено пред себе си. Карлсън седна срещу нея. Фрида застана зад него и се облегна на стената, близо до вратата. Почувства хлад по гърба си.

— Къде е Катрин Рипън? — попита Карлсън.

— Не съм я виждала — отговори Тери.

Карлсън бавно откопча ръчния си часовник и го сложи на масата между тях.

— Искам да ви изясня ситуацията — започна той. — Не знам дали в главата ви не се върти идеята, че ще ви бъде предявено някакво малко обвинение за безразсъдно излагане на опасност на човешки живот, за което ще получите хубава малка присъда и до две години ще излезете от затвора за добро поведение. Опасявам се, че нещата няма да се развият по този начин. Тази стая е звукоизолирана, но ако ви изведем в коридора, ще можете да чуете тълпата отвън, която крещи срещу вас. Има едно нещо, което не харесваме във Великобритания, и това са хората, които нараняват деца или животни. Има и още нещо, което д-р Клайн вероятно би определила като сексизъм, и то е, че обществото особено силно ненавижда жените, които извършват подобно насилие. Ще получите доживотна присъда и ако очаквате, че ще уплътнявате времето си с часове по приложно изкуство или с читателски сбирки, ще трябва отново да си помислите. Затворът е различен за хора, проявили жестокост към деца.

Карлсън замълча за момент. Тери продължаваше да гледа в една точка.

— Но ако ни кажете къде е тя — продължи той — ситуацията може да се промени.

Тери продължаваше да мълчи.

— Съпругът ви се укрива — каза Карлсън — но скоро ще го намерим. Междувременно върху вас ще падне цялата тежест на обвинението. Мога да ви дам шанс да облекчите положението си. Но няма да чакам дълго. Ако не ни съдействате, ще изнервите много хора.

— Не можете да ме накарате да се обърна против него. Направихме го заедно.

— Той точно на това разчита — каза Карлсън. — Той изчезва. Или прави всичко възможно да изчезне. И вие оставате тук да оберете шамарите.

— Той може да разчита на мен. Винаги е можел да разчита на мен. Няма да ме пречупите.

— Защо го правите? — попита я Карлсън с тъжни нотки в гласа. — Всичко свърши. Няма никакъв смисъл.

Тя само сви рамене. Той погледна към Фрида с чувство на безизходица. Взе часовника си, пхна го в джоба на самото си, после стана и отиде при нея.

— Не я разбирам. Какво друго има за губене?

— Може би него — отвърна тихо Фрида. — Мога ли да поговоря с нея?

— Моля, заповядайте.

Фрида прекоси стаята и седна на стола, който Карлсън току-що бе освободил. Тя погледна съсредоточено Тери, която на свой ред се втренчи в нея, повдигайки предизвикателно брадичката си.

— Вие спасихте живота на Матю — започна Фрида. — Звучи нелепо и тълпата отвън едва ли ще го разбере, но е вярно.

Тери застана нащрек.

— В момента ми се подмазвате. Искате да ме накарате да говоря.

— Само казвам каква е истината. Когато ви видях на гробището, разбрах, че Матю е там. Ако бяхме се забавили още, докато го открием, щеше да умре.

— Е, и?

— Той е жив и това е хубав завършек на тази драма. Затова ли отидохте там? За да видите дали е още жив?

Тери я погледна подозрително.

— Нямам какво да ви кажа.

— Вероятно мисълта за него не ви е давала покой — продължи Фрида. В известен смисъл би ви било по-лесно да го убиете. Но в дните, в които бяхте под наблюдение, и тогава, когато бяхте задържани тук, в съзнанието ви постоянно е изниквал образът на малкото момче, лежащо в тъмнината. И затова се върнахте там. Направили сте го, подтиквана от... не знам коя е най-подходящата дума. Може би загриженост. Но точно тогава ме видяхте и разбрахте, че аз също съм ви видяла. Избягахте и се обадохте на Дийн. Защото сте била загрижена и за него. Защото цял живот сте се грижили за него. Той грижеше ли се за вас?

— Няма да ме накарате да се обърна срещу него.

— Дори не се и опитвам.

— Долна лъжкиня!

— Матю ще се оправи — каза Фрида. — Дойдох тук направо от болницата. Предполагам, че тази новина ще ви донесе облекчение.

— Все ми е едно.

— Напротив, мисля, че не ви е все едно. Но сега искаме да разберем повече за Кати.

Тери отново повдигна рамене.

— И за Джоана — какво се случи с Джоана, Тери? Къде е погребана?

— Питайте Дийн.

— Добре.

— Искам чай и цигара.

— Един последен въпрос: защо се прибрахте вкъщи?

— Не знам — отвърна Тери. — Защо пък не?

Фрида помисли малко.

— Мисля, че аз знам.

— Виж ти!

— Отидохте до гробището, видяхте ме и разбрахте, че ще намерят момчето. Обадохте се на Дийн и си дадохте сметка, че сте направили за него, каквото сте могли. А после какво? Наистина ли смятахте да избягате? Наистина ли? Какво би означавало това за вас? Да избягате завинаги? Да се скриете завинаги? Да приемете нова самоличност? Ако аз бях на ваше място, смятам, че бих разсъждавала по същия начин като вас: планът за бягство е пълен с неизвестности, а

аз съм твърде уморена; направих, каквото можах; искам да се прибера вкъщи, ако ще да е само за една минута; искам да си отида у дома.

Тери дишаше тежко. Тя порови в джоба на дънките си, извади смачкана хартиена кърпичка и шумно издуха носа си. После хвърли хартиената кърпичка на пода и отново се втренчи във Фрида.

— Няма да ме накарате да кажа нищо срещу него — каза тя. — Нямам какво да кажа.

— Знам. — Фрида стана, наведе се и вдигна мръсната кърпичка. — Не е нужно да добавяте още мръсотия към всичките си проблеми.

— О, върви по дяволите — изсъска Тери.

Фрида и Карлсън излязоха от стаята. Карлсън изпрати две полицайки да охраняват Тери и тъкмо се готвеше да каже нещо, когато иззад ъгъла се появи един детектив. Той дишаше тежко и едва успя да изрече:

— Току-що се обади Алън Декър. Говорил е с Дийн Рийв. Двамата са се срещнали.

— Исусе! — Карлсън се обърна към Фрида. — Искате ли да дойдете? Да му подържите ръката?

Фрида се замисли за момент.

— Не. Ще трябва да свърша нещо.

Карлсън не можа да сдържи усмивката си.

— Това не ви ли е интересно?

— Има нещо, което трябва да свърша.

— За коледно пазаруване ли става въпрос, или за нещо, за което би трябвало да ме информирате?

— Не знам — отвърна Фрида.

Карлсън почака малко, но Фрида не каза нищо повече.

— Ваша работа. — И той се отдалечи. Фрида постоя замислено, а после влезе в залата за подготовка на оперативни действия. В дъното се чуваше звън на чаши, смях. Все едно че делото беше приключено и служителите празнуваха. Тя порови в джоба си, извади малък бележник и го прелисти. Отиде до едно бюро, вдигна слушалката и набра един номер.

— Саша ли е?... Обажда се Фрида Клайн... Радвам се, че те откривам. Необходима ми е услуга, голяма услуга. Може ли да се видим?... Имам предвид веднага. Ще дойда при теб, където кажеш... Чудесно. Доскоро.

Тя тресна слушалката. От другия край на залата един млад детектив я забеляза и се зачуди какво правеше тук лекарката и защо се бе отправила тичешком към вратата.

Карлсън почука на вратата и тя се отвори още преди да успее да отдръпне ръката си. Пред него застана дребна жена със здрава физика, облечена с дънки и оранжев пуловер, чиито ръкави бяха дръпнати до лактите. Лицето ѝ, лишено от грим, изглеждаше уморено и разтревожено.

— Кари Декър? Аз съм криминален инспектор Малкълм Карлсън. А това е детектив Ивет Лонг. Предполагам, че вие и съпругът ви ни очаквате.

— Алън е в кухнята. — Тя се поколеба. — Много е разстроен.

— Трябва да му зададем няколко въпроса.

— Аз мога ли да присъствам?

— Ако желаете.

Карлсън я последва в кухнята.

— Алън — каза тя нежно. — Те са тук, Алън.

Той беше сломен и объркан. Все още беше с износената си канадка и седеше сгущен край кухненската маса. Когато вдигна лицето си, то изглеждаше така, сякаш бе плакал в продължение на часове, а може би дни.

— Спешно е — каза Карлсън. — Трябва да ни разкажете какво точно се случи.

— Казах му да не ходи — обади се Кари. — Казах му, че се излага на опасност.

— Не бях в опасност. Вече ти обясних. Срецнахме се на оживено място. Беше само за няколко минути. — Той преглътна мъчително. — Чувствах се така, като че ли виждах себе си в огледалото. Трябваше да ти кажа. Знам, че трябваше. Допреди няколко седмици дори не знаех, че той съществува. Имах нужда да го видя. Съжалявам.

Той целият трепереше и в очите му отново напиреха сълзи. Кари седна до него и взе ръката му между дланите си. Целуна кокалчетата на пръстите му и той облегна на рамото ѝ едрата си натежала глава.

— Всичко е наред, скъпи — успокой го тя. Карлсън забеляза как Кари закриляше съпруга си с майчинска любов и нежност.

— В колко часа ви се обади?

— В колко часа беше, Кари? Около девет, може би малко порано. Чух, че сте намерили момчето.

— Отчасти благодарение и на вас.

— Радвам се, че съм бил полезен.

— Какво ви каза, когато ви се обади?

— Каза, че трябва непременно да се видим. Че няма много време и че това е единственият ни шанс. Каза, че иска да ми даде нещо.

— И вие се съгласихте?

— Да — смотолеви Алън. — Помислих си, че ако не го направя, никога повече няма да го видя. Че това е единственият ми шанс и ако го пропусна, ще съжалявам до края на живота си. Глупаво ли ви звучи?

— Имате ли номера, от който е позвънил?

— Да, било е от мобилен телефон — каза Кари. — След като Алън излезе, позвъних на 1471 за възстановяване на номера на последното обаждане и го записах сто тук. — И тя подаде на Карлсън малко листче, а той от своя страна го подаде на детектив Лонг.

— Къде се уговорихте да се срещнете?

— На „Хай стрийт“. Той каза, че вече е там. Край бившия магазин „Улуъртс“, който сега е затворен и със заковани витрини. Каза, че ще се оглежда за мен. После разказах всичко на Кари.

— Длъжен беше да го направиш. И без това чух разговора ти по телефона. Искях да отидем заедно. Бях готова да го направя, но той каза, че брат му може да не поиска да говори с него, ако и аз съм там. Така че го пуснах да отиде сам, но го накарах да ми обещае, че ще ми звъни на всеки пет минути. Искях да съм сигурна, че е в безопасност.

— И кога се срещнахте с него?

— Вървах бавно. През цялото време ми се гадеше. След десетина минути.

— Той беше ли там?

— Не, появи се зад мен. Изненада ме.

— С какво беше облечен? Спомняте ли си?

— Старо кожено яке. Дънки. Зеленикавокафява вълнена шапка, която скриваше косата му.

— Продължавайте.

— Нарече ме „брато“. Каза: „Е, брато, радвам се да се запознаем“. Все едно се шегуваше.

— Нещо друго?

— Тогава Кари ми звънна на мобилния и аз ѝ казах, че всичко е наред и че съм добре. Обясних ѝ, че ще се прибера възможно най-бързо. След това той каза — „Извинявай, скъпа“ и „Ти май че си под чехъл, брато. От мен да знаеш — не ти трябва властна жена. Няма лошо от това, повярвай ми“. Каза, че искал да ме види. А също и да ми даде нещо.

— Какво?

— Почакайте.

Карлсън видя как Алън измъкна изпод масата платнен сак. Изглеждаше тежък и дрънчеше. Той го постави между тях.

— Подари ми специалните си инструменти — обясни Алън. —
Още не съм ги видял.

Започна да дърпа ципа с дебелите си пръсти.

— Не ги докосвай — каза Кари с остър глас. — Не докосвай нищо, което му е принадлежало.

— Но това е подарък.

— Той е зъл човек. Не искам това в дома ни.

— Аз ще ги взема — обади се Карлсън. — Той каза ли нещо друго?

— Каза нещо нелепо. Да помня, че има неща, които са по-лоши от смъртта.

— Какво е имал предвид?

— Не знам.

— Как се държеше? Нервен ли беше?

— Аз бях притеснен, но той беше спокоен. Не бързаше. Имаше вид на човек, който знае къде отива.

— Нещо друго?

— Не. Потупа ме по рамото, каза, че му е било приятно да се срещнем, и се отдалечи.

— Накъде тръгна?

— Не знам. Видях, че се отклони от „Хай стрийт“ и пое по една странична улица. Тя води към автобусното депо и към онова пусто място, където сега строят големия универсален магазин.

— Не ви ли каза къде отива?

— Не.

— Нали не го прикривате?

— Не бих го направил. Той е лош човек. Има нещо у него... —
Алън изрече това с неочаквана злоба.

— След като се разделихте, вие вкъщи ли се прибрахте?

— Звъннах на Кари, за да ѝ кажа, че съм добре и че той си е тръгнал. Чувствах се странно, но в същото време изпитах облекчение. Все едно че се бях отървал от него и бях свободен.

— И не отидохте на друго място, нито говорихте с някого, след като го видяхте да се отдалечава?

— Не.

— И за нищо друго не се сещате?

— Казах ви абсолютно всичко. Съжалявам. Знам, че постъпих неправилно.

Карлсън се изправи.

— Детектив Лонг ще остане тук засега, ще изпратя и друг полицаи. Изпълнявайте това, което ви кажат.

— Смятате ли, че ще дойде тук? — Кари закри устата си с ръце.

— Това е само предохранителна мярка.

— Смятате, че сме в опасност?

— Той е опасен човек. Всичко може да се очаква от него. По-добре да ни бяхте предупредили.

— Съжалявам. Аз просто... трябваше да го видя. Поне веднъж.

Карлсън нареди да се прехвърлят полицейски сили около района, където Рийв се беше срещнал с брат си. Въпреки това нямаше особени надежди. Беше ранен следобед и късият зимен ден постепенно преминаваше в здрач. Прозорците на къщи и жилищни блокове бяха украсени с празнични светлини, а от чукчетата на вратите висяха коледни гирлянди. В магазините имаше богато украсени коледни елхи, а по улиците блестяха неонов камбанки, елени и герои от детски приказки. Малка група мъже и жени пееха коледни песни и тракаха по кофи^[1] пред магазина „Теско Дайрект“. Във въздуха прехвърчаха дребни снежинки. Тази година Коледата щеше да бъде бяла, помисли си Карлсън, но за него Коледа беше нещо нереално. Представи си децата си в тяхната къща далеч оттук: елхата и подаръците под нея,

аромата на сладки банички с кайма, зачервените им бузки. Семейният живот продължаваше, но без него. Матю беше намерен и спасен, противно на всички очаквания. Вестниците щяха да го обявят за най-хубавия коледен подарък, който родителите му някога са получавали. Чудо. За Карлсън това бе истинско чудо. Той отдавна беше престанал да се надява, че Матю е жив. Би трябвало да е уморен, но някак си не усещаше умора. От дни не се бе чувствал така неестествено бодър и с толкова ясна мисъл.

Когато се върна в полицейското управление, Фрида беше все още там. Седеше в една празна стая за разпити, с изправен гръб, добре сресана коса и с чаша ментов чай в ръката. Погледна го с очакване.

— Все още го търсим. Той е някъде там. Къде може да е отишъл?

— Алън добре ли е?

— Шокиран е. Всеки на негово място би се чувствал така. Имал е травмиращо преживяване, което още не е отзвучало. Съпругата му е силна жена.

— Щастлив е, че тя е до него.

— Съдейки по състоянието, в което се намира, предполагам, че скоро ще ви потърси.

— Възможно е, макар че сигурно съм последният човек, когото би искал да види. Но аз бих желала да се срещна с него. Дори само заради това че съвсем скоро неговото лице ще бъде най-мразеното в държавата.

— Знам. А и цялото това множество отвън... — Той кимна към тълпата от хора, която продължаваше да стои пред главния вход на полицейското управление. — Не са от най-всеопрощаващите на света.

Карлсън излезе от стаята, а Фрида тъкмо се замисли какво ѝ предстоеше да прави и дали не беше време да се прибере вкъщи, за да поспи, когато Карлсън се втурна обратно в стаята.

— Намерили са го — каза той възбудено.

— Къде?

— В един стар док край канала, недалеч от мястото, където се е срещнал с Декър. Висял под един мост.

---

[1] Тракането по кофи и кенчета на улицата е част от коледната традиция във Великобритания. — Бел.прев. ↑

Карлсън не можеше да стигне с колата до самия канал, затова спря до мост, който пресичаше канала. Там го чакаше един полицаи и двамата слязоха по стълбите до утъпканата пътека, от която някога хора и коне са теглили шлеповете.

— Кой е намерил тялото? — попита Карлсън.

— Един възрастен човек, който разхождал кучето си — обясни полицаят. — Нямам мобилен телефон, нито успял да намери телефонна кабина, затова се наложило да извърви с болния си крак целия път до вкъщи. Медицинският екип пристигнал на мястото след около час. Ако човекът е имал мобилен телефон, парамедиците може би са щели да помогнат.

Малко по-нататък се бяха насъбрали хора, повечето от тях деца, любопитни да видят какво се е случило. Карлсън и придружаващият го полицаи се провряха под ограждащата лента, отклониха се от утъпканата пътека и тръгнаха покрай тесен залив. В миналото това беше пристан, където закотвяха шлепове в близост до една фабрика. Сега мястото беше пусто и изоставено, цялото осеяно с храсталаци. Отпред се бяха скупчили няколко полицаи, които очевидно не бързаха. Един от тях каза нещо, което Карлсън не можа да чуе, и останалите се разсмяха. Малко по-нататък по пътеката той видя Мелани Хакет, от неговия екип, да разговаря със свой колега, и я повика.

— Свалиха го — каза тя и посочи към зелено платнище на земята. — Искате ли да го видите?

Карлсън кимна с глава. Тя дръпна чаршафа. Беше подготвен, но неволно примигна. Очите бяха широко отворени и гледаха нагоре в нищото, зениците им бяха разширени, подутият език се показваше между зъбите. Хакет дръпна чаршафа по-надолу. Въжето го нямаше, но отпечатъкът от него, минаващ около врата и продължаващ зад ухото, се виждаше съвсем ясно.

— Изобщо не се е преобличал — отбеляза тя. — Облечен е със същите дрехи, с които беше в полицейското управление.

— Не се е прибирал вкъщи — отвърна Карлсън.

Той сбърчи нос. Усещаше се мирис на изпражнения. Хакет забеляза изражението му и дръпна обратно чаршафа.

— Така се получава, когато човек посяга да се обеси — каза тя. — Ако хората знаеха за това, сигурно биха се отказали да свършат по този начин.

Карлсън се огледа наоколо. Старата фабрика имаше прозорци, но те всички отдавна бяха заковани.

— Това място вижда ли се отнякъде?

— Не — отговори Хакет. — Тази част от канала е тиха и спокойна и никой не идва насам.

— Предполагам, че затова е дошъл тук.

— Знаел е какво го очаква — каза Хакет.

— Как разбрахте?

— В джоба му имаше писмо.

— Какво писмо?

— Прибрахме го заедно с останалите вещи, които намерихме в джобовете му.

Хакет отиде до малка синя касетка и извади прозрачна папка.

— В себе си имаше мобилен телефон, пакет цигари, запалка, химикалка и това. Беше в пощенски плик без надпис.

Тя му подаде папката. Той можеше да прочете писмото и без да го изважда. Отиде малко по-нататък, за да излезе отсянката на моста. Беше написано на откъсната страница от бележник. Карлсън разпозна едрите закръглени букви от подписа на Рийв под свидетелските му показания. Писмото беше кратко и ясно:

Знам какво ме очаква. Не искам това. Кажете на Тери, че съжалявам. Извинявай, че те напускам, кукло. Тя знае, че за мен винаги е била единствената. Тери няма никакво участие в стореното. Тя няма да може да се защити. Кажете ѝ, че съм направил възможно най-доброто. Време е да тръгвам.

Дийн Рийв

Карлсън погледна към Мелани Хакет.

- Значи е стоварил цялата отговорност върху нея.
- Какво ще правим оттук нататък? — попита го тя.
- Ще я притиснем до стената. Тя е всичко, което имаме.

Карлсън се обади на Фрида вкъщи. Каза ѝ за намереното тяло и за писмото.

— Някак си не можех да си го представя да седи в съдебната зала.

— Не знам какво точно имате предвид — отвърна Карлсън. — Както и да е, казах, че ще ви държа в течение. Ето, вече сте информирана.

— И аз ще ви държа в течение — каза Фрида.

— Какво означава това?

— Не съм сигурна. Ако има някакъв резултат, ще ви се обадя.

След като приключи разговора, Фрида поседя известно време напълно неподвижно. На масата пред нея имаше бяла керамична чаша за кафе. Светлината от прозореца падаше върху нея така, че едната ѝ страна беше в сянка — сянка, която беше почти синя. С парче въглен тя се опита да я нарисува в скицника си, преди светлината да се е преместила и формата на чашата да се е променила. Погледна към чашата, а после към листа. Не ѝ хареса. Сянката в рисунката ѝ изглеждаше така, както една сянка би трябвало да изглежда, а не каквато тя я виждаше в действителност. Откъсна страницата и я скъса на две, а после още на две. Тъкмо се питаше дали ще има търпение да повтори рисунката, когато телефонът иззвъня. Беше Саша Уелс.

— Честта Коледа! — каза тя. — Имам новина за вас.

Те се уговориха да се срещнат в кафенето на № 9, което беше много близо до мястото, където работеше Саша. Когато влезе вътре, Фрида се загледа в гирляндите, звездите и коледните топки, с които беше украсено заведението. Кери я поздрави и ѝ посочи украсата на витрината.

— Харесва ли ти нашият Дядо Коледа?

— Повече би ми харесал прикован на кръст — отвърна Фрида. Кери беше изумена и поклати глава неодобрително.

— За радост на децата е — каза тя. — Катя сама подреди витрината.

Фрида си поръча най-силното кафе, което можеха да ѝ приготвят. Когато Саша се появи, тя забеляза колко различна изглеждаше от треперещата млада жена, която се бе появила в кабинета ѝ преди няколко седмици. Това, разбира се, не беше гаранция, че състоянието ѝ се е подобрило, но сега беше облечена с костюм, косата ѝ беше прибрана назад и имаше приятен външен вид. Когато видя Фрида, лицето ѝ разцъфна в широка усмивка. Фрида стана, представи я на Кери и ѝ поръча билков чай и кексче. Двете седнаха на масата. Усмивката на Саша изчезна и на лицето ѝ се появи загрижен израз.

— Кога сте спали за последно?

— Имах много работа — отговори уклончиво Фрида. — И така?

Саша отхапа от кексчето и отпи голяма глътка чай.

— Умирам от глад — изфъфли тя с пълна уста и преглътна. — Първо, искам да кажа, че ми дължите голяма благодарност. Работя в областта на генетиката, но не правя тестове. Обаче познавам човек, който познава друг човек, и прочее, и прочее. Измъкнах ги от коледното тържество и цялата работа приключи за трийсет секунди. Така че тестът е готов.

— Какъв е резултатът?

— Тук трябва да кажете „благодаря“.

— Много съм ти признателна, Саша.

— Моля, няма защо. Аз самата ви дължа изключително много, задето цапардосахте онова влечуго и рискувахте да влезете в затвора. Сега аз, с риск да бъда много досадна, ще трябва да ви предупредя, че всичко около теста е напълно неофициално и си остава между нас.

— Абсолютно.

— Да си призная, от една страна, не преставам да се питам защо толкова ви интересува тази употребявана хартиена кърпичка, а от друга си мисля, че колкото по-малко знам, толкова по-добре.

— Уверявам те, че тестът е от изключителна важност — каза Фрида. — И е пълна тайна.

— Вие като лекар знаете, че по закон подобно изследване е конфиденциално и ако ви трябва за целите на някакви съдебни процедури, изобщо не трябва да бъде документирано.

— Не се тревожи. Това не е проблем.

— Зарадвах се, когато ми се обадохте, защото отдавна искам да се срещнем, да отидем да пийнем по нещо и да си побъбрим. Но при тези обстоятелства силно се надявам някой ден да не ме извикат да давам показания.

— Няма, обещавам.

— И така, защо ви трябваше този митохондриален ДНК анализ^[1]?

— Не е ли очевидно?

— Да, донякъде, но като цяло е доста необичайно.

Последва кратка пауза. Накрая Фрида попита с треперещ от възмущение глас:

— И така, какъв е резултатът?

Саша изведнъж придоби сериозно изражение.

— Положителен е.

— Ох! — Фрида изпусна дълга въздишка.

— Това е всичко — каза Саша, като я наблюдаваше внимателно.

— Какво означава това? Какво означава това в действителност? ДНК тестовете доказват висока степен на вероятност, нали така?

Лицето на Саша придоби спокоен вид.

— Не и в този случай. Вие сте доктор по медицина. Изучавали сте биология. Митохондриалната ДНК се унаследява непроменена при лицата от женски пол. Тя или съответства напълно, или изобщо не съответства. В конкретния случай съответствието е пълно.

— Значи, мога да съм сигурна.

— Може би не трябва да питам, но откъде са тези проби?

— Наистина е по-добре да не знаеш. Благодаря ти, много ти благодаря за помощта.

— С нищо не съм ви помогнала.

— Напротив, много ми помогна.

— Определено действях като шпионин — каза Саша. — Това означава, че не съм запазила нито пробите, нито документацията. Съобщавам ви резултата. Това е всичко.

— Разбира се — отвърна Фрида. — Още в началото се уговорихме да бъде по този начин. Аз просто трябваше да разбера истината.

Саша допи чая си.

— Как ще прекарате Коледа?

— Нещата малко се усложниха.
— Предполагам.

---

[1] Сравнителният тест по митохондриална ДНК е метод за определяне дали два индивида са биологически свързани по майчина родствена линия. — Бел.прев. [↑](#)

Нямате ли нещо по-приятно за вършене на Бъдни вечер? — Карлсън стоеше до вратата на стаята за разпити. Беше уморен, в очите му сякаш имаше песъчинки, а гърлото 10 болеше, все едно че го поваляше настинка. Беше осем часът. Най-последно полицейското управление почти се беше опразнило, а половината от стаите му бяха тъмни.

— Не и в момента — отговори Фрида.

— Дано да е така. Тъкмо мислех да се прибирам у дома.

Всъщност той изобщо не искаше да се връща в празната си къща точно на Бъдни вечер. Замисли се за децата си, подскачащи весело около празничната трапеза; представи си ги как без него поставят на масата специално блюдо със сладки банички с кайма за Дядо Коледа.

— Тя каза ли нещо?

— Не. Абсолютно нищо за Кати Рипън.

Фрида влезе в стаята за разпити. Една млада полицайка седеше на стол в ъгъла и скришом търкаше очите си. Тери се беше отпуснала на стола си, по умореното ѝ лице имаше червени петна, русата ѝ коса беше разрошена. Погледна Фрида с безразличие.

— Нямам какво да ви кажа. Той е мъртъв. Всички вие сте причина за това. Нали намерихте момчето. Какво повече искате? Аз разпознах тялото — това не ви ли стига? Оставете ме на мира.

— Аз не съм тук, за да говорим за Дийн.

— Вече му казах. — Тя посочи с глава към Карлсън, който беше застанал до вратата със скръстени ръце. — Дума няма да кажа. Както пише в писмото му, не съм направила нищо лошо.

— Сигурно се радваш, че Матю е жив — продължи Фрида, гледайки изпочупените нокти на Тери и уморената ѝ бяла плът.

Тери сви рамене.

— Изпитвала си потискащо чувство, знаейки, че той е затворен в гробницата, а ти не можеш да му помогнеш.

Тери се прозя широко. Зъбите ѝ бяха жълти от цигарите. Чу, че зад нея Карлсън се раздвижи нетърпеливо.

— По-добре ли се чувстваш, след като знаеш, че с появата си на гробището помогна за спасяването му?

— Стига, Фрида. — Карлсън пристъпи напред и продължи шепнешком. — Вече говорихме за това. Ако тя не може да ни помогне за Кати, какъв е смисълът да повтаряме едно и също нещо?

Без да му обръща внимание, Фрида се наведе през масата и вперил поглед в кафявите, безизразни очи на Тери.

— Едно малко дете, откраднато от семейството му и скрито неизвестно къде. Матю можеше да се превърне в Саймън и да забрави родната си майка, родния си баща и всичките си дни преди деня, когато беше изтръгнат от досегашното си съществуване и принуден да продължи да живее по нов начин. Бедното дете! В какво се превръща човек, преживял такъв ужасяващ обрат? Може ли да продължи да бъде себе си, когато собственото му „аз“ е било погубено и безвъзвратно променено? Все едно да бъде погребан жив през остатъка от живота си. Наистина ли нямаш какво да ми кажеш, Тери? Дийн е мъртъв. Той вече нищо не може да направи. Ти остана сама със себе си, със собственото си „аз“, което е трябвало да погребеш. Не е ли вярно? Нищо ли няма да кажеш? Добре тогава.

Фрида се изправи. Продължи да гледа съсредоточено Тери още няколко секунди.

— Искан да те подготвя. Сестра ти чака отвън, за да те види.

За момент в стаята настъпи гробна тишина. Всички погледи се впериха в нея.

— Какво, по дяволите, означава това? — не се сдържа Карлсън.

— Тери? — каза кротко Фрида.

— За какво говорите?

— Да я повикам ли?

Фрида продължаваше да гледа настойчиво Тери, но лицето ѝ остана непроменено. Тя гледаше равнодушно пред себе си. Фрида отвори вратата и тръгна бързо по пустия коридор към приемната.

— Можеш да дойдеш, Роуз.

— Това да не ни е театрално представление от Уест Енд? Не сте на служба тук.

Карлсън крещеше гръмогласно, крачейки нагоре-надолу из кабинета си. Лицето му беше побеляло от гняв.

— Как така съобщавате подобна новина — като факир, който изважда заек от цилиндъра си?

— Не исках някой полицай да й го каже. Исках да й го съобщя възможно най-внимателно.

— И го направихте, така ли?

— Но защо сте толкова ядосан?

— Господи, откъде да започна? — Карлсън изведнъж престана да снове из стаята и се отпусна на един стол. Потърка енергично лицето си. — Как разбрахте?

— Отначало нищо не подозирах — отвърна Фрида. — Не преставах да мисля за това, че се е върнала вкъщи и какво означава домът за нея. Че не са убили Матю. Дори Дийн не го е убил. А после я видях като спеше.

— Като спеше?

— Когато влязох в стаята за разпити, Тери беше заспала. Беше сложила ръцете си на масата и беше опряла лице на дланите си. Роуз веднъж ми каза, че Джоана заспивала по този начин — събирала дланите си като за молитва и слагала лицето си отгоре им. Има неща, които времето не може да изличи — усмивка, жест, начинът, по който заспиваш. Реших, че трябва да се опитам да разбера. Чрез лабораторен тест. Взех нейното ДНК от хартиената кърпичка, в която издуха носата си; взех проби и от ДНК-то на Роуз.

— Тери изглежда доста по-възрастна. В малкото документи, които имаме за нея, е записано, че е на възраст почти като Дийн. Човек не би казал, че е на двайсет и няколко години.

— Живяла е бедно. С нея са се отнасяли зле през целия й живот.

— Само не ми казвайте, че я възприемате като жертва.

— Тя е жертва.

— Но също така е и съучастник в престъпление. Да не забравяме, че е помогнала на Дийн да отвлече Матю.

— Знам.

— Момчето е можело да умре. Двамата са можели да го убият. И къде е Кати Рипън? Тя нищо не казва.

— Мисля, че тя нищо не знае.

— Нима? И какво ви дава основание да мислите така? Или е просто вътрешно усещане?

— Да, донякъде. Но все пак има някаква логика. Тя се е готвела да бъде майка.

— През цялото време е била под носа ми — измърмори Карлсън.

— Вие удържахте голяма победа — каза Фрида. — Станахте герой, защото намерихте едно изгубено дете. А сега вече са две — Матю и Джоана.

— Тя не е изгубено дете.

— Напротив, точно такава е. И ми е жал за нея.

Карлсън примигна, като че ли изпитваше силно главоболие.

— Дълга го на вас. Вие сте тази, която намерихте и двамата.

Фрида пристъпи напред и докосна с ръка лицето му. Карлсън притвори очи за миг.

— Знаете ли какво искам?

— Не — отвърна тихо той. — Внимание, любов — като всеки един от нас.

— Не, просто искам да поспя — каза Фрида. — Искам да се прибера вкъщи, да спя цели хиляда години и после да се върна при моите пациенти. Не искам да се появявам на пресконференция и да разказвам как съм се възползвала от доверието на мой пациент, за да открия един убиец. Има някои неща, които искам да обмисля на спокойствие. Искам да се скрия в бърлогата си. Намерихте Матю. Сега можете да направите официален ДНК тест и да удостоверите, че Тери е Джоана. И Дийн Рийв е мъртъв. — Тя замълча за момент, а после добави: — Но ако възнамерявате да повдигнете срещу Джоана обвинение за убийство и да я превърнете в изкупителна жертва сега, когато Дийн вече го няма, тогава ще си помисля отново.

— Не ви разбирам.

— Или пък ако я обвините в съучастничество.

— Тя е виновна и вие го знаете.

— Знам, че ревящата отвън тълпа иска възмездие — и че тъй като е жена, ще бъде третирана много по-зле, отколкото ако беше мъж. Също така знам, че е била отвлечена още като невръстно дете; че е била подлагана на психически тормоз и мозъкът ѝ е бил промит; че по тази причина не може да ѝ се търси отговорност за действията ѝ; и че

ако смятате да я изправите на съд за стореното от нея, независимо от факта, че тя също е жертва на престъпление, продължило повече от двайсет години, ще ме видите в съда като експертен свидетел на защитата.

— Не мислите ли, че тя е виновна за това, което е направила?

— По-добре не ме предизвиквайте — отвърна остро Фрида.

Карлсън погледна часовника си.

— Вече е Коледа.

— Да, Коледа е. — Фрида се изправи.

— Ще наредя да ви откарат вкъщи.

— Предпочитам да повървя.

— Полунощ е, а ще трябва да извървите няколко мили.

— Всичко е наред.

— А освен това е много студено.

— Това не проблем за мен.

Не само че не беше проблем — беше прекрасно. Фрида искаше да бъде сама в тъмнината и студа на града, който толкова обичаше; искаше да върви пеша, докато тялото и умът ѝ се изтощят. Уютният ѝ дом ѝ се струваше като далечна цел, като място, до което трябваше да достигне чрез огромни физически усилия.

Когато беше довела Роуз в стаята, за да види сестра си, държейки я за ръката, Фрида беше усетила как цялото ѝ тяло трепери. Роуз беше застанала на прага, вглеждайки се напрегнато във фигурата, която седеше пред нея.

Преди двайсет и две години нейната слабичка, тъмнокоса, с нащърбено зъбче сестричка беше се размотавала подире ѝ на път за вкъщи и внезапно бе изчезнала, погълната от пукнатините на паважа. Образът ѝ се бе вселил в съзнанието на Роуз. Тясното ѝ бледо лице, умоляващото я детско гласче, зовящо името ѝ, бяха станали част от сънищата ѝ. Беше се опитвала да си я представи как би изглеждала в различните етапи от живота ѝ — на десет години, като девойка, като млада жена. Направените компютърни изображения на променящото се лице на Джоана ѝ бяха подсказвали какъв е образът ѝ в съответния момент. Тя се оглеждаше за нея по улиците, вираше се в тълпите от хора, но знаеше, че е мъртва и че винаги ще бъде в мислите ѝ.

Колко пъти Роуз си беше представяла тази среща? Как двете ще ахнат от изненада, ще се приближат с несигурни стъпки една към друга, ще се погледнат в очите и ще се прегърнат силно, а от устата им ще се излее поток от думи на обич и утеха. Но сега пред нея седеше пълна жена на средна възраст, с изрусена коса с тъмни корени, отпусната, с равнодушен, дори презрителен израз на лицето, сякаш виждаше напълно непознат човек.

Фрида забеляза смайването на Роуз и ужаса ѝ, когато внезапно разпозна Джоана. Какво ѝ подсказа, че това е тя? Може би очите, формата на брадичката, начинът, по който извърна главата си.

— Джо, Джо? — повика я тя с треперещ глас.

Но Тери — Джоана не реагира.

— Джоана, ти ли си? Това съм аз.

— Не разбирам за какво говорите.

— Аз съм Роуз, Роузи — каза тя, хлипайки. — Позна ли ме, знаеш ли коя съм?

Гласът ѝ прозвуча така, сякаш тя самата не знаеше коя е.

— Името ми е Тери.

Роуз се тресеше от отчаяние. Обърна се за малко към Фрида, а после продължи:

— Ти си моята сестра. Името ти е Джоана. Отвлякоха те, когато беше малко момиче. Не помниш ли? Къде ли не те търсихме. Сигурно си спомняш. Ето че отново си при нас.

Джоана погледна към Фрида.

— Трябва ли да слушам всичко това?

— Нужно ви е време — обърна се Фрида към Роузи и Джоана. Никоя от двете не я чу.

Фрида мина край малкия парк, бял и притихнал на лунната светлина. Край църквата, стърчаща на разклона между две улици, със сгушени в църковния двор надгробни камъни. Под чинарите с натезали от времето голи клони. Под коледните светлини, огряващи пустите улици. Потрошени телефонни кабинки. Контейнер за боклук, обърнат на едната си страна, изливащ кашестото си съдържание върху заснежения паваж. Ръждясали парапети. Заковани с дъски врати. Стройна редица от паркирани коли. Празни офис сгради, в които

компютрите и телефоните си почиваха през празничните дни. Магазини с нашарени с графити метални капани. Къщи е тъмни прозорци, зад които хората спяха, хъркаха, мърмореха нещо несвързано, сънуваха.

Един фойерверк избухна на хоризонта и разцъфна като пъстро цвете в небето. Край нея мина полицейска кола, а после товарен камион, чийто шофьор седеше високо в кабината. Насреща ѝ се зададе пиян мъж, който се клатушкаше и вървеше на зигзаг, с поглед, блуждаещ в пространството. Матю беше жив. Джоана беше жива. Кати Рипън все още бе в неизвестност и най-вероятно бе мъртва. Дийн Рийв се бе самоубил. Беше четири и половина сутринта на Коледа, а Фрида още не беше купила коледна елха. Клои щеше много да се разсърди.

— Купих ти това преди няколко седмици — каза майката на Матю. Тя постави до леглото на сина си кутия с голяма червена пожарна кола. — Същата, която си хареса преди време в един магазин. Спомняш ли си? Ти се разплака, когато ти казах, че не мога да ти я купя, но по-късно отидох и я купих.

— Мисля, че в момента не може да я види — каза кротко бащата на Матю.

— Знаех, че ще се върнеш у дома. Искрах играчката да те чака, когато си дойдеш.

Момчето отвори очи. Майка му не можа да определи дали я вижда или гледа през нея някъде другаде.

— Коледа е. Дядо Коледа дойде. Съвсем скоро ще видим какво ти е донесъл. Нали ти казах, че няма да те забрави. Той винаги знае кое дете къде се намира. И за теб знаеше, че си в болницата, и се отби тук специално. Матю попита с тънко гласче:

— А аз бях ли добро момче?

— Дали си бил добро момче? О, най-доброто на света! Матю затвори очи. Двамата приседнаха от двете му страни и хванаха бинтованите му ръце.

Ричард Вайн и Роуз седяха в малката му стая, която беше доста топла и със застоял въздух. Ядяха късна закуска и отваряха подаръците си: халат за него и шишенце парфюм за нея — същия, който ѝ подаряваше всяка Коледа, а тя никога не се беше осмелила да му каже, че не ѝ харесва и не го използва. После щеше да отиде в дома на майка си и на втория си баща на коледен обяд — печена пуйка с традиционната гарнитура, въпреки че тя бе вегетарианка от тринайсетгодишна възраст и щеше да се задоволи само с гарнитурата. Това беше начинът, по който празнуваше Коледа, откакто баща ѝ ги беше напуснал и Джоана беше изчезнала.

Тя го целуна по небръснатата буза, вдишвайки миризмата на тютюн, на алкохол и на пот, като се насили да не се отдръпне. Знаеше, че след като си тръгне, баща ѝ щеше да се настани пред телевизора и да се напие до безпаметност. А що се отнасяше до майка ѝ, която с такава решителност бе продължила напред без Джоана, отказвайки да живее в мъчително очакване на мъртвата си дъщеря — какво щеше да каже, какво щеше да направи? Роуз прекрасно знаеше, че от другата страна на този изтърган семеен ритуал дебнеше шумотевицата на журналистическото внимание, нездравото любопитство и един несвършен свят.

— Благодаря — каза тя. Сложи малко от парфюма на китките си. — Много е хубав, татко.

Навсякъде имаше снимки на Джоана. Никога не ги беше прибирал, нито беше избрал да остави само най-хубавите. Едни бяха избелели, други се бяха извадили от рамките си. Роуз се загледа в тях, въпреки че ѝ бяха до болка познати — широката кротка усмивка, тъмният бретон, остриите колена. Притеснителното момиченце се беше заселило и отраснало в мислите на баща си и той никога повече не беше успял да се върне към нормалния живот. Тя започна да говори с усмивка, търсейки точните думи.

— Татко, има нещо, което трябва да ти кажа, преди да си го чул от друго място. Трябва да се подготвиш. — Тя пое дълбоко дъх и сложи ръката си върху неговата.

Танър наля уиски в две чаши. Карлсън забеляза, че ръцете му трепереха и бяха целите обсипани със старчески петна. — Искрах сам да ви го съобщя, преди новината да се появи във вестниците.

Танър му подаде едната чаша.

— Весела Коледа! — каза Карлсън.

Танър поклати тъжно глава.

— У дома тази Коледа няма да е много весела. Преди жена ми подготвяше всичко за празника. Сега ще седим в спалнята и ще гледаме телевизия. — Той вдигна наздравица. — Да прием за вашия успех!

Те чукнаха чашите си и отпиха по една голяма глътка.

— Половин успех — каза Карлсън. — Една жена все още е в неизвестност. Тя никога няма да си дойде у дома.

— Много съжалявам.

— На журналистите обаче им е все едно. Тя е голям човек. Вече си представям заглавията на първите страници на вестниците. **НАЙ-ПРЕКРАСНИЯТ КОЛЕДЕН ПОДАРЪК.** Ще има пресконференция. Много искам и вие да присъствате.

— Това си е вашият момент — отвърна Танър. — Вие го заслужавате. Успяхте да откриете две изчезнали деца, при това живи. Това е повече, отколкото по-голяма част от полицаите успяват да постигнат приживе. Как, по дяволите, го направихте?

— Малко е сложно за обяснение. — Карлсън направи пауза, сякаш за да подреди мислите си. — Запознах се с една психиатърка, която провеждаше терапевтични сеанси с брата на Рийв. С неговия брат близник. Тя беше опознала начина му на мислене, знаеше какви са мечтите и сънищата му и по свой начин беше стигнала до истината.

Танър присви очи. Казаното от Карлсън му прозвуча като някаква шега.

— Мечтите и сънищата му! И смятате да съобщите това на пресконференцията?

Карлсън отпи от уискито, задържа го за малко, докато опари езика му, а после го глътна.

— Шефът ми не беше особено очарован от този аспект на разследването. Така че на пресконференцията ще акцентираме върху ефективната работа на моя екип, сътрудничеството с други отдели, реакцията на обществеността и на медиите, и поуката за всички нас да бъдем бдителни. Знаете как е. Обичайните неща.

— А психиатърката? Тя какво ще каже по въпроса?

Карлсън леко се усмихна.

— Тя е костелив орех. Не приема „не“ за отговор. Но не желае вниманието да бъде насочено към нея.

— Тоест не желае да ѝ се отдаде заслуженото.

— Може и така да се каже.

Танър посочи към бутилката с уиски.

— Ще трябва да тръгвам — каза Карлсън.

— Само един въпрос — спря го Танър. — Тя защо не е избягала?

— Защо да го прави? — отвърна Карлсън. — Тя не знаеше нищо повече. Била е привързана към дома си. Мисля си, че все още е. Би трябвало всички да се радваме, че я открихме, но дали наистина я върнахме обратно?

На входа Танър започна да казва нещо, което прозвуча като „благодаря“, но беше прекъснат от силно потропване от горния етаж.

— Тя има бастун — поясни той. — Също като звънчетата, с които викаш иконома си.

Карлсън затвори вратата след себе си.

— В моята родна Украйна това ястие се нарича *голубцы*^[1] — каза Джоузеф. — А това е маринована риба, която се лови през дупка в леда. Тази обаче съм я купил от магазина, поради липса на време. — И той хвърли укорителен поглед към Фрида. — Тук имаме *пирог* с различна плънка — с картофи, с кисело зеле, със сини сливи.

— Прекрасно! — Махмурлукът на Оливия беше тежък и тя изглеждаше замаяна. Беше облечена с лилава копринена рокля, която блестеше на светлината от свещите. В нея изглеждаше пищна като филмова звезда от 50-те. До нея беше седнала Паз, облечена с много къса розова рокля. Косата ѝ беше привързана с фльонга, с която всяка друга на нейно място би изглеждала смешно, но при Паз тя само подчертаваше сексапила ѝ.

— Моят приятел и хазяин Рубен приготви тези *пампушки*^[2].

Рубен вдигна чашата си с водка и се поклони, олюлявайки се леко.

— А това блюдо се нарича *кутя*^[3] — продължи Джоузеф — и се приготвя от варено жито, мед, маково семе и орехи. То е най-важното. С него казваме: „Днес е свято тържество. Христос Спасител се роди!“ — Той направи пауза и повтори: *Днес е свято тържество. Христос Спасител се роди!*

— Днес е свято тържество. Христос Спасител се роди! — каза Клои, високо и ясно. Лицето ѝ грееше. Тя леко се доближи до Джоузеф и той целият засия. Тя се изкикоти и му се усмихна широко. Фрида погледна Оливия, но тя не обърна внимание на разпуснатото поведение на дъщеря си. Беше се съсредоточила в храната и бодеше с вилицата си от солените и сладки деликатеси, с които беше отрупана масата.

— Колко време ти отне да приготвиш всичко това, за бога?

— Много часове без прекъсване. Защото Фрида ми е приятелка.

— Твоята приятелка Фрида не е купила елха, нито книжни фишеци.

— Фрида е тук, ако не си забелязала, и освен това Фрида беше много заета — обади се Фрида. Тя се чувстваше натежала от умора и като че ли бе страничен наблюдател на празненството. Питаше се какво ли правят в момента родителите на Кати Рипън. Тази Коледа бележеше обрат в живота им. Живот без Кати. Първият от многото безсмислени дни.

— Да оставим книжните фишеци — каза Рубен. — Искате ли да ви кажа един виц? — Той се обърна ухилен към Паз, но тя не му обърна внимание. — „Резултат от мача: «Реал Мадрид» — «Сюрреал Мадрид», едно на риба“^[4]. Не ви харесва? Добре, няма повече.

— Да вдигнем тост — предложи Джоузеф, който очевидно бе поел ролята на домакин в къщата на Фрида.

— Да вървят по дяволите всички неверни съпрузи — каза Оливия и изля водката в гърлото си, като плисна малко и по лицето си.

— Не бъди толкова строга към неверните съпрузи — каза Рубен. — Те са просто мъже — слаби и глупави мъже.

— Още по-глупави са, когато заминават далеч от дома си — допълни Джоузеф.

— Това тост ли е? — попита Паз. — Пия за това. — И тя го направи с театрален жест.

— Горкият Джоузеф! — каза Клои със симпатия.

— Това е изключително вкусно, Джоузеф — обади се Оливия. — Харесва ми съчетанието от сладък и пикантен вкус.

— Много си мълчалива — обърна се Рубен към Фрида.

— Да. Трудно ми е да говоря.

— А хрумвало ли ти е, че всеки от присъстващите тук тъгува за някого?

— Може би си прав.

— Тук сме се събрали все изоставени, несретници и особняци.

Фрида огледа седящите около осветената със свещи маса. Паз, сладка и изкусителна с розовата си рокля и смешна фльонга; Джоузеф с непокорната си коса и тъжни кафяви очи; Клои със зачервените си бузи и ръце в белези; Оливия, пияна и порочна, бърбреца безспир; и,

разбира се. Рубен, говорещ с ирония за падението си, същинско конте в красивата си бродирана жилетка под сакото. Всички говореха едновременно, без да се изслушват.

— Можеше да бъде и по-зле — каза Фрида, вдигайки чашата си.

Това бе единственият тост, който успя да измисли, за да поздрави гостите си.

Той се отдръпна от нея и Кари остана да лежи в тъмното, задъхана. Почувства как течността между краката ѝ се стича на чаршафа. Тя леко се отмести. Усещаше тежкото му тяло до себе си. Притихна за момент. Искаше да каже нещо, но трябваше да почака минута-две. Достатъчно, за да може да я изслуша, преди да е заспал. Кари преброи до петдесет, преди да проговори.

— Беше вълшебно — промълви тя.

— Така е, наистина.

— Най-прекрасната Коледа, която сме имали, Алън. Мина толкова време, откакто правихме любов както тази нощ. Имаше моменти, в които си мислех, че това никога няма да ни се случи отново. Но виж сега! — И тя тихо се изкикоти, все едно че гукаше гълъб. — Беше чудесно.

— Наваксам пропуснатото.

Той сложи ръката си на голото ѝ бедро. Тя се обърна към него и му се усмихна блажено, прокарайки длан по гърба му. — Има нещо, което искам да ти кажа.

— Какво е то?

— Само не ме разбирай погрешно. Знам колко трудно ти беше. Преживя ужасни моменти, чувстваше се разколебан и объркан. Подкрепях те, доколкото можех, и никога, нито за миг не съм преставала да те обичам — въпреки че понякога ми се е искало да те разтърся и да ти изкрещя. Но сега всичко е зад гърба ни и ще се върнем към нормалния си живот. Алън, чуваш ли ме? И двамата го заслужаваме. Преборихме се за щастието си. Сега ще трябва да си помислим за осиновяване, защото аз искам дете, а ти ще бъдеш чудесен баща. Знам какво говореше преди — че искаш свой собствен син, но си мисля, че това може би се е променило след всичко, което ти

се случи напоследък. Единственото, което има значение, е, че ние ще обичаме това дете и то ще ни обича.

Тя замълча и погали гъстата му пепеляво рижа коса.

— Освен това ще трябва отново да започнеш да се виждаш с хора. Не сме се срещали с приятели от цяла вечност. Не си спомням кога за последно някой ни е идвал на гости. Разбирам, че след преживения кошмар искаш да останеш сам за няколко дни, но това не може да продължава вечно. Ще трябва да се върнеш отново на работа. Ще трябва да престанеш да се криеш от света. Ако е необходимо, можеш да продължиш със сеансите при д-р Клайн. — Тя направи пауза. — Алън, Алън? Спиш ли?

Дийн Рийв промърмори нещо, като се надяваше да прозвучи така, сякаш е бил почти заспал и не я е чул какво му говори. Дори и тя да помисли, че той се преструва на заспал, за да избегне неудобния разговор, какво от това? И без това тяхното съжителство нямаше да продължи повече от няколко дни. Досега нещата се бяха случили много по-добре, отколкото беше очаквал: тя не се беше усъмнила в него нито за секунда. Беше толкова жадна за любов. Изключително страстно същество, за негова изненада. Но това беше просто една кратка ваканция. Щеше да замине и никой никога нямаше да узнае защо. Наречете го както искате — криза на средната възраст, психическа травма от преживените събития, разделяне на житейските пътища, пробуждане. Единственото, което имаше значение, беше, че той бе свободен и можеше да започне живота си отначало. Той се обърна, все едно че спеше, или че беше полузаспал — и сложи ръката си върху гърдите ѝ, влажни от пот-. Помисли си за горката Тери. Е, беше взел най-доброто от нея. И може би с нея всичко щеше да бъде наред, ако говореше зова, което хората искаха да чуят. А колкото до онова момиче — момичето, което не бяха успели да намерят и никога нямаше да намерят под лондонските улици, то никога нямаше да проговори; а дори и да проговореше от гроба си, нямаше как да му навреди. Той бе недосегаем. Дори и онази Фрида Клайн, чиито изящни пръсти веднъж бе докоснал и чиито хладни тъмни очи бяха прозрели в душата му, вече нямаше власт над него. Беше се преобразил в друг човек, можеше да отиде, където пожелае и да живее под нова самоличност. Малцина на този свят получават шанса да се радват на такава свобода. Той се усмихна, скри лице в мекото рамо на Кари;

усмихна се на кадифената нощ и бавно потъна в сън, в който имаше тъмнина, топлина и сигурност.

---

[1] Сарми. — Бел.прев. ↑

[2] Кръгли хлебчета с чеснова глазура. — Бел.прев. ↑

[3] Задължително ястие на рождественската трапеза в Русия и Украйна. — Бел.прев. ↑

[4] Очевидно този виц се основава на един от принципите на сюрреализма, че „човек може да съчетае в една рамка елементи, които обикновено не се комбинират, за да създаде нелогичен и потресаващ ефект“. — Бел.прев. ↑

В деня преди Нова година — мразовит, без вятър и със скреж по прозорците на колите и покривите, Фрида се събуди по-рано от обикновено. Полежа дълго в тъмното, а после стана, облече се и слезе долу. Направи си чай и го изпи, застанала до задната врата, загледана в покрития с плочи вътрешен двор, където всичко беше притихнало в ледената утрин. След четири дни щеше да се върне на работа. Започваше новата година: тя не искаше да прави планове, нито да променя начина си на живот.

През последните дни, докато вестниците и телевизионните канали отделяха голямо внимание на спасяването на Матю Фарадей, Фрида беше погълната от мисълта за Кати Рипън — тази, която не бяха успели да спасят и за чисто изчезване тя имаше вина. Нощ след нощ я беше сънувала, в съзнанието ѝ изникваше образът на младата жена: хубаво лице с пронизателно и леко иронично изражение. Беше тръгнала, нищо неподозираща, към съдбата си и прекрачвайки прага на Дийн Рийв, беше засмукана от черна дупка. Какво ли е преживяла? Как ли се е почувствала, когато е разбрала, че с нея е свършено и че няма кой да ѝ се притече на помощ? От тази мисъл на Фрида ѝ се повдигаше, но тя се заставяше да мисли за всичко това отново и отново, като че ли по този начин щеше да отнеме част от болката и страха на Кати Рипън. Две безследно изчезнали деца бяха намерени, но това нямаше да компенсира загубата на Кати. С човешки живот не може да се търгува, тъй като е безценен. Фрида знаеше, че никога няма да си прости. Също така знаеше, че случаят нямаше да приключи, докато тялото на Кати не бъде намерено и на родителите ѝ не бъде разрешено да го погребат, потъвайки в дълбок траур. А щом до този момент не беше намерено, вероятно никога нямаше да го открият.

Накрая престана да гледа през прозореца. Реши се, навлече дългото си палто, сложи си ръкавиците и бързо излезе. Взе метрото до гара Падингтън и там се качи на влака. Той беше почти празен, вътре имаше неколцина пътници с куфари. Не искаше да мисли прекалено

задълбочено как щеше да постъпи. Всъщност тя дори нямаше представа какво точно трябваше да направи.

Терминал 3 на летище „Хийтроу“ беше пълен с хора. Тук винаги бе много оживено. Посред нощ, на Коледа, през февруари, когато дните бяха най-сиви, и през юни, когато бяха свежи и зелени, във времена на изобилие и на оскъдица, във времена на скръб и на веселие, хората винаги пътуваха нанякъде. Пред гишетата за чекиране се извиваха дълги опашки: семейства с многобройни сакове, малки деца с пламнали бузи, седнали унило на грамадни куфари, самостоятелно пътуващи мъже и жени със спокоен и безгрижен вид. Дребна чернокожа жена бавно движеше по пода машина за почистване, изцяло погълната от работата си; тя като че ли не забелязваше увеличаващия се поток от хора и сърдитите мъже с огромни кореми, издуващи ризите им.

Фрида се зачете в таблото „Заминаващи“. Самолетът щеше да излети след два часа и половина. Регистрацията за полета още не беше започнала, въпреки че пред гишето вече се оформяше опашка. Тя отиде до павилиона, където продаваха кафе и закуски, и си купи картонена кутия с овесена каша — гъста и засищаща, след което се настани на една пейка, откъдето имаше добра видимост.

Санди пристигна късно. Тя никога не беше пътувала с него, но си мислеше, че е човек, който винаги се появява в последната минута, без изобщо да се притеснява. Като се има предвид, че напускаше страната за неопределен период от време, той се движеше с учудващо малко багаж — освен ако не беше уредил необходимите му вещи да бъдат транспортирани директно на място: всичките му елегантни дрехи и медицински томове, скъпите му тенджери и тигани, ракетите му за тенис и скуош, любимите му картини, които по-рано бяха окачени в жилището му. Той се приближи до гишето за чекиране с два малки сака и с праметнат през рамото лаптоп. Носеше черни дънки и сако, с което не си спомняше да го е виждала преди. Вероятно го беше купил специално за това пътуване. Лицето му беше небръснато и видимо отслабнало. Изглеждаше уморен и замислен, което накара сърцето ѝ да трепне. Тя леко се надигна от мястото си, но после отново седна, наблюдавайки го как подава паспорта си. Видя, че говори нещо, след което кимна любезно и сложи саковете си на багажната лента.

Фрида многократно си бе представяла този момент. Как ще сложи ръката си на рамото му и той ще се обърне. Как, виждайки я, лицето му ще грейне от радост и облекчение. Нямахше да се усмихнат един на друг — някои чувства са твърде дълбоки, за да предизвикват усмивки. Но когато Санди се отдръпна от гишето, тя не се помръдна от мястото си. Той постоя за момент, сякаш не знаеше накъде да поеме, след това изправи раменете си, лицето му придоби решителен израз и той се отправи с бързи широки крачки към залата за заминаващи, като че искаше час по-скоро да се махне от това място. Сега Фрида можеше да види само гърба му. След малко той се изгуби в тълпата от пътници, които вкупом влизаха през вратите на голямата, ярко осветена зала. Фрида знаеше, че ако продължава да седи на пейката, той щеше да си тръгне и да заживее в своя нов свят без нея. Така всичко щеше да приключи.

Тя се изправи. Странно чувство се надигаше в гърдите ѝ — смесица от дълбока тъга и твърда решителност. Фрида осъзна, че мястото ѝ е тук — в тази студена, ветровита, пренаселена и умерена страна; в този пъстър, мръсен, шумен и пулсиращ град; в малката ѝ къща на павирана странична уличка, която бе превърнала в свое убежище. Това място бе нейният истински дом. Тя се обърна и пое към вкъщи.

СПЕЦИАЛНИ БЛАГОДАРНОСТИ

Това е първата книга от цяла поредица и начало на ново пътешествие за нас. Бихме искали да благодарим на Майкъл Морис, на д-р Джулиан Стърн и на д-р Клио ван Велсен за тяхната щедра помощ и професионални съвети. Те обаче не бива да носят отговорност за нашата творческа интерпретация на професионалната им помощ и съвети.

Том Уелдън и Мари Еванс ни подкрепят безрезервно в продължение на много години — никой от нас не би желал да си спомни точния им брой; на тях и на неуморния екип на издателство „Пенгуин“ дължим огромна благодарност.

Изключително сме благодарни за грижите и подкрепата от страна на нашите агенти Сара Балард и Саймън Труин, както и на Сейнт Джон Доналд и всички останали от творческата агенция „Юнайтед Ейджънтс“. Сам Еденбъро и Ники Кенеди от Международната езикова асоциация защитават правата ни и полагат изключителни грижи за нас през всичките години на съвместната ни писателска дейност.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.